FÂNTÂNILE TĂCERII

Traducere din limba engleză şi note de
GABRIELA STOICA
EDITURA EPICA
Bucureşti, 2020

Ruta Sepetys

The Fountains of Silence

Copyright © 2019

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form. This edition published by

arrangement with Philomel Books, an imprint of Penguin Young Readers Group, a division of Penguin random House LLC.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin Editurii Epica. © 2020, Editura Epica.

ISBN: 978-606-8754-84-0

București, 2020

Pentru comenzi și informații vă rugăm contactați:

Editura EPICA **Str. Vasile Lucaciu, nr. 115, sector 3 București, cod poștal 030693**

Tel.: 031 0699705

E-mail: vanzari@edituraepica.ro office@edituraepica.ro

Magazinul virtual și blog: www.edituraepica.ro

Format: 16/54x84 Coli tipo: 35

Editor: Anca EFTIME

Redactori: Cristina JINGA, Ioana SOCOLESCU

DTP: Simona RĂDULESCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SEPETYS, RUTA

Fântânile tăcerii **/ Ruta Sepetys ; trad. din lb. engleză și note de Gabriela Stoica. – București: Epica, 2020**

ISBN 978-606-8754-84-0

I. Stoica, Gabriela (trad.) (note)

821.111Tipar: ARTPRINT Email: office@artprint.ro

Pentru Kristina şi John

Războiul Civil Spaniol (1936-1939) a început ca o revoltă militară împotriva celei de-a Doua Republici Spaniole, alese în mod democratic, şi apoi s-a transformat într-un conflict armat între naţionalişti şi republicani. Naţionaliştii erau conduşi de Generalísimo Francisco Franco şi susţinuţi de Hitler şi de Mussolini. Republicanii erau conduşi de guvernul democratic de la acea vreme şi susţinuţi de Mexic, de Uniunea Sovietică şi de voluntari din peste cincizeci de ţări, având totodată sprijinul academicienilor, al artiştilor, al muncitorilor şi al comuniştilor. Măcinaţi de diviziuni interne, republicanii nu au reuşit să oprească ascensiunea naţionaliştilor şi au capitulat în 1939.

Dictatura lui Franco a durat treizeci şi şase de ani.

Vom fi morţi doar dacă ne uitaţi. Epitaf anonim

Groapă comună din timpul Războiului Civil Spanio

IPARTEA ÎNTÂI
1957

MADRID, SPANI

ANu m-a încântat niciodată ideea de a trimite un ambasador în Spania şi nici acum nu mă încântă, iar dacă Franco nu îşi schimbă maniera de a-i trata pe cetăţenii care nu-l aprobă orbeşte, mă gândesc

foarte serios să întrerup orice legătură cu el, oricât de riscantă ar fi măsura aceasta pentru apărarea Europei.
— HARRY S. TRUMAN, al treizeci şi treilea preşedinte al Statelor Unite, 2 august 1951

Memorandum înaintat de Truman Secretarului de Stat Dean Acheson Documentele lui Acheson — Dosarul Secretarului de Stat Arhivele Bibliotecii Truma

1 1)

ndătoare, în faţă la *el matadero.* Ventilatoarele se deschid brusc şi încep să se rotească, luptând împotriva arşiţei din Madrid şi alungând afară, în stradă, izul de carne proaspăt tăiată din abator. Sângele e folosit pentru a prepara *morcilla*, sângeretele tradiţional. Trebuie cântărit cu grijă. Dacă pui prea mult, sângeretele nu mai iese compact şi bine închegat. Dacă pui prea puţin, compoziţia se farâmiţează precum ţărâna uscată. Rafael îşi şterge cuţitul de şorţ, cu gândul departe de *morcilla.* Se întoarce încet cu spatele la clienţi şi îşi ridică ochii spre cer.

În mintea lui este duminică. Limbile ceasului indică ora şase fix.

A sosit timpul.

Trompeta sună şi se aude marşul de *pasodoble.* Rafael păşeşte în arenă, în lumina soarelui.

Este gata să înfrunte Frica.

În loja centrală a arenei coridelor se află dictatorul spaniol, Generalísimo Francisco Franco. I se spune *El Caudillo* — conducătorul suprem al forţelor armate, eroul înzestrat cu har divin. Franco îşi coboară privirea în arenă. Ochii celor doi se întâlnesc.

S

e stă la coadă pentru sânge.

Primele raze de soare ale dimineţii de început de iunie se revarsă peste şirul femeilor care aşteaptă, răb

Tu nu mă cunoşti, generalisime, dar eu te cunosc. Eu sunt Rafael Torres Moreno şi astăzi nu îmi este frică.

— Rafa!

Şefiil îi altoieşte o palmă lui Rafael pe ceafa năduşită.
— Eşti chior? E coadă. Nu mai visa cu ochii deschişi. Sângele, Rafa. Dă-le sângele de care au nevoie.
Rafa încuviinţează dând din cap şi se îndreaptă spre clienţi. Viziunea lui cu arena de coride se risipeşte rapid.
Dă-le sângele de care au nevoie.
Amintiri din război bat la poarta minţii lui. Vocea aceea micuţă şi batjocoritoare, care îi strangulează reveriile, transfor- mându-le în coşmaruri, revine la viaţă. *îţi mai aminteşti, nu-i aşa, Rafa?*
Sigur că îşi aminteşte.
Silueta este inconfundabilă.
Oameni de piei de lac cu inimi de piei de lac.
Garda Civilă. În secret, el le spune „Corbii”. Sunt servitorii generalisimului Franco şi şi-au făcut apariţia pe stradă.
— Vă rog. Nu aici, şopteşte Rafael din ascunzătoarea lui, în spatele copacilor.
Un scâncet de copil răsună de undeva de deasupra lui. îşi ridică privirea şi o vede pe Julia în dreptul ferestrei deschise, ţinând-o în braţe pe sora lor mai mică, Ana.
Vocea tatălui lor tună dinăuntru:
— Julia, închide fereastra! încuie uşa şi aşteapt-o pe mama ta! Unde e Rafa?
— Aici, Papá, şopteşte Rafael, stând cu picioarele încrucişate în ascunzişul lui. Sunt chiar aici.
Tatăl lui se iveşte în prag. Corbii se ivesc la cotitura drumului.
Se aude un foc de armă, urmat de o explozie de lumină. Julia ţipă de sus.
Corpul lui Rafa încremeneşte. Nu mai respiră. Nu are aer.
Nu.
Nu.
Nu.
Corbii târăsc de un braţ corpul fără viaţă al tatălui său.
— *¡Papá!*
E prea târziu. Chiar în momentul în care strigătul îi scapă din gâtlej, Rafa îşi dă seama: s-a dat de gol.
O pereche de ochi se întoarce iute.
— Băiatul lui e după copac. Prindeţi-1!
Rafa clipeşte, blocând amintirile dureroase, ascunzându-şi inima făcută ţăndări îndărătul unui zâmbet.
— *Buenos días, señora.* Cu ce vă pot ajuta? o întreabă pe clientă.
— Cu sânge.
— *Sí, señora.*
Dă-le sângele de care au nevoie.

Mai bine de douăzeci de ani, Spania şi-a tot dat sângele. Uneori, Rafa se întreabă — cât i-a mai rămas de dat?

o minciună. Trebuie să fie.

Ştiu ce ai făcut.

Ana Torres Moreno stă două etaje mai jos de nivelul solului, în al doilea subsol al servitorilor. Rupe biletul fâşii-fâşiuţe pe care şi le îndeasă în gură şi le înghite.

O voce îi strigă din hol:

— Grăbeşte-te, Ana! Aşteaptă clienţii.

Pornind imediat prin labirintul de ziduri din piatră fără ferestre, Ana se sileşte să meargă mai repede. Se sileşte să zâmbească.

Un bec chior aruncă o lumină slabă peste raftul cu provizii. Ana vede micuţa trusă de cusut şi o vâră în coşuleţ. Se îndreaptă în fugă spre scări şi o prinde din urmă pe Lorenza, ce duce o tavă pe care se află în echilibru un sortiment variat de ţigări.

— Eşti cam palidă, îi şopteşte Lorenza. *¿Estds bien?*

— Sunt bine, îi răspunde Ana.

întotdeauna să spui că ţi-e bine, mai ales atunci când nu ţi-e, îşi reaminteşte ea în gând.

În capătul scării, se iveşte uşa ce dă la parter. Scânteierile unui candelabru de cristal dansează ademenitor dinspre holul îmbăiat în lumină.

E

Fetele încetinesc, îşi potrivesc pasul şi apoi îşi fac apariţia la unison, pe podeaua din marmură a foaierului hotelului, cu feţele numai zâmbet. Ana recapitulează lista din minte. Bărbatul din New York va dori un ziar şi chibrituri. Femeia din Pennsylvania va dori mai multă gheaţă.

Americanilor le place gheaţa la nebunie. Unii zic că au tăvi pentru cuburi de gheaţă chiar în propriile bucătării. Se poate. Ana vede reclame pentru tot felul de aparate de uz casnic în revistele cu coperte lucioase pe care clienţii hotelului le lasă în urmă.

Frigidaire! Rustproof aluminium shelving, controled butter-ready.[1]

Ce o mai fi însemnând şi asta? Tot ce se află dincolo de graniţele Spaniei e un mister.

Ana aude fiecare cuvânt, dar oaspeţii n-au de unde să ştie asta. Ea aleargă în sus şi-n jos, îndeplinind cu atâta promptitudine toate

1 Frigorifer, frigider cu tăvi de aluminiu şi compartiment pentru unt.

solicitările, încât clienţii hotelului nu au timp să-şi ridice ochii din lumea lor şi să-i arunce în lumea ei.

Julia, figura matriarhală din familia lor fracturată, îi face observaţie mereu: „Te încrezi cu prea multă uşurinţă în oameni, Ana. Dezvălui prea multe despre tine. Fii mai tăcută!”.

Ana s-a săturat de atâta tăcere, s-a săturat de întrebări fără răspuns şi s-a săturat de secrete. O fată alcătuită din bucăţi peticite, care visează la un nou început. Visează să plece din Spania. Dar sora ei are dreptate. Visurile ei s-au dovedit a fi periculoase.

Ştiu ce ai făcut.

— Măcar o dată urmează regulile şi nu ce îţi spune inima, o imploră sora ei.

Urmează regulile. Să fii invizibilă, în acelaşi timp prezentă şi vigilentă, ăsta-i planul. Şi e şi foarte bine plătită pentru asta: cinci *pesetas* pe oră. Fratele mai mare, Rafael, are două slujbe: una la abator şi alta la cimitir. Din ambele câştigă numai douăsprezece *pesetas*, douăzeci de cenţi, conform biroului de schimb valutar al hotelului, pentru o zi întreagă de muncă.

Ana îi dă trusa de cusut *conciérge*-ului şi se îndreaptă rapid spre liftul personalului. Dimineaţa a trecut deja, dar lista ei de sarcini creşte în continuare. Sezonul de vară la hotel s-a deschis în mod oficial şi mii de noi vizitatori străini au început să vină în Spania. Uşile liftului se deschid la etajul al şaptelea. Ana îşi pune coşul la şold şi o porneşte în grabă pe coridor.

— Prosoape la 760, îi şopteşte o supraveghetoare, care trece ca vântul pe lângă ea.

— Prosoape la 760, confirmă ea.

Deşi este vechi de patru ani, pentru Ana, hotelul american miroase a nou. Are în coşul ei un teanc de broşuri ale hotelului, ce înfatişează un chipeş luptător cu taurii, un matador, care ţine în mână o capă roşie. Pe capă e scris, cu litere elegante:

Castellana Hilton Madrid. Your Castle în Spain[2].

Castele. Le-a văzut în nişte cărţi poştale vechi, pe când era copilă. Ca un buletin de ştiri obsedant de la cinematograf, i se derulează prin faţa ochilor minţii:

Bulevardul străjuit de copaci mari din Paseo de la Castellana — cu reşedinţa familiei regale spaniole şi cu palatele grandioase. Şi apoi, imaginile luminoase se estompează. Vine 1936. Izbucneşte războiul civil în Spania. Războiul îi scurge Madridului toată culoarea din obraji. Somptuoasele palate devin fantome cenuşii. Parcurile şi fântânile dispar. La fel şi părinţii Anei. Foametea şi izolarea aruncă un văl de întuneric

2 Castelul vostru din Spania.

peste ţară. Spania este izolată, în spatele unei cortine, de restul lumii.

Şi acum, după douăzeci de ani de declin naţional, Genera- lisimo Franco le permite în sfârşit vizitatorilor să vină în Spania.Băncile şi hotelurile schimbă faţadele palatelor vechi. Vizitatorii nu-şi dau seama. Ceea ce există dedesubt este acum bine ascuns, la fel ca biletul care se dezintegrează în stomacul ei.

Ana citeşte ziarele şi revistele de care se descotorosesc oaspeţii hotelului. Memorează broşurile, astfel încât să le poată reda conţinutul cuvânt cu cuvânt.

Formerly a palace, Castellana is the firstHilton property în Europe. Over three hundred rooms, each with a three-channel radio, and even a telephone.[3]

— Dacă vi se repartizează un oaspete dintr-o suită, trebuie să aveţi grijă să îi îndepliniţi orice dorinţă, le dăscăleşte supraveghetoarea. Ţineţi minte, americanii sunt mai puţin formali decât spaniolii. Sunt obişnuiţi să facă puţină conversaţie. Trebuie să fiţi amabile, pline de solicitudine şi comunicative.

—*Ay,* eu întotdeauna sunt amabilă şi comunicativă, şopteşte Lorenza şi-i face cu ochiul.

Ana ar vrea să fie comunicativă, dar faptul că sora ei îi cere să fie tăcută intră în contradicţie cu instrucţiunile hotelului, împinsă constant în două direcţii opuse, se simte ca o păpuşă de cârpe, sortită să rămână fără un braţ.

Un bărbat cu o cămaşă albă, apretată, iese pe uşa unei camere în hol.

Ana se opreşte şi face o mică reverenţă.

3 *Odinioară un palat, Castellana este prima proprietate Hilton din Europa. Are peste trei sute de camere,fiecare dotată cu un radio cu trei posturi ţi* ***Mar*** *ţi cu* ***im telefon.***

— *Buenos días, señor.*

— *Hi, dolí!*

Dolí: păpuşă. *Dame:* domniţă. *Baby:* puiule. Americanii au o mulţime de termeni cu care se adresează femeilor. De fiecare dată când Ana crede că i-a aflat pe toţi, mai apare unul nou. La orele ei de engleză de la hotel, aceste cuvinte sunt denumite „termeni de alint”.

După cele întâmplate anul trecut, Ana ştie mai bine ce se ascunde în spatele lor.

Diplomaţi americani, actori şi muzicieni aterizează în mijlocul trombelor de praf, pe aeroportul Barajas. Fac cunoştinţă şi se împrietenesc în orele palide ale dimineţii. Ana le notează în secret preferinţele. Starletele au apartamentele lor preferate. Politicienii au starletele lor preferate. Mulţi nu au habar de ceea ce s-a întâmplat în Spania, cu două decenii în urmă. îşi savurează paharele de cava, visând romantic la Hemingway şi la fla- menco. Rareori o întreabă cineva pe Ana despre războiul spaniol. Ea schimbă subiectul în mod politicos. Nu este vorba doar de politica hotelului, ci şi de o promisiune făcută ei înseşi.

Va privi spre viitor. Trecutul trebuie uitat.

Tatăl executat. Mama arestată. Infracţiunea lor n-a fost o faptă propriu-zisă, ci o ambiţie — profesori care sperau să pună bazele unei şcoli Montessori, cu metode de predare bazate pe dezvoltarea copilului, mai degrabă decât pe religie. Dar generalisimul Franco ţine ca toate şcolile din Spania să funcţioneze sub egida Bisericii Catolice. Simpatizanţii republicani trebuie stârpiţi.

Ofensa adusă statului de părinţii ei a lăsat-o pe Ana să navigheze prin apele întunecate ale secretelor îngropate. Născută în umbra lungă a ruşinii, ea nu trebuie să vorbească niciodată în public despre părinţii ei. Trebuie să trăiască în tăcere. Dar, uneori, din ungherele tainice ale inimi ei, strigă întrebarea care o bântuie:

Ce se poate construi prin tăcere?Hotelului Castellana Hilton de la noi i se spune, pe bună dreptate, „Al Patruzeci şi nouălea Stat”, deoarece doar în America se pare că sunt mai mulţi *americanos* decât aici...

[...] Sunt diplomaţi şi generali, amirali şi aventurieri, conţi falşi şi adevăraţi, actriţe de cinema care încearcă să arate ca actriţele de cinema şi femei care nu sunt actriţe, dar încearcă, de asemenea, să arate ca actriţele. Unii dintre clienţii fideli ai hotelului se află aici de atâta timp, încât, ca să-i urneşti, trebuie să le tai rădăcinile pe care le-au prins stând pe taburetele de la bar. Şi mai există, de obicei, o magnifică adunătură de ciudaţi.

[...] Am văzut pe aici feţe care n-au mai ieşit la lumină din vremurile de demult, ale contractelor de leasing din al Doilea Război Mondial. Se înghesuie prin baruri şi dau petreceri, într-o

continuă căutare de „contacte”, căci Spania se deschide din ce în ce mai mult spre comerţul exterior şi bineînţeles că s-ar putea face bani frumoşi din construirea bazelor militare aici.
— Robert C. Ruark

Extras din Jiotelul Hilton, Cel de-alpatruzeci şi nouălea Stat” Defiance Crescent News, Defiance, Ohio 1 martie 195

5{ 3 }

i ştiu că e străin.

Nu aparatul de fotografiat le atrage privirile, ci îmbrăcămintea lui. Ochii localnicilor se îndreaptă
mai întâi spre cizmele mătuite de noroi ale lui Daniel. Apoi privirile lor urcă încet pe jeanşii lui, oprindu-se puţin la catarama centurii pe care este înfăţişată harta Texasului. Urmează o rapidă inspecţie în sus, peste cămaşa lui în carouri, dar, de îndată ce descoperă aparatul de fotografiat, îşi întorc rapid capul.

Oamenii se uită la el, dar nimeni nu îi vorbeşte.

Doi puşti trec prin dreptul unui chioşc de ziare. Pe prima pagină a ziarului este o poză a conducătorului Spaniei. Băieţii se opresc şi îşi ridică braţul drept, salutând poza.

¡Franco! El Caudillo de Espana.

Daniel le face o fotografie.

Cuvintele şi poza lui Franco, în diverse variante, apar peste tot. Pe monedele ţării, pe timbrele poştale, pe vagoanele tramvaielor şi pe indicatoarele stradale. Daniel se uită la poza din ziar. Generalul Franco este scund, cu un chip banal şi un început de chelie. Mustaţa lui subţire este probabil singura trăsătură distinctivă. În ciuda staturii lui modeste, autoritatea sa asupra ţării se ridică uriaşă, absolută.

— Dan are acum un metru optzeci şi cinci, îl lăuda recent tatăl lui. Nu-i aşa, uriaşule?

E

Greşit. înălţimea nu îl face pe un om nici mare, nici puternic. El şi tatăl său au viziuni diferite.

Pe când iese din parcul Retiro, zgomotul erupe de parcă ar fi o târlă de pisici miorlăitoare. Pe asfaltul încins, motocicletele sfârâie ca friptura pe grătar, ţâşnind printre autobuzele care gâfâie gata să-şi dea duhul şi maşinile care claxonează. O fetiţă într-o rochie cu volănaşe stă pe ghidonul

unei motociclete, în timp ce conducătorul ei nărăvaş se avântă nebuneşte în trafic.

Daniel se opreşte pe trotuar. Madridul vuieşte cu o energie exotică de culori aprinse. Negrul maşinilor şi al încălţămintei se pierde în fresca străzii, cu griul-cărbune, maroul de.Goya, bru- nul-stafidă. Scenele clocotitoare sunt accentuate de trombele de fum emise de ţevile de eşapament şi de frânturi de spaniolă. Mama lui, născută în Spania, ţine morţiş ca Daniel să vorbească limba ţării ei. În primii lui cinci ani de viaţă, ea i-a vorbit numai în spaniolă. Deşi limba îi este familiară, toate celelalte lucruri din Madrid îi sunt străine.

La colţ, lângă intrarea în parc, nişte măgari obosiţi trag cărucioare încărcate ochi. Vânzătorii ambulanţi oferă suveniruri. Un bărbat înalt şi deşirat stă în spatele unui etalaj pestriţ de evan- taie spaniole. Ţine în mână mai multe şi le deschide pe toate odată, agitându-le în aer ca pe nişte fluturi pictaţi. Vânzătorul face semn spre ecusonul care atârnă de cureaua aparatului de fotografiat al lui Daniel şi-l întreabă dacă e jurnalist.

— *¿Periodista? Americano?*

Daniel dă din cap, confirmându-i jumătatea de adevăr. Aparatul a fost un cadou de absolvire a liceului, de la mama sa. Ecusonul e de la un ziar local de acasă, din Dallas.

— Vreau să fiu fotoreporter, anunţase el de curând, într-o seară la cină.

— Crede-mă, o să-ţi treacă, îi spusese tatăl său.

Nu îi trecuse. Fotografiile sunt spontane şi incitante, ceva ce creează el, nu ceva moştenit. Ele reprezintă o poveste făcută de el însuşi, şi nu o avere provenită din afacerile cu petrol, moştenită din generaţie în generaţie. Se gândeşte la scrisoarea bătută la maşina de scris din sertarul biroului său de acasă.

Dragă D-le Matheson,

Felicitări! Aţi fost selectat între cei cinci finalişti la Premiul Magnum pentru Fotografie, ediţia 1957-

Portofoliul trebuie depus în septembrie.

Tatăl său nu-l înţelege. Daniel nu s-a săturat de fotografie, dar s-a săturat de cei care-l ascultă cu jumătate de ureche şi sunt generoşi cu opiniile. Iar opiniile sunt numeroase:

Ar trebui să se ocupe de fotbal, în loc de box.

Fotografia e pierdere de timp.

Afacerea cu petrol a familiei îi va aduce fericirea până la adânci bătrâneţi.

Cei care cred că îl cunosc cel mai bine de fapt nu-l cunosc deloc.

Nici fetele nu erau diferite.

— Daniel Matheson. Măi să fie, unde ai stat ascuns până acum? glumeau frumoasele din

familiile bune, care se îngrămădeau în jurul tonomatului de la Nelson's.

Nu stătuse ascuns. Fusese tot timpul acolo, dar fetele nu îl remarcaseră niciodată — asta până când s-a întors din vacanţă în ultimul an de liceu, cu zece centimetri mai înalt şi nişte muşchi în plus. Telefonul lui a început să sune. Le plăceau camioneta lui, fotografiile lui şi când îl auzeau vorbind în spaniolă cu chelnerii de la El Fenix. Dintr-odată, era „interesant". Şi, din- tr-odată, fusese atât de fraier încât să le creadă.

După ce îşi dăduse trei luni întâlnire cu Laura Beth, „interesantul" nu o mai interesa.

— Ce-ar fi să porţi mocasini în loc de cizme de cowboy? îi sugera ea.

Sau:

— Hai să luăm Cadillacul lui taică-tău, în locul camionetei tale. Şi:

— Ah, el? E doar un bun prieten de familie.

Prietenii lui de la şcoală, de la St. Mark's, râdeau.

— Ce te aşteptai? Ea călăreşte doar caii de rasă. Tu călăreşti la rodeo. Toată lumea ştie că este fluşturatică. Nu merită să iroseşti un whisky pentru ea.

Din fericire, moştenirea lui spaniolă a fost cea care a pus capăt relaţiei cu Laura Berth. El era „prea etnic". *Gracias, Madre.*

Daniel trece prin dreptul unei cafenele. Aerul uscat, împins de vânt, se umple cu mirosuri de ulei, de usturoi şi de ardei iute. Mormane de creveţi, ţipari, ardei copţi şi cârnaţi picanţi sunt stivuite în vitrina mare de sticlă. Face o fotografie. Vântul cald îi răvăşeşte părul. Madridul este la fel de torid ca Dallasul. Co- teşte pe o stradă îngustă, pavată cu piatră, şi se adăposteşte în intrândul unei uşi. Se uită la ceas şi apoi la poziţia soarelui. Părinţii lui îl aşteaptă la hotel să ia prânzul împreună. Tatăl său se va supăra pe el. Din nou.

Tropăitul unor încălţări care se apropie răsună pe caldarâm. Daniel îşi ridică aparatul de fotografiat la ochi.

O călugăriţă.

Paşii ei sunt repezi. Hotărâţi. Poartă în braţe o legăturică, înfăşurată într-o cârpă. Se uită mereu peste umăr, de parcă ar fi urmărită. Daniel rămâne în intrând, neobservat, aşteptând momentul pentru cadrul perfect. O pală de vânt înfoaie poalele robei negre a călugăriţei. Ea duce o mână în jos, ca să le potolească. Pe când face astfel, briza ridică un colţ al cârpei, dând la iveală conţinutul boccelei.

Un chip de copil, cenuşiu ca fumul, se holbează la Daniel.

Lui i se taie respiraţia şi apasă pe butonul declanşator.

Copilul este mort.
Ochii călugăriţei, holbaţi de spaimă, se întorc imediat spre obiectivul lui.
Apăsatul declanşatorului nu produce nimic altceva decât un ţăcănit sec. A rămas fără film.
îşi vâră grăbit mâna în buzunar, după un nou rolfilm. Îl încarcă repede, dar în zadar. Când îşi ridică privirea, călugăriţa a dispărut, în locul ei descoperind doi bărbaţi cu pelerine şi cu pălării cu boruri largi pe cap. Amândoi au puşti.
Guardia Civil. Garda civilă, forţa militară din serviciul lui Franco.
Federico Garcia Lorca, poetul preferat al lui Daniel, îi descrie astfel:
Cine ar putea să vă vadă şi să nu vă ţină minte?
Oameni de piei de lac, „cu inimi de piei de lac”[4].
„Stai departe de ei”, îl avertizase tatăl său.
Dar apariţia lor sinistră, ca nişte corbi umani, parcă face un semn ademenitor obiectivului lui Daniel. Se înghesuie şi mai mult în uşă ca să stea ascuns. Nu e ilegal să fotografiezi Garda Civilă, nu-i aşa?
Doar o singură poză. Pentru concurs.
Daniel apasă pe declanşator. A reuşit?
O fluturare de aripi. O bombă tăcută explodează. Gardienii se năpustesc numaidecât asupra lui, îl izbesc de uşă şi-i smulg ecusonul de pe cureaua aparatului de fotografiat.
— ¿Americano

4 Din „Balada Gărzii Civile spaniole”, de Federico Garcia Lorca, din volumul *Romancero ţigan şi alte poeme,* traducere de Teodor Balş, Editura Minerva, Bucureşti, 1977.

— ?*St, senor. Americano,* le răspunde Daniel, făcând eforturi să nu-i împingă în lături. încearcă să rămână politicos.

— *Yo hablo espanol.*

Gardienii rânjesc batjocoritor.

— *gYque?* Dacă vorbeşti spaniola, crezi că ai dreptul să fotografiezi orice ţi se năzare? Dă-ne filmul! Acum!

Emoţionat, Daniel bâjbâie până deschide clapa din spate a aparatului de fotografiat şi scoate filmul. O să-l aresteze?

Un gardian îi smulge filmul din mână.

— Ecusonul tău nu are nicio valoare aici. Unde stai? îl întreabă.

— La Castellana Hilton.

Hait!

Nu.

De îndată ce cuvintele îi ies din gură, Daniel vrea să le înhaţe, să le ia înapoi şi să le ascundă. Dar e prea târziu.... Regimul era foarte dur. Era Spania lui Franco. Nu voiai să cazi în mâinile Gărzii Civile sau ale poliţiei. închisorile erau crunte şi oamenii erau băgaţi la zdup una-două.

— Alexander F. Watson, funcţionar al oficiului consular al Statelor Unite la Madrid (1964-1966)

Septembrie 1966,

Extras din Colecţia de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe, Asociaţia Arlington pentru Studii şi Formare Diplomatică, VA www.adst.or

gl 4)

Puri ţine un bebeluş în poală. Leagă şireturile botoşilor care se asortează cu rozul palid din obrajii pruncului. Acestei fetiţe mici îi plac sunetele, aşa că Puri pocneşte din buze. Copila chicoteşte şi zâmbeşte de încântare, animată de bucurie şi de curiozitate.

Un medalion de alamă atârnă de gâtul nounăscutei, agăţat de o sfoară albă. Puri întoarce medalionul şi îşi trece degetul mare peste gravură.

20 116.

20 116 n-are habar că e orfană. Nu-şi dă seama că a fost adusă la Inclusa, orfelinatul din Madrid. Nu ştie că este ţinută în braţe de Purificación Torres Pérez, nici că Puri poartă un şorţ negru pe care sunt imprimate săgeţile roşii ale Falangei[1], mişcarea fascistă spaniolă.

— Datoria ta, misiunea ta de femeie este să serveşti, au învă- ţat-o instructorii şcolii.

Puri este recunoscătoare să servească lucrând cu copiii.

— Mergem să facem fotografii. O să fie amuzant, îi gângu- reşte ea copilei.

20 116 este îmbrăcată în haine frumoase, care nu îi aparţin. I'uri o va duce în cămăruţa albă de la etajul al treilea. Un bărbat, cu un aparat de fotografiat negru şi pătrăţos, va veni şi se va în-

vârti în jurul orfanei, imortalizându-i portretul. Puri o va liniști după sperietura din pricina bliţurilor. Va pocni din buze.

' Grupare politică paramilitară de tip fascist, din Spania.

20 116 va fi adusă înapoi în pătuţul ei mototolit din creşă. Hainele frumoase vor fi returnate în debaraua întunecată a Sorei Hortensia.

Un rând de hăinuţe pentru fete. Un rând de hăinuţe pentru băieţi.

Sora Hortensia se ocupă de fiecare copil cu o afecţiune sinceră şi cu devotament. Fotografiile copiilor vor fi trimise cuplurilor iubitoare de copii din Spania. Puri netezeşte puful de păr al fetiţei, mulţumită că sunt atâtea familii doritoare să adopte copii loviţi de soartă.

Un portret mare, înrămat, al lui Franco stă agăţat în partea din faţă a încăperii.

— Apărătorul nostru, *El Caudillo*, ne veghează, îi şopteşte Puri bebeluşei. Are grijă de noi.

Ridică braţul micuţ şi fragil al fetiţei, în chip de salut spre portret. Apoi începe să cânte imnul naţional, săltând-o pe copilă în ritmul melodiei:

El este Franco, Franco, Franco, este cârmuitorul şi căpitanul nostru.

O călugăriţă de la spitalul local intră disperată în încăpere, ducându-se drept la Sora Hortensia. Dau amândouă din cap. Şoptesc.

— Pe stradă. Da, adineauri. Şi Garda Civilă...

Puri ciuleşte urechea.

20 116 începe să scâncească. Puri pocneşte din buze.

Călugăriţele se uită la ea.

Puri le întoarce spatele.

I 5 jl

Ana verifică în carneţelul cu notiţe din buzunarul şorţului ei oaspetele care i-a fost repartizat.
Daniel Matheson.

Bate uşor la uşă. Niciun răspuns.

Intră în cameră, folosindu-se de cheia ei universală.

Căldură. Linişte. Ventilatorul este oprit şi uşa de la balcon este deschisă. Perdeaua subţire, alb-perlat, se ridică şi coboară, animată de briza fierbinte.

Majoritatea vizitatorilor doresc camere cu ventilatoare, împreună cu gheaţa lor. Dar acest oaspete este diferit. El lasă să pătrundă aerul fierbinte şi uscat al Madridului în apartamentul spaţios. Hainele lui nu au fost încă aşezate în sertare sau în dulap. Se revarsă din valizele deschise până pe podea, laolaltă cu diversele nimicuri de călătorie pe care nu le-a aruncat încă. Teancuri de ziare şi reviste stau pe măsuţa de cafea. Un titlu de revistă, *LIFE*, îi atrage atenţia Anei. Lângă ziare se află o cutie galbenă, pe a cărei etichetă scrie: GE bliţuri foto.

Oaspeţii hotelului îşi aduc o mulţime de lucruri scumpe. Un bărbat din Illinois lucrează

pentru o companie numită Zenith. El are radiouri cu „tranzistoare” în toate culorile curcubeului, destul de mici cât să-ţi încapă în buzunar. Un muzician de la capătul holului are un pick-up portabil, pe care-l ţine într-o valiză. Cum de câştigă atâţia bani ca să îşi cumpere asemenea lucruri? Aperitivul cu homar din meniul hotelului costă mai mult decât câştigă majoritatea spaniolilor într-o lună.

— Adeseori nici nu se ating de mâncare, o lasă pur şi simplu în farfurie, îi povesteşte Ana fratelui ei, Rafael.

— Păi, da, pentru ei nu este scumpă, îi explică el. Americanii au ceva ce se numeşte „salariu minim” pentru muncă. Un dolar american pe oră. Şi ăsta e cel mai mic salariu al lor. îţi poţi imagina?

Rafa se apleacă spre Ana.

— Americanii ăia bogaţi sunt fericiţi, nu ştiu ce înseamnă să faci foamea. Pune nişte homar în buzunar, pentru mine, îi spune el, conspirativ.

Ana râde când o tachinează fratele ei. Sora lor mai mare, Julia, nu râde. Julia îşi face griji. Când nu îşi ţine copilul în braţe, îşi împreunează mâinile, frământându-le de îngrijorare.

— Avem cinci guri la masă acum. Nimeni nu poate să-şi piardă slujba, zice Julia.

Ana îşi iubeşte slujba, cu orele de limba engleză şi atmosfera americană relaxată pe care i-o aduce. Nu ar putea suporta să îşi piardă postul. Dar Rafa are dreptate. Majoritatea oaspeţilor

hotelului nu au cunoscut niciodată foamea — nici foamea de mâncare, nici foamea de viaţă.

Familia ei le-a cunoscut pe amândouă.

O revistă deschisă stă cuminte pe un scaun. O fotografie a unei familii americane îi sare Anei în ochi. Lasă prosoapele jos şi se apleacă să ia revista.

Fetele americance poartă şosete cu manşetă şi pantofi alb cu negru. Privesc transfigurate nişte poze ale cântăreţilor care interpretează un soi de muzică numită rock-and-roll — muzică socotită indecentă în Spania. Ce s-ar întâmpla dacă fetele spaniole ar purta pantaloni pe stradă? Ar fi arestate? Oare o femeie nemăritată din Spania va avea voie vreodată să aibă paşaport?

Ana visează să călătorească, să plece într-o bună zi din Spania. Ceea ce se află dincolo de graniţele ţării este de neatins pentru familii ca ale ei. De zeci de ani, Francisco Franco este convins că influenţa externă ar corupe puritatea şi identitatea Spaniei. Ecartamentul şinelor de tren din Spania este intenţionat mai mare decât în restul Europei, pentru a împiedica intrările şi ieşirile nedorite.

— Spania are nevoie de bani şi de investiţii străine, de aceea a permis Franco un hotel american, susţine Rafa. *Ay,* un castel în Spania pentru *americanos*! râde el.

Este adevărat. După ani de izolare, anumite industrii americane au fost invitate la cooperare — turismul, cinematografia şi petrolul. Americanii stau la Castellana Hilton. Dar hotelul Hilton are

mai mult decât simple camere de hotel. Are un birou de afaceri. Engleza Anei este solidă. Odată ce va fi lucrat la hotel o perioadă de doi ani, va putea depune o cerere pentru un post într-un alt departament. Membrii secretariatului de la biroul de afaceri călătoresc împreună cu directorii prin toată Spania. Pleacă din Madrid.

O cheie zdrăngăneşte în broască. Un bărbat tânăr, înalt şi cu păr castaniu, intră în cameră. Amândoi tresar, speriaţi. Revista aterizează fâlfâind pe podea.

— Bine aţi venit înapoi, *señor*.

Ana îl salută pe oaspete aşa cum a fost instruită.

Tânărul rămâne în picioare, cu aparatul de fotografiat în mână. Se holbează la ea, apoi aruncă priviri pline de nervozitate prin cameră. Hainele lui sunt diferite de cele pe care Ana le vede în reviste. Majoritatea americanilor sunt eleganţi şi ordonaţi. Băiatul acesta e frumos, dar neîngrijit. Părul lui rebel stă cum vrea el.

Vocea joasă a tânărului întrerupe tăcerea.

— *Lo siento. No era tni intención asustarte.*

— *I'm not scared,* îi zâmbeşte Ana.

— Ah, vorbeşti engleza, remarcă el, încet.

— Şi dumneavoastră vorbiţi foarte bine spaniola, *señor,* dar nu spaniola din Spania. Probabil vorbiţi spaniola — face o pauză — din Mexic?

Colţul gurii lui se ridică, aproape într-un zâmbet.

— Din Texas. Probabil mă trădează accentul. Dar mama mea este din Spania.
Face semn cu mâna spre uşă.
— Părinţii mei stau în apartamentul de la capătul holului.
încearcă să-şi netezească părul zburlit şi atunci Ana
observă — are mâneca sfâşiată.
El pune aparatul de fotografiat pe măsuţă şi se apleacă să ridice revista de jos. Ana i-o ia înainte. Îi simte privirea îndreptată asupra ei, pe când lasă revista pe pat şi îşi ia prosoapele.
— Ah, da. Părinţii dumneavoastră sunt soţii Matheson din Dallas. Aţi sosit ieri. Bine aţi venit la Castellana Hilton, *señor*. Sper că vă place aici?
— Da, *maam,* răspunde el.
Spre deosebire de „dulceaţă" sau „păpuşico", Anei i s-a spus că „ma'am" este un termen de respect, nu unul de alint. Se uită la tânăr. Este mai mare decât ea cu cel mult doi ani.
— Părinţii mei, întreabă el, încet, au trecut pe aici, prin camera mea?
— Nu, *señor*.
Umerii i se relaxează de uşurare.
Exact atunci se aude o bătaie în uşă. Deschide brusc ochii lui albaştri şi îşi duce un deget la buze, cerând tăcere. Ana stă în faţa lui, strângând prosoapele la piept.
Bătăile continuă, urmate de o voce feminină de dincolo de uşă.
— Daniel, te-ai întors?
El se uită la Ana şi clatină rapid din cap. Buzele lui schiţează cuvântul „nu", apoi zâmbesc timid.

Ana îşi înăbuşă un hohot de râs, străduindu-se să nu deschidă gura larg. Urăşte sclipirea aurie a coroanei dintelui ei de jos.

— Poate că a lăsat radioul deschis şi asta ai auzit tu, spune o voce de bărbat.

Radio? întreabă Daniel pe muteşte.

Ana i-l arată. El se apleacă peste ea şi îl deschide, la volum scăzut. Miroase... plăcut.

După câteva clipe, Daniel trage cu urechea spre uşă.

— Cred că au plecat, şopteşte el.

Răsuflă prelung, de parcă ar vrea să se calmeze.

— îmi cer scuze. încerc să îi evit pe părinţii mei.

— Da, îmi dau seama, spune ea râzând.

îi întoarce spatele şi duce prosoapele în baie.

Sună telefonul.

— O, Doamne, acum mă sună din camera lor, spune Daniel.

Ea îşi doreşte să mai facă un pic de conversaţie cu el, să descopere de ce îşi evită părinţii, dar ţine seama de avertismentul surorii ei.

— Mai aveţi nevoie de ceva,*senor}* Dacă nu, eu o să plec acum, spune Ana.

— Nu. Mulţumesc mult pentru ajutor.

Face o pauză, se uită la ea.

— Ştii, engleza ta este mai bună decât spaniola mea. Eşti din Madrid?

Ana îl priveşte drept în ochi. îl minte cu zâmbetul pe buze.

St, senor, din Madrid

.Când am fost prima oară acolo, prin '55, te simţeai deprimat când ajungeai în Spania, constrâns. Era adevărat. Cu toţii

aveau mare grijă la ceea ce spuneau, la ceea ce făceau, la felul cum se distrau în public.
— WILLIAM W. LEHFELDT, viceconsul al Statelor Unite la Bilbao (1955-1957)
Aprilie 1944,
Extras din Colecţia de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe, Asociaţia Arlington pentru Studii şi Formare Diplomatică, VA www.adst.or

gI 6)

_ *m „m ebel, boem, vulgar*. Acestea sunt cuvintele folosite
r^f pentru a-l descrie pe Miguelin, noul toreador."

„J- Rafael îşi ridică privirea din ziar. Prietenul
lui, Fuga, stă pe o ladă din şopronul cimitirului şi dă din cap, îndemnându-l pe Rafa să continue.

— „După prezentarea lui de la Las Ventas, din Madrid", citeşte Rafa, „acest *torero* asigură publicul că merită să fie privit."

Fuga arată cu degetul spre fotografia matadorului din ziar.

— *Si,* el e Miguelin, confirmă Rafa. Vrei să-ţi arăt cum se scrie numele lui? Ţi-am mai spus, dacă vrei să ajungi un toreador faimos, trebuie să înveţi alfabetul.

Propunerea lui este ignorată. Fuga se lasă pe spate pe lada şubredă, împungând în ţărână cu o lopată. Coama lui de păr negru, zburlit şi neîngrijit, nu îi poate ascunde ochii sălbatici. Cei care trec pe lângă el întorc capul şi—1 mai privesc o dată. Nu numai că-l văd, dar îl şi simt. Este ca o furtună pe cale să se dezlănţuie.

Privirea lui Fuga pendulează între Rafa şi un sicriu mic din placaj, de mărimea unei cutii de pantofi, aşezat la picioarele lui.

— *Ay,* alt bebeluş? întreabă Rafa.

Fuga nu spune nimic, ci doar se uită la micul sicriu.

Unele prietenii se nasc din lucruri pe care le ai în comun tu cu acea persoană. Altele, din faptul că se întâmplă să fiţi sau să locuiţi în acelaşi loc. Şi adeseori cele mai neobişnuite se nasc din efortul de a supravieţui. Rafa şi prietenul său sunt camarazi de suferinţă. Refuză să vorbească despre căminul de băieţi din Barcelona. Nu era practic un „cămin". Era un iad, un abator de suflete. „Fraţilor" şi „matroanelor" care conduceau instituţia le făcea plăcere să-i umilească pe copii. Simpla amintire e ca o otravă.

Torturile îndurate încă mai mişună prin creierul lui Rafa, asemenea unor gândaci: când ţinea cu nasul o monedă lipită de perete; când stătea în genunchi pe boabe de năut; când era imobilizat la podea şi ars cu ţigara. îşi aduce aminte de frica pură din cauza căreia făcea pe el în pat, şi apoi cum fraţii îi înfăşurau cearşaful murdărit în jurul gâtului, obligându-l să îşi poarte laşitatea ca pe o capă, ca să-l vadă toată lumea. îşi

aduce aminte cum a slăbit, cum i-a căzut părul, cum şi-a pierdut curajul.

— *¡Basta!*

Stop. Cuvântul ajunge la el înaintea pumnului prietenului său. Durerea fizică e antidotul obişnuit, o promisiune dusă la îndeplinire ori de câte ori amintirile pun stăpânire pe el. Amintirile sunt otravă. Nu lua otrava.

— *Gracias.*

Fuga dă din cap, ochii lui feroce îmblânzindu-se sub claia de păr. îşi scoate deodată mâna din buzunar, întinzându-i lui Rafa o mică mandarină.

Lui Rafa îi plouă în gură după zeama acrişoară a citricei, dar este un gest mult prea generos. Doar atât are de mâncare, pentru prânz, prietenul său. Clatină din cap, refuzându-l.

Fuga ridică din umeri.

— *Entonces,* o întrebi?

Dacă o întreabă pe ea, adică pe Julia, sora lui mai mare. O favoare pe care numai ea i-o poate face.

— *St,* o s-o întreb.

Rafa rupe ziarul într-un teanc de foi pătrate, egale.

— Ana zice că nu se folosesc ziare în hotelul american. Zice că oaspeţilor li se pun role de hârtie albă şi moale în toalete. Când o să devii faimos, *amigo,* o să ne cumperi la toţi hârtie albă şi moale pentru latrină.

Fuga se uită fix la sicriul bebeluşului.

— Nu, şuieră el. Când o să devin faimos, o să le spun tuturor despre orfelinatele groazei şi o să-i salvez pe copii.

înfige lopata în pământ.
— Mai spune-mi o dată cuvintele din cartea ta.
Se referă la un volum subţire, la care Rafa ţine mult. Este cartea preferată a tatălui său, ce conţine filozofia lui Seneca.
—„Aurul se încearcă prin foc, iar oamenii viteji, prin necazuri", citează Rafa.
Si, şopteşte Fuga. O să ies eu din acest foc şi când am s-o fac — ridică brusc capul să se uite la Rafa cu ochii lui sălbatici, înflăcăraţi —, o să-i mistui pe toţi

.I 7)

Daniel se aşază fără tragere de inimă pe un scaun din apartamentul părinţilor săi. Cum a putut fi atât de idiot? De ce nu le-o fi spus gardienilor că stătea la Ritz? L-ar fi urmat acolo şi nimeni nu ar fi ştiut nimic. De bună seamă gardienii aveau ceva mai bun de făcut decât să escorteze un puşti cu un aparat de fotografiat. Nu e mare lucru.
Dar dacă nu e mare lucru, atunci de ce încă mai năduşeşte? Imaginile i se derulează constant prin minte.

Copilul livid. Călugăriţa care şi-a întors brusc faţa spre aparatul de fotografiat. Expresia ei şocată, când s-a îndepărtat cât putea de repede. Apariţia neaşteptată a gărzilor.

Daniel se uită la aparatul de fotografiat din poală. Din fericire, soldaţii nu au observat rola de film din buzunarul lui. Oare imaginea copilului s-a întipărit pe film la fel cum a rămas fixată în mintea lui?

Ducându-şi aparatul la ochi, îl încadrează pe tatăl său, cu umerii lui laţi, la micul birou din camera de hotel. Tatăl său îşi ridică privirea şi clatină din cap. Dezamăgirea lui apasă butonul de vinovăţie, tocit de atâta folosinţă, al lui Daniel. De ce nu poate face o pasiune pentru forajul petrolier, ca tatăl său? Ar fi mult mai uşor.

Mama lui îşi trece în revistă rochiile şi îşi drege glasul, ca să îşi alunge iritarea din gât.

— A fost un accident, Martin. Daniel nu a ştiut.

— M-am săturat de „accidentele” astea, Marfa. Cu două zile înainte de călătorie, a intrat într-o încăierare la cinematograf.

— Nu am stârnit eu bătaia, tată. Luam apărarea unui prieten, spune Daniel.

El apăra, *într-adevăr*, un prieten — în acelaşi timp ce savura oportunitatea de a cotonogi un bătăuş vechi din cartier.

— Ai avut mare noroc că poliţia din Dallas te-a lăsat să scapi doar cu un avertisment. Ai optsprezece ani. Poţi fi judecat ca adult. Şi asta de-acum?

Tatăl lui îşi desface larg braţele, subliniind întrebarea.

— Am sosit în Madrid de nici douăzeci şi patru de ore, iar administratorul hotelului îmi spune că te-ai întors escortat de Garda Civilă!

— Mi-aş fi dorit să nu vadă şi valeţii asta, spune mama lui.

— Mi-aş fi dorit să nu-i fi cumpărat tu aparatul ăla de fotografiat, îi replică tatăl său.

— Mi-aş dori să nu vă mai certaţi, intervine Daniel.

— Nu ne certăm, oftează mama lui, întorcându-se spre Daniel. Pe tatăl tău şi pe mine ne aşteaptă săptămâni întregi de întâlniri şi călătorii de afaceri, *carino.* Am crezut că ar fi interesant pentru tine să explorezi singur zona. Dar poate că nu este un mediu sigur. Eu nu mai am o familie în Spania la care să apelez, dacă ţi se întâmplă ceva cât timp suntem plecaţi. Şi acum eşti atât de departe de Laura Beth.

încă nu le-a spus părinţilor că s-au despărţit. I-ar pune tot felul de întrebări. Daniel îşi examinează aparatul de fotografiat, ocolind subiectul Laura Beth şi dorindu-şi s-o fi fotografiat pe fata frumuşică din camera lui de hotel.

— îmi pare rău. A fost o greşeală prostească. O să fiu absolut în regulă de unul singur. Pe cuvântul meu.

Ridică din umeri în chip de scuze spre mama lui. în ultima vreme, glasul ei a căpătat o notă de oboseală. Ea a fost cea care a insistat să se întoarcă în Spania, dar, de când a sosit, pare

nervoasă. Daniel înţelege reacţia mamei lui — e teama de a nu se integra.

Marfa Alonso MoyaMatheson s-a născut în regiunea Galiciei, dar a fost crescută ca americano-spaniolă în Texas. Este soţia unui magnat al petrolului şi pare americancă get-beget. A copt prăjiturele pentru strângerea de fonduri în campania electorală a lui Eisenhower. Sprijină Şcoala Hockaday şi Liga Juniorilor şi este acceptată în mai toate cercurile înalte din Preston Hollow şi din Dallas. Acasă, mama îi vorbeşte lui Daniel numai în spaniolă. Îl alintă *carino*, „dragule", sau *tesoro,* „comoara mea". Mulţi dintre servitorii lor au sânge spaniol. Mama lui are grijă ca mâncarea spaniolă şi obiceiurile spaniole să existe constant în viaţa lui.

— E dificil să navighezi printre două culturi, i-a mărturisit ea odată. Mă simt ca un semn de carte înfipt între capitole. Locuiesc în America, dar nu m-am născut aici. Sunt spaniolă.

Mama lui este încântată că afacerea cu petrol i-a adus în Spania. Vrea ca ei să facă nemijlocit cunoştinţă cu ţara pe care răposaţii ei părinţi au adorat-o. Spania pură. Spania nobilă. **Asta** e planul ei.

Tatăl lui îşi deschide brusc servieta.

— Nu sunt aici ca să te salvez din necazurile în care te bagi singur, Dan. Asta nu este o vacanţă pentru mine. Franco va acorda drept de foraj doar câtorva companii americane. Voi face turul câmpurilor petrolifere şi voi încheia o afacere până la sfârşitul verii. *Asta* e planul. Ai înţeles?

— Da, domnule, răspunde Daniel.

Daniel este proaspăt absolvent al Şcolii St. Mark's din Texas. În toamnă, va merge la Universitatea Texas A&M şi, după ce îşi va da licenţa, va intra în afacerea cu petrol a familiei — condiţia pentru a i se permite studiile la colegiu.

Gândurile lui Daniel se întorc la imaginea bebeluşului mort; fotografia ar putea fi valoroasă pentru portofoliul său. Cu banii încasaţi în urma câştigării Premiului Magnum ar putea plăti taxele pentru un an la şcoala de jurnalism, în loc să meargă la Texas A&M.

— Suntem invitaţi la un dineu la familia Van Dorn, îl anunţă tatăl său. Au un băiat de vârsta ta, care s-a întors de la internat din Elveţia.

— Familia Van Dorn. Diplomaţi din Oyster Bay, în Long Island, adaugă mama lui. Câteva dintre aceste prestigioase familii deţin posturi în Ambasada Statelor Unite. Daniel, *mi amor*, te rog să te îmbraci cu costum şi cravată. Mi-ar plăcea să nu porţi tot timpul jeanşi. Arăţi ca ultimul om.

Ea face o grimasă.

— Ai mâneca sfâşiată?

Daniel îşi examinează rapid cămaşa.

— Oh, probabil am agăţat-o în ceva.

Gardienii i-au luat filmul *şi* i-au sfâşiat mâneca? Dacă aşa se poartă cu turiştii, cum se poartă cu localnicii? Porneşte spre uşă.

Mama lui îl ia de braţ, cu blândeţe.

— Am văzut că au cărţi poştale, în hol. Să-i trimiţi câte una în fiecare zi Laurei. Familia ei la asta s-ar aştepta.

Daniel iese din cameră cu aparatul de fotografiat, nevrând să provoace o scenă.
Nu e nevoie să o îngrijoreze pe mama lui spunându-i adevărul despre Laura Beth.

« 8)

Puerta del Sol. Inima Madridului.

Seara, aici se adună vizitatorii şi localnicii, lenevind pe lângă fântâni şi pe lângă scările de la metrou. Cuvintele *GONZÂLEZ BYASS* luminează verde pe panoul publicitar pentru vinul xeres *TIO PEPE,* în vârful unei clădiri, răspândind o aură stranie pe cerul palid al asfinţitului.
Ana străbate străduţa îngustă şi pavată. Biletul pe care l-a înghiţit a dispărut, dar gustul i-a rămas.
Ştiu ce ai făcut.

Aruncă o privire peste umăr, înainte de a se strecura pe uşa fără niciun număr. La baza scărilor întunecate, o lumină blândă pulsează pe sub intrare. Se opreşte puţin ca să tragă cu urechea, apoi deschide uşa.

O explozie de culori o întâmpină. Valuri strălucitoare de mătase şi satin urcă din podea până în tavan. Ţesături cu ape albastru-ultramarin şi violet de ametist şi cu sclipiri aurii se revarsă în cascade peste tejghelele uzate. Schiţe şi tipare sunt fixate cu bolduri de pereţi. Trei femei stau la

mesele de lucru, în vreme ce alte două împing materialele grele prin maşini.

Ana se apleacă să ridice o mică perlă de pe jos. În atelierul acesta strâmt se lucrează doar pentru ceremonii. Frumoasele ţesături şi bijuterii nu sunt pentru toaletele de petreceri sau rochiile de mireasă. Sunt create pentru o singură persoană.

El torero. Matadorul.

Traje de luces. Costumul de lumini. Numit astfel deoarece strasurile şi mărgele cusute pe material reflectă lumina şi scânteiază de parcă ar fi aprinse de la un buton ascuns. Un costum este alcătuit din nenumărate piese, fiind necesare luni întregi pentru a-l realiza, iar fiecare detaliu este executat de o persoană diferită. O femeie e specializată în pantaloni, alta în cape şi altele, în broderiile complicate. Specialitatea surorii ei — mărgelele şi strasurile.

Ca şi fratele ei, Rafa, verişoara Anei, Puri, îi adoră pe toreadori. Dar Anei îi plac taurii. Detestă luptele cu tauri. Loialităţile divizate în cadrul familiei sunt bine cunoscute, dar nu se vorbeşte niciodată despre ele.

Atelierul, în general animat de zumzetul conversaţiilor, acum e mut. Ceea ce înseamnă că Luis, croitorul-şef şi proprietarul atelierului, are un matador la probă, în camera de alături.

Sora Anei, Julia, stă pe un scaun din lemn într-un colţ. O lampă îşi proiectează conul de lumină în poala ei. Ea înfige acul prin materialul rigid

alcătuit din şapte straturi, cosând una din sutele de pietricele de safir pe o jachetă gata croită.

Degetele Juliei sunt nişte povestitoare tăcute, pline de cicatrice. Ana împinge un scaun liber lângă sora ei. Ia un cleştişor de pe o masă din apropiere şi îi pune o mână pe umăr.

— Ajută-te cu ăsta, îi şopteşte Ana. O să-ţi dea sângele, curând.

Julia dă recunoscătoare din cap, luând cleştişorul ca să apuce acul.

Ana face semn din cap spre cabina de probă. Care dintre toreadori se află în spatele uşii?

— Ordonez, şopteşte Julia.

Ana se uită la sora ei. Chipul Juliei, palid, are nevoie de odihnă şi de soare. Julia are o fetiţă, în vârstă de numai patru luni. Copila încă nu este destul de rezistentă. Nici Julia.
Strânge disperată copilul în braţe şi plâng împreună toată noaptea.

Doctrina fascistă declară că destinul suprem al unei femei este căsătoria, maternitatea şi activitatea casnică. Pentru familiile sărace, ca a lor, declaraţiile astea nu ţin de foame. Multe femei din familiile sărace îşi iau o slujbă de muncă fizică.

Dar Julia este aparte. Talentul ei de croitoreasă îi permite să lucreze într-un atelier. Luis are nevoie de îndemânarea Juliei pentru a-i mulţumi pe clienţii lui toreadori. Julia are nevoie de salariu pentru a-şi hrăni familia şi a-şi plăti dările.

— Trebuie să strângem toate câştigurile noastre la un loc, le reaminteşte soţul Juliei,

Antonio. Toate salariile şi monedele vor fi depuse în cutia asta veche de trabucuri.

Pentru a putea să se mute din sărăcăciosul Vallecas într-un mic apartament din Lavapies — ăsta e planul. Julia stabileşte raţii şi ţine socoteala tuturor cheltuielilor, până la ultima *peseta.* Deocamdată, patru adulţi şi un nou-născut împart o singură cameră întunecoasă. Dar sunt împreună. Aşa cum şi-a dorit mama lor.

Ana nu mai ţine minte războiul, dar îşi aminteşte lacrimile vărsate după ce părinţii ei au dispărut. îşi aduce aminte cum plângea cu disperare în ziua în care a plecat din Zaragoza, ca să fie crescută de mătuşa şi de unchiul din Madrid. Deşi mătuşa şi unchiul au tot o fată, verişoara ei, Puri, este diferită. Ascultătoare. Puri nu ştie ce înseamnă mâhnirea şi ruşinea. Nu e împovărată de secrete. Ana o invidiază.

— Şi cum a fost astăzi, la palatul tău? o întreabă Julia.

Minciuni şi ameninţări. Dar nu-ţiface griji. Le-am înghiţit.

— Ca întotdeauna. Gheaţă şi iar gheaţă, răspunde Ana râzând.

încearcă să schimbe subiectul.

— O să fiu la etajul şapte pe perioada verii. Am fost repartizată unei familii foarte bogate, care stă la hotel toată luna august. Au un băiat cam de vârsta mea.

Julia dă din cap.

— E din Texas, spune Ana. Are reviste americane.

Expresia de pe chipul Juliei se schimbă de la oboseală la
spaimă.

— Hotelul ăla nu e viaţa adevărată, Ana. Nu pentru oameni ca noi.

— Julia, nouă ni se pare incredibil, dar pentru ei este viaţa adevărată! replică Ana. Femeile americance conduc maşini şi zboară cu avioane în jurul lumii. Nu este considerat un păcat Nu au nevoie de *permiso marital.* îşi pot căuta de lucru, îşi pot deschide un cont la bancă şi pot călători fără permisiunea soţului.

Julia aruncă o privire peste umăr, înainte de a-i şopti:

— Ana, te rog să nu mai scotoceşti printre gunoaiele din camerele de hotel. Nu mai citi cărţile şi revistele alea! Ştii foarte bine că în Spania tot ce scrie în ele e interzis. Asta nu este America.

Julia are dreptate. În Spania, femeile trebuie să se rezume la roluri strict subordonate în domeniul domestic. Ana îşi aduce aminte de învăţăturile din *Sección Femenina*: „Nu pretindeţi că sunteţi egale cu bărbaţii". A învăţat, de asemenea, că puritatea este absolută. Costumele de baie ale femeilor trebuie să ajungă până la genunchi. Dacă o fată este descoperită într-un cinematograf cu un băiat, dar fără însoţitoare, familia ei primeşte acasă o carte galbenă de prostituţie[1].

Fruntea Juliei se încruntă, când o ia de mână pe Ana. Până şi şoapta îi tremură.

— Lumea de la hotel este un basm. îmi pare rău, Ana, dar nu este lumea noastră. Te rog să ţii minte asta. Ai grijă cu cine vorbeşti.

' Cartea galbenă (cartela galbenă, paşaportul galben) este numele popular al ortului de identitate al unei prostituate, la origini eliberat de politie în vremea Rusiei Ţariste. Acesta înlocuia toate celelalte documente (act de identitate, dovadă de rezidenţă), limita zona în care deţinătoarea putea locui şi îi făcea imposibil găsirea altei ocupaţii

— .Este obligaţia postului meu să conversez cu clienţii, spune Ana.

— Şi e în regulă, atâta timp cât tu nu le destăinui nimic. Tu poţi să pui întrebări, dar încearcă să nu răspunzi la niciuna.

Asta ar putea să meargă. Oaspeţilor le place să vorbească despre ei înşişi. Cât timp dezvăluie cât mai puţin posibil din viaţa ei personală, nu e cazul să-şi facă griji. Stomacul i se strânge zgomotos, digerând biletul.

— Ana, s-a întâmplat ceva? întreabă Julia.

Nu, îi zâmbeşte ea. Absolut nimic.Viaţa oricărei femei, în ciuda a ceea ce ar putea pretinde ea, nu este altceva decât o dorinţă continuă de a găsi pe cineva căruia să i se supună.

— Semanario de la Sección Femenina, 1944

Pe parcursul întregii sale vieţi, misiunea unei femei este să îi servească pe ceilalţi. Când Dumnezeu l-a zămislit mai întâi pe bărbat, s-a gândit aşa: Nu este bine pentru bărbat să fie singur. Şi atunci a zămislit-o pe femeie, ca să-l ajute şi să îi ţină companie, şi ca să fie folosită ca mamă. Prima intenţie a lui Dumnezeu a fost „bărbatul”. La femeie s-a gândit mai târziu, ca la un accesoriu necesar, cu alte cuvinte, ca la un lucru util.

— Formación Político Social (manual), 196

Daniel stă în salonul elegant al vilei din Madrid. Uşi înalte din sticlă, ornamentate cu motive florale din fier forjat, sunt deschise spre terasa şi parcul de dedesubt. Limbile ceasului din marmură se apropie de ora nouă. Cina nu s-a servit încă. Daniel se uită prin vizorul aparatului de fotografiat. Ochii lui cercetează intarsiile[1] minuţioase ale pardoselii din lemn, mobilierul de secol nouăsprezece şi splendidele covoare ţesute manual. Obiectivul lui aterizează asupra lui Nicholas Van Dorn, fiul diplomatului care i-a întâmpinat.

Prin luneta vizorului, Daniel vede că părinţii lui au avut dreptate, sunt apropiaţi ca vârstă. Nick Van Dorn este bronzat, ;ire părul blond şi drept, ochi căprui şi o privire vioaie. Poartă un sacou, pantaloni proaspăt călcaţi şi nişte mocasini scumpi, noi- uouţi. Şosetele lui au modelul acela cu romburi pe care îl adoră mama lui. Ea le spune „şosete argyle[2]".Tatăl lui le spune „şosete de fătălău". Obiectivul aparatului de fotografiat se opreşte asupra mâinii în care Nick ţine un pahar. Articulaţii julite. O încăierare? Interesant. Articulaţiile julite par să-i contrazică restul mlăţişării elegante. Daniel face o poză.

— Prietenului meu îi displace să fie fiu de diplomat. Mie îmi place. Mă plictisesc când stau prea mult într-un loc.

Incrustaţii de os, fildeş, sidef sau lemn de altă culoare în pardoseli de lemn iu în mobilă.
Modelul *argyle* derivă din tartanul Clanului Campbell de Argyll, din vestul 'n „ţici, şi a devenit popular după Primul Război Mondial.

Privirea lui Nick se opreşte asupra obiectivului aparatului de fotografiat.

— Hei, Dan, hai să-ţi arăt un loc grozav pentru fotografii.

Nicholas îl ia pe Daniel din mijlocul oaspeţilor şi îl conduce pe
terasa din spatele vilei părinţilor săi. Face semn spre aparatul de fotografiat şi apoi spre peisaj. Palmieri iluminaţi în formă de evantaie aruncă umbre de degete prelungi şi răsfirate spre o fântână strălucitoare. Dar copacii toaletaţi nu îl interesează pe Daniel. Oamenii, da. Ei sunt peisaje vii, în mişcare. Când sunt surprinşi la momentul potrivit, adevărul se dezvăluie aparatului de fotografiat.

— Tatăl tău lucrează pentru ambasadă?

Nick încuviinţează.

— Este împuternicitul pentru afaceri publice al Statelor Unite. În Madrid este un post bun. Sunt multe de făcut aici. Viaţa de noapte e grozavă şi vinul e mai ieftin decât apa.

Nick soarbe o înghiţitură din paharul lui.

Un senator purtând mănuşi albe apare ca din pământ cu o tavă cu măsline murate umplute cu usturoi. Dispare la fel cum a apărut. Fără zgomot.

— Şi cum e în afara Madridului? întreabă Daniel.

— încă foarte multă sărăcie. De aceea au venit atât de mulţi în oraş. A fost crunt după războiul civil. Dar lucrurile încep să se îndrepte. Spania le-

a permis americanilor să construiască baze militare aici. Însă probabil că ştii asta. Mama ta este spaniolă, nu-i aşa?

— S-a născut aici, dar şi-a petrecut viaţa în State. Conversaţia le este întreruptă de tatăl lui Nick. În costum
alb de vară, din în, cu o cămaşă bleu-pal, proaspăt ras. Arată de parcă tocmai ar fi ieşit dintr-o revistă de modă pentru bărbaţi.

— Iar tu trebuie să fii Daniel Matheson, spune el, expunând un zâmbet exersat, plin de căldură. Ţinând în echilibru o ţigară şi un cocktail într-o mână, i-o întinde pe cealaltă:

— Shep Van Dorn. Bine ai venit în Madrid!

— Mulţumesc, domnule.

Shep trage cu sete din ţigară, privindu-l pe Daniel. Daniel remarcă evaluarea subtilă, zâmbetul perfect, aura de politician.

— Ai un aparat profesionist, Dan. Este noul Nikon, cumva? Presupun că faci nişte poze foarte interesante. Tatăl tău mi-a spus că ai avut deja o altercaţie cu autorităţile.

în calitate de diplomat însărcinat cu afacerile publice, Shephard Van Dorn lucrează cu presa. Este familiarizat cu fiecare tip de aparat de fotografiat, cu fiecare ciclu de ştiri, cu fiecare reporter. El vorbeşte limba pe care Daniel îşi doreşte cu atâta disperare să
0 înveţe. De ce o fi trebuit tatăl lui să-i povestească de altercatie?

— Aveam pe aparat o legitimaţie de la ziarul nostru local. A atras atenţia gardienilor, spune Daniel, ascunzând detaliul referitor la confiscarea

filmului. Aparatul ăsta a fost cadoul meu de absolvire. Sper să surprind nişte imagini bune în Madrid, vara aceasta.

Van Dorn dă încet din cap, clătinându-şi licoarea în pahar.

— Sunt o mulţime de poveşti pe aici. Unele importante. Să ţii minte că geografia în sine are o mare importanţă aici. Deosebirile dintre un catalan, un madrileño şi un locuitor din Tara Bascilor sunt mult mai pronunţate decât cele dintre un newyor- kez şi un texan. Să ţii cont de asta.

— O să ţin cont, domnule.

Van Dorn se duce la uşă şi—1 strigă pe un bărbat din salon. Oaspetele stă la o parte, fumând, în vreme ce la subsuorile cămăşii lui elegante cresc ghirlande de sudoare. Părul lui negru, încărunţit la tâmple, este pieptănat cu cărare într-o parte si îmblânzit cu Brylcreem[5]. De la umeri în sus, gendemanul e pregătit pentru o şedinţă foto. Dar partea de mijloc pare a fi căzut pradă unei vijelii. Poalele cămăşii îi atârnă scoase din pantaloni peste burta proeminentă. Pantalonii îi sunt mototoliţi, de parcă
ar fi fost ţinuţi într-o boccea, nu pe un umeraş. Daniel vede două portrete diferite.

— Stahl, vino puţin la noi, îl cheamă tatăl lui Nick.

Bărbatul îşi ia paharul şi vine pe terasă.

---

5 Briantină — produs cosmetic pentru ungerea părului.

Domnul Van Dorn pune o mână pe umărul lui Daniel.

— Ben, el este fiul lui Martin, Daniel Matheson. Tocmai am aflat că este un reporter aspirant, în căutarea unui subiect de articol.

— Fotoreporter, îl corectează Daniel.

— Ah, fotoreporter, scuze. El este Benjamin Stahl. Ben lucrează la biroul din Madrid al ziarului *New York Herald Tribune.*

— Mă bucur de cunoştinţă, domnule, spune Daniel.

— Şi, Ben, îl cunoşti, desigur, pe fiul meu, Nick.

Ben îşi aranjează cravata, în care are o arsură de ţigară.

— O, da, Nick şi cu mine suntem amici, spune el, rânjind.

Ben Stahl vorbeşte accentuând emfatic cuvintele. Se întoarce
spre Daniel.

— Îţi apreciez politeţea, puştiule. Probabil că arăt, într-ade- văr, ca un bătrân netrebnic, dar nu este nevoie să îmi spui „domnule”. Ştiu că „domnule” este un apelativ obligatoriu în state precum Texasul, dar poţi să-ţi păstrezi limbajul preţios pentru petrecerile voastre între petrolişti.

Lui Daniel nu i se pare că Ben ar fi bătrân. În mod cert, mai puţin cizelat decât Shep Van Dorn, arată neconvenţional, ca un profesor rotofei de filozofie care doarme îmbrăcat cu hainele de peste zi.

— Aşadar, un băiat de bani gata, cu un aparat de fotografiat scump şi care visează la un Premiu

Pulitzer, fără nicio îndoială. De ce m-ar interesa? spune Ben.
Nick izbucneşte în râs.
Liniştea atârnă în aer până când Daniel acceptă provocarea.
— Plodul cu jucării scumpe. Mda, am mai auzit asta. De fapt, urăsc smochingurile şi petrecerile pretenţioase. Sunt fina- list pentru Premiul Magnum.
— Hopa, Dallasul are simţul mândriei, comentează Nick. îmi place tipul.
Ben Stahl scoate un fluierat printre dinţi.
— Finalist pentru Premiul Magnum la vârsta ta? Trebuie să fi avut un material bun.
Daniel zâmbeşte, recunoscător.
— Ei bine, vă las între voi,jurnaliştii, spune Shep. Ben, fa-ne o favoare tatălui băiatului şi mie. învaţă-l cum merg treburile în presa de aici, ca să nu se pomenească azvârlit în închisoare. Şi, Daniel, cât stai în Madrid, învaţă-l pe fiul meu ceva din manierele voastre texane.
Râde şi se uită la Nick.
— „Da, domnule. Nu, doamnă.” Poate că ţi-ar prinde bine să te duci la Dallas.
Nick îşi îngustează ochii.
— Dallas? Ce, Elveţia nu e suficient de departe pentru tine, Shep?
Van Dorn îi ignoră înţepătura şi se întoarce în salon.
Nick începe să se plimbe nervos în sus şi-n jos pe terasă.
Ben se sprijină de balustrada din colţ, încadrat de umbrele a trei palmieri maiestuoşi.

— E tatăl tău, Nicky. N-o pune la suflet, spune Ben.
Degetele lui Nick se încleştează încet-încet în jurul paharului.
— Las-o baltă, Nick. Pur şi simplu, las-o baltă. M-am săturat să tot aud asta.
îşi goleşte paharul şi îl aruncă departe, de pe terasă. Daniel îi urmăreşte zborul, aşteptând să audă zgomotul de spart, care însă nu mai vine.
Ben râde şi face semn spre Daniel.

Şi iată titlul pentru următorul tău eseu fotografic. *Ţipătul mut din Spania*

.Acordul pentru bază (militară) a fost negociat în 1952 şi eu am ajutat la realizarea sa. Obiectivele Spaniei, neexprimate din câte ştiu eu, includeau asistenţă din partea Statelor Unite în privinţa reabilitării sale politice. Spania era condusă de Franco şi era oarecum un stat paria. Statele Unite, în schimbul drepturilor asupra bazei, erau dispuse într-adevăr să ajute la poleirea imaginii lui Franco. Nu era un târg facil, deoarece mulţi din State erau pur şi simplu atât de anti-Franco, încât blocau orice deschidere spre Spania.
— William K. Hitchcock, asistentul special al Ambasadorului Statelor Unite din Madrid (1956-1960)
Iulie 1998,

Extras din Colecţia de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe, Asociaţia Arlington pentru Studii şi Formare Diplomatică, VA www.adst.or

ghol

Copila adoarme,în sfârşit. Puri o urmăreşte cum respiră, îi studiază degetele mititele care strâng păturica subţire. Are doar câteva luni şi 20 116 este mai plăpândă decât majoritatea bebeluşilor. Puri simte o afecţiune specială pentru fetiţă. Este întotdeauna calmă şi dulce. De asemenea, 20 116 este *sin datos* — fără date. La sosirea în orfelinat, nu a fost însoţită de nicio informaţie. Botezată la Inclusa, acum se numeşte María, la fel ca multe alte orfane fără date. Dar Puri are un nume secret pentru ea. Îi spune acestei fetiţe speciale Trifoi. Ea o să fie una dintre cele norocoase.

Sosirile la orfelinat sunt de mai multe feluri. Sunt copii, aşa cum este Trifoi, care nu vin însoţiţi de nicio informaţie. Iar alţii apar la uşa orfelinatului cu nişte bileţele prinse cu ace de siguranţă de scutec:

A fost botezat Manuel.
Vă rog să o ţineţi în braţe. Îi place să fie ţinută în braţe.
Nu vrea să mănânce. Plânge încontinuu.
Dumnezeu să mă ierte.

Pe lângă copiii fără date, sunt şi proaspete mămici la Inclusa. Orfelinatul oferă adăpost mamelor nevoiaşe şi pruncilor nou-năs- cuţi.

Femeile servesc drept doici pentru ceilalţi bebeluşi.

Sora Hortensia spune că o să vină un preot de la Saint Sebastián după Trifoi. O va duce părinţilor ei adoptivi. O să locuiască pe ţărmurile strălucitoare ale golfului, sub oblăduirea noii statui a lui Iisus care priveşte lumea din vârful Muntelui Urgull. O fată norocoasă, într-adevăr.

Puri trece printre şirurile de pătuţuri cu aşternuturi zdrenţă- roase. Zeci de bebeluşi, toţi sub un an. Asta e partea care-i place ei cel mai mult. *Auxilio Social,* programul spaniol de asistenţă socială, oferă ajutor umanitar — acordând o atenţie specială văduvelor, orfanilor şi săracilor. Este datoria fiecărui bun cetăţean spaniol să îi ajute pe cei în nevoie.

Puri îşi doreşte să fie o bună cetăţeană spaniolă, să sprijine nobila ţară pe care *El Caudillo* s-a luptat din greu s-o clădească. Munca ei la Inclusa o va pregăti pentru destinul ei suprem de a deveni mamă. Ea iubeşte copiii şi aceştia o iubesc, la rândul lor. Doctorii de la Inclusa avertizează că bebeluşii lipsiţi de apropiere fizică sau de afecţiune au tendinţa de a se dezvolta mai încet. Slujba lui Puri este să interacţioneze cu bebeluşii. Să îi salveze pe copiii nevinovaţi şi să le dea un viitor — da, va fi o bună cetăţeană spaniolă.

Dincolo de fereastră, cerul se întunecă. Puri a stat prea mult cu bebeluşii, astăzi. îşi agaţă şorţul în cui şi se îndreaptă spre biroul de recepţie ca să îşi ia geanta.

Ochii lui Puri se opresc pe deschizătura pătrată din peretele de lângă uşă.

Boxa, care este numită *el torno.*

Afară, pe strada aglomerată, se află o intrare separată, înconjurată de ziduri, în Inclusa, astfel încât cei care-şi abandonează copiii să poată accesa *el torno* fără a fi văzuţi. Uşa din zid, ca un chepeng pătrat, este deschisă şi copilul este aşezat pe un disc mare, rotativ. Când roata aceasta se învârte, copilul ajunge din exteriorul zidului în interiorul biroului de primire. Când uşa dinspre *torno* se închide, copilul devine oficial orfan.

Acesta este procedeul standard, cu care Puri este familiarizată, cu excepţia cazurilor în care o soră sau un doctor aduc un copil pe uşa din spate. Cum s-a întâmplat cu Trifoi.

Puri a întrebat odată despre sosirile pe uşa din spate, dar a fost certată.

— Iscodeala este un păcat. Nu mai pune atâtea întrebări.

Nu iscodea, era doar curioasă. E o diferenţă. Dar mama ei
spunea că şi curiozitatea era un păcat.

Puri iese din clădire. Mai are destul timp. *Portales*, porţile mari din fier forjat ale clădirii cu apartamente de închiriat, nu se încuie în Madrid până la zece şi jumătate. După zece şi jumătate, trebuie să baţi rapid din palme de trei ori, strigându-l pe întuneric pe *el sereno*, paznicul de noapte.

Puri nu l-a strigat niciodată pe *el sereno.* N-a stat niciodată pe-afară până seara, târziu. Ea stă în

casă, citind despre toreadorii ei din tăieturile din ziare.

— *¡Espere!*

O femeie de pe trotuar vine iute la Puri.

— Te rog, te rog, spune-mi.

O apucă strâns de mânecă.

— *Señora*, ce s-a întâmplat?

— Copilaşul meu, şopteşte femeia. Copilaşul meu a fost trimis la botez. Asta a fost acum două zile. încă îl mai aştept. L-ai văzut?

Femeia îşi încleştează şi mai tare mâna pe braţul lui Puri. Puri încearcă să se desprindă din strânsoare.

— Unde este copilaşul meu? Este înăuntru? întreabă femeia, implorator.

— Bineînţeles că nu, răspunde Puri. Acesta este un orfelinat.

Sora Hortensia apare la fereastra care dă în stradă.

— Uite, de ce nu vii să vorbeşti cu Sora? îi sugerează Puri.

Femeia se dă repede înapoi şi o ia la fugă pe trotuarul întunecos.

Biata de ea, gândeşte Puri. *A înnebunit*

fl l j

Masa se întinde pe toată lungimea sufrageriei. Odată cu fiecare nou fel de mâncare adus, conversaţia devine mai animată. Douăzeci de feţe luminate de lumânări se mişcă şi se leagănă în ritmul vorbirii, creând umbre dansatoare pe stucul tavanului. Reşedinţe de vară, chestiuni legate de colegi şi de cine cunoaşte pe cine — fiecare mesean deschide câte un subiect, aplecând balanţa conversaţiei în partea sa.

Ben Stahl, aşezat lângă Daniel, bea câte puţin din paharul lui de scotch şi îi priveşte cu luare-aminte pe invitaţi. Se apleacă, apropiindu-şi periculos ţigara de mâneca lui Daniel.

— Ei bine, reporteraşule. Spune-mi într-un singur cuvânt. Ce vezi aici?

Daniel ezită, trăgând de nodul cravatei.

— Repede, spune-mi ce vezi?

— Competiţie, răspunde Daniel.

— Exact!

Ben aprobă cu un gest şi, făcând astfel, îşi scutură scrumul de ţigară în farfurie.

— Un culoar lung şi întunecat de orgolii fragile. Haide, mai dă-mi un cuvânt.

Daniel îşi plimbă privirea peste oaspeţi.

— Bogăţie?

— Da, bogăţie, dar nu ai nimerit drept la ţintă. Pentru un reportaj fidel trebuie să găseşti cuvântul perfect. Cuvântul perfect surprinde fiecare subtilitate. Cuvântul perfect arată adevărata înţelegere.

Mâna lui Ben marchează silabele când rosteşte „cuvântul perfect”, lansând confetti de scrum pe

faţa de masă. Daniel se uită la scrumul care arde mocnit făcând găuri în ţesătura scumpă, îşi doreşte teribil să surprindă asta pe film.

— Mă asculţi, Matheson?

— Da, scuze. Cuvântul perfect.

— Exact. Cuvântul, aici, nu este „bogăţie”, Matheson. Cuvântul este „avere”. Gândeşte-te la asta în timp ce faci poze prin Spania,

Ben îşi împinge scaunul în spate.

— Trebuie să găsesc o cutie cu nisip.

Ben are dreptate. Cuvântul perfect este precum unghiul perfect al aparatului de fotografiat; exprimă adevărata natură a situaţiei. E suficient să schimbi uşor poziţia obiectivului şi fotografia relevă adevărul. Daniel se gândeşte la fotografia pe care i-a făcut-o călugăriţei cu bebeluşul. Poate că ar trebui să îi povestească despre asta lui Ben.

De cealaltă parte a mesei, mama lui Daniel stă lângă doamna Van Dorn. Feţele lor sunt animate, dar vorbesc în şoaptă. Mama lui îşi coboară brusc privirea în poală. Trage adânc aer în piept.

Daniel recunoaşte privirea obosită a mamei lui, semnul ei de carte dintre capitole. încearcă să se ascundă faţă de mama lui Nick. El se întoarce spre Nick, încercând să înceapă o conversaţie.

— Mai ai fraţi sau surori?

— O soră. E în New York. Mama pleacă mâine s-o viziteze.

— Şi la şcoală, în Elveţia, cum e?

— în Le Rosey? Este mai bine decât la un internat amărât din State. Ne petrecem weekendurile călătorind. O grămadă de locuri de fotografiat. O mulţime de vizite la Madame Claude[6]de pe Champs-Elysées, ştii?

— Nu, ea cine e?

Nick izbucneşte în râs.

— Ai vreo iubită în Dallas?

— Am avut, îi răspunde el, aruncând o privire spre mama lui ca să se asigure că nu îi poate auzi. S-a terminat chiar înainte de absolvire.

— Ce noroc pe capul tău. Acum eşti singur în Madrid pe toată durata verii. Spune-i tatălui tău că ai nevoie să închiriezi o maşină de la hotel. Maşina familiei mele aparţine corpului diplomatic, aşa că nu o putem folosi. Dar cu o maşină a noastră şi cu relaţiile tale — un zâmbet viclean se lăţeşte pe faţa lui Nick —, ne vom distra de minune.

— Relaţiile mele?

— Bineînţeles. Totul se rezumă la relaţii, cowboy. Tatăl tău este un magnat al petrolului,

6 Madame Claude (1923-2015), Fernande Groudet pe numele ei adevărat, a fost o celebră matroană de bordel de lux, care asigura servicii sexuale oamenilor politici şi funcţionarilor publici oriunde în lume.

care negociază forajul în Spania. Cine crezi că autorizează această afacere?
Daniel dă uşor din cap.
— Ai ghicit. Franco. După cât se pare, tatăl tău este un bogătaş foarte influent. Tatăl meu spune că ambasada procesează documentele necesare familiei tale pentru afacerea cu orfelinatul.
Daniel se uită lung la Nick.
— Stai puţin, ştiai asta, nu? îl întreabă Nick.
Daniel dă uşor din cap.
— Mda. Desigur.

12

gomotele amiezii plutesc dinspre stradă şi pătrund pe uşa balconului, în dormitorul lui Daniel. Razele de soare se revarsă pe fotoliul unde stă el aşezat, cu
o carte.
Orfelinat.
— Eşti singurul copil din familie, Daniel. Afacerea familiei are nevoie de tine, i-a spus odată unchiul lui.
Dar dacă singurul lor copil nu este interesat de afacerea familiei, asta nu înseamnă că vor să adopte pe altcineva, nu-i aşa? Daniel râde. Nu, e ridicol. Nick a înţeles greşit. Şi de unde până unde ştie el totul despre ei? Dar gândul nu-i dă pace. Aici e vorba despre o afacere cu petrol, nu de una cu un orfelinat. Nu-i aşa?
Se aude o bătaie uşoară în uşa de la intrarea în apartamentul său. Daniel se ridică din fotoliu şi deschide uşa. Este camerista care a fost în camera lui şi ieri.
— *Buenos dias, sefior,* îi zâmbeşte ea cu drăgălăşenie. Mama dumneavoastră m-a trimis să vă chem la dânsa.
Sclipirea aurie a dintelui ei se asortează cu nasturii mânecilor. Este energică, şi totuşi graţioasă, cu bucle grele de păr frumos şi negru.
El îşi pune cartea sub braţ şi o urmează pe hol.
— Cum te cheamă? o întreabă el.
— Ana, răspunde, privindu-l peste umăr.
Şi are şi ochi frumoşi. Se gândeşte la aparatul lui de fotografiat.

Z

— E bună? întreabă Ana, arătând spre carte.
Daniel o ridică la vedere şi dă din cap. Robert Capa, *Sîightly Out of Focus*[7].

7 Amintirile sale şi fotografiile realizate de Robert Capa în Spania, în timpul războiului civil, au fost publicate într-un volum cu titlul *Sîightly Out of Focus (Uşor defocalizat),* în 1942.

Mama lui Daniel este aşezată la birou, alcătuind o listă pe hârtia de corespondenţă cu antetul hotelului.

— întâlnirea de afaceri a tatălui tău a fost amânată, *cariño.* Plecăm în seara asta la Valencia. Tu vrei să rămâi aici?

Fără să aştepte răspunsul lui, face semn spre o bluză de pe pat şi i se adresează Anei:

— I-a căzut un nasture. Ai putea să îl coşi?

— Bineînţeles, *Señora* Matheson.

Ana se duce să cerceteze bluza.

— Mai spune-mi o dată: cum te cheamă, draga mea?

— Ana, răspunde Daniel în locul ei.

— Aştept o telegramă. Vrei, te rog, să ai grijă să fiu anunţată de îndată ce soseşte, Ana?

— Bineînţeles, *señora.*

— De asemenea, mi-ar plăcea să le duc un dar gazdelor noastre din Valencia. Ai vreo idee de vreun cadou drăguţ pe care l-aş putea face?

Ana ezită, căzând pe gânduri.

— Probabil nişte bomboane de *La Violeta*? Lumea le adoră.

— Ai vrea să îmi faci rost de două cutii?

— Mamă, sunt sigur că este foarte ocupată, intervine Daniel.

— Nu te deranjează, nu-i aşa, draga mea?

Doamna Matheson îşi trece în revistă lista.

— Nu, deloc, spune Ana. Am fost repartizată să fiu la dispoziţia familiei dumneavoastră.

— Grozav, pentru că fiul meu caută un magazin de echipament fotografic.

Daniel îi zâmbeşte Anei, în chip de scuză. Acasă, în Dallas, interacţiunea mamei lui cu personalul menajer este mai relaxată. Oamenii de pe domeniul lor nu sunt angajaţi, fac parte din familie. În Texas, mama lui este adeseori descrisă ca „spaniolă elegantă". Dar aici, în Spania, comportamentul ei pare cumva grosolan pe lângă sinceritatea blândă a Anei.

De parcă i-ar fi sesizat stânjeneala, Ana se grăbeşte să-l liniştească.

— Fac adesea comisioane pentru oaspeţii hotelului. Îl cunosc pe proprietarul magazinului de echipament fotografic. Vă conduc cu plăcere, *señor.*

Doamna Matheson scoate un suspin siropos şi se răsuceşte în scaun.

— *Señor.* A devenit deja băieţelul meu scump un *señor?*

Daniel îşi dă ochii peste cap.

— Oh, iartă-mă, dragule. Bineînţeles că nu mai eşti un băieţel. Tu şi Laura Beth o să mergeţi la colegiu, în toamnă.

Nu, n-o să mergem. Ne-am despărţit. Oare ar fi mai bine să-i spună şi să termine odată cu asta? Reacţia mamei lui nu poate fi mai rea decât

sentimentul de vinovăţie care îl încearcă din cauză că face un secret din treaba asta.

— *Perdón,* dar ar trebui să ne grăbim, *señor* Matheson. Magazinele se vor închide curând, pentru prânz, spune Ana.

— Desigur, să îmi iau doar geanta, spune Daniel.

Şi el se grăbeşte. Cu cât developează mai repede fotografiile, cu atât mai iute îşi va da seama dacă are ceva demn de concurs, o poveste interesantă şi valoroasă, în manieră proprie şi — cel mai important — o potenţială portiţă de scăpare din afacerea cu petrol.

13

na şi Daniel aşteaptă în tăcere sosirea liftului la etajul al şaptelea. Tocmai când se gândeşte să spună .ceva, uşile se deschid.

— *Buenos días, señor*, salută liftierul.

Cu mâna acoperită de o mănuşă albă, le face semn să intre în cabină. Uniforma lui verde-pădure etalează stema aurie a hotelului Castellana Hilton între două şiruri de nasturi de alamă strălucitori. Liftul coboară şi se opreşte la etajul al cincilea. Intră un domn corpolent, cu părul grizonant şi cu ochelari cu rame subţiri, metalice.

— *¡Buenos días, Señor Lobo!* exclamă Ana.

Îi face grăbită loc oaspetelui, dându-se atât de mult în spate încât se atinge de Daniel. În oglinzile de pe pereţii cabinei, Daniel o vede pe Ana din multiple unghiuri. îşi duce aparatul la ochi şi face o poză.

— Ei, da, asta va fi o fotografie frumoasă, spune bărbatul, făcându-i cu ochiul lui Daniel. Uşile se deschid şi personalul de la parter izbucneşte într-un cor de saluturi, când oaspetele cu ochelari iese din lift.

— Cine este? întreabă Daniel în şoaptă.

— *Señor* Paco Lobo, răspunde Ana. Oaspetele cel mai îndrăgit al hotelului. Stă aici de trei ani. *Señor* Lobo întreţine două fete orfane şi, de curând, a adoptat un sat întreg.

A

— A adoptat un sat? se miră Daniel.

— Da, i-a adoptat pe oamenii din Navalperal de Tormes, în munţii Gredos. Este foarte generos şi îi sprijină financiar.

Desigur. Asta trebuia să fie legătura dintre părinţii lui şi orfelinatul despre care menţionase Nick. Ei se implicau în tot felul de acte de caritate.

Daniel îl urmăreşte cu privirea pe oaspetele îndrăgit, care străbate lobby-ul hotelului. Oare de ce prefera omul să stea la un hotel, în loc să locuiască într-o casă sau într-un apartament?

Ana îi face semn unui *bellboy* îmbrăcat într-o livrea asemănătoare cu a liftierului. O pălăriuţă verde, rotundă, ca o tobă, îi stă pusă într-o parte pe cap. Băiatul ţâşneşte prin lobby şi vine la ea.

— *Hola,* Ana.

— *Hola*, Carlitos. *Señora* Matheson, de la etajul şapte, aşteaptă

0 telegramă importantă. Când soseşte, să i-o duci imediat.

Băiatul dă din cap energic şi se întoarce spre Daniel.

— *¡Hola, señor!*

Arată cu degetul spre imaginea de pe catarama centurii lui Daniel şi spune, încântat:

— Tex-has!

îşi ridică două degete în chip de pistol.

— Poc! Poc!

— Da, Texas, spune Daniel, râzând. Câţi ani ai tu, Carlitos?

— Doişpe! răspunde el radios, luând poziţie de drepţi. Nouă, băieţilor de serviciu din Spania, ni se spune *botones* — butoane. Majoritatea oaspeţilor îmi spun Buton, *señor*.

— în regulă. Pot să îţi fac o poză, Buton?

Băiatul îi face pe plac, aşezându-se într-o poziţie evident exersată.

— Carlitos, anunţă, te rog, la recepţie, că ies în oraş cu o însărcinare de la familia Matheson, îl instruieşte Ana.

Carlitos dă din cap şi pleacă.

— Este un băiat drăguţ şi *foarte* săritor.

Apare o angajată a hotelului, ducând o găleată cu gheaţă. Buzele ei sunt strident de roşii pe faţa-i palidă, încadrată de păr negru. Văzându-i pe Ana şi pe Daniel, ridică din sprâncene şi îşi schimbă direcţia, luând-o spre ei.

— *Hola*, Lorenza, spune Ana. Lorenza, ţi—1 prezint pe *Senor* Matheson. Familia dânsului a venit în vizită tocmai din Texas.

Lorenza dă încet din cap, fixându-l cu privirea pe Daniel. Ochii ei coboară, studiindu-i jeanşii şi cizmele de cowboy. Sprâncenele îi tresar de interes.

— *Binevenido a Madrid, caballero.*

Zâmbeşte larg şi se îndepărtează agale.

Felul cum îşi leagănă, infatuat, şoldurile îi aminteşte de Laura Beth. Nu merită să iroseşti un whisky pentru ea.

La ieşirea din hotel sunt loviţi de aerul fierbinte de afară, care se lipeşte de feţele lor. Portarii dirijează taxiurile care duc şi aduc clienţii. Bagajiştii forfotesc, ţinând în echilibru teancuri de cutii şi pungi lucioase de la magazinele de artizanat din Madrid. Daniel îşi întoarce rapid privirea în jur, căutându-i pe gardieni. Nu se văd pe nicăieri.

— Lucrezi de mult timp la hotel? o întreabă el pe Ana.

— De aproape un an, răspunde ea.
— Şi înainte de asta?
— Am lucrat ca menajeră pentru o familie.
— Ah, da? Şi pe care dintre slujbele astea o preferi?
— De fapt, îi zâmbeşte Ana, aş prefera să aflu mai multe despre aparatul dumneavoastră de fotografiat. Pare a fi foarte special.
Daniel o urmează pe Ana pe trotuarele aglomerate, străjuite de acacia, descriindu-i diversele caracteristici ale aparatului său. Se opreşte să fotografieze o arcadă veche de cărămidă.
— Aceea este intrarea la Muzeul Sorolla, *senor*. Trebuie să îl vizitaţi. Este minunat.
Se apropie de o cafenea împodobită cu un mozaic viu colorat. Un turist ars de soare stă singur la o masă de pe trotuar. Moţăie, strângând în mână un pahar cu o ultimă înghiţitură de vin. Când e învins de somn, paharul şi restul de licoare se înclină periculos spre pantalonii lui.
Daniel se opreşte, ezitând.
Ana zâmbeşte şi dă repede din cap.
— *Si, si.*
Chiar în clipa în care Daniel apasă pe declanşator, bărbatul deschide ochii, surprinzându-i asupra faptului. Ei se grăbesc să se îndepărteze, râzând.
— Ce crezi, era beat sau doar somnoros? întreabă Daniel.
— Şi una, şi alta! râde Ana. Dar care imagine a fost mai bună? A turistului adormit sau a feţelor noastre când a deschis ochii?
— Bună întrebare! Mi-ar fi plăcut să le vedem pe amândouă odată. E atât de uşor să ratezi instantaneele bune.
Lui Daniel îi piere zâmbetul când trece pe lângă doi oameni în uniforme cenuşii, la colţul străzii. Au bastoane în mâini şi mutre acre.
— Sunt şi nişte instantanee pe care trebuie să le evitaţi, *señor,* spune Ana, cu voce scăzută.
Poliţiştii în uniforme cenuşii — *los grises* — şi, fireşte, Guardia Civil.
— Aşa e. *Gracias,* încuviinţează el. Sunt mulţi oameni în Garda Civilă?
Ana face o pauză, gândindu-se.
— Probabil vreo patruzeci de mii.
Lui Daniel i se pune un nod în gât.
— Patruzeci de mii?
— Da, dar probabil nu îi veţi vedea. Patrulează în special la periferie, nu umblă prin centrul oraşului.
Dar el i-a văzut, i-a văzut *în* centrul oraşului. De ce o urmăreau pe călugăriţa cu copilaşul? Cumva, pentru că pierduse filmul din cauza lor, îşi doreşte şi mai mult poza aceea.
Claxoanele urlă şi radiatoarele maşinilor bolborosesc pe străzile fierbinţi, în blocajele de trafic.

— Cum aţi descoperit fotografia? întreabă Ana.

— Prin profesorul meu de arte, domnul Douglas. El m-a convins să mă alătur revistei şcolii.

Conversaţia lor continuă, alternând firesc între engleză şi spaniolă, în timp ce merg. Ana ascultă cu atenţie — prima fiinţă de ceva vreme încoace care arată interes pentru pasiunea lui fotografică.

— Scuze. Ţi-am împuiat capul cu vorbărie goală despre aparate de fotografiat.

— Nu e vorbărie goală. Eu v-am întrebat, *señor*.

Conducându-l în josul scărilor late din ciment de la Metrou,
Ana îl învaţă cum să cumpere un bilet şi îi spune ce linie de transport vor folosi ca să traverseze oraşul. Deşi nu se holbează făţiş, Daniel simte ochii localnicilor. De asemenea, simte şi ochii Anei. Oare ce le atrage privirile? Să fie jeanşii, catarama mare a curelei sau cizmele?

Metroul este un tunel zdrăngănitor placat cu faianţă albă. Luminile suspendate scot în evidenţă reclamele colorate, pictate pe pereţii curbi. Peronul este înţesat cu pasageri, dar sunt disciplinaţi. într-o societate atât de bine ordonată, chiar e nevoie de atâţia poliţişti şi gardieni pe străzi?

— Acela este trenul nostru. Repede, să-l prindem până nu pleacă.

Ana îl trage pe Daniel de mânecă în mulţimea de oameni
care urcă în vagoane. Uşile se închid, înghesuind pasagerii ca sardelele.

Ana se agaţă de bara metalică de sus. Aerul din interiorul vagonului este apăsător din pricina zăpuşelii. Când vagonul se smuceşte, punându-se în mişcare, Daniel simte un firicel de sudoare care îi coboară pe tâmplă până la ureche. Stau atât de aproape unul de altul, încât abia s-ar putea strecura o foaie de hârtie printre ei.

— E prea cald pentru dumneavoastră, *señor}* şopteşte Ana.
El îi simte adierea răsuflării pe gât. încearcă să-şi şteargă
fruntea.

— Nu. Este destul de cald şi în Texas.

— Aveţi metrou în Dallas?
El clatină din cap.

— Avem linii de autobuze.
Daniel se gândeşte la proiectul lui jurnalistic. Anul trecut, Compania de Transporturi Dallas anunţase sfârşitul segregării în autobuze şi că tăbliţele care indicau „persoane ALBE" şi „persoane DE CULOARE" vor fi înlăturate. Dar nu se întâmplase nimic. Daniel documentase întârzierea, făcând fotografii şi înaintând un raport săptămânal sediului naţional

al agenţiei Associated Press. Primise nota maximă pentru proiect, dar eforturile lui îi nemulţumiseră pe mulţi.

— Aveţi linii de metrou în New York totuşi, spune Ana, întrerupându-i şirul gândurilor.

Trenul se balansează pe neaşteptate, azvârlind pasagerii dintr-o parte într-alta şi lipind-o pe Ana de el. Simţind-o atât de aproape, mai că uită să îi răspundă:

— Da... metrou în New York.

— Grand Central este o gară mare.

— Oh, ai fost în New York? întreabă Daniel.

Ana îşi ridică privirea, nasul ei aproape atingându-i bărbia. Clatină din cap:

— Nu, nu am fost niciodată în New York. Nu am ieşit niciodată din Spania, *señor.*

Face o pauză, după care îşi mută rapid privirea în altă parte.

Daniel nu poate să-şi dea seama de cauza subitei schimbări de expresie a Anei.

Să fie tristeţe sau frică?

l u)

/ty, Julia. Doar pentru câteva ore.

/1 — Rafa, ţi-am mai spus, nu!

-L Julia clatină din cap spre fratele ei. De ce nu vrea să înţeleagă?

— Intreabă-l pe Luis. El o să înţeleagă. Un *torero* nu poate intra în arenă fără un costum de lumini.

— *Torero?*

Julia aruncă o privire în colţul în care un tânăr cu înfăţişare sălbatică, îmbrăcat în zdrenţe, doarme profund, culcat pe două fotolii rupte. Este desculţ, iar faţa şi mâinile lui sunt pline de jeg. Sforăituri puternice reverberează din gura lui căscată.

— Orfanul ăsta amărât nu este toreador. Este gropar.

— Da, deocamdată suntem gropari. Şi tot deocamdată eu lucrez la un abator. Dar, crede-mă, omul ăsta este un matador, Julia. Era cel mai curajos dintre toţi băieţii din orfelinat. Ştii cum i se spunea în Barcelona? I se spunea *Fuga.* „Evadare." De fiecare dată când fugea, directorii îl târau înapoi şi îl pedepseau. Dar el evada din nou. M-a ajutat să îmi găsesc curajul. Datorită lui am reuşit să ies şi să-mi găsesc drumul de întoarcere. El m-a protejat. Dacă aş fi fost singur pe câmpurile alea, n-aş fi supravieţuit.

— Lasă teatrul ăsta, ripostează Julia, storcând un scutec ud deasupra unei căldări de lemn.

— Nu e teatru. Asta e adevărul.

Rafa îşi coboară vocea.

— Ne era tuturor atât de foame, dar Fuga vomita tot ce mânca, aşa protesta el. Ar fi murit mai degrabă de foame, decât să fie hrănit de mâna care îl bătea. Noi, băieţii, îl vedeam ca pe un idol.

Îi scandam numele în şoaptă, încuraj ându-l. Neînfricarea lui ne-a ţinut spiritele vii. Şi apoi, într-o zi, m-am pomenit închis în carceră împreună cu el. N-o să uit niciodată primele cuvinte pe care mi le-a spus. A aruncat o privire piezişă în groapa aia mizerabilă şi ştii ce mi-a zis?

Rafa face o pauză.

— *Voy a ser torero.* O să fiu toreador.

S-a luptat toată viaţa lui. N-a fost laş ca atâţia alţii. Nu poartă în el microbul fricii.

— E uşor să fii fără frică dacă nu ai nimic de pierdut, spune Julia.

Rafa îşi azvârle mâinile în sus, exasperat.

— Are totul de pierdut. I s-a oferit o şansă. Este un lucru atât de rar. Ştii cu ce s-a luptat? Nu are capă roşie. A luat o pătură pe care a băgat-o în zeamă de cărămizi sfarâmate şi, chiar şi aşa, l-am văzut cum vrăjea un taur de şapte sute de kilograme. L-a transformat într-o salcie plângătoare. Şi acum, după multe rugăminţi, Părintele Fernández m-a trimis la un om cu relaţii. Acesta îi dă lui Fuga o şansă.

Julia se opreşte puţin.

— Dacă o să câştige, o să fie şi rost de bani?

Se gândeşte la registrul în care scrie cu mâna ei toate cheltuielile şi la suma de care este nevoie pentru a se muta cu familia.

— S-ar putea să câştige doar praful de pe tobă.

— Praful de pe tobă?

— Dar, Julia, va avea şi şansa de a lupta din nou. E un început. Trebuie să arate ca un *torero,* nu ca un ţăran. Ca să închirieze un costum de lumini i-ar trebui mai mult de cinci sute de *pesetas.* În fiecare zi tu eşti înconjurată de zeci de asemenea costume în atelier. Te rog, întreabă-l măcar pe Luis. Hai să împrumutăm un costum vechi. Doar pentru câteva ore.

— Unde are loc lupta?

— Lângă Talavera de la Reina.

— Rafa, asta e la peste o sută de kilometri de Madrid. Cum o să ajungeţi acolo?

— Nu-mi fac probleme. O să mergem pe jos din Vallecas, dacă trebuie.

Sunt în stare. Julia ştie asta. Deşi, în ochii lumii, Rafa se arată plin de vioiciune şi senin, de fapt mocneşte de furie. El este taurul. Observă, adună în tăcere piesă cu piesă şi le pune cap la cap. Dar îi mai lipsesc încă multe piese. Corbii duc în buzunar piesele fratelui ei. Şi el îşi doreşte cu disperare să le câştige înapoi.

— O să mă mai gândesc, spune ea. Dar dacă vorbesc cu Luis, trebuie să faci şi tu ceva pentru mine.

— Orice.

— Trebuie să vorbeşti cu Ana.

— *Ay,* nu am nimic să-i spun Anei. Ea e cea mai deşteaptă dintre noi toţi.

— Rafa, pe tine o să te asculte. Hotelul ăla este o afacere americană. Angajaţii şi angajatele lucrează împreună fără supraveghetori. Ea se uită tot timpul prin revistele alea americane. Este o fată foarte frumoasă, înconjurată de un decor de basm. Asta o va face din nou vulnerabilă.

— Ceea ce s-a întâmplat anul trecut n-a fost din vina ei, spune Rafa.

Are dreptate, dar n-ar fi putut s-o protejeze şi ei, cumva?

— Necazul o urmăreşte pe sora noastră pas cu pas, insistă Julia. E foarte tăcută, în ultima vreme. Mă tem că ascunde ceva.

O explozie de sforăituri le întrerupe conversaţia. Bebeluşul începe să plângă. Julia îi întoarce spatele fratelui ei, înainte ca acesta să poată răspunde că e un adevăr evident.

Bineînţeles că Ana ascunde ceva. Asta este Spania lui Franco. Toţi ascund câte ceva. Ana îi face semn spre un magazin micuţ şi elegant. LA VIOLETA. Ferestrele ovale încastrate în stejar lăcuit se arcuiesc de o parte şi de alta a uşii înalte din sticlă. În spatele vitrinei stau cuibărite în spumă de foiţă mov bomboane, figurine de caramel şi jeleuri. O fetiţă în haine decolorate stă afară, fascinată de dulciuri. Daniel face o poză în spatele ei.

— Trebuie să intraţi, îl îndeamnă Ana. Este ceva cu adevărat special.

înăuntru, magazinaşul miroase a zahăr. Pe rafturi sunt aliniate borcane cu dulciuri violete. Ana îi arată un bol din cristal de pe tejghea, cu bomboane de culoarea petalelor de levănţică.

— încercaţi! îl invită ea şi îşi vâră o bomboană în gură.

După aceea alege două cutii micuţe. O roagă pe vânzătoare să le împacheteze şi să le treacă în contul hotelului.

Daniel ia cea mai mică bomboană violetă.

— Arată ca un trifoi mov.

După o clipă, se strâmbă.

— Cum vi se par? îl întreabă ea.

— Mamei îi vor plăcea la nebunie, răspunde el.

— Dar dumneavoastră nu.

El clatină din cap.

— E ca şi cum ai mânca o floare.

Ana zâmbeşte în vreme ce portretul se materializează. Cizmele şi jeanşii lui Daniel, tot ceea ce îl defineşte este în contradicţie cu interiorul magazinului, în nuanţa lavandei.

— Pot să vă fac o poză, *senor}*
— Desigur. Ar fi amuzant să am o altă pereche de ochi.
Daniel îi dă aparatul şi o instruieşte cum să-l mânuiască, în
vreme ce fetiţa de afară îi priveşte prin vitrină.
Ana se uită prin vizor.
— În regulă, spuneţi: „Băieţilor texani le plac bomboanele violete”.
— Stai puţin, ce? râde Daniel.
Şi în clipa aceea, când zâmbeşte larg şi privirea îi este stânjenitor de timidă, Ana îi face o poză.
— Trebuie să ne grăbim. Miguel o să închidă curând magazinul foto, spune ea, luând-o spre uşă.
Dar Daniel se opreşte la casă, unde cumpără o castană gla- sată învelită în staniol auriu.
— Pe-asta o să i-o dăm fetiţei de afară, zice el, arătând spre vitrină. Crezi c-o să-i placă?
Ana dă încet din cap.
Bineînţeles că o să-i placă. Oricărei fete i-ar plăcea.
Magazinul de echipament fotografic e ca un dulap lung. încape o singură persoană, două stau înghesuite. O tejghea de lemn separă micul spaţiu în două. între rândurile de rafturi cu rolfilme şi accesorii atârnă o draperie neagră. Izul soluţiei de developare pluteşte dinspre spatele magazinului, emanând un miros înţepător, de metal ud.
— Ador mirosul ăsta, spune Daniel.
— Ana!
Miguel apare de după draperie, cu o pălărie de panama jerpelită pe cap. Orele petrecute în camera obscură dau tenului său un aspect tineresc pentru un bărbat care se apropie de şaizeci de ani, dar părul şi sprâncenele au nuanţele unei fotografii alb-negru.
O salută pe Ana cu un zâmbet larg.

— Mă pregăteam să închid.

— îmi pare rău, Miguel. Am adus un oaspete de la hotel. Vorbeşte spaniola, aşa că nu va dura mult.

Miguel dă din mână, în semn că nu îl deranjează. Ochii i se îndreaptă asupra aparatului lui Daniel.

—*¡Caray!* Asta-i un aparat serios pentru un tânăr. Ştiţi cum să îl folosiţi?

— Dumneata va trebui să apreciezi, domnule.

Daniel scoate un rolfilm din geantă şi un al doilea din aparat.

— N-am văzut decât vreo două din Nikonurile astea noi. Ambele erau ale unor jurnalişti americani. Mi-au spus că au dat mai mult de trei sute de dolari americani pe unul. Sper să merite banii.

Un junghi de tristeţe îi înţeapă din nou inima Anei. Trei sute de dolari americani? Asta înseamnă

optsprezece mii de *pesetas.* Optsprezece mii de *pesetas* înseamnă mai mult decât salariul pe care îl câştigă un spaniol obişnuit în cinci ani. Cu banii pe care i-a cheltuit Daniel pe aparatul lui de fotografiat, s-ar fi putut muta întreaga ei familie de cinci membri, din cocioaba cu acoperişul găurit din Vallecas, într-un apartament decent din Lavapiés, mai aproape de centrul oraşului. Costul aparatului ar fi putut stinge datoriile şi ameninţările care îi sufocă viaţa. Se gândeşte la biletul pe care l-a înghiţit în subsolul hotelului. O trece un fior pe şira spinării.

— Mda, probabil este prea bun pentru mine, spune Daniel. A fost un cadou de absolvire. Dar, la drept vorbind, fostul meu aparat de fotografiat era grozav.

Scoate un album de poze din geantă.

— Pe-astea le-am făcut cu vechiul meu aparat.

Miguel întoarce încet filele albumului.

— *¡Ave María Purísima!* exclamă el, arătând către o poză.

— *Sí,* îi confirmă Daniel. A fost o tornadă în Dallas, anul trecut, în aprilie. A ras tot ce a găsit în cale pe o rază de şaisprezece mile şi a distrus sute de case.

Ana se uită la tornada uriaşă, învârtejită. Este fără îndoială demonică, teribilă. Iar el se afla în faţa ei.

— Nu v-a fost frică? îl întreabă ea, cu respiraţia tăiată.

— N-am avut timp să mă gândesc. Voiam cu tot dinadinsul să fac fotografia, spune Daniel.

Miguel continuă să dea paginile. Se opreşte la o fotografie cu un grup de bărbaţi cu pălării de cowboy. Stau pe întuneric, cu un singur bec deasupra capetelor, cu mâinile ridicate în aer. Oboseala şi arşiţa soarelui sunt întipărite adânc pe chipurile lor tăbăcite.

Ana se uită cu atenţie la fotografie.

— Ei cine sunt?

— *Braceros,* explică Daniel, muncitori necalificaţi din Mexic care lucrează în Texas. La sfârşitul zilei, sunt controlaţi şi percheziţionaţi, pentru a se asigura că nu au furat nimic.

Miguel face o pauză, studiind cu atenţie imaginea din faţa lui.

— *Qué duro,* zice el, încet.

Daniel dă din cap aprobator. Dur.

— Acesta este Texasul? întreabă Ana.

— Doar o parte din el.

Daniel dă câteva pagini înainte din albumul său.

— Şi ăsta tot Texas este.

Ana se uită lung la pozele alb-negru. Un teren arid, presărat cu sonde, scăldate într-un apus de foc. Fotografia este atât de clară, încât îşi poate imagina culorile. El dă pagina. O petrecere luxoasă

într-o grădină. Un covor gros de iarbă înconjoară o piscină care scânteiază ca un costum de lumini. Grupuri de oameni îmbrăcaţi elegant beau cocktailuri şi se distrează. Pare a fi o proprietate imensă.

Miguel arată o tânără femeie întinsă lângă piscină, într-un costum de baie din două piese.

— Ea ar fi pedepsită în Spania.

— Mama spune că unele femei ar trebui mustrate pentru că poartă aşa ceva în America, spune Daniel, râzând.

Ana studiază poza. Femeia este frumoasă şi pare relaxată. Un costum de baie nu are nimic ofensator, dar bineînţeles că n-ar putea spune asta cu glas tare.

Miguel ia rolfilmele pe care Daniel le pusese pe tejghea.

— Cum te cheamă, *americano?*

— Daniel Matheson.

Miguel se apleacă peste tejghea ca să dea mâna cu el.

— Eu sunt Miguel Mendoza. Ai un ochi ager, Daniel. Ştii să vezi mai multe unghiuri.

— *Gracias, senor.* Am avut un profesor grozav. Fotografiile astea au făcut parte dintr-o competiţie la care m-am înscris. Aşadar poate nu e chiar cinstit că vă arăt cele mai bune lucrări ale mele.

— Cine ştie, spune Miguel, luând cele două rolfilme. Poate că aici sunt cele mai bune lucrări ale tale. O să fie gata într-o zi sau două.

Cuvintele lor nu sunt decât un zgomot de fond pentru Ana. Se uită ca vrăjită la fotografia cu petrecerea din grădină, sorbind cu nesaţ fiecare detaliu. Nenumărate mese încărcate cu mâncare. Cardigane elegante, şiraguri de perle, dinţi frumoşi, feţe strălucitoare, sentimentul vibrant al libertăţii. Fete şi băieţi tineri stau strânşi în jurul unui fonograf, ţinând în mâini discuri de vinii. Femeile fumează. Zeci de oameni fără nicio grijă — fericiţi, şi nu singuri —, care nu dau nicio atenţie aparatului de fotografiat. Şi apoi o descoperă. În colţul fotografiei, o fată frumoasă, cu ochi ademenitori, privind drept în obiectiv. Arată ca o stea de cinema. Îi trimite o bezea fotografului.

— Ar trebui să mă întorc la hotel, spune Ana. Trebuie să mă ocup de bluza mamei dumneavoastră.

— Desigur, consimte Daniel, punându-şi portofoliul la loc în geantă.

îşi iau la revedere de la Miguel.

Ana merge cu pas grăbit pe stradă, spre staţia de metrou. Daniel aproape aleargă pe lângă ea.

— îmi cer scuze pentru adineauri, spune el. îţi răpesc prea mult timp. Sunt sigur că ai foarte mult de lucru.

Ana clatină din cap.

— Slujba mea constă în servirea familiei dumneavoastră, *señor*. Hotelul m-a repartizat. Şi, de altfel, chiar îmi plac fotografiile dumneavoastră.

Ana încetineşte pasul. Se întoarce pe trotuar, ridicând privirea spre Daniel.

— Pot să vă cer o favoare, *señor?*

Face o pauză, adunându-şi curajul.

— Poza pe care mi-aţi făcut-o de dimineaţă, în lift. Vă rog să nu daţi nimănui fotografia cu mine.

El se uită la ea în timp ce briza fierbinte îi înfoaie uşor părul des.

— Nu, n-aş fi arătat poza cuiva fără să am permisiunea ta. O să ţi-o dăruiesc.

Ana răsuflă uşurată. îşi reiau drumul spre metrou. După câţiva paşi, Daniel îi întoarce rugămintea.

— Ana, pot să îţi cer şi eu o favoare?

— Desigur, *señor*. Ce anume?

— Nu îmi mai spune *señor*. Spune-mi Daniel.

Ana se poticneşte, în aşteptarea cuvintelor care îi ies pe gură cu regret.

— îmi pare rău, dar este imposibil, *señor*.

h ó)

Ana îşi fereşte privirea, convinsă că, ascunzându-şi chipul, va ascunde şi adevăratele ei simţăminte. Puri stă pe iarbă, purtând şorţul ei negru brodat cu un mănunchi de săgeţi. O fetiţă arată cu degetul spre ele. — Uite, săgeţile de pe şorţul tău seamănă cu alea de pe casă.

— Foarte bine!

Puri ridică privirea spre emblema familiară gravată pe exteriorul clădirii orfelinatului Inclusa.

Inclusa este alcătuită din trei corpuri mari din piatră în formă de U, cu o curte pavată în mijloc. Lui Puri îi place să ignore zidurile exterioare şi să îşi imagineze Inclusa ca pe o casă de păpuşi. La etajele inferioare se află sălile de masă, birourile administraţiei, o aripă medicală şi camerele de studiu. Etajele superioare sunt împărţite în mai multe sectoare, având capacitatea de a găzdui cinci sute de copii şi o sută de mame.

Puri se uită la ferestrele de la subsol, aflate la nivelul solului. În cel mai îndepărtat colţ al subsolului se află o arhivă privată. Arhiva este încuiată, accesibilă doar pentru călugăriţe şi doctori. Nu se poate abţine să se întrebe de ce este tot timpul încuiată.

— *¡Toro!* zbiară un băiat, trecând în fuga mare pe lângă Puri. Majoritatea copiilor se bucură când ies pe-afară, dornici să alerge şi să zburde. În zilele însorite, Puri şi mamele scot copiii afară în schimburi. Doctorii spun că, fără o expunere adecvată la soare, orfanii pot suferi de rahitism, deformări scheletice care determină oasele să se înmoaie şi să se curbeze.

Din fericire, îngrijirea medicală este riguroasă la Inclusa. Însă Puri îi aude pe unii medici spunând că rata mortalităţii la nou-născuţii din Spania este deosebit de mare. Cazurile de poliomielită se înmulţesc de la un an la altul.

— În alte ţări există un vaccin nou pentru poliomielită. De ce nu îl folosim şi noi, în Spania? a întrebat una dintre tinerele mămici.

— Poate că alte ţări au nevoie de un vaccin. Nu sunt destul de credincioşi şi nu se roagă îndeajuns pentru vindecare, i-a răspuns Sora Hortensia. Duhul Sfânt va avea grijă de poliomielită.

Oare? se întreabă Puri.

Se întreabă despre atât de multe lucruri, dar este mustrată dacă dă glas întrebărilor.

Când se anunţă la radio: „Spania este ţara aleasă de Dumnezeu", asta înseamnă că Dumnezeu le-a abandonat pe celelalte ţări? Şi dacă străinii sunt indecenţi, de ce îi primeşte Spania ca vizitatori?

— De ce trebuie să pui întrebări despre toate lucrurile? o ceartă mama ei. Nu ai niciun pic de credinţă?

Cu siguranţă are credinţă, dar are şi întrebări. Nu le poate avea pe amândouă? Puri se întoarce pentru a urmări un grup de copii de şase ani, care stau sub frunzele argintii ale unui măslin, îşi face griji pentru copiii mai mari. Nou-născuţii sunt cei mai căutaţi pentru adopţie. Este mai dificil să găseşti cămine pentru orfanii mai mari. Dacă părinţii sau bunicii copilului au fost cunoscuţi drept republicani spanioli, adică aceia care s-au opus lui Franco în timpul războiului, atunci copilul trebuie reabilitat şi reeducat ca fiinţă umană raţională. Puri a auzit un cuplu spu- nându-i Sorei Hortensia că nu voiau un copil care „a stat pe lângă putregaiuri". Spuneau că vor un copil „ca o pânză curată, proaspătă, de tablou".

Pentru Puri nu avea niciun sens. N-ar trebui să fie salvaţi primii copiii cei mai vulnerabili? Când a întrebat-o pe mama sa, până şi ea a fost de acord.

Puri îi ştie pe toţi copiii de şase ani pe nume. Curând, vor pleca de aici. Dacă un copil împlineşte şapte ani şi nu este adoptat, este scos din Inclusa şi trimis la internatele separate pentru băieţi şi fete. Fetele orfane primesc mai multă asistenţă. Puri a auzit că, la vârsta de paisprezece ani, fetelor li se asigură soţi prin intermediul unui serviciu matrimonial.

— Nu sunt prea tinere la paisprezece ani? a întrebat ea odată.

— Gata cu întrebările. Nu eşti niciodată prea tânără pentru a-ţi servi ţara, a răspuns Sora Hortensia.

Din fericire, copiii pun la fel de multe întrebări ca şi ea.

— Săgeţile de pe clădire sunt o cicatrice? Eu am o cicatrice, spune un băiat, arătând spre braţul lui.

— Nu, *chico,* pe clădire este o gravură. Cicatricea ta este specială. Este o piele de luptător, foarte puternică, îl asigură Puri pe băiat, masându-i braţul firav şi dorindu-şi să îi poată îndepărta toate cicatricele.

Puri consideră că frumuseţea copiilor o eclipsează în mod cert pe a ei. Ea este mult mai robustă decât mama sa. Părul ei şaten nu este la fel de strălucitor ca al altor fete, nici pe departe la fel de frumos ca al verişoarei sale, Ana. I se pare nedrept că Ana şi Julia au moştenit toată frumuseţea familiei. Dar nu ar vrea să fie în locul niciuneia dintre ele. Căci părinţii lor au fost republicani spanioli. La şcoală, Puri a învăţat că republicanii spanioli au ucis mulţi preoţi în timpul războiului. Cum a putut cineva să omoare un preot sau o călugăriţă?

Sora Hortensia apare în grădină. Se plimbă încet pe la marginea peticului de iarbă, cu mâinile ascunse sub roba ei albă şi groasă. Numai faţa este la vedere, încadrată de boneta apretată a veşmântului monahal. Călugăriţele sunt, şi ele, predispuse la rahitism?

Sora Hortensia este bondoacă, falcoasă, dar trăsăturile îi sunt îmblânzite de ochii ei blajini. Sora îşi dedică întreaga existenţă protecţiei şi îngrijirii orfanilor. Este fermă cu copiii, dar bună. Unele mame tinere de la Inclusa cârtesc împotriva Sorei
Hortensia. O preferă pe Sora Pilar, o femeie de vârsta lor, cu un râs plăcut şi o inimă răbdătoare.

Deşi Puri o respectă pe Sora Hortensia, cumva se şi teme de ea. Dacă ceea ce şuşotesc tinerele mame este adevărat, Sora Hortensia are o putere extraordinară. Iar acum, cu coada ochiului, Puri priveşte rozariul de lemn care se leagănă pe roba Sorei care se apropie. Un băieţel o trage de mână pe Puri, întorcân- du-i atenţia asupra copiilor. O fetiţă încearcă să îşi împletească părul. Un al treilea copil se caţără în spinarea lui Puri.

— Bună ziua, Soră, o salută Puri.

Sora Hortensia dă din cap şi apoi se opreşte, privind-o fix. Puri simte cum începe s-o furnice pielea. Se uită în jos, la şorţul ei. Este mânjit cu alifie şi talc de scutece, din creşă. Curăţenia este un semn al purităţii spirituale.

— îmi cer iertare, Soră.

Sora dă din cap îngăduitoare, întorcându-şi privirea spre şirul de măslini. îi vorbeşte fără să se uite la ea.

— Te-am văzut de la fereastră, ieri. Te-a oprit o femeie, pe stradă. Ce ţi-a spus?

Puri este dornică să povestească despre întâmplarea aceea ciudată. Poate că Sora va avea răspunsuri.

— Era confuză. I s-a spus că băieţelul ei a fost luat pentru botez. Dar copilul nu i-a mai fost dat înapoi. M-a întrebat dacă era aici.

— Şi ce i-ai spus?

— Păi, i-am explicat că nu putea fi aici, deoarece locul acesta este un orfelinat. Şi atunci ea a plecat în grabă. Cred că biata femeie suferea de o tulburare emoţională.

— Adevărat, încuviinţează Sora Hortensia. Roagă-te pentru ea, mai spune călugăriţa şi se îndepărtează.

Puri dă din cap. Vrea să întrebe dacă tulburarea emoţională se poate alunga prin rugăciune, ca poliomielita, dar renunţă. Pune prea multe

h7}

întrebări. Bine aţi revenit, *senorl*

Carlitos îi întâmpină pe Ana şi pe Daniel la intrarea în hotel.

— Nu a sosit nicio telegramă deocamdată, anunţă el.

— *Gracias,* Carlitos, spune Ana.

Foaierul rotund de la mezanin este înţesat de oameni, toţi stând de vorbă în engleză. Daniel îi zăreşte pe mama lui, pe Shep Van Dorn şi pe Ben Stahl, reporterul.

— Este dineul lunar al Clubului American din Madrid, îi şopteşte Ana.

O voce îi interpelează din spate.

— Şi ce faceţi voi doi, mai exact?

Vocea îi aparţine lui Nick Van Dorn, care o priveşte insistent pe Ana.

— Bună, Ana, spune el şi apoi îl salută cu o înclinare a capului pe Daniel.

Daniel răspunde în acelaşi fel, remarcând privirea fixă a lui Nick asupra Anei.

— *Buenas tardes,* spune Ana, liniştit.

După o mică pauză, ea adaugă:

— Am avut nişte comisioane de făcut pentru familia Matheson. îmi cer scuze, dar mă grăbesc. Am ceva de terminat pentru *Senora* Matheson.
— Mulţumesc din nou pentru ajutor, spune Daniel.
— Plăcerea a fost de partea mea, *senor*.
Se întoarce cu spatele şi ţâşneşte ca o săgeată prin mulţime.
— De unde o cunoşti? întreabă Daniel.
— E doar o prietenă, atâta tot, răspunde Nick. Haide, vino să iei masa cu noi.
Daniel se uită la bărbaţii îmbrăcaţi în costume, cu cravate.
— Ar fi bine să mă schimb mai întâi.
— Nu, atunci ai fi la fel de plictisitor ca noi, restul. Lasă-le pe fete să creadă că eşti tipul din reclama la Marlboro.
Daniel îl urmează pe Nick în foaierul circular, unde se servesc băuturi. Chelnerii fac echilibristică, strecurându-se cu tăvile de argint, cu pahare de sangria, printre zecile de oaspeţi înstăriţi. Nick îşi ia un pahar de băutură.
— Majoritatea de aici sunt familii de diplomaţi americani şi de ofiţeri ai bazei aeriene a Statelor Unite, îi explică Nick. Hotelul găzduieşte în mod constant recepţii pentru ei.
Daniel îl zăreşte pe Paco Lobo, oaspetele permanent al hotelului, mângâindu-l pe papagalul bilingv care serveşte drept mascota hotelului. Tocmai vrea să îşi ducă mâna la aparatul de fotografiat, când aude un hohot de râs.
Îi aparţine mamei lui. Nu este râsul ei adevărat, este cel pe care îl foloseşte când este stresată. Intorcându-şi privirea spre râsul forţat, Daniel îl vede pe Shep Van Dorn delectând-o pe mama lui cu o poveste.
Nick scoate un oftat de dezgust văzându-l pe Shep.
— Unde este tatăl tău? întreabă el.
Daniel dă din umeri.
— Probabil că lucrează. Tot timpul lucrează.
Şi, cumva, întotdeauna lucrează împotriva mea, gândeşte Daniel. I-ar plăcea să îi povestească tatălui său despre Miguel şi atelierul foto, dar ştie că nu îi va da atenţie, considerând că aşa ceva e o pierdere de timp.
Îl urmează pe Nick prin mulţime, spre Ben.
— Ştii cu cine stă de vorbă Ben? întreabă Nick.
Daniel clatină din cap.
—Cu Max Factor Jr., mogulul cosmeticelor de la Hollywood. El şi soţia stau la hotelul ăsta. Franco le permite câtorva studiouri hollywoodiene să facă filme aici.
Nick se apropie, suficient cât să asculte, dar fără să întrerupă conversaţia.
— Când le-am văzut pălăriile alea şi pelerinele, am crezut că erau costumaţi şi că filmau, spune Factor râzând. Mă pregăteam să le pomenesc despre noua noastră serie de produse.

— Crede-mă, îi spune Ben, cei din Garda Civilă nu sunt actori. Unde i-ai văzut?

Daniel mai face un pas înainte, apropiindu-se de ei. Stomacul lui face un pas înapoi.

— După colţ, acum o oră. Stăteau de vorbă cu o angajată a hotelului. Din fericire, băieţaşul acela, uşierul, m-a oprit chiar înainte a le vorbi despre Hi-Fi. Este o nouă bază pentru fondul de ten, mai subţire decât Pan-Cake, pe care l-am folosit pentru Tehnicolor. Bănuiesc că nu eşti interesat să scrii un articol despre noua serie Hi-Fi pentru ziarul *Tribune*, nu-i aşa, Ben?

Părul lui Ben este aranjat impecabil, dar cămaşa lui elegantă are un nasture lipsă şi urme de stropi de la o masă servită anterior. Burta lui generoasă îi face cravata să pară prea scurtă.

— Scuze, Max, mă axez mai mult pe ştiri internaţionale, spune Ben.

Max urmăreşte direcţia în care alunecă privirea lui Ben şi se întoarce cu faţa la Daniel.

— Ia te uită! Salutare şi ţie, partenere! Tocmai ai aterizat dintr-un studio de filmare? întreabă Factor.

— Nu, domnule, sunt doar îmbrăcat necorespunzător pentru recepţie, spune Daniel.

— Prostii. Nu-i nimic rău în a te simţi confortabil, tinere.

Dar el nu se simte confortabil. În ciuda complimentului
domnului Factor, ştie pe că mama lui o va enerva faptul că nu este îmbrăcat adecvat.

— Hai să îi dăm puştiului un rol într-un film hollywoodian, propune Factor.

— Dan este fotograf, nu actor, spune Ben.

— Serios? în mod cert pare să fie dintre cei de cealaltă parte a obiectivului.

Daniel îşi reţine impulsul de a-şi da ochii peste cap. De ce ţine toată lumea să-l catalogheze? Şi incorect, pe deasupra. Laura Beth avea un talent special în privinţa asta.

— Mă scuzaţi, acum mă voi duce în camera mea, spune el. Pe lângă ţinuta lui neadecvată, auzind că cei din Garda
Civilă dau târcoale hotelului, se simte neliniştit.

— Dan, aşteaptă puţin. Ben Stahl vine după el.

— Nu mă duc nici eu la dineu. Putem lua masa împreună, în cafeneaua hotelului. Este singurul loc din Madrid unde vom găsi un burger şi un milkshake.

Daniel ezită, cântărind invitaţia lui Ben. Asta-i generozitate sau este doar o altă mutare de şah a tatălui său? Se hotărăşte să afle.

Sigur, un burger sună bine. Ana coase un nasture pe bluza de mătase a *Senorei* Matheson. Pe eticheta albă de pe guler scrie că este de la Neiman-Marcus. Un oaspete care i-a fost repartizat mai demult Lorenzei îi povestise acesteia totul despre Neiman-Marcus. Magazinul somptuos, deschis în Dallas, vinde articole de lux bogaţilor petrolişti texani. De când Franco acordase drepturi de forare în Spania, hotelul era invadat de texani. Odată cu petroliştii bogaţi veniseră şi discuţiile despre balurile fetelor ce-şi făceau intrarea în societate, despre taberele de vară cochete, despre dolarii de argint şi despre ceva ce se numea „sandwich pimento-cheese".

În mintea Anei revine imaginea lui Daniel, cu castana gla- sată. Fetiţa, săltând în loc, se uita la bomboană ca la un un diamant. Diamantele sunt, de asemenea, ceva obişnuit la texani. Să fie Daniel un texan obişnuit? Fără îndoială, este diferit faţă de ceilalţi oaspeţi ai hotelului. Se uita la ea când ea îi vorbea. I-a deschis uşa. A dus el sacoşa de la Violeta de parcă ar fi fost de datoria lui, nu a ei. Oricât de amabil este Nick, n-ar fi făcut niciodată asta. Se gândeşte la fotografiile lui Daniel şi la jeanşii lui uzaţi. Este neobişnuit. Oare a fost nepoliticos din partea ei că, în loc să îi răspundă la întrebări, îi adresa în schimb altele?

Ana împătureşte cu grijă bluza şi o pune lângă valiza pregătită pentru Valencia. Aşază cele două cutii cu bomboane de la Violeta pe birou. Se uită lung la ambalaj, amintindu-şi de atmosfera încântătoare din magazin. Ce norocos va fi cel din Valencia, care va primi bomboanele!

Valencia. Un oraş la malul mării, locul unde s-a născut pictorul ei preferat, Sorolla. Oaspeţii hotelului vorbesc despre frumuseţea liniştitoare a Valenciei, despre parfumul portocalilor şi despre valurile albastre, neobosite. Oare cum sună şi miroase o întindere mare de apă? se întreabă Ana. Ţintuită, îngrădită de împrejurări, nu văzuse niciodată marea. Ea vedea Spania doar prin imaginile din cărţile poştale pe care oaspeţii le adunau în camerele lor. Dacă se va transfera la biroul de afaceri al hotelului, poate că, într-o zi, se va plimba şi ea pe plaja din Valencia. Ana o să aibă nevoie de scrisori de recomandare pentru cererea ei. Dacă face o treabă bună, poate că familia lui Daniel va accepta să o ajute? O scrisoare de la o familie americană influentă ar putea să grăbească lucrurile în favoarea ei.

Ana face ordine prin cameră, cu gândul la portocali, cu gândul la Valencia. Pe comodă vede un pachet turcoaz strălucitor.

NOU!

Din cercetările făcute pe televizoarele color — o mare descoperire în domeniul machiajului: Fondul de ten fluid Hi-Fi Max Factor

Lorenza i-a şoptit că Max Factor şi soţia lui sunt cazaţi la hotel. Ana abia aşteaptă să-i spună şi ei ce-a aflat despre noile produse cosmetice.

Se duce să golească gunoiul. În coşul mic se află un singur obiect: o sticlă plată, verde. Ana o cercetează şi imediat după aceea regretă. Nu are nevoie de secretele Texasului. Are destule de-ale ei.La Madrid sunt în ziua de azi mai mulţi texani decât spanioli. În barul din Castellana Hilton e o gălăgie de ai crede că e adunarea generală a Texasului.

Până acum, niciun texan n-a riscat să intre în Plaza de Toros, ca să încerce să le arate spaniolilor cum poate un bărbat adevărat să doboare un taur. Nu am văzut pe niciunul să intre călare în lobby-ul hotelului. Prieteni, bogăţia vă slăbeşte vâna care v-a făcut excepţionali. întovărăşirea constantă cu oamenii de afaceri yankei[8] vă transformă în pămpălăi. Eu dau vina pe doamne, în general. Ele încearcă să trăiască la standardul Neiman-Marcus şi pun presiuni asupra soţilor, care odinioară purtau pinteni !a cadrilurile din hambar. Fetele spun: „Gata, acum purtaţi-vă frumos". Şi flăcăii se conformează.

— Robert C. Ruark

Extras din „ World Travelîs Turning Texans into Real Sissies" (Călătoriile în jurul lumii îi transformă pe texani în adevăraţi pămpălăi) Abilene Reporter-News, *Abilene, Texas, 30 iulie 195*

4h 9)

Ben îşi alege un separeu în micul alcov al restaurantului.

— E mai linişte aici, spune el. Şi nimeni nu vorbeşte despre farduri.

---

8 Nume dat locuitorilor din nord-estul SUA.

Trage de nodul cravatei, slăbindu-l, şi îşi aprinde o ţigară.

— Hotelul acesta este înşelător de mare, remarcă Daniel. De afară nu-ţi dai seama, dar când intri, e imens.

— înşelător. Bun cuvânt, încuviinţează Ben.

Un chelner apare şi strecoară discret o scrumieră sub mâna lui Ben, anticipând ninsoarea cenuşie din ţigara lui.

— M-am rătăcit pe aici, dar nu am dat niciodată de labirintul de dedesubt. Poziţia este strategică, ştii?

— Cum adică?

Ben oftează.

— Ei, haide! Un hotel american, într-o ţară guvernată de un dictator fascist? Nu este nicio coincidenţă că Ambasada americană este practic vizavi. Sunt mai multe niveluri subterane în clădirea asta. întreab-o pe frumuşica aceea cu care ai venit adineauri!

— E camerista repartizată în serviciul familiei mele. Doar am mers împreună până la un atelier foto.

— La care?

— Al lui Miguel Mendoza.

— Miguel e un tip grozav, zice Ben. Are şi o cămăruţă obscură la fel de grozavă. Te-aş invita să foloseşti camera obscură a biroului nostru — este perfect ermetică —, dar atunci ar trebui să ai de-a face cu cenzorii.

— Miguel pare de treabă. îmi face plăcere să îi dau de lucru. O să-mi developeze două rolfilme. Şi, de asemenea, s-a uitat şi la portofoliul meu.

— Bine, e rândul meu. Dă să-l văd!

Daniel îşi scoate repede albumul din geantă şi îl împinge pe masă. E o nesperată oportunitate. Omul din faţa lui scrie reportaje pentru unul dintre cele mai mari ziare din lume.

Nimic din ce face Ben Stahl nu e grăbit. îi ia o veşnicie să comande din meniu, cu toate că ştie bine ce vrea. îi ia încă mai mult de atât ca să se uite prin portofoliu. întoarce paginile încet, cercetând amănunţit fiecare imagine de parcă ar fi un mesaj codificat.

Daniel se foieşte pe scaun. Este inconfortabil să vezi cum ţi se evaluează munca. Ben cunoaşte senzaţia. Ajunge la sfârşitul albumului, studiază ultima fotografie, apoi închide albumul. Trage prelung din ţigara lui, în tăcere. îşi ridică privirea spre Daniel.

— Eşti un impostor, tinere cowboy.

— Poftim?

— Tatăl tău mi-a spus că o să intri în afacerea lui cu petrol. Dar adevărul este aici. Te interesează petrolul tot atât cât mă interesează pe mine cosmeticele Hi-Fi.

— Nu vreau să mă ocup de afacerile cu petrol.

— Şi atunci de ce i-ai spus tatălui tău că vrei?

— Nu i-am spus. Ştie că îmi place fotografia. Vreau să devin fotoreporter, dar tata nu mă susţine deloc în privinţa asta. Va plăti pentru colegiu doar dacă voi studia ingineria la Texas A&M.

— A&M? Nu, tu ar trebui să mergi la J-School.

Daniel se uită la Ben cu recunoştinţă.

— Vreau să merg la Jurnalism. Am fost admis la Missouri, dar tata n-o să-mi plătească taxele pentru facultatea de Jurnalism.

După o pauză, întreabă:

— Apropo de plată, tata te plăteşte cumva ca să stai cu ochii pe mine?

— Tatăl tău? Nu, răspunde Ben, privindu-l în ochi. Dar Shep şi ambasada ar putea să îmi facă nişte favoruri, dacă ai să stai închis într-o cameră obscură, în loc de închisoare.

Daniel dă din cap. Bineînţeles. Tatăl lui are un aranjament cu domnul Van Dorn şi cu ambasada. O plasă de siguranţă discretă, în caz de vreo problemă. însă nu sunt probleme. Nu-i aşa? Ana i-a spus că cei din Garda Civilă, corbii, nu patrulează prin centrul oraşului. Deşi... nu zicea Max Factor că i-a văzut azi?

— Ascultă, uită de motivele tatălui tău, îl sfătuieşte Ben. Şi pe mine m-au descurajat oamenii în privinţa jurnalismului. Dar, în mod cert, ai prins microbul. Materialele din portofoliul ăsta sunt la fel de serioase ca tensiunea mea arterială.

Ben îşi şterge teatral sudoarea de pe frunte. Discursul lui se animă.

— Sinceritate. Asta-i important. Dacă faci fotografii cu acest gen de sinceritate, e ca şi cum ai ţine o armă în mână. Se întâmplă lucruri importante aici, în Spania, de natură umană. Este practic imposibil să transpui şi chiar mai dificil pentru un străin să înţeleagă. Trebuie să acţionezi inteligent. Aici este o dictatură. Regimul lui Franco cenzurează absolut tot. Libertatea presei nu există. Şi să fii convins că cenzorii citesc tot ce scriu eu înainte să trimit materialul la New York. Sunt în vizorul tuturor. Dar tu... Tu!

Ben loveşte cu palma în tăblia mesei. Un chelner apare în fugă.

— E în regulă. Scuze, Pepe, îi spune el chelnerului.

Se apleacă spre Daniel şi îi şopteşte:

— Dar *tu...* Tu poţi surprinde adevărul de aici — un eseu fotografic care să arate o altă faţă a Spaniei decât aceea de pe cărţile poştale. Toţi corespondenţii străini vânează aceleaşi subiecte — că Hitler a supravieţuit şi Franco l-a ajutat să fugă în America de Sud; că Texaco l-a finanţat în secret pe Franco în timpul Războiului Civil Spaniol.

Daniel face ochii mari.

— Chiar sunt adevărate lucrurile astea?

— Cui îi pasă dacă sunt adevărate? Toţi aleargă după informaţiile astea, aşa că într-o bună

zi vor afla întreaga poveste. Dar le scapă ceva. Ce se întâmplă cu poporul spaniol? Cum este viaţa lor sub dictatură? Cum e pentru tineri când manualele lor şcolare sunt întocmite de guvern? Care mai sunt visurile şi speranţele lor, când alegerile nu sunt libere şi nu există decât o singură religie?

Chelnerul le aduce hamburgerii şi milkshake-urile. Ben gesticulează spre farfurie cu ţigara din mână.

— Toată lumea pare să înţeleagă cum o duce clasa de mijloc americană în anii 1950. Se spune că numai cu hamburgeri şi cu milkshake-uri, nu? De ani buni încerc să îi explic lumii ce înseamnă viaţa pentru un spaniol de rând.

Daniel se uită la Ben, nefiind sigur că înţelege. îi aruncă o momeală sau încearcă să-l inspire?

— Dar viaţa pare frumoasă aici. Mama este spaniolă şi susţine că Franco este înţelegător. Nick spune că lucrurile stau mai bine acum.

— Franco este un arhitect, îi spune Ben în şoaptă. Poate că lucrurile stau mai bine decât la încheierea războiului, dar salariile... sunt chiar mai mici decât erau în 1936. însă nu asta e problema.

Ben îşi înfige degetul în coperta portofoliului lui Daniel.

— Tu eşti un fotograf, un povestitor. În câteva fotografii, mi-ai arătat zece feţe ale Texasului. Alege-ţi un unghi şi ara- tă-mi zece feţe ale Madridului.

Daniel se uită lung la Ben, încercând să îi interpreteze comentariul.

— Şi îmi vei publica fotografiile în *Herald Tribune}*

— La naiba, nu. Nu pot face asta. Eu sunt doar un corespondent aici. Trebuie să joc după regulile lor. Sunt cenzurat. De ce crezi că e atât de greu să spunem povestea reală a acestei ţări?

Face o pauză, aruncând o privire peste umăr.

— Dar nişte fotografii sugestive, cu fiinţe umane care îndură greutăţi, vor atrage atenţia juriului competiţiei Magnum. Aşa îţi vei câştiga premiul în bani şi vei ajunge la Jurnalism. Şi cine ştie, când te vei întoarce la Dallas, s-ar putea să dai peste o persoană care să te recomande revistei *LIFE.* Madridul văzut prin ochii unui tânăr american — un material foarte interesant, nu crezi?

LIFE.

Daniel rămâne încremenit, nevenindu-i să creadă ceea ce îi sugerează Ben. Un potenţial eseu fotografic în revista *LIFE?* Robert Capa, Eugen Smith, Gerda Taro — toţi eroii lui au făcut poze în Spania. *LIFE* le-a publicat fotografiile. Imaginea călugăriţei cu copilul îi revine brusc în minte. De ce ezită să îi spună lui Ben despre ea?

Ben muşcă zdravăn din hamburger. Scoate din buzunar o cutie de pastile Bisma-Rex împotriva

acidităţii şi o pune pe masă. Vocea îi redevine o şoaptă.

— Fixează-ţi obiectivul pe poporul spaniol.

Ben îşi ridică ţigara, împungând prin aer spre Daniel, în timp ce continuă:

Dar nu fi prost. Există şi o latură întunecată aici. Sigur că da, ei vând turiştilor zile însorite şi castaniete. Dar nu numai asta vinde Franco. O singură mişcare greşită, şi Garda va tăbărî pe tine. Vei fi mort şi aruncat într-un şanţ

.Cred că acţiunea cea mai importantă a Departamentului Politic a fost să dea Washingtonului o idee despre modul în care spaniolii obişnuiţi trăiau sub regim, ce simţeau faţă de acesta şi care erau relaţiile regimului cu ţările europene. Evident, relaţiile Spaniei cu Satele Unite la acea vreme erau întru câtva controversate, de vreme ce existau multe persoane la noi, în special în Congres, care aveau o puternică aversiune faţă de regimul lui Franco.

— STUART W. ROCKWELL, şeful departamentului politic al ambasadei SUA la Madrid (1952-1955)

Octombrie 1988,

Extras din Colecţia de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe, Asociaţia Arlington pentru Studii şi Formare Diplomatică, VA *www.adst.org*

Unul dintre lucrurile amuzante pentru mine a fost faptul că exista un minister numit Ministerul Informaţiilor şi al Turismului, condus de un falangist[9] vechi, care sunt sigur că nu mai avusese vreo idee nouă de multă vreme. În primul rând, el era cenzorul principal — asta însemna partea de informaţii. Informaţii nu însemna transmiterea de informaţii, ci însemna controlarea informaţiilor.

— FRANK ORAM, director al biroului de relaţii publice, USIS, Madrid (1959-1962)

Aprilie 1989,

Extras din Colecţia de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe Asociaţia Arlington pentru Studii şi Formare Diplomatică, VA

www.adst.or

g

Julia duce un pachet învelit în hârtie aspră, maronie, înainte de a ajunge în faţa uşii deschise, aude copila începând să plângă. — Lali, vine *mamâl*

Soţul ei, Antonio, plimbă fetiţa în braţe, în sus şi în jos prin casă. Şchiopătatul uşor al piciorului drept este un suvenir din adolescenţă, prin bunăvoinţa Gărzii Civile. La paisprezece ani, Antonio şi prietenii lui se credeau maturi. îşi împărţeau ţigări, analizau politica de forţă a Spaniei şi încercau să răspundă la întrebarea dacă Franco se folosea de amintirile războiului ca să controleze populaţia. Conversaţiile lor secrete au avut drept rezultat bătăi brutale din partea

9 Fascist. Membru al falangei fasciste.

poliţiei, care l-au costat pe un băiat un ochi, pe altul dinţii, iar pe Antonio mersul.

Julia închide uşa. O mică lampă cu kerosen atârnă de o sârmă fixată în tavanul coşcovit. Când nu intră lumina zilei pe uşă, singura lumină din încăpere vine de la lampa veche şi de la o mică fereastră spartă.

— De ce te-ai întors aşa de devreme? întreabă Antonio, cu chipul schimonosit de îngrijorare. De ce închizi uşa? E prea cald.

Julia îşi sărută soţul şi fetiţa. Aşază pachetul pe un scaun şi caută într-o ladă de unde scoate o bucată de stofa împăturită. Scuturând o dată din încheietură, despătureşte stofa şi o întinde peste tăblia zgâriată a mesei.

— Luis ne-a trimis acasă. O actriţă americancă voia să discute cu el despre o comandă de pelerină. Ea a cerut discreţie totală.

Antonio scoate un oftat de uşurare.

— Lasă-mă să ghicesc. Ava Gardner.

Apoi clatină din cap:

— Bietul Luis. O comandă pentru unul dintre iubiţii ei toreadori, fără îndoială.

Julia mută pachetul gros pe masă.

— *St.* Dar, de fapt, uite de ce am închis uşa.

Trage de sfoară şi capetele hârtiei aspre se desfac singure ca prin farmec. Chiar şi în odaia slab luminată, grămăjoara de haine sclipeşte şi luminează ca beculeţele electrice.

— *¡Maravilloso!* exclamă Antonio, cu respiraţia tăiată. E frumos.

Julia dă din cap şi ridică *chaquetilla*, jacheta matadorului, răscroită şi bogat ornamentată.

— Fac noapte albă. Trebuie să termin de cusut mărgelele de pe bordura jachetei. Ordonez vine după ea, mâine.

Antonio arată spre jacheta turcoaz rămasă în ambalaj.

— Şi aia?

Julia zâmbeşte.

— Pentru *torero* Rafa.

— Nu se poate! Luis i-a permis orfanului rebel să împrumute un costum de lumini?

— Nu chiar. Anul trecut, Rafa l-a îngropat pe fratele lui Luis, în cimitir. Luis spune că această favoare este pentru Rafa, nu pentru *torero.* Este cam mare. Va trebui s-o modific ca să i se potrivească.

— În timpul liber pe care nu îl ai. Eşti o soră minunată!

Julia îndoaie hârtia la loc peste costumul albastru, ca să îl

ascundă. întinde mâinile după fetiţă.

— Se simte mai bine astăzi, îi spune Antonio, punându-i-o pe Lali în braţe. Prinde puteri. Şi în glas a prins putere.

— Mi s-a părut mie, de dimineaţă, dar m-am întrebat dacă nu cumva îmi imaginez.

Julia o ia în braţe pe micuţă şi apoi se aşază pe un scaun ca să o hrănească la sân. Lali scânceşte şi îşi agită pumnii micuţi.

— Şi tu, *mi amor*? întreabă Antonio.

— îmi recapăt şi eu puterile, răspunde Julia.

îşi doreşte să o creadă. Julia ştie că pe Antonio îl ucid braţele, de jale. Se întreabă dacă Antonio îi simte durerea în îmbrăţişare, aşa cum ea i-o simte pe a lui, aşa cum i-o simte pe a lui Lali. Plânsetele fetiţei sunt bântuitoare, încărcate de suferinţa separării.

Antonio toarnă apă dintr-o găleată într-o ulcică şi i-o aduce soţiei lui. Apoi îşi toarnă şi lui o ulcică.

Julia aruncă o privire prin cămăruţă şi oftează. Şuviţe de păr, năclăite de sudoare, i se lipesc de faţă.

— îmi tot spun că este ceva temporar. Dar muncim de ne spetim, zi şi noapte, şi nimic nu se schimbă. Nu-i de mirare că Ana şi Rafa visează ce visează. Nu-i de mirare că Rafa îl idolatrizează pe amicul lui gropar. Rafa zice că i se spune *Fuga.* „Evadare.”

Julia îşi coboară privirea spre fiica ei.

— Bineînţeles că vor să evadeze. Adeseori mă întreb ce ne-ar spune mama şi tata să facem.

— Ne-ar spune să stăm împreună, că aici, în Vallecas, suntem în familie.

— Dar ei au fost profesori, Antonio. Mamei nu i-ar fi plăcut să ştie că Rafa munceşte la două slujbe şi că sapă morminte. Ar fi trebuit să meargă la universitate.

— *St,* şi tatăl meu a fost librar, ucis chiar în librăria lui. Nici lui nu i-ar fi plăcut să ştie că sunt gunoier, spune Antonio. Şi nu i-ar fi plăcut să ştie nici că fiii lui au moştenit durerea şi cruzimile războiului. Dar străinii care vizitează Spania ajută la dezvoltarea economiei. Expunerea la vederea străinilor ajută şi ea. îi face pe oameni să realizeze că restricţiile din Spania... că nu trebuie să fie aşa.

— Dar dacă e periculos? Uită-te la Ana.

— Uneori adevărul este periculos, Julia. Dar tot ar trebui să îl căutăm, oricum ar fi.

Antonio oftează.

— Vom evita să dăm de necazuri, încă puţin.

Arată spre Lali, care acum doarme profund în braţele mamei sale.

— Şi ne vom bucura de micile noastre binecuvântări.

Mai multe voci de bărbaţi se apropie, de afară. Uşa se între- deschide şi glasul lui Rafa răsună puternic înăuntru.

— Antonio! Mă duc la fântână să mă spăl. Apoi o voi lua pe Lali.

Antonio se îmbracă în hainele de lucru. Se face schimbul. Familia lucrează fără să se plângă,

cu participarea tuturor. Ana rămâne la hotel două nopţi pe săptămână, timp în care Rafa îi ajută cu Lali. înainte de venirea pe lume a lui Lali, puteau face faţă greutăţilor şi datoriilor. Julia îşi aminteşte de faţa sobră a doctorului la care a fost o singură dată, cât timp a fost însărcinată.

— Dificultăţile voastre depăşesc bunele voastre intenţii. Cum o să vă descurcaţi? întrebase el, clătinând din cap.

— Cum am făcut-o întotdeauna, îi răspunsese Antonio, împreună.

Dar, cu timpul, datoriile lor cresc. Familiile trebuie să plătească o chirie pentru morminte. Deşi nu ştiu unde e îngropat tatăl lor, sunt responsabili pentru chiria pe lotul de pământ costisitor al mamei lor. Dacă nu îşi mai pot permite să plătească, rămăşiţele pământeşti ale răposatei *Mamă*vor fi scoase şi aruncate într-o groapă comună. Julia nu poate îndura acest gând. După ce mama lor a fost torturată în închisoare, să ştie că se odihneşte pe vecie în propriul loc este o mare mângâiere.

Rafa se întoarce, fără cămaşă şi ud de la talie în sus, cu apa picurându-i din părul negru şi cârlionţat. Antonio îi întinde singurul prosop al familiei şi pleacă la muncă.

Când o vede pe sora lui, Rafa încremeneşte.

— *Ay,* Julia, de ce eşti acasă? S-a întâmplat ceva cu Lali?

— Nu s-a întâmplat nimic. Luis a închis magazinul mai devreme, pentru o clientă. O să termin jacheta lui Ordonez aici, în seara asta.

— Ordonez?

Ochii lui Rafa se luminează şi se apropie de sora lui.

— Opreşte-te! Trebuie să te ştergi bine. Nu vreau să pice de pe tine vreo picătură de apă pe jachetă!

Rafa se foloseşte de prosopul mic şi uzat, ştergându-şi viguros părul şi pielea. Nu îşi dezlipeşte ochii de la ţesătura scânteietoare din poala surorii lui.

— Ia te uită! *¡Sensacional!*Trebuie să fie o mie de pietre preţioase pe jacheta aia. Materialul e băţos ca un scut. Câte ace ai rupt în el?

— Nepermis de multe, răspunde Julia, uitându-se la mâinile ei distruse.

Când acele se rup, bucăţile farâmate i se înfig în degete.

— Şi acolo sunt pantalonii? întreabă Rafa, arătând spre pachetul ambalat în hârtie.

Julia clatină din cap.

— E altceva acolo.

Îi face semn lui Rafa să deschidă pachetul.

El dă hârtia deoparte şi ridică jacheta turcoaz. Se uită la sora lui.

— De la Luis. Pentru toreadorul tău.

Zâmbetul luminos al lui Rafa se transformă într-o expresie de şoc. Aşază cu grijă costumul vechi pe masă, cu atâta delicateţe, de parcă ar fi făcut din sticlă. Îl priveşte ca pe un exponat, nevenindu-i să-şi creadă ochilor.

— Julia, şopteşte el. *Gracias,* Julia.

Rafa îşi ridică încet o mână la faţă. începe să plângă

(21)

Daniel se trezeşte de sunetul strident al unui claxon. Ceasul arată ora unu noaptea. Corpul şi mintea lui încă nu s-au adaptat la ora din Spania. Uşa deschisă a balconului lasă se intre aerul mai răcoros al nopţii în camera încinsă. Iese pe balcon şi se uită la curtea care freamătă de viaţă. În Preston Hollow, tot cartierul amuţeşte şi se sting luminile până în ora zece seara. Aici, în Madrid, oraşul e plin de viaţă la unu noaptea, de parcă ar fi de-abia ora cinei.

Se întreabă dacă părinţii lui s-au întors din Valencia.

— Nu vom lipsi decât câteva zile, *carino*. Ne poţi găsi la hotelul Alhambra, i-a spus mama lui, dându-i un sărut de despărţire.

— Am aranjat să închiriezi o maşină, aşa cum mi-ai cerut, l-a anunţat tatăl lui, morocănos.

Stomacul lui Daniel protestează, reamintindu-i că a ratat cina. îşi pune jeanşii şi cizmele. O să coboare la parter şi va găsi ceva de mâncare.

Lobby-ul hotelului zumzăie de muzică şi de oaspeţi veseli.

— Petrecerea este încă în toi pe aici, îi spune el recepţionerului.

— *Si, sefior*. Doar dimineaţa devreme este linişte. Oraşul se trezeşte la viaţă noaptea.

O mică fantă în peretele lateral de lângă lifturi îi atrage atenţia lui Daniel. îşi mijeşte ochii şi vede o scară. Poate că duce la vreunul dintre restaurante?

îi revin în minte cuvintele lui Ben. *M-am rătăcit pe aici, dar n-am dat niciodată de labirintul*

de dedesubt. ... Sunt mai multe niveluri subterane în clădirea asta.

Labirint. Descrierea îi stârneşte curiozitatea. Daniel o ia pe scări.

Ajunge la primul nivel de la subsol şi, simţind că nimic nu mişcă, continuă să coboare. Al doilea nivel este mai întunecat. Aerul este mai stătut. Spre deosebire de etajele superioare, pline de strălucire, ale hotelului, acest nivel nu este luxos şi atrăgător. Lespezi de piatră cenuşie, tocite de vreme, acoperă pereţii şi podelele. Lămpi de gaz pâlpâie în suporturi vechi, neconvertite încă la electricitate. Este mult mai interesant decât foaierul elegant. Se gândeşte să se întoarcă după aparatul său de fotografiat.

După ce trece pe lângă câteva cămări, un dulap cu uniforme şi o spălătorie mare, ajunge la o sală de clasă. Rândurile de scaune sunt aliniate în faţa unei table lungi. O hartă a lumii, veche şi încreţită, este lipită pe perete. În timp ce'continuă să străbată coridorul din piatră, trece pe lângă o baie şi pe lângă nişte debarale cu echipamente de curăţenie.

La capătul coridorului, o lumină străluceşte în spatele geamului unei uşi. Daniel se apropie şi aruncă o privire pe furiş. Membrii personalului, în mod clar în afara serviciului, fumează şi stau la o masă, jucând cărţi. În colţul îndepărtat, o fată stă singură. Buclele ei umede şi negre i-au căzut peste faţă. Citeşte o revistă. Geamul din uşă este un cadru perfect. De ce nu şi-a adus aparatul? Fata îşi dă părul pe după ureche şi atunci o recunoaşte. Este Ana.

— ¿Quéhay, amigo?

O pereche de mâini îl înhaţă pe Daniel.

Daniel se împiedică şi cade peste uşa care se deschide în cameră.

— încă doi la jocul de cărţi.

Ana sare ca arsă de pe scaun.

— *Senor* Matheson.

Se uită de la Daniel la jucătorii de cărţi.

— Acest gentleman este un oaspete al hotelului.

Oamenii lasă cărţile din mâini şi iau poziţie de drepţi.

— Scuzele mele, *senor,* spune bărbatul care l-a împins în cameră.

Ochii lui studiază hainele lui Daniel şi se măresc de frică.

— Avem sute de angajaţi la hotel. Coridorul este foarte întunecat. Am presupus că faceaţi parte din personal şi vă doreaţi să jucaţi şi dumneavoastră, dar vă sfiaţi să cereţi voie. Nu am vrut să vă jignesc.

— Nu m-ai jignit, spune Daniel.

Toată lumea stă în picioare, într-o tăcere stânjenitoare. Ana se uită la ceasul de perete şi apoi la Daniel.

— Vă putem ajuta cu ceva, *senor}*

Daniel se foieşte, în căutarea unui răspuns.

— Scuze, cred că m-am rătăcit.

Umerii bărbaţilor, ridicaţi până aproape de urechi, coboară încet. îşi întorc privirile la Ana.

— *Si,* o să-l conduc eu înapoi.

îi spune lui Daniel să o urmeze pe coridor.

— Doar aşteptaţi-mă o clipă.

Dispare în spatele unei uşi. Când reapare, părul ei ud este strâns la spate şi poartă un şorţ verde, cu blazonul aurit al hotelului.

— îmi cer scuze. Te oblig să te întorci la muncă. Tocmai te-ai întors de la înot?

Ana se uită la el şi râde, arătându-şi dintele de aur.

— De la înot? Bineînţeles că nu. Sunteţi nostim.

— Da?

încă zâmbind, Ana îşi coboară glasul.

— Angajaţilor nu li se permite să folosească piscina hotelului, *Senor* Matheson. Acele facilităţi sunt rezervate oaspeţilor.

— Oh, credeam... şi atunci de ce ai părul ud?

Ana înghite anevoie. Se uită la el şi schimbă subiectul.

— Aţi sosit de foarte puţin timp aici. încă nu v-aţi adaptat la schimbarea de fus orar. Nu vreţi să mergem în foaier?

Ana îl conduce pe Daniel prin subsolul cu două niveluri. E ca un sat subteran, cu nenumărate holuri şi alcovuri, aşa cum l-a descris Ben. La ora asta târzie din noapte, ritmul vieţii de la subsol este cu totul aparte. Trec pe lângă două bucătării unde activitatea este în toi, apoi pe lângă o patiserie, şi apoi pe lângă o maşină uriaşă de făcut gheaţă, care ocupă o întreagă încăpere.

Daniel se uită lung la mâncarea din bucătării.

— Vă este foame, *senor}* Vreţi să vă trimitem cina în apartamentul dumneavoastră? îl întreabă Ana.

— Pot să mănânc aici, spune el, ridicând din umeri.

— îmi pare rău, dar oaspeţii nu pot mânca în bucătărie. Vi se va trimite o cină aşa cum se cuvine prin room-service, în camera dumneavoastră. Nu este niciun deranj.

Daniel ezită.

— Ţie îţi este foame? o întreabă.

Ana face ochii mari. Se dă puţin înapoi.

— Oh, nu vreau să te pun într-o postură stânjenitoare, se grăbeşte să spună Daniel. Numai că părinţii mei sunt plecaţi şi încă nu cunosc pe nimeni pe aici.

Ana dă încet din cap. Vorbeşte cu bucătarii şi, odată obţinând permisiunea, începe să umple un platou.

— Veniţi după mine, spune ea, ducând tava încărcată.
Îl ghidează în sala de mese a personalului, pustie acum, şi alege o măsuţă de lângă uşă.
— N-ar fi mai bine să stăm acolo? îi arată el o masă mai mare, din colţ. E mai linişte.
Ana aruncă o privire spre colţul retras, şovăind.
— Păi... presupun că este în regulă. Am fost repartizată în serviciul familiei dumneavoastră.
Daniel se uită la tava cu mâncare pe care a umplut-o Ana. Pâine galiciană frecată cu usturoi, pe care sunt puse felii de roşii gratinate şi ulei de măsline. Şuncă iberică şi ardei piquillo copţi. Zâmbeşte.
— De unde ai ştiut?
— Mama dumneavoastră este spaniolă. Sunt gustările tradiţionale preferate. Dintre cele tradiţionale ale Dallasului, care vă plac?
— Friptura de pui, grătarul şi prăjitura cu nuci pecan.
Daniel se uită la ea.
— De ce zâmbeşti?
— Aveţi un puternic accent texan când spuneţi „friptură de pui”.
— Serios? se miră Daniel. Cum sună?
încercarea Anei de a-i imita accentul texan se lasă cu o explozie de râs a amândurora.
— Dacă într-adevăr aşa sună când vorbesc, nu e de mirare că oamenii se uită ciudat la mine, râde Daniel. E groaznic!
în timp ce Daniel mănâncă, Ana conduce conversaţia, pu- nându-i întrebări.
— Şi de ce aţi ales să vă ocupaţi cu fotografia?

Nu mă pricep la vorbe, dar am descoperit că pot spune foarte multe printr-o poză, explică Daniel, ridicând din umeri.Fiecare rolfilm este o aventură, când aştept ca imaginile să fie developate. Mama mea mă încurajează, dar tata, nu.

— Nu?

— Nu, el vrea să mă ocup de petrol. Simte nevoia să conducă absolut totul. Când aveam cincisprezece ani, eram prea mic să joc fotbal american. Tatei îi era teamă că nu voi face faţă, aşa că m-a înscris la box — orice, ca să mă ţină departe de aparatele de fotografiat şi de artă. Eram bun la dat cu pumnul şi îmi plăcea tehnica din spatele luptei. Dar acum, că sunt mult mai înalt, a decis brusc că nu mai vrea nici să boxez. Spune că nu este un sport potrivit pentru colegiu.

— La ce colegiu veţi merge?

— Ei bine, se presupune că ar trebui să merg la Texas A&M, dar, să rămână între noi, am fost admis la şcoala de jurnalism, spune Daniel. Sunt înscris la un concurs de fotografie şi, dacă o să câştig, cu banii de premiu îmi voi plăti studiile de jurnalism. Însă părinţii mei nu prea au cunoştinţă de treaba asta, deocamdată.

Ana dă din cap.

— Acum, că îmi ştii secretele, spune Daniel, zâmbind, ar fi cinstit să îmi spui şi mie unul de-al tău.

Ana îşi coboară glasul şi aruncă iute o privire peste umăr.

— Secretul meu, îi şopteşte ea, făcând o pauză pentru a creşte suspansul, este că mă pricep foarte bine să păstrez secretele.

Râde şi se lasă înapoi pe speteaza scaunului. Daniel aruncă un cocoloş de pâine în ea.

Să păstreze secretele. A observat. Ori de câte ori îi pune întrebări, ea schimbă repede vorba. Discuţia lor o ia ba la stânga, ba la dreapta, ca într-un dans. El face un pas înainte cu o întrebare. Ea se dă înapoi, se opreşte o clipă, apoi se apropie cu o întrebare de-a ei. În pofida precauţiei, Ana e plină de entuziasm, are o strălucire interioară.

Acum se apleacă peste masă spre el, schimbând subiectul.

— Spuneţi-mi, de ce le place atât de mult americanilor gheaţa?

Daniel se apleacă şi el, la rândul său, atacându-i sinceritatea.

— Spune-mi, de ce îmi pui întrebări atât de dificile?

— încetaţi, râde Ana. Eu vorbesc serios, *senor*.

El ridică din umeri.

— Presupun că gheaţa este doar unul dintre acele lucruri cu care te obişnuieşti.

Ana dă din cap.

— îmi imaginez că există multe lucruri minunate cu care te obişnuieşti în Texas.

Daniel se lasă pe spate în scaun, privindu-i expresia de curiozitate solemnă. Şi-ar dori să o poată fotografia.

Ana deschide gura să mai întrebe ceva, dar se răzgândeşte.

— Ce-i? rânjeşte Daniel.

— îmi place să citesc reviste şi ziare americane. Mă ajută la engleză. Am citit de curând ceva într-o revistă. Ce înseamnă asta?

Fruntea Anei se încreţeşte, în timp ce îi redă citatul:

— *„Rustproof aluminum shelving... controlledbutter-ready."*

Scoate un mic oftat când ajunge la sfârşit.

— Pare să fie descrierea unui frigider american, râde Daniel.

Ana zâmbeşte şi râde, de asemenea. Daniel o priveşte. Sunt
cam de aceeaşi vârstă. Poate vorbi în largul lui cu ea, însă este reţinută. Se gândeşte la comentariile lui Ben: *Ce se întâmplă cu poporul spaniol? Cum este viaţa lor sub dictatură?*

— Ana, întotdeauna lucrezi până atât de târziu? o întreabă el.

— Nu. Stau aici peste noapte de două ori pe săptămână. Uneori sunt bonă pentru copiii oaspeţilor care...

Se opreşte din vorbă şi se repede să strângă masa.

— Haideţi să vă conduc înapoi, sus.

Daniel aruncă o privire spre uşă. De ce a încetat brusc conversaţia?

Urcă scările, unul lângă celălalt. Daniel încearcă să îi întâlnească privirea, dar Ana se uită drept înainte.

— Mi se pare că ţi-am spus o mulţime de lucruri despre Texas. Mi-ar plăcea să aflu şi eu mai multe despre Spania, spune el.

— Nu sunt persoana potrivită pe care să o întrebaţi. Însă cei de la recepţie vă pot fi de mare folos, răspunde Ana.

Ajung în foaier şi Daniel este sigur — Ana este exact persoana potrivită. Este plină de întrebări. Să fie simplă curiozitate sau adună informaţii? Oricum ar fi, se simte mult mai în largul lui cu Ana, după o singură zi, decât s-a simţit după luni de zile de întâlniri cu Laura Beth. Ana are ceva natural şi vesel, dar se străduieşte să se ţină bine în frâu. Respectă indicaţiile hotelului sau ale altcuiva? Sau poate că respectă indicaţiile stăpânului din Spania despre vorbea Ben.

Frica.Í23)

Ana ar vrea să spună atât de multe lucruri.

Ar vrea să pună atât de multe întrebări. înseamnă că e nepoliticoasă? El este un oaspete al hotelului. Oare ar trebui să îşi ceară scuze pentru că nu îi răspunde la întrebări? Se gândeşte la biletul pe care l-a înghiţit, la avertismentele Juliei, şi se hotărăşte să nu spună nimic. Trebuie să păstreze tăcerea.

Tăcerea este atât de chinuitoare.

— Acum, că aţi reuşit să găsiţi drumul înapoi din subsol — îi spune ea, arătând spre capătul holului —, poate v-ar plăcea să vizitaţi şi barul Rendez-vous, *Señor* Matheson? Este clubul de noapte al hotelului. E deschis până la patru dimineaţa.

— Nu prea mă interesează cluburile de noapte.

— Sunteţi sigur? zâmbeşte Ana. Nick probabil e acolo.

— Vrei să spui *Señor Van Dorn*? o corectează Daniel.

Ana păleşte brusc. îşi lasă ochii în jos.

— Da, desigur. *Señor* Van Dorn. îmi cer scuze.

— Ana, glumeam. Lui Nick îi spui pe nume. Vreau să-mi spui şi mie pe nume.

Ea se uită la cizmele lui, nefiind în stare să-şi ridice ochii.

— Ana, nu te mustram. Ştii asta, nu-i aşa? Glumeam doar.

Daniel întinde o mână şi o atinge pe braţ.

Un angajat de la recepţie se apropie de ei.

— A sosit o telegramă pentru *Señora* Matheson.

Amândoi întind mâinile după ea.

Mama dumneavoastră mi-a cerut să i-o duc în cameră, îi explică Ana, trăgând de telegramă spre ea

(2 1)

— .Am cheia. O las eu la ei în cameră, spune Daniel, trăgând-o înapoi spre el.
Respiraţia Anei se precipită.
— Dar mama dumneavoastră a insistat. S-ar putea să sune de la Valencia pentru acest mesaj.
— Nicio grijă. l-l transmit eu.
Ana se chinuie să îşi găsească replica.
— Mi s-a părut că e ceva important.
— Atunci, în mod categoric poţi s-o laşi în seama mea.
Daniel îşi însuşeşte foaia de hârtie împăturită.
— Mulţumesc pentru tot, Ana. Şi, crede-mă, te rog, că am glumit doar.
Ana dă încet din cap, urmărindu-l cu privirea pe Daniel, care traversează foaierul cu telegramă cu tot. Îl vede ajungând la lift şi făcându-i cu mâna. Senzaţia plăcută de mai devreme dispare subit. Uşile aurite ale liftului se închid, lăsând-o pe Ana în compania unicei sale prietene.
Singurătatea.

Se uită cu toţii la 20 116,favorita lui Puri, fetiţa căreia ea îi spune Trifoi. Sora Hortensia face o grimasă. Stă lângă pătuţul fetiţei, certându-se cu un doctor. În cealaltă parte a încăperii, Puri schimbă scutecele unui bebeluş şi ciuleşte urechea, să audă ce spun cei doi.

— A trecut aproape o lună. Merit o explicaţie, zice Sora Hortensia.

Copilul se zvârcoleşte în mâinile lui Puri. Ea îşi întoarce atenţia spre băieţel. Pur şi simplu nu suportă să fie înfaşat. Picioarele lui scurte sunt ca nişte cozonăcei rozalii. Dă viguros din ele, bucurându-se de fiecare clipă de libertate. Asta o face pe Puri să râdă.

— Purificación!

Puri înţepeneşte la auzul numelui ei. Schimbă rapid scutecul şi ridică bebeluşul de pe masa pentru înfaşat. Obosit de atâta luptă, băieţaşul îşi odihneşte căpşorul pe umărul lui Puri.

Ea zâmbeşte şi se întoarce spre Sora Hortensia.

— A obosit de cât s-a zbătut.

— Pune copilul jos şi vino aici.

Puri nu vrea să pună copilul jos. Vrea ca el să se odihnească pe umărul ei, să simtă confortul, siguranţa şi dragostea de după lupta cu scutecele. Se teme că, dacă îl pune jos, o să înceapă să sufere de singurătate, traumă pe care o descriu doctorii. Dar face cum îi cere Sora Hortensia. Datoria ei dintâi e să se supună ordinelor.

Puri se apleacă peste pătuţul lui Trifoi. Fetiţa răspunde imediat prezenţei lui Puri, făcând ochii mari şi zâmbind.

— Ia uite, e drăguţă, observă Sora Hortensia.

— Este frumoasă. Desigur, toţi sunt frumoşi, adaugă Puri grăbită.

N-ar trebui să aibă preferaţi. Doctorul dă din cap şi iese.

— Aparent, nu e suficient de frumoasă. Preotul din San Sebastián m-a informat că s-a produs o schimbare, anunţă Sora Hortensia.

— Oh, nu! exclamă Puri. Nu mai vor să o adopte? încearcă să-şi ascundă mâhnirea. Trifoi este o fetiţă specială,

care trebuie să aibă o viaţă specială. Să trăiască printre munţii verzi ca de catifea din San Sebastián, cu vedere la marea agitată, albastru-cobalt, ăsta este planul.

Şi atunci Puri îşi aminteşte.

îşi aminteşte de articol şi de conversaţia din bucătărie, purtată în şoaptă de părinţii ei. Beretele

(2 1)

basce pleoştite împotriva chipielor militare fercheşe. Zvonurile despre afişul ilegal lipit pe un zid din San Sebastián, pe care scria: ŢINEŢI MINTE! AICI NU E SPANIA!

Poporul basc este populaţia băştinaşă, cu propria limbă şi tradiţie. Dar *El Caudillo* vrea să-i unească şi să-i facă pe toţi spanioli, drept urmare limba bască a fost interzisă şi o parte din şcolile lor au fost transformate în închisori.

Oare acesta este motivul pentru care Trifoi nu mai pleacă la San Sebastián? N-a înţeles mai nimic când a tras cu urechea, iar acum e şi mai nedumerită. Puri se întreabă de ce este totul atât de complicat.

— Purificación! o mustră Sora Hortensia. Nu mai visa cu ochii deschişi! Ne trebuie alte fotografii. Spune-le să se concentreze pe portrete, de data asta.

Arată spre Trifoi, înfaşată într-o păturică roz.

— Uite, vezi? Aşa e perfectă.

Sora Hortensia oftează şi iese din încăpere.

Ce-a vrut să spună? Aşa cum? se întreabă Puri.125)

Soneria.

Se aude la intervale regulate. începe, se opreşte, începe din nou. Pleoapele lui Daniel se zbat şi se deschid. Are senzaţia că trupul i-a fost bătut în cuie de pat, membrele i se par prea grele ca să le ridice. Când pleoapele i se închid la loc, sunetul ascuţit se face din nou auzit. Ameţit de somn, se împleticeşte din dormitor în camera de zi a apartamentului. Lumina zilei se strecoară printre draperiile groase ce acoperă geamurile. Găseşte telefonul şi ridică receptorul.

— Daniel? Tu eşti, *carino}*

Vocea mamei lui izbucneşte la fel de stridentă ca soneria telefonului.

— Da, mamă.

— Te-am sunat şi te-am tot sunat.

— Dormeam.

— Este deja amiază, îl anunţă ea. Se pare că ai rămas tot la ora Texasului.

— Sau poate că sunt mai spaniol decât ne-am dat noi seama.

— Am sunat la recepţie. Mi-au spus că mi-a sosit telegrama.

— E la mine. Mă duc s-o iau.

(2 1)

— Nu, nu, zice mama lui. E o telegramă de afaceri, mă rog, chestiuni femeieşti. Ştiu că nu poţi suferi lucrurile de genul ăsta.

Ea râde. Cu râsul ei fals. Cu râsul ei nervos.

— Nu-i nevoie să o deschizi, dragul meu. Este un birou de telegraf, la parterul hotelului. Du-o acolo şi roagă-i să mi-o retrimită la Hotelul Alhambra din Valencia.

Daniel cască, uitându-se cu jind înapoi, spre pat. Oboseala îi învinge curiozitatea.

— M-ai auzit, Daniel? Nu este nevoie să o deschizi. Am s-o aştept aici.

— Da, mamă. O voi trimite. La revedere.

Se uită din nou la pat. îl ademeneşte. Vocea ei încă mai ciripeşte în receptor în timp ce el îl pune la loc în furcă.

Sună din nou.

Daniel se uită la ceas, de pe pernă. A mai dormit încă două ore. Anticipând reproşul mamei lui, nu răspunde la telefon. în schimb, se îndreaptă spre duş, dar se opreşte la jumătatea drumului. Vede telegrama pe masă şi îşi aduce aminte de neliniştea din glasul mamei lui, împreună cu dorinţa insistentă a Anei de a i-o da personal.

Mi s-a părut că e ceva important, zisese Ana.

Nu-i nevoie să o deschizi, a insistat mama lui.

Daniel îşi ia aparatul de fotografiat. Pozează telegrama pe măsuţă, cu aşternutul mototolit al patului, în fundal. Pune jos aparatul şi ridică telegrama.

Apoi o deschide.

iedo. Frica. I-a rămas în sânge. De asta, Rafa e sigur. Se duce la *el matadero,* abatorul cavernos, şi se schimbă în hainele lui speciale de lucru: pantaloni albi, cămaşă albă, şorţ alb şi saboţi de lemn. Poartă aceleaşi haine toată săptămâna. În a

şasea zi, angajaţii îşi duc acasă uniformele, scorţoase de sânge şi puţind a hoit, ca să le spele.

În fiecare duminică, Rafa se trezeşte la răsăritul soarelui. îşi duce copaia de tablă galvanizată la fântână. Folosind săpun cas- tilian, făcut cu ulei de măsline şi lămâie, freacă uniforma, să scoată din ea mirosurile şi petele de sânge, de excremente şi de măruntaie. Se uită cum rămăşiţele morţii se preling de pe haine în apă. Când termină, apa din copaie este de un maroniu tulbure, hainele sunt mai aproape de ce erau la origini şi şorţul are o tentă mai palidă de cheag de sânge, mirosind a lămâie.

Fuga obişnuieşte să spună că există o moarte bună şi o moarte rea. Frica aduce după sine moartea rea, care pătrunde în piele şi în organe. Măcelarii zic că influenţează negativ produsul. Moartea bună, paşnică sau în necunoştinţă de cauză separă rapid Sfântul Duh de bagajul de piele care ţine oasele laolaltă.

— Cimitirul este plin de oase. La început, lui Rafa îi era frică de ele. Majoritatea sunt în coşciuge, dar sunt şi gropi comune, cu osemintele săracilor, şi gropi mai vechi, cu ale protestanţilor. Cimitirul şi abatorul îl obligă pe Rafa să-şi înfrunte frica de moarte. De aceea le suportă.Vezi tu, înfruntând frica, mă curăţ, îmi uşurez trecutul de groaza care mă molipseşte, îi explică el lui Fuga. În fiecare zi, Rafa afişează un zâmbet plin de curaj şi de veselie. îşi înfruntă frica şi câştigă. Victoria temporară este tăcută, dar cântă în sufletul lui.

— Rafael! strigă şeful la el. Tot mai vreţi să ajungeţi la Talavera de la Reina, pentru coridă?

— *St.* Duminica cealaltă.

— Avem de făcut un transport de măruntaie pentru o fabrică de cosmetice, cu o zi înainte. Şoferul ar putea să vă lase în drum.

Rafa se duce repede la şeful lui.

— Este confirmat?

— Nu încă, dar, dacă lucrurile se aranjează, veţi ajunge în Talavera de la Reina sâmbătă noaptea. Aveţi unde să staţi?

— O să dormim afară.

— *Torero* al tău ar fi de acord? îl întreabă şeful.

— Nu îl cunoşti pe Fuga, zâmbeşte Rafa. Dar o să-l cunoşti. *Por favor,* dacă n-ar fi transportul, ar trebui să mergem pe jos sau să facem autostopul. Nu avem bani de autobuz.

— Ce fel de publicitate faceţi pentru această coridă?

— Din vorbă în vorbă. Spune-le tuturor celor pe care-i cunoşti că, duminica următoare, oamenii din Talavera de la Reina o să fie martori istorici. O să vadă cum se naşte o stea.

în capul lui Rafa izbucnesc imnuri de slavă. Trebuie să ajungă la cimitir şi să-i spună lui Fuga despre transport.

— Dar cum îl cheamă? Nu îi poţi spune unui *torero* „Fuga”.

Rafa se gândeşte puţin. Numele lui? De ani buni el răspunde
doar la „Fuga”.

Şeful clatină din cap.

— Dacă vrei să se răspândească vorba, începe cu numele lui. O să aflu ceva sigur despre transport în vreo două zile. Şi acum, treci la treabă.

Rafa îşi leagă şorţul la brâu şi se duce la muncă. Un transport de măruntaie la o fabrică de cosmetice. Asta înseamnă că ei doi or să stea în remorca unui camion, printre mormane de creier, piele, păr, oase, copite de animale şi orice altceva se utilizează la fabricarea cosmeticelor. Moarte rea, dar mai bine decât să meargă pe jos.

Şeful lui are dreptate. Publicitatea pentru lupta cu tauri este esenţială. De ce nu s-a gândit la asta până acum? Trebuie să se ducă vorba despre Fuga, furtuna întunecată. îşi stoarce creierii, încercând să îşi amintească numele de botez al prietenului său. Numele nu îi vine în minte.

în schimb, îi vin vocile trecutului.

Mai au şi alţii în Spania fantome în mansarda minţii lor? încearcă să le înfrunte ca şi el? Uşa mansardei scârţâie încontinuu, chemându-l cu un deget lung şi încovoiat înapoi în copilărie, înapoi în război. Pe scările întunecate care duc spre mansardă, el trece pe lângă clădiri ce explodează din pricina bombelor, pe lângă un om cu un crater în loc de nas, pe lângă vintre umflate de foame, şi pe lângă „fraţii” din căminul pentru băieţi, care-şi freacă palmele grele.

Vino mai aproape, Rafa.

Nu sunt reale, îşi spune el. Poţi să le învingi. în vârful scărilor se află un cimitir al şoaptelor, plin de oase care nu îşi găsesc liniştea şi de morminte fără cruci. Inima îi bate nebuneşte. Tot corpul îi tremură şi năduşeşte. Nimic din toate astea nu este real. Nu e real.

Vino mai aproape, Rafa. Avem ceva să iţi arătăm. Mai aproape.

Degetul încovoiat arată spre o formă micuţă, care se zvârcoleşte pe pământ. Răsărind din creierii tatălui său... e steagul Falangei.

*Bau.*Am avut o conversaţie cu ambasadorul Griffis, înainte ca el să plece [la Madrid], şi l-am informat că atitudinea lui Franco în aceste chestiuni este din cale-afară de neplăcută pentru mine. A fost o vreme, şi cred că încă se mai întâmplă şi acum, când protestanţii nu puteau avea funeralii publice. Erau obligaţi să îşi îngroape morţii noaptea şi nu li se permitea să-şi marcheze în vreun fel mormintele. Erau îngropaţi pe câmpuri, ca săracii şi morţii neidentificaţi. Cred că în aceste timpuri moderne, când noi facem tot ce este posibil pentru libertatea religioasă, ăsta e un exemplu foarte prost faţă de lumea întreagă.

— Harry S. Truman, al treizeci şi treilea preşedinte al Statelor Unite

2 august 1951, Memorandumul preşedintelui Harry S. Truman către secretarul de stat, Dean Acheson Documentele lui Acheson — Dosarul Secretarului de Stat Arhivele Bibliotecii Truma

Daniel se duce în foaier, cu gândurile răvăşite din pricina telegramei pe care i-a

retransmis-o mamei sale. Cuvintele din mesaj aparţin preotului lor din Dallas. Părintele Brodd face parte din familia lor de zeci de ani.

TELEGRAMA WESTERN UNION
- PRIN CABLOGRAMĂ[10]

EXPEDITOR: DIOCEZA CATOLICA DIN DALLAS DOAMNEI MARIA MATHESON, CASTELLANA HILTON MADRID

VOM TRIMITE DOCUMENTAŢIA CERUTA. RECENTUL NECAZ INDEAMNA LA REFLECŢIE SI RUGĂCIUNE. IN DOMINO, PR BRODD

„Recentul necaz”? Oare s-a întâmplat ceva cu afacerea tatălui său? Ce fel de documentaţie i-ar putea trebui mamei lui de la Biserica Catolică?

Mai bine n-ar fi desfăcut telegrama. Dacă afacerea tatălui său s-a împotmolit, ar putea însemna mai multă presiune asupra lui ca să intre în companie. — *Hola, Texano!*

Carlitos, băiatul bagajist, vine în fuga mare la Daniel. îşi înfige piciorul drept în podea şi ia poziţie de drepţi.

— Am un mesaj pentru dumneavoastră! A sunat *Senor* Mendoza. Fotografiile dumneavoastră sunt gata.

Daniel se înviorează.

— Grozav. Mulţumesc, Buton.

El se scotoceşte în buzunar şi-i dă un bacşiş băiatului, înainte de a o porni spre scări.

în scurta lui absenţă, i s-a făcut curat în cameră. Draperiile au fost strânse la loc, cu şnururile. Cearşafurile boţite sunt acum perfect întinse, patul este făcut şi respectabil. Pe bancheta de la picioarele patului se află cureaua lui, încolăcită cu grijă în jurul cataramei. Când o ridică, vede ceva fluturând dedesubt. Este o tăietură din ziar.

---

10 Comunicare transmisă prin cablu (submarin).

La Madrid sunt în ziua de azi mai mulţi texani decât spanioli. În barul din Castellana Hilton e o gălăgie de ai crede că e adunarea generală a **Texasului.**

O notiţă scrisă pe margine spune: *Şi unii băieţi din Dallas „se rătăcesc'prin subsol.*

Izbucneşte în râs, uitându-se la scrisul feminin. Ana este frumuşică *şi* deşteaptă. Este rândul lui să răspundă. înşfacă o revistă de pe masă şi începe să caute prin ea.

Uşile liftului se deschid în foaier. Aparent omniprezentul Paco Lobo, omul care adoptase un sat, stă într-un colţ, vorbind cu personalul. Când îl vede pe Daniel, îi face cu mâna.

Carlitos apare ca din pământ şi arată cu degetul spre plicul din mâna lui Daniel.

— Să vă pun scrisoarea la poştă, *senor?*

— Da, te rog. Care este numele de familie al Anei?

— Ana de aici, de la hotel? O cheamă Ana Torres Moreno.

Daniel scoate un stilou din geanta aparatului de fotografiat.

Adaugă numele de familie al Anei pe plicul împodobit cu blazonul hotelului.

— De cât timp vorbeşti engleza? îl întreabă Daniel pe Carlitos, când îi dă scrisoarea.

— De peste un an.

Îi face semn lui Daniel să se aplece spre el, zâmbindu-i conspirativ.

— Este o sală de clasă la subsolul hotelului. *Señor* Hilton este foarte bun cu angajaţii dumnealui.

Daniel dă din cap, continuând conversaţia tainică.

— Am văzut clasa. Am fost acolo, azi-noapte. Sunt sigur că învăţaţi şi bunele maniere. Toată

lumea de aici e atât de politicoasă. Toţi insistă să îmi spună *señor*.

— Păi, bineînţeles! Trebuie să ne adresăm astfel tuturor.

Tuturor. Aşadar se pare că Nick, pentru Ana, nu face parte
din „toţi”?

— Uite, Buton, dacă poţi duce scrisoarea asta discret, îţi dau un bacşiş gras când mă întorc.

Carlitos îl apucă pe Daniel de mânecă şi îl trage şi mai aproape.

— Desigur, *señor*. Discreţia este primul cuvânt pe care îl învăţăm în clasă. La urma urmei, un hotel este o casă a secretelor.

Daniel urăşte secretele, dar ale lui se înmulţesc rapid. Fotografia călugăriţei cu pruncul, despărţirea de Laura Beth, planurile lui pentru şcoala de jurnalism şi acum, telegrama pe care a deschis-o.

Trage adânc aer în piept, acceptând realitatea.

Un secret nu rămâne niciodată secret prea mult timp

(28?

Carlitos îşi croieşte drum prin subsol, în căutarea Anei. Fluieratul lui vesel ricoşează în ziduri în timp ce străbate meandrele labirintului subteran. N-o găseşte pe nicăieri. Se îndreaptă spre încăperea de odihnă a personalului. Lorenza stă în pragul uşii, fumând o ţigară. Femeile din Spania nu fumează, mai ales în public. Este considerat un lucru vulgar şi lipsit de delicateţe. Dar, lucrând la hotel, unii dintre angajaţi îşi însuşesc obiceiurile americane. Lorenza se pare că le-a adoptat pe toate.

— Ai văzut-o pe Ana? o întreabă el.

Lorenza scoate un şarpe de fum, lăsând pe ţigară o urmă de ruj de culoarea crimei.

— *Si,* a fost chemată sus, la *Placita.* De ce?

— întrebam şi eu. Dacă o vezi, spune-i că am căutat-o.

Lorenza îi smulge plicul din mână.

— De la cine este?

— *Ay,* Lorenza, dă-mi-l înapoi.

Ea ridică plicul la lumină, încercând să vadă prin hârtie.

— Nicio grij*z,pequenin.* l-l dau eu.

— Nu, oaspetele mi-a spus să i-l dau personal.

Lorenza strânge plicul la piept şi îşi coboară glasul.

— Este de la un client al hotelului? De la care? De la Max Factor?

Chipul băiatului se boţeşte de îngrijorare, de parcă ar fi comis o mare greşeală.

— Este o chestiune privată, Lorenza. Dacă te amesteci, s-ar putea să nu mai primesc bacşiş.
îşi împreunează mâinile într-o implorare mută.
— Bine, *chico.* încercam doar s-o ajut pe Ana. Nu vrem să dea iarăşi de necaz.
Băiatul face ochii mari de uimire.
— A păţit ceva?
Lorenza trage din nou din ţigară.
— *Uy,* n-ai auzit asta de la mine. Dar hai să zicem că zâmbetul dulce al Anei s-ar putea să nu mai fie chiar aşa de dulce.
— *Ay,* încetează.
Carlitos înşfacă plicul şi o lasă pe Lorenza cu ţigara ei.
Urcă două etaje cu liftul de serviciu până la *Placita,* unde se află zona de shopping. *Placita* este o rotondă mare, pavată cu piatră cubică, înconjurată de un brâu de magazine de lux. La origini, o curte de palat, acum zonă de shopping, are un magazin de pălării pentru bărbaţi, un salon de coafură, un magazin cu specialităţi spaniole şi un boutique de *haute couture* al renumitului designer Pedro Rodriguez.
Acolo o găseşte pe Ana.
Carlitos mijeşte ochii şi se uită prin vitrină. Vede o femeie zveltă, îmbrăcată într-o rochie lungă, roz, acoperită cu flori de cristal. Ana îl ajută pe croitor la proba rochiei. Carlitos rămâne la uşă, nedorind să păşească în pandemoniul paietelor şi al mătăsurilor. Fineţea veşmintelor nu este singurul motiv al timidităţii lui. în majoritatea magazinelor din Spania, hainele sunt expuse pe siluete plate. Manechinele vii din magazinul hotelului au forme feminine, cu rotunjimi şi proeminenţe. Unele dintre manechinele voluptuoase poartă rochii care lasă multe la vedere.

— Am o livrare, strigă el, ferindu-şi privirea.
Spre disperarea lui, croitorul îi face semn să intre.
Ana îngenunchează pe podea lângă tivul rochiei, primind instrucţiuni de la croitor.
— Ce ai acolo? întreabă croitorul.
Vorbeşte bolborosit, din pricina boldurilor pe care le ţine în gură.
— O scrisoare.
El întinde mâna spre Carlitos.
— Nu, *setior,* nu pentru dumneavoastră. Pentru Ana.
Capul Anei se întoarce imediat spre băiat.
— Pentru mine?
— Va trebui să aştepte. Suntem aproape gata, spune croitorul. Nu-i splendidă?
Carlitos înghite anevoie.
— Aproape gata? Dar mai lipseşte jumătate din rochie, *senor,* murmură el.
— Nu lipseşte. Are spatele decoltat.
Carlitos se preface că înţelege.
— Oh. Şi unde decolează?
— Nu, *chico*, asta înseamnă că este cu spatele gol, îl lămureşte Ana. Rochia este pentru prezentarea de modă de la ambasada americană.
— *Ay,* rochia este pentru americance. Asta-i bine, fiindcă trebuie să avem grijă ca fetele spaniole, ca tine, să nu dea de necaz.

{ 42 }

Ana să dea de necaz? râde croitorul. Ana e prea cuminte ca să dea de necaz. Necaz? O fi văzut cineva mesajele? Ana trage cu ochiul la plicul pe care băiatul îl ţine strâns în mâna transpirată. Blazonul auriu. Inima îi stă în loc.

Un plic cu sigla oficială a hotelului.

Cum de s-a putut întâmpla aşa ceva? Ea a înghiţit biletul cu multe zile în urmă. Nu a spus nimic nimănui, nici măcar lui Rafa. Îi smulge plicul din mână lui Carlitos şi îl îndeasă în buzunarul şorţului.

— *Bueno,* acum poţi să scoţi rochia, cu multă grijă, îi spune croitorul femeii manechin, descheindu-i fermoarul lateral.

Ana se duce cu ea în cabina de probă, ca să o ajute să-şi scoată rochia.

— *¡Ay!* Mă înţepi cu boldurile! Ce-i cu tine? se răsteşte femeia.

— *Perdón.* îmi pare rău, *señorita.*

— Păi, chiar că ar trebui să îţi pară rău, pufneşte femeia. Nu pot să port o asemenea rochie când am zgârieturi pe piele.

îi întinde rochia Anei şi îi porunceşte să iasă din cabină.

Ana se uită la frumoasa rochie roz, o rochie pe care nu şi-ar permite-o niciodată, o rochie mult prea decoltată pentru Spania. Scrisoarea de la hotel se iţeşte din buzunarul şorţului şi îi revine în minte avertismentul încordat al surorii ei. Nu îşi permite să piardă slujba asta. Au cinci guri de hrănit.

Ana se duce în fundul magazinului şi, după ce întinde rochia pe masa croitorului, se strecoară în

spatele unui rastel cu rochii împodobite cu strasuri. Se uită lung la numele ei de pe plic.

Scrisul de mână este artistic, unic. Cu degete tremurânde, deschide plicul, fiindu-i frică să se uite înăuntru. Scoate hârtia. Nu este o hârtie de concediere. Este o reclamă.

Ana o recunoaşte imediat. E din revista *LIFE,* un exemplar prin care s-a uitat puţin, în camera lui Daniel.

Ilustraţia înfaţişează o familie frumoasă, în jurul unei mese dintr-o bucătărie americană. Totul sclipeşte, mai cu seamă zâmbetele lor. Dar reclama este adnotată pe margine. O săgeată mare indică un aparat casnic. Deasupra stă scris *Frigidaire! Rustproof aluminium shelving, controled butter-ready.* Deasupra membrilor familiei sunt desenate bule de dialog, cu exclamaţiile lor:

„Ana! Ne place gheaţa!”

„Mai ai gheaţă?”

„Uraa pentru gheaţă!”

Şi deasupra capului bărbatului e scris: „Ana, am o idee!”

Se simte dintr-odată uşurată. E o glumă. De la Daniel. Zâmbeşte, apoi râde de-a binelea. O oglindă de pe perete îi reflectă imaginea şi râsul i se curmă brusc şi i se taie respiraţia. Rochiile cu strasuri sclipesc lângă părul ei negru şi pielea măslinie. Ţesăturile scumpe nu au atins niciodată trupul Anei, nu i-au drapat niciodată umerii. Şi atunci nu se mai gândeşte la ea, ci la altcineva.

Au rămas fotografii. Mama ei, purtând rochii şi bijuterii frumoase. Participând la evenimente selecte. Dansând alături de cei care, mai târziu, aveau să ordone arestarea şi închiderea ei.

Cât de diferite puteau fi lucrurile. De ce nu fugise familia ei în Mexic sau în Franţa, aşa cum

făcuseră altele? Ana nu vorbeşte despre asta, dar, când şi când, îi aude pe turişti comentând.

— Micul general face o treabă bună aici, spun ei. Economia Spaniei îşi revine. Vezi, lucrurile nu sunt chiar atât de rele, la urma urmei.

Trebuie să facă mari eforturi ca să rămână tăcută, să reziste tentaţiei de a le reaminti că ei nu au fost în Spania după război. Nu au văzut speranţa măcinată de foamete şi demnitatea distrusă. Iar acum, descriind Madridul, noul ghid spune: *Oricine nu este servitoare deţine una în casă.*

Da, Ana este servitoare. Temporar. Curând, se va muta la biroul de afaceri. Dar deocamdată ăsta e un vis secret. A făcut odată greşeala de a-şi împărtăşi un vis. Câte bilete va trebui să mai înghită din cauza asta?

Privirea Anei se întoarce la oglindă.

Ce i-o fi venit să îi lase acea tăietură din ziar lui Daniel? El e un oaspete al hotelului. Da, ea este repartizată în slujba familiei lui, dar să facă glume intime cu un băiat american care duce o viaţă de prinţ? Ce nebunie! Însă el este atât de amabil şi pot sta de vorbă împreună cu atâta uşurinţă. A fost doar un pic de distracţie. Se presupune că ea ar trebui să fie comunicativă, nu-i aşa? A fost nepoliticos din partea ei să-i ignore întrebările, în sala de mese. Familia lui n-o să-i dea o recomandare, dacă se va purta nepoliticos.

Nu. De ce încearcă să se justifice? Fiindcă este frumos? Se amăgeşte singură.

într-o ţară unde atât lui Dumnezeu, cât şi omului de rând li se spune *senor,* între „a avea" şi „a nu avea" se află o prăpastie. Acest adevăr cufundă orice altceva într-o lumină necruţătoare.

Sora ei are dreptate.

Viaţa şi libertăţile pe care le vede Ana la hotel nu îi aparţin. Rezultatul războiului îi va dicta pentru totdeauna viitorul. Dar... e doar un pic de distracţie nevinovată.

împătureşte plicul de la Daniel şi îl pune înapoi, în buzunarul şorţului.

I 30 jf

Nimeni nu trebuie să ştie. *iesta* de trei ore ia sfârşit. Obloanele se deschid de-o parte şi de alta sau se ridică huruind, dezvăluind vitri- nele care se trezesc la viaţă. Daniel se îndreaptă spre atelierul fotografic. De asemenea, caută ocazii de a face fotografii în drum, care să-l distragă de la telegrama mamei lui.

Madridul este un oraş cu pământ arid. Prin arşiţă şi uscăciune, petele de culoare îi atrag obiectivul aparatului de fotografiat. Culorile răsar din mulţimea copiilor. Fetiţele sar coarda pe stradă, în rochii frumoase. Băieţii bat mingi viu colorate.

— Copiii, da, sunt preţuiţi în Madrid, i-a spus Ben, în timpul prânzului. Contracepţia este ilegală. Franco recompensează părinţii cu mai mulţi copii. Nu-i neobişnuit să-i vezi cu şase până la zece copii. Mari fotografii de familie.

Fotografia de familie a lui Daniel este mică. Pe când era copil, tot timpul îi ruga pe părinţii lui să îi mai dăruiască un frate sau o soră. Într-o seară, tatăl lui s-a aşezat pe marginea patului şi i-a explicat, blând, că dorinţa lui de a avea fraţi o făcea foarte tristă pe mama lui.

— Hai să nu mai vorbim despre asta, în regulă, amice? Nu vrem să o întristăm pe mama. Dar, mulţi ani mai târziu, mama lui părea în continuare tristă. Probabil de aceea sponsorizează ei un orfelinat acum.

Există culori ale frumuseţii în Madrid, dar şi culori ale vicisitudinii. Fantomele războiului încă umblă pe străzile Spaniei. Daniel trece pe lângă vânzători orbi de bilete de loterie, pe lângă cetăţeni cu membre lipsă, pe lângă tineri în baston. Ar trebui să se uite drept la ei şi să le recunoască sacrificiul sau să îşi ferească privirea şi să le respecte demnitatea? Sunt veteranii trataţi diferit

în Spania faţă de cum sunt în Statele Unite? Când avea cinci ani, Daniel le spusese părinţilor că voia să se înroleze în armată şi să lupte în Germania. Ei îi cumpăraseră o caschetă de jucărie şi grenade din plastic. Tatăl lui totuşi nu luptase în război şi părea uşurat că avea platfus.

Uşa din lemn a micului atelier al lui Miguel este deschisă, dar înăuntru nu e nimeni.

— *Hola!* strigă Daniel şi pune aparatul de fotografiat pe tejghea.

Se întoarce să se uite la fotografiile înrămate de pe perete. Una dintre ele îi atrage imediat atenţia, făcându-l să se apropie. Nişte copii care stau pe trotuar, jucându-se. În spatele lor, o clădire în ruină, cu găuri de proiectile de mărimea unui grepfrut. Uşa clădirii a căzut din balamale. Şrapnele de piatră acoperă zona unde sunt copiii. Fotografia este semnată cu cerneală neagră.

Robert Capa.

— Îi ştii lucrările? întreabă Miguel, intrând în atelier din stradă.

— *Si,* foarte bine, răspunde Daniel. Cum de ai obţinut dumneata o fotografie cu autograf?

— Eu i-am developat-o.

Miguel zâmbeşte şi sprâncenele lui, ca două aripi ce încep să încărunţească, se ridică de parcă ar putea să-şi ia zborul.

— L-ai întâlnit? întreabă Daniel.

— De multe ori, pentru nişte rolfilme cu fotografii personale — nu voia să fie developate de ziare sau de reviste. Apropo de rolfilme, stai să le aduc pe ale tale.

Miguel dispare în spatele draperiei.

Capa îl fascinează pe Daniel. Robert Capa, născut Endre Friedmann, a fost un evreu ungur, care a fugit la Paris. În timpul exilului parizian,

Endre şi iubita lui au creat o nouă identitate, „Robert Capa". Şi-au vândut fotografiile agenţiilor de presă, pretinzând că sunt ale unui fotograf american.

— L-ai cunoscut ca Endre Friedmann sau ca Robert Capa? întreabă Daniel.

Vocea lui Miguel răspunde din spatele draperiei.

—*Ay,* ştii povestea. Pentru mine, el a fost întotdeauna Capa. Şiretlicul i-a fost în cele din urmă descoperit şi a renunţat, dar numele „Robert Capa" a dăinuit.

Daniel se gândeşte la ideea de identitate alternativă. El ce nume şi-ar alege?

— Ştii care a fost mottoul lui? strigă Miguel, din spate.

— *Si.* „Dacă nu-ţi sunt suficient de bune pozele, înseamnă că nu ai fost suficient de aproape", spune Daniel.

îşi întoarce privirea spre fotografiile de pe perete. Fotografiile lui Capa îl fac pe Daniel să se simtă de parcă ar fi în interiorul lor. Dar cât de aproape este prea aproape? în urmă cu trei ani, Capa murise călcând pe o mină, în Indochina.

Miguel se întoarce cu un plic.

— Fotografiile sunt personale. Probabil că ai vrea să te uiţi singur la ele.

— Nu, deloc, răspunde Daniel. Sunt finalist la un concurs de fotografie din Statele Unite. Ajutorul dumitale ar fi bine-venit.

Deschide plicul şi începe să scoată fotografiile. Nu se uită la ele. în schimb, le înşiră repede pe tejghea, de parcă ar împărţi cărţi de joc. De îndată ce toate fotografiile sunt la vedere, Daniel face un

pas înapoi, ca să le evalueze. îşi dă seama imediat: una dintre fotografii lipseşte.

Fotografia călugăriţei cu copilul. Nu se află printre celelalte. Poate să jure că a apăsat pe buton. Fotografia ar trebui să fie aici. îl vede pe Miguel că îl priveşte atent, din spatele tejghelei.Daniel alege rapid o fotografie şi o pune deoparte, cu faţa în jos. Mai alege încă două şi le aşază într-o poziţie diferită. Apoi creează două grupuri, aliniate. Miguel îl urmăreşte fascinat cum alcătuieşte o naraţiune cu fotografiile.

— *¿Quépiensas?* întreabă Daniel, vrând să afle părerea lui Miguel.

Miguel studiază aliniamentul ca pe o tablă de şah. întinde mâna, cerându-i permisiunea lui Daniel.

— *Porfavor,* îl încurajează acesta.

Miguel mută poza fetiţei înfometate din faţa magazinului de dulciuri lângă o fotografie a mesei încărcate cu bunătăţi de la dineul opulent al familiei Van Dorn.

— *St,* încuviinţează Daniel. E bine.

Unele şiruri creează o naraţiune îmbinată din poze făcute în acelaşi decor. Altele alcătuiesc o poveste prin alăturarea contrastelor.

Daniel şi Miguel evaluează pozele în tăcere, cu braţele încrucişate şi cu frunţile încreţite de concentrare. Daniel face pe neaşteptate un salt spre tejghea. Scoate pozele copiilor şi creează o nouă linie. Fata săracă din faţa magazinului de bomboane, Carlitos pozând mândru în foaierul hotelului şi băieţelul unui diplomat american, îmbrăcat într-un costum miniatural cu cravată.

— *St!* aplaudă Miguel. Următoarea generaţie. Viitorul.

Miguel ia apoi fotografia băieţelului american şi o plasează

între cei doi copii spanioli.
— Asta e, spune Daniel. America în Spania.
Amândoi zâmbesc, satisfăcuţi de firele narative pe care le-au creat.
Miguel se dă un pas înapoi de lângă tejghea.
— *Muy bonito.* Aşa faci întotdeauna?
— Nu aşa fac, aşa văd, îi explică Daniel. O singură fotografie trebuie să fie atât de puternică încât să spună singură o poveste, aşa cum sunt fotografiile lui Capa. Nu am ajuns încă la acea măiestrie. Deocamdată, creez poveşti alăturând instantaneele. Dar...
Daniel bagă mâna în plic după negative.
— Se pare că lipseşte o fotografie.
— ***¿Ah, st?***
Miguel rămâne tăcut, în timp ce Daniel cercetează negativele. Iat-o. Fotografia este pe film. De ce nu a developat-o Miguel?
înainte ca Daniel să îl întrebe, Miguel arată spre fotografia care stă deoparte, în afara grupurilor. O întoarce cu faţa în sus. Este fotografia Anei, cu zâmbetul ei luminos reflectat în oglinzile multiple ale liftului.
— Şi asta? Unde se potriveşte?
Daniel se uită la fotografie. Este perfectă. Naturală şi veselă, ca şi conversaţia lor din subsol.
— Presupun că asta este o poveste aparte.
începe să adune fotografiile.
Miguel râde din toată inima, suficient de puternic încât hohotul să se reverse afară pe stradă şi să salte printre mingi.
— Exact aşa ar spune şi Rafael.
Daniel strecoară pozele la loc în plic.
— Rafael este iubitul ei?
Miguel remarcă faptul că Daniel îi evită privirea, aşteptând totuşi un răspuns.

— Nu, texanule, răspunde el, liniştit. Rafa este fratele ei mai mare.

Şi, după o pauză, adaugă:

— Are şi o soră mai mare.

Daniel dă din cap fără să îşi ridice ochii. Duce mâna la portofel ca să plătească.

— *Gracias,* Miguel. Dar... cred că ai sărit peste o poză de pe rolfilm.

Miguel ia banii de la Daniel şi bate darabana în tejghea, cu degetele lui pătate de nicotină. Dispare în spatele draperiei. Când îşi face din nou apariţia, ţine o poză în mână.

— *Ay,* am crezut că poate asta a fost o greşeală.

O aşază pe tejghea.

Robele în mişcare ale călugăriţei întoarse. Privirea goală a copilului mort. Imaginea este exact aşa cum şi-o aminteşte Daniel. Este obsedantă, tulburătoare. Este o poveste, dar care anume? Ar fi trebuit să fie mai atent la ceea ce îl înconjura, la clădirile de pe stradă.

Miguel îşi drege glasul.

— Eşti foarte talentat. Dar, ţine minte, Spania nu este ţara ta. Ai grijă, *amigo.*

Garda Civilă i-a transmis un mesaj asemănător. Daniel ştie că avertismentele sunt menite să îl descurajeze. Ar trebui. Dar nu o fac

.Domnul Capa, specialist în şcoala de fotografie sub ploaia de gloanţe, a fost genul de artist de prim-planuri care i-a făcut pe veteranii trupelor combatante să clipească de uimire... A sărit împreună cu paraşutiştii în Germania, a aterizat pe plaja din Normandia în Ziua Z, a fost într-una dintre trupele de avangardă care au sosit în Anzo. A ridicat din umeri în faţa riscurilor, remarcând că:

„pentru un corespondent de război să rateze o invazie este ca şi cum ar refuza o întâlnire cu Lana Turner, după ce a ispăşit o pedeapsă de cinci ani la Sing-Sing”.
„Cameramanul Capa ucis în Vietnam:fotograful revistei LIFE, mort în explozia unei mine terestre
—
aflat pefront doar de câteva zile”
The New York Times, 26 mai 195

4. Ana stă pe trotuarul de lângă hotel, râzând de veri- şoara ei care pune o grămadă de întrebări.

—*Ay,* nu mai râde, o ceartă Puri. Julia trebuie să îl cunoască pe Ordóñez. Face costume pentru toţi matadorii faimoşi. L-a întâlnit în persoană? Spune-mi.

Ordóñez. Pentru verişoară, el reprezintă perfecţiunea spaniolă. Luptător de coridă, soţ, tată.

— Julia nu vorbeşte despre clienţi. Ştii asta, spune Ana zâmbind.

Puri este extraordinar de naivă. *La Sección Femenina,* aripa feminină a mişcării fasciste, are succes la verişoara ei. Femeile ar trebui să aspire la arhetipul cultural suprem — Fecioara Maria.

Pentru unele fete, natura desfiinţează doctrina de îndată ce încep să fie remarcate de băieţi. Ana se întreabă când ar putea lumea inocentă a lui Puri să devină mai complicată. Fotografia făcută de Daniel la petrecerea texană, în care fata senzuală trimite o bezea spre obiectiv, îi revine în minte. Aceea e iubita lui?

— Este adevărat că prietenul lui Rafa va lupta lângă Talavera de la Reina?

Ana îi dă la o parte o şuviţă de păr Juliei, care-i flutură pe frunte, şi o ia de mână.

— Puri, în cele câteva minute pe care le avem la dispoziţie, hai să vorbim despre altceva decât luptele cu tauri. Ce mai fac unchiul şi mătuşa?

— Sunt bine, zice ea oftând. Mama ar vrea să le vadă pe Julia şi pe Lali. A trecut o lună.

Ana dă din cap. Mama lui Puri este mătuşa ei, Teresa, sora mai mică a mamei sale. Mătuşa Teresa a avut grijă de Ana, cât timp mama ei a fost la închisoare. Ar vrea să ştie mai multe despre ultimele zile de viaţă ale mamei ei, dar mătuşa încă refuză să îi dea vreo informaţie. Este prea dureros sau prea primejdios? Ana evită alternativa „este prea ruşinos”.

— *¡Dios Mío!* Ana, ia uită-te. Bărbatul înalt. Este un actor faimos?

Ana îşi îndreaptă privirea spre stradă. Nu este un actor. Este Daniel. El o vede şi îi face cu mâna. Ea îi răspunde.

— Este un oaspete al hotelului, şopteşte Ana.

— *Ay, mi madre,* şi îl cunoşti?

Puri îşi aranjează grăbită părul şi fusta.

— Bună. Eşti în pauză? o întreabă Daniel pe Ana.

Ana dă din cap.

— Aceasta este verişoara mea, Purificación. Ne-am întâlnit să stăm de vorbă, câteva minute. Ea nu vorbeşte engleza.

Daniel se prezintă lui Puri, în spaniolă.

Puri face ochii mari.

— De unde sunteţi? îl întreabă ea.

— Din Texas. Dar mama mea este din Spania. Din Galicia.

— Şi *el Caudillo* este din Galicia, remarcă Puri, dând din cap.

— Ah, da? se miră Daniel.

Puri dă din nou din cap, studiindu-l.
— Câţi ani aveţi?
Ana îi aruncă o privire, cerându-şi parcă scuze, dar Daniel zâmbeşte.
— Nouăsprezece, în curând.
— Nouăsprezece, dă din cap Puri. În Texas, sunteţi catolici?
— Puri! exclamă Ana.
— Am auzit că unii americani nu sunt catolici.
— Mulţi americani nu sunt catolici, îi confirmă Daniel.
— De ce? întreabă Puri.
— Pentru că unii sunt protestanţi, alţii sunt evrei. Sunt o mulţime de religii în America.
Puri îşi încreţeşte fruntea, nedumerită.
— îmi cer scuze, *senor*, intervine Ana, încercând să redirec- ţioneze conversaţia în engleză. Ea nu a întâlnit mulţi americani. Este doar curioasă. Nu vrea să vă jignească.
— Dar nu sunt jignit. Mama mea este catolică. Tata a trebuit să se convertească pentru a se putea căsători cu ea. Este un soi de supliciu în Texas.
Puri se încruntă auzindu-i vorbind în engleză şi excluzând-o pe ea din conversaţie.
Daniel se uită la Ana.
— Ştii, tocmai am luat fotografiile de la Miguel.
— Sunteţi mulţumit?
— Cred că da. Mi-ar plăcea să aflu şi părerea ta. Dar ar trebui să fiu cu băgare de seamă.
Daniel îşi coboară glasul.
— Ai auzit? Băieţii din Dallas se rătăcesc prin subsol.
Ana îl priveşte în ochi.
— Da, am auzit. Probabil porniţi în căutare de gheaţă.

Ea aruncă o privire ca din întâmplare în lungul străzii, încercând să îşi ascundă roşeaţa ce îi urcă pe gât. Speră ca el să nu observe.
A observat-o. Rânjetul lui i-o spune.
Ana îşi dă seama că Puri se străduieşte să descifreze schimbul lor de cuvinte, încercând să intre şi ea în conversaţie. Ochii lui Puri aterizează pe cizmele lui Daniel. Sunt de culoarea caramelelor, au botul pătrat şi au mare nevoie să fie lustruite.
— Călăriţi un cal în Texas? întreabă ea.
— Da. Avem un murg pe nume Tony.
— Aveţi un cal pe nume Tony?
Puri izbucneşte într-o serie de chicoteli nervoase.

Daniel se uită la Ana

— .Presupun că am spus ceva amuzant? Ei bine, mă duc la mine în cameră.
Le face cu mâna fetelor şi o porneşte pe trotuar, înde- părtându-se.
Puri o înşfacă pe Ana de braţ.
— Tocmai am făcut cunoştinţă cu un american, şopteşte ea.
— Da, ai făcut.
— încântată de cunoştinţă, Daniel! strigă Puri după el.
— Şi eu la fel, Puri.
Arată cu degetul spre Ana şi rosteşte în engleză:
— Mi-a spus pe nume. Sună destul de bine, nu crezi? El zâmbeşte şi ridică din umeri.
— Ce-a zis? întreabă Puri.
A zis la revedere, răspunde Ana, urmărind cum silueta lui Daniel lasă o umbră prelungă în urmă, pe trotuar. Puri se uită lung la verişoara ei.

Ana minte. Din nou.
Băiatul american i-a spus mai multe decât la revedere. Oare Ana vorbeşte cu mulţi băieţi de la hotel? Este supravegheată cum trebuie când face curăţenie în camerele lor? Obrajii Anei sunt îmbujoraţi. Şi acea privire din ochii ei, oare despre asta a fost avertizată Puri?

Puri se gândeşte la tot ceea ce ar putea vedea Ana la Hilton. Să fie unii dintre oaspeţi protestanţi şi evrei, aşa cum a menţionat Daniel? Sora Hortensia spune că americanii sunt cunoscuţi drept indecenţi şi libertini. Puri se gândeşte la asta cu compătimire, dar şi cu fascinaţie, în acelaşi timp. Ce înseamnă, mai exact, indecenţă?

1Z2)

A fost indecent din partea ei să strige după Daniel pe stradă?
Părinţii ei şuşotesc despre Ana. Spun că nu este vina ei. Spun că Ana este o fată frumoasă, pedepsită de sângele tatălui ei.

Sânge republican. „Roşiii" au încercat să abată Spania de la virtute. Dar ce înseamnă asta, mai precis? se întreabă Puri. Şi de ce nu îi răspunde nimeni la întrebări?
— Îţi mulţumesc că ai venit să mă vezi, îi spune Ana, cu drăgălăşenie.

Puri o îmbrăţişează pe verişoara ei. Biata Ana. Dar poate că nu este totul pierdut. Poate că Puri ar putea s-o ajute pe Ana aşa cum îi ajută pe orfanii de la Inclusa.

Poate că ar putea s-o salveze

.Femeile senzuale au ochii adânciţi în orbite, obrajii îmbujoraţi, urechile transparente, bărbia ascuţită, buzele uscate, mâinile năduşite, talia frântă, pasul nesigur şi o înfăţişare generală tristă... Doar imaginaţia lor dereglată rămâne activă, cu reprezentarea de imagini lascive care le-o ocupă în totalitate. Femeia senzuală nu trebuie să se aştepte la o slujbă serioasă, la un respect serios, la sentimente curate sau la tandreţe din partea cuiva.

— Părintele García Figar Medina, revista mişcării Sección Femenina, 12 august 194

5 Rafa îl găseşte pe Fuga în şopronul cimitirului. în majoritatea nopţilor, când Fuga nu hoinăreşte aiurea sau nu îl vizitează pe Rafa, doarme aici. În colţul colibei de tablă ondulată, printre mormanele de lopeţi, se află un felinar şi un balot de paie. în afară de hainele lui zdrenţuite, Fuga mai deţine două lucruri, din câte ştie Rafa —

o poză decupată dintr-o revistă cu taurul Miura şi un mic pandantiv de aur, cu chipul senin, pictat de mână, al Preafericitei Maici Maria.

Atmosfera din şopron este încărcată cu o energie explozivă, ciclonică.

— *¿Quépasa?* întreabă Rafa.

Fuga umblă în sus şi-n jos prin spaţiul strâmt, cu nările fre- mătând, încleştându-şi şi descleştându-şi degetele. Furia îi clocoteşte prin corp cu asemenea forţă încât i se poate observa vibraţia.

— *Cálmate.* Spune-mi ce s-a întâmplat.

Fuga îşi ridică încet mâna şi îi arată.

Un coşciug mic din placaj stă jos, pe pământ. Este pentru un copilaş.

—*Ay,* e foarte trist, încuviinţează Rafa. Bietul *niño.*

Rafa îl înţelege pe prietenul său. Fie că sunt bolnavi, cu diza- bilităţi sau orfani, copiii vulnerabili stârnesc în Fuga sentimente profunde. I se pare nedrept. Vrea să-i protejeze.

— Nimeni nu ne-a protejat pe noi. Nimeni, spune el adesea.

— O să te ajut să-l îngropi. În doi va merge treaba mai repede.

Rafa face un pas spre coşciug, dar Fuga îi blochează drumul.

Se uită în jos la Rafa şi clatină din cap.

— *¿Por que?*

Furia lui Fuga explodează. Loveşte în coşciugul copilului cu toată forţa dinăuntrul lui. Cutia de placaj zboară prin şopron ca o rachetă, izbindu-se de perete.

— ÎNCETEAZĂ! strigă Rafa. Ce faci?

1Z2)

Fuga începe să umble din nou în sus şi-n jos prin şopron.

— *¡Ay, no! ¡Ay, no! se.* tânguieşte Rafa.

Dă fuga la perete şi începe să caute cadavrul printre bucăţile coşciugului sfarâmat. Ridică o bucată de muselină murdară şi se uită înnebunit în jur. în cele din urmă se opreşte, gâfâind şi cuprins de panică.

— Fuga, unde este copilul?

Fuga clatină din cap.

— Unde este copilul? Ce ai făcut cu copilul?

— Nu este niciun copil, şuieră Fuga.

Inima lui Rafa bate nebuneşte.Trage adânc aer în piept, încercând să îşi ţină vocile în spatele barierei. Degeaba. Amintirile sar peste gard.

— Coşciugul este gol! Nu este niciun copil!

Fuga începe să îl îmbrâncească şi să îl lovească, urlând:

— înţelegi? Nu este niciun copil!

Rafa îl apucă de umeri pe prietenul său.

— *Tranquilo, amigo.* Nu înţeleg. Te-au pus să îngropi un coşciug gol?

Fuga dă din cap. Se duce la patul lui din paie şi îl loveşte cu piciorul, stârnind un nor de praf.

— Cine ţi l-a adus?

Fuga se uită fix la peretele şopronului

— .Clinica. Multe dintre coşciugele pe care le aduc sunt prea uşoare.
— Clinica de maternitate îţi cere să îngropi coşciuge goale? Nu înţeleg. De ce?
Fuga se întoarce vijelios spre el.

Pentru că aceşti copii nu sunt morţi.

34

livrare pentru camera 760. Camera 760. A lui Daniel. — *Gracias,* spune Ana.
Administratorul lasă să cadă o cutie în coşul ei.
Odată ajunsă în lift, Ana aruncă o privire la cutie. Este o rolă de bandă adezivă. Recunoscătoare pentru oportunitatea de a-l vedea pe Daniel, îşi compune în gând o scuză pentru întrebările lui Puri.
El îi deschide de la prima bătaie în uşă.
— *Hola, señor.* Administratorul mi-a cerut să vă aduc asta. Ana îi întinde cutiuţa.
— Mulţumesc.
Daniel ţine uşa deschisă cu piciorul.
— Vrei să intri o clipă?
Ana rămâne încremenită în hol.
— Este nevoie să vă fac curăţenie în cameră, *señor?*
— Curăţenie? Nu, aş vrea să îţi arăt fotografiile mele.
— Probabil că doriţi să vă aranjez draperiile?
— Nu, sunt bine aşa cum sunt.
Ana rămâne afară, zâmbind, până când lui Daniel îi pică fisa. Nu are voie să intre în cameră fără să i se ceară un serviciu.
— Oh, ai putea să mă ajuţi să deschid uşa de la balcon?
— Bineînţeles, *señor.*

O

Ana îşi mută coşul de pe şold şi intră. În apartament este deja cald, dar va deveni de-a dreptul înăbuşitor în câteva minute. Cu toate acestea, ea deschide uşa.

Pe podea, lângă perete, este un mozaic de fotografii. Daniel îi face semn să se apropie de ele.

— Le-am grupat împreună cu Miguel, îi explică el. Fiecare secţiune ar trebui să spună o poveste. O să fie mai uşor de văzut, după ce le voi lipi pe perete.

Ana dă din cap, uitându-se cu atenţie la fotografii. într-adevăr, spun o poveste. De fapt, spun multe poveşti.

— îţi plac? o întreabă el, ştergându-şi năduşeala de pe frunte.

— *St.* Foarte mult, *señor*. Mai ales fotografiile cu copii.

Ana menţionează copiii, dar, de fapt, stă cu ochii lipiţi de

fotografiile de la dineul familiei Van Dom. Studiază masa lungă şi elegantă, cupele strălucitoare din cristal, ciorchinii de struguri proaspeţi, atârnaţi printre candelabrele de argint. El a surprins totul.

Aerul din cameră devine dintr-odată greu, apăsător, înfaşu- rându-se în jurul Anei. Ea îşi scoate un evantai micuţ din buzunarul şorţului.

— Nu este prea cald cu uşa deschisă, *señor*? Să pornesc ventilatorul? îl întreabă ea, fluturând evantaiul în dreptul feţei.

— Nu, mi-e bine.

Daniel trage de poalele cămăşii lui de cowboy. Capsele scot mici pocnete, când o descheie.

— Aşadar, ai primit biletul meu.

— Da, mai multă gheaţă, râde Ana încetişor, făcând eforturi să nu se uite la el.

Daniel stă cu ochii pe ea. îi simte privirea, serioasă, de parcă ar încerca să surprindă momentul pe film.

— În bilet am pomenit despre o idee, spune el.

— Da, este o idee foarte bună, îi confirmă Ana. îmi place cum aţi ordonat fotografiile.

— Oh.

Daniel face o pauză şi îşi trece o mână prin părul transpirat, îşi coboară vocea. Se uită în ochii ei.

— De fapt, nu asta e ideea la care mă refeream.

În capul Anei se pornesc sunete de alarmă, în vreme ce un amestec de speranţă şi spaimă îi bate în piept. Daniel se apropie de ea. Cămaşa lui în carouri atârnă descheiată, dezvăluind privirii tricoul alb şi umed de dedesubt.

— Mă gândeam, ei, mai bine zis speram..., spune el, încet.

Ana se uită la fotografii, în loc să se uite la Daniel. Ştie că ar
trebui să se îndepărteze, dar picioarele i-au prins rădăcini în podea. N-ar trebui să îi permită să stea atât de aproape de ea. N-ar trebui să inhaleze mirosul parfumului său scump. Dar rădăcinile cresc, şerpuind până în subsolul întunecat, de piatră.

— Speram c-ai putea lucra la un proiect împreună cu mine, spune Daniel.

— Un proiect?

Vocea ei este o şoaptă. Evantaiul, bătaia aripilor unui fluture.

— Aş vrea să creez o poveste despre viaţa din Spania, dar văzută prin ochii tinerilor ca noi.

O poveste. Despre Spania. Rădăcinile plesnesc. Anei i se prăbuşeşte inima, simte golul în stomac. O năpădesc, în egală măsură, dezamăgirea şi uşurarea.

— De ce? întreabă ea, îndesând evantaiul, odată cu speranţa ei deşartă, înapoi în şorţ.

— Ca să arăt deosebirile şi asemănările dintre noi, dintre Statele Unite şi Spania.

Ana se îndepărtează de Daniel.

Ce asemănări ar putea vedea el între ei? Daniel poate călători oriunde în lume. Este moştenitorul unui imperiu financiar, duce o viaţă de privilegiat şi se bucură de orice libertate imaginabilă. Poate vota la alegeri, se poate ruga oricărui Dumnezeu vrea el şi îşi poate exprima opiniile şi tot ce simte cu voce tare, în public.

Am putea rămâne anonimi, adaugă Daniel, repede. La fel ca Robert Capa şi Gerda Taro. Tu ai putea fi Jane Doe

— .Jane Doe?
— *Si,* Jane Doe înseamnă „o femeie anonimă”. La fel ca Jane, ai putea să îmi furnizezi o perspectivă asupra Spaniei pe care nu o pot obţine de unul singur. Am putea lucra împreună. Tu eşti un subiect bun, dar şi un fotograf bun. Uite.
Daniel îi indică două fotografii de pe birou. Una este poza Anei, făcută în lift. I-o dă.
Ea se strâmbă.
— Gura mea este chiar atât de mare?
Urăşte dintele de aur din partea laterală. Pune fotografia la loc pe birou.
— Nu este nicio gură mare. Se numeşte un zâmbet luminos. Nu vrei poza?
Ea clatină din cap. Lângă poza ei e fotografia pe care i-a făcut-o ea lui Daniel, în bombonerie. Colţul stâng al gurii lui e ridicat, pe punctul de a izbucni în râs. El se uită la obiectivul aparatului cu ochi atât de sinceri şi, cu toate acestea, este evident faptul că nu e locul lui în mijlocul dulciurilor frumoase. Fotografia pe care i-a făcut-o *este* bună. Este frumoasă. Dar nu are nicio legătură cu fotografia ei.
Cât despre proiectul lui — dacă Daniel i-ar face o cerere oficială directorului de hotel, oare ar putea lucra împreună?
Avertismentul surorii ei e ca o şoaptă puternică. Ana îşi ia coşul şi porneşte spre uşă.

— îmi pare foarte rău, *senor*, dar nu cred că vă pot ajuta cu proiectul dumneavoastră. Hotelul mă ţine foarte ocupată.

Daniel rămâne pe loc, cu mâinile înfundate în buzunarele de la spate ale jeanşilor. înclină capul, înţelegător.

Când Ana dă să treacă pe lângă măsuţa de cafea, se opreşte. Imaginea din revista hotelului Hilton îi dă fiori pe ceafa.

Crucea masivă din granit.

Este cocoţată pe un munte din nord-vestul Madridului, printre colţii ascuţiţi din piatră. Are o înălţime de o sută cincizeci de metri şi poate fi văzută de la peste treizeci de kilometri distanţă.

EI Valle de ¿os Catdos. Valea celor Căzuţi.

Textul din revistă are un ton strident şi ademenitor:

În construcţie de aproape douăzeci de ani, Valea celor Căzuţi se apropie de finalizare. Vizitatorii vor putea curând să cunoască acest frumos loc de odihnă şi meditaţie, în memoria tuturor celor care au căzut în glorioasa cruciadă.

Răchita din mânerul coşului trosneşte în strânsoarea ei. Face semn spre revistă.

— Ştiţi ce e ăsta?

— Da, locul unde vizitatorii străini vor afla despre Războiul Civil Spaniol.

— Asta credeţi dumneavoastră? se miră Ana.

— Am înţeles greşit? întreabă el. Mă gândeam să îl vizitez ca să tac fotografii. Uite,

vezi, de aceea am nevoie de ajutorul tău. Eu nu înţeleg, dar Jane Doe poate să îmi explice.

Ana se holbează la el, în timp ce simte cum i se ridică un nod în gât. Aşadar, astfel vede lumea Spania? îşi închipuie că Valea celor Căzuţi e un loc de unde poţi cumpăra suveniruri? Monumentul este construit de prizonierii republicani.

Ana se întoarce la fotografiile de pe podea, oprindu-se la cea care îi atrage imediat atenţia. Ridică de jos poza călugăriţei cu pruncul şi o azvârle pe măsuţă.

— Uneori, nu există nicio explicaţie, *senor*. Bună seara!

Iese din cameră, simţind că nu mai are aer. După colţul holului, se lipeşte cu spatele de perete şi se lasă să alunece pe podea, luptându-se din răsputeri să nu plângă.în Valea celor Căzuţi înfloreşte un sat cu două mii de muncitori şi familiile lor... O minunată combinaţie de măreţie, maiestuo- zitate şi simplitate. Recomandăm neapărat o vizită.

Revista Castellana, Hotelurile Hilton, iulie 195

7

Merg pe întuneric. Cerul nopţii se întinde în lung şi în lat peste Madrid. Paşii lor răsună înfundat prin colbul ce acoperă drumul de ţară. Rafa încearcă să mai schimbe o vorbă, dar Fuga merge cu paşi mari şi apăsaţi înaintea lui, ca în transă. Nu rosteşte decât un singur cuvânt: *mentirosos*.

Mincinoşii.

În această după-amiază, au exhumat corpul unui băieţel de patru ani, pentru neplată. Familia, prea săracă pentru a putea plăti chiria pentru lotul din cimitir, a stat uitându-se şi plângând, în vreme ce rămăşiţele pământeşti ale copilului au fost scoase şi mutate într-o groapă comună. Bunica jelea şi blestema.

— Vă rog, *senora,* a încercat să îi explice Rafa. Nu este vina noastră, ne facem doar meseria. Dacă nu muncim, nu mâncăm.

— Să dea Dumnezeu să mori înecat cu pâinea pe care o câştigi din asta! i-a trântit-o femeia îndurerată.

— Fuga, nu ne blesteamă pe noi, zice Rafa. E doar din cauza durerii.

Rafa ştie că Fuga nu doar că suferă pentru băiat, ci se vede pe el în fiecare copil sărac, în fiecare groapă umplută cu oseminte. Cu fiecare lopată de pământ, se îngroapă pe el însuşi.

— *Mentirosos,* şuieră Fuga.

— Gândeşte-te la ce mi-ai spus tu mie, zice Rafa. Ai spus că să nu îngăduim să ne lăsăm otrăviţi de împrejurări. Planul tău este onorabil.

Fuga dă din cap şi scuipă în şanţul de pe marginea drumului.

Rafa se gândeşte la angajamentul prietenului său. Fuga a declarat că o să lupte pentru copii — pentru copiii nevinovaţi, nedoriţi şi pierduţi ai Spaniei. O să folosească banii câştigaţi din lupta cu taurii ca să plătească pentru loturile copiilor

din cimitir. Îi va salva pe copiii nevoiaşi din „căminele” abjecte. Acesta este planul lui.

Fuga se opreşte şi îi face semn să păstreze tăcerea. Să fi fost glasul unei păsări? Dau fuga spre un pâlc de chiparoşi din apropiere. Culcaţi pe burtă, stau cu urechile ciulite.

Rafa nu îl aude decât pe Fuga. Cu nările fremătând gata de luptă, Fuga este animat de hotărâre înflăcărată. Mantra luptei cu tauri este: „Ca să devii toreador, mai întâi trebuie să devii tu însuţi taur”. Fuga este de multă vreme un taur. Are curajul şi puterea de a se lupta cu orice om sau animal, şi cu o fineţe remarcabilă, totodată. Însă, uneori, Rafa îşi face griji că prietenului său îi lipseşte graţia necesară unui *torero.*

Păşunea lui Don José Isasa Cuadros nu este departe. Rafa speră ca Fuga să fi auzit doar o bufniţă. Speră că, la ora aceasta târzie din noapte, Corbii dorm în paturile lor de campanie din barăci. Atât de dispreţuiţi sunt Corbii, încât nu patrulează în zonele în care locuiesc. Riscul la care şi-ar expune familiile ar fi mult prea mare.

— Poate ne vom antrena într-o altă noapte, şopteşte Rafa.

Fuga nu răspunde. După ce respiră adânc de câteva ori, se ridică şi o porneşte din nou la drum. Rafa îl urmează pe prietenul său spre păşune, sclipirea lunii fiind singura lor busolă.

Majoritatea matadorilor sunt gendemeni, *toreros* pregătiţi tradiţional. Joselito, Belmonte şi Manolete, toreadorul adorat de spanioli — Rafa îi

venerează pe toţi. Când a murit Manolete, o bucată din Spania a murit odată cu el. A fost străpuns cu coarnele în coapsă şi echipa de chirurgi nu l-a putut salva. El şi Fuga nu au chirurgi. Nu îi sprijină nimeni.

Merg mai departe, prin întunericul care se strânge în jurul lor. Rafa ţine să îi reamintească:

— Lumea în care încercăm să pătrundem e o lume a oamenilor cu trabucuri barosane, automobile scumpe şi relaţii solide, de mai multe generaţii. Ştii asta. Dar este totodată o lume în care curajul şi talentul sunt mai presus de origini şi clasă, Fuga. Dacă un matador este cu adevărat talentat, sângele care îi curge prin vene nu este judecat. Este protejat.

Fuga încuviinţează.

Este absolut ilegal să te antrenezi cu taurii de pe păşunea unui crescător de vite. Dacă eşti prins, pedeapsa e imediată — şi capitală. Rafa va merge să se spovedească înaintea slujbei de duminică. O să-l roage din nou pe preotul din Vallecas pentru iertare şi curaj. Rafa şi-a luat angajamentul că, de îndată ce va câştiga banii ce i se cuvin fiindcă face parte din *cuadrilla* lui Fuga, anturajul său, o să-i răsplătească în secret pe crescători, pentru că le-a chinuit taurii. Asta e planul lui.

Ajung la păşune. Răsuflările agitate şi zgomotele făcute de copitele taurilor răsună puternic în aerul neclintit al nopţii. Fuga îşi desfăşoară pătura ruginie. Se uită la Rafa şi dă din cap.

— În numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh, amin, spune Rafa.

Face semnul crucii.

Se strecoară amândoi prin gard

(28?

. Un băieţel de şase ani o vede pe Puri şi ii face cu mâna, disperat.

— Ce este, *chico}*

El îşi ridică micuţa lui mână dreaptă, cu pumnul strâns, li face semn lui Puri să meargă într-un colţ şi acolo îşi deschide pumnul.

În centrul palmei se află un dinte. Puri bate din palme, încântată.

— Minunat! Ia să văd, zice ea.

Băiatul zâmbeşte mândru, arătându-i un gol mare între dinţii din faţă.

— Ştii ce înseamnă asta, nu-i aşa? îl întreabă Puri.

Băiatul dă din cap.

— *St,* continuă Puri. Diseară, o să-ţi pui dintele sub pernă. Ratoncito Pérez, şoricelul care locuieşte într-o cutie de biscuiţi, o să te viziteze în timp ce dormi. O să ia dintele şi o să-ţi lase în schimb o surpriză.

Puri îl îmbrăţişează pe copil, iar el ţopăie de încântare. Copiii mai mari de la Inclusa au mai puţine şanse de a fi adoptaţi, aşa că Puri îi răsfaţă ori de câte ori este posibil. îi place să joace rolul lui Ratoncito Pérez.

O călugăriţă trece în fugă pe lângă Puri.

— Nu mai tândăli. Sunt scutece de schimbat, copii de îmbăiat şi de hrănit.

Puri se îndreaptă spre salonul cu bebeluşi, nerăbdătoare să îi împărtăşească Sorei Hortensia vestea despre dinte.

Sora Hortensia stă lângă pătuţul lui Trifoi, prinsă într-o discuţie cu o femeie însărcinată şi cu soţul acesteia. Puri intră neobservată. Se ocupă de

copiii din apropiere, trăgând cu urechea, în acelaşi timp.

— Soţia mea s-a săturat să tot poarte o pernă peste burtă. Nu ne place deloc această situaţie, îi şopteşte bărbatul.

Puri îşi doreşte nespus să se uite la femeie, dar ştie că-i mai bine să n-o facă.

— Copila ar putea fi soluţia, răspunde Sora Hortensia. Este încă foarte mică.

— Este mică, totuşi e prea mare ca să fie o nou-născută, mai ales dacă pretindem o naştere prematură. Pentru suma considerabilă pe care o plătim, vrem un nou-născut.

— Şi o să aveţi unul, şopteşte Sora Hortensia. V-am prezentat-o pe aceasta doar ca o variantă, deoarece soţia dumitale nu se simte în largul ei în situaţia de faţă. Haideţi să discutăm în biroul meu.

Puri le numără paşii pe podeaua din gresie, în timp ce se îndepărtează. Se întoarce să se uite. Nu este prima oară când se întâmplă aşa ceva. Sora Hortensia i-a spus că unele cupluri se simt ruşinate din pricină că nu pot procrea. Susţine că presiunea socială, în asemenea cazuri, este atât de mare, încât uneori o femeie preferă să se prefacă cum că este însărcinată, decât să admită că adoptă un copil. Când se întâmplă astfel, trebuie să păstreze secretul femeii cu orice preţ. Este un păcat să dai în vileag secretul altcuiva.

Puri se gândeşte la familia Anei. Fiind copii de republicani, trebuie să aibă multe secrete. Şi-atunci, cum a reuşit Ana să obţină o slujbă la marele hotel american?

Trifoi începe să plângă şi Puri se duce să îi verifice scutecul. Se bucură că perechea de adineauri nu a ales-o pe ea. Bărbatul era buhăit şi sumbru. Nu i-a plăcut felul în care s-a referit la

suma considerabilă de bani, nici că aşa a forţat-o pe Sora
Hortensia să îl asigure că îi va face pe plac. Trifoi trebuie să aibă parte de o familie frumoasă şi bună. Şi-ar dori s-o adopte unul dintre neînfricaţii matadori. O familie spaniolă de vază să adopte un orfan ar fi incredibil de emoţionant.
Gândul acesta îi readuce în minte visul de noaptea trecută. Puri scormoneşte prin memorie, încercând să reînnoade firul narativ care dă să se şteargă rapid. Un matador înalt, frumos şi plin de graţie a venit la ea. Purta un costum de lumini de un albastru-regal, acoperit cu fireturi aurii. Ea şi-a ridicat privirea la el şi a zâmbit. Şi el i-a zâmbit, la rândul lui. Şi atunci Puri îşi dă seama. Matadorul din vis nu este Ordonez. Este Daniel, cowboy-ul texan pe care l-a întâlnit pe stradă. Din ce cauză o supără Valea celor Căzuţi pe Ana?
Daniel cercetează fotografiile care acum sunt lipite pe peretele apartamentului său din hotel. N-ar fi trebuit să îi ceară să lucreze la proiectul lui. A făcut-o să se simtă stânjenită. Dar atunci când stau de vorbă şi ea îi zâmbeşte, el uită că Ana este doar o angajată a hotelului.
Se întoarce cu faţa spre tatăl lui, care stă aşezat pe canapeaua micuţă.
— Cum a fost la Valencia? îl întreabă.
— Un oraş minunat. Marea frumoasă. Aş mai fi stat o zi, dar mama ta a vrut să se întoarcă pentru prezentarea de modă de la ambasadă. Şi fiindcă a venit vorba, ar fi cazul să te îmbraci. Costum şi cravată, astă-seară.

Daniel dă din cap.
Martin Matheson se ridică în picioare. Se uită la fotografiile fiului său, fixate pe perete.
Te rog. Măcar un compliment, gândeşte Daniel.
În loc de asta, tatăl lui izbucneşte în râs. Arată la poza cu încheieturile julite ale lui Nick Van Dorn.
— Destul de nediplomatic pentru fiul unui diplomat. Băiatul ăsta e o figură, nu?
Daniel ridică din umeri.
Tatăl lui îşi drege glasul.
— Ce părere ai despre Ben, ziaristul? îl întreabă tatăl lui.
— îmi place. Pare a fi un tip deştept. Pasionat de munca lui.
— Majoritatea ziariştilor sunt aşa. Vor să obţină informaţia pentru articolul lor şi sunt în stare de orice pentru asta. Este o afacere vicioasă. Ţine minte asta.
Tatăl lui porneşte spre uşă.
Cuvântul *afacere* îi aduce aminte de telegramă.
— Ascultă, tată. Am ceva de discutat cu tine.
Tatăl lui se opreşte.
— Ştiu.
— Ştii?
Dă din cap, cu o expresie plină de regret.
— Dan, îmi pare rău.
Sinceritatea tatălui său îi mai atenuează iritarea.
— Aşteptam să îmi spui tu, continuă tatăl său. înţeleg de ce i-ai ascuns asta mamei tale. Îi plăcea Laura Beth. Va suferi.
Laura Beth? Tatăl lui crede că vrea să vorbească despre Laura Beth?
— Tată...
— Ştiu toată povestea. Cineva i-a spus unchiului tău. Laura Beth pur şi simplu nu ştie ce

vrea. Absolvirea a fost copleşitoare. Voi doi făceaţi o pereche frumoasă şi ea provine dintr-o familie excelentă. Nu-ţi face griji, sunt sigur — aproape sigur — că se va răzgândi.

O pereche frumoasă? Nu aveau nimic în comun. S-au întâlnit doar câteva luni, timp în care ea s-a sărutat şi cu alţi tipi. Oare el ştie că Laura Beth avea impresia că mama lui era „prea etnică" şi, prin urmare, că familiile lor nu se potriveau?

— Este în regulă, tată, au fost nişte probleme.

— Orice relaţie are problemele ei. Şi dacă tot a venit vorba...

Tatăl lui face o pauză de parcă şi-ar alege cuvintele cu grijă.

— Daniel, mama ta şi cu mine am trecut printr-o perioadă dificilă. Las-o puţin să respire, dacă poţi. Este important pentru ea ca tu să te simţi bine aici, în Madrid.

Rugămintea îl ia pe Daniel prin surprindere. Perioadă dificilă? Ce înseamnă asta? Se gândeşte din nou la telegramă. Ar vrea să pună mai multe întrebări, dar expresia de pe chipul tatălui său îl îndeamnă să nu o facă. Tonul lui este mai blând decât de obicei, în mod intenţionat îmbunat.

— Bine, consimte Daniel.

— Mulţumesc, partenere. Plecăm la ambasadă în cincisprezece minute.

Iese din cameră.

Daniel rămâne cu ochii la uşă. Tatăl lui poate fi un om încăpăţânat şi, fără îndoială, dinamica relaţiei tată-fiu a fost tensionată în ultimii câţiva ani. Dar lucrurile nu au fost niciodată încordate între părinţii lui.

Ce a vrut să spună prin „perioadă dificilă"

?Ambasada americană este construită din blocuri mari de gresie albă. Aspectul transmite un amestec de trăinicie şi rafinament. Un steag mare, roşu, alb şi albastru, cu cele patruzeci şi opt de stele ale sale, te salută deasupra intrării.

— Bine ai venit la ambasadă, Daniel. Mă bucur că ai putut să ni te alături.

Tatăl lui Nick, Shep Van Dorn, îi întâmpină într-o suită oficială de primire, la intrare. Van Dorn îi strânge mâna, apoi se uită la mama lui Daniel.

— Bună seara, Marfa. Oh, Doamne, arăţi superb. Eşti sigură că nu faci parte din prezentarea de modă de astă-seară?

Mereu manierat şi profesionist, Shephard Van Dorn este croit din altă stofa decât fiul lui. Nick stă într-un colţ, în mijlocul unui grup de femei tinere şi frumoase, iar în momentul când îl vede pe Daniel, fluieră cu putere. Fetele râd de gestul lui nepotrivit. Tatăl lui Nick nu râde.

— Ei, ce ziceţi de asta? spune Nick, râzând. Cowboy-ul şi-a dat cizmele la schimb pentru un costum. Arăţi bine, Dan.

Entuziasmul lui Nick, alimentat de vin, binedispune grupul în timp ce se fac prezentările.

— Am făcut nişte aranjamente ca să fentăm regulile. La clubul hotelului se va cânta nişte Elvis, diseară. Ar trebui să vii şi tu, îi propune Nick.

Ca şi costumul de baie din două piese, Elvis şi şoldurile lui unduitoare sunt considerate indecente în Spania.

Daniel dă absent din cap şi se uită împrejur prin încăpere. Tânjeşte după aparatul său de fotografiat cu care să surprindă simulacrul evenimentului. Deşi este o reuniune diplomatică şi participanţii provin din multe ţări, atmosfera i se pare tipic americană lui Daniel, de parcă ar fi la un eveniment din Dallas.

Tinerele femei, îmbrăcate în rochii bătoase din tafta şi purtând mănuşi albe, sunt domnişoare care-şi fac intrarea în societate, fiicele diplomaţilor, ale mogulilor şi ale comandanţilor militari americani. Ele urmează colegii precum Wellesley şi Bryn Mawr. Rochiile lor sunt de culori diferite, dar Daniel se teme că destinele lor sunt probabil similare. Vor face căsătorii avantajoase şi vor fi trecute în râvnitul Registru al înaltei Societăţi din oraşele lor de reşedinţă. însă asta este ceea ce îşi doresc ele cu adevărat?

Daniel se uită la mama lui. Se bucură că ea este diferită, că păstrează tradiţiile spaniole acasă, chiar dacă ştie că lucrul ăsta îi creează dificultăţi în mijlocul societăţii din Dallas.

— Mama ta se trage din nobilimea spaniolă? l-a întrebat redactorul rubricii mondene de la *Dallas MomingNews*, pe vremea când Daniel lucra la ziar.

Apartenenţa la un tidu aristocrat creşte în mod semnificativ interesul cercurilor din înalta societate. Unii locuitori din Dallas angajează genealogi, în speranţa că vor dezgropa vreun baron, mort de mult, în arborele familiei, fapt ce ar putea să le înlesnească accesul la clubul potrivit.

Femeile din Dallas urmăresc ştirile mondene la fel cum urmăreşte un broker tranzacţiile la bursă. Laura Beth vorbea până la saturaţie despre următorul bal al debutantelor, organizat în onoarea nepoatei lui Henry Ford. Daniel ştie că

asocierea lui cu familia Laurei Beth i-a adus mamei lui un sentiment de conexiune cu înalta societate. Lui i-a adus unul de letargie, la fel ca prezentarea aceasta de modă de la ambasadă.

îl repereză pe Ben Stahl în celălalt capăt al încăperii, absorbit într-o discuţie cu Paco Lobo. Chiar în momentul în care Daniel porneşte spre ei, se pomeneşte condus în salonul principal.

În uriaşa încăpere sunt peste o sută de scaune aşezate ordonat, pe rânduri. Daniel o ajută pe mama lui să se aşeze, apoi ia loc pe un scaun dinspre culoarul de trecere, lângă părinţii lui. Un amfitrion prezintă evenimentul şi designerii de modă. Luminile se sting.

— Nu-i minunat? spune mama lui.

Daniel dă din cap, deşi nu este de acord. Trebuie să fie incredibil de greu să fii diplomat. El nu s-ar descurca să navigheze printre nesfârşitele evenimente şi discuţii formale. În vreme ce femeile defilează pe podium într-o miriadă de ţinute, mintea lui zboară la pozele lipite pe peretele din apartamentul său de hotel.

Publicul scoate exclamaţii de uimire.

— Uluitor, şopteşte mama lui.

Daniel îşi întoarce atenţia asupra podiumului. Un model tânăr, într-o rochie roz, sclipitoare, a acaparat mijlocul scenei. Se roteşte încet, etalându-şi rochia strâmtă şi, de data asta, lui Daniel i se taie respiraţia. Partea din spate a rochiei lipseşte, dezvăluind tot spatele femeii, până la talie. Materialul stă agăţat pe marginea torsului ei zvelt şi se adânceşte sugestiv, întâlnindu-se într-un V frivol deasupra osului sacral al coloanei vertebrale. Pielea ei măslinie este fără cusur şi luceşte în lumina reflectoarelor. Ochii lui Daniel sunt lipiţi de spatele ei. îşi doreşte cu disperare să fotografieze curba subtilă şi mica

adâncitură. Ea se roteşte şi ochii lui se ridică de la talia ei îngustă spre gât. Străluceşte de parcă ar fi luminată din interior. Părul ei negru este pieptănat pe spate, lăsându-i faţa liberă, mai puţin câteva şuviţe ondulate care îi încadrează pometii înalţi, ochii negri şi gura plină.

Ea păşeşte pe culoarul dintre scaune.

Toate capetele se întorc.

Este incontestabil frumoasă.

Şi atunci îşi dă seama.

Este Ana

. Daniel se ridică de pe scaun înainte de a se aprinde luminile. Modelele ies în şir indian pe o uşă din partea din faţă a salonului, iar el se duce după ele. Însă i-au luat-o alţii înainte. Shep Van Dorn, însărcinatul cu relaţiile publice al Statelor Unite, conduce şedinţa foto cu fotoreporterii. Un designer pozează cu femeile în faţa unui fotograf oficial.

— Regreţi că n-ai aparatul la tine? îl întreabă Nick, venind lângă el.

Habar n-ai tu, gândeşte Daniel.

— Cred că ştii că aici nu o să ai parte de un sărut adevărat, îi spune Nick.

— Poftim?

— Aici, în Spania, fetele nu te vor săruta. Spanioloaicele decente sărută doar pe obraz până se mărită. La toate întâlnirile, vin însoţite. Se maturizează greu fetele de aici, îi explică Nick. Mama crede că este grozav. Mie mi se pare ciudat. Dar nu-ţi face griji. Sunt o mulţime de fete americance mai mult decât dornice pe aici, dintre care poţi să alegi.

Nick îşi goleşte paharul de sherry, remarcând direcţia privirii lui Daniel.

— O recunoşti? îl întreabă.

Daniel dă din cap.

— Se pare că modelul s-a îmbolnăvit. Rochia i se potrivea Anei, aşa că au pus-o pe ea să o poarte. Ia vino, hai să ne facem o poză.

Nick se duce spre Ana sigur pe el.

— Hei, fată frumoasă. Felicitări, îi spune Nick, întorcân- du-se spre aparat cu un zâmbet bine exersat.

Fotograful le face o poză lor trei.

— *Gracias,* spune Ana.

Îi zâmbeşte politicos lui Daniel.

— *Buenas noches, senar.*
— *Ho/a,* Ana. Arăţi minunat.
—Totul a fost în ultimul moment. Rochia, machiajul — am fost foarte emoţionată.
— Nu s-a văzut că eşti emoţionată, spune Daniel.
— Serios? întreabă Ana şi zâmbeşte mai larg.
— Foarte serios, păreai în largul tău, îi confirmă şi Nick. Shep Van Dorn conduce un mic grup de oameni spre ei.
— Şi cea care a întors capetele tuturor este o simplă cameristă la Hilton, vă vine să credeţi? trâmbiţează tatăl lui Nick.
O simplă cameristă. Anei i se şterge zâmbetul.
— Ceea ce ne vine să credem, Shep, este că uneori eşti un măgar, îl apostrofează Nick.
Tăcerea se lasă instantaneu, inconfortabil. Shep Van Dorn scoate un hohot de râs exagerat.
— Nu-l luaţi în seamă pe fiul meu. Cred că Nick are o slăbiciune pentru ea. Dar, Sfinte Sisoe, cum am putea să îl învinovăţim?
Adulţii râd.
Nick îi aruncă o privire ucigătoare tatălui său şi clatină din cap. Iese din încăpere ca o vijelie.
— Vrei să iei o gură de aer proaspăt? întreabă Daniel.
— Da, vă rog, răspunde Ana grăbit.
Daniel o conduce la o uşă înaltă din sticlă ce dă într-o curte interioară.
Ana se uită la cerul întunecat.
— Am găsit răspunsul, spune ea încetişor.
— Ce spui?
— Ştiu de ce iubesc americanii gheaţa. Aici, în Spania, noi bem vin. Dar americanii au cocktailuri fanteziste, pentru care trebuie gheaţă. Gin tonic, whisky cu sifon...
— Ana.
Ea se întoarce spre el.

— îmi pare rău că ţi-am cerut să lucrezi la proiectul fotografic. Mi-am dat seama că te-am supărat. M-am simţit groaznic de ieri încoace.
— Nu aveţi de ce, *señor*. Fotografiile dumneavoastră sunt frumoase. Doar că e dificil, fiindcă...
— Uite-l aici.
Shep Van Dorn îi conduce pe părinţii lui Daniel în curtea interioară.
— Ne întoarcem la hotel, Dan, îl anunţă tatăl său. Trebuie să ne trezim devreme, mâine.
— *Querida*, eşti pur şi simplu superbă, exclamă mama lui Daniel, venind lângă Ana. Eu sunt María Matheson.
Daniel se uită de la Ana la mama lui.
— Mamă, ea este Ana.
— încântată de cunoştinţă, Ana, spune mama lui, cu efuziune — evident, fără să îşi dea seama că Ana este camerista ei de la hotel.
— Văd că ai făcut cunoştinţă cu fiul meu.
Daniel şi Ana fac un schimb de priviri.
— încântată de cunoştinţă, *señor*, îi spune Ana lui Daniel.
El zâmbeşte, înăbuşindu-şi un hohot de râs.
— Şi ce păcat că nu ai aparatul de fotografiat la tine, continuă mama lui. Mi-ar plăcea să am o fotografie cu această rochie.
Domnul Matheson atinge cotul soţiei sale, nerăbdător să plece.
— Ai fost absolut minunată în seara asta. Sunt foarte încântată că am făcut cunoştinţă, Ana, mai spune mama lui Daniel.
Face un semn aprobator din cap, înainte de a pleca.
Ce stânjenitor. Daniel îşi imaginează cum trebuie să se simtă Ana.
— îmi cer iertare pentru asta.
— Nu vă faceţi griji, *senor*. Nu sunt în uniformă... Nu arăt ca mine însămi.

— Arăţi exact ca tine însăţi. Eu sunt cel care arată diferit, afirmă Daniel, slăbindu-şi nodul de la cravată.

Ea îi studiază costumul scump.

— Prefer jeanşii.

— Asta-i bine. Şi eu la fel. Ai nevoie de o escortă până acasă?

Ana se uită la Daniel. Deschide gura să răspundă, dar se
opreşte.

— Ce gendeman!

Domnul Van Dorn îl bate pe Daniel pe spate.

— Frumos din partea ta că te-ai oferit, Dan, dar am aranjat ca o maşină a ambasadei să le ducă pe toate fetele acasă.

Ana rămâne pe loc, nemişcată. Daniel încearcă să-i descifreze expresia ciudată, privirea din ochi.

— Deci ne vedem mâine? întreabă el, sperând că ea va spune da.

Ea trage o dată adânc aer în piept. Modul în care Ana se uită la el îl face să vrea s-o ia de mână. Ea se întoarce şi se grăbeşte să se îndepărteze.

U o J

Daniel o priveşte plecând, se uită lung la spatele ei frumos şi **se** ocărăşte în gând. Ştie că tocmai a făcut o greşeală, dar nu e **sigur care**

anume. Ana vede biletul, dar se preface că nu îl vede. Colţul alb al hârtiei se iţeşte din buzunarul poşetei, o mică săgeată special lăsată ca să-i atragă atenţia. încearcă să îşi dea seama când i-a fost strecurat. Era biletul deja în poşeta ei când a plecat de la hotel?

îşi trece mâna peste fusta verde a uniformei hotelului. Uniforma este cea mai frumoasă ţinută pe care o are. Dar dintr-o- dată materialul i se pare aspru şi scorţos, atât de diferit de rochia mătăsoasă. Modelul se îmbolnăvise, iar cei de la boutique erau disperaţi. L-au implorat pe şeful Anei să îi acorde permisiunea.

A fost o pură întâmplare. Nimic mai mult. Aşa cum a spus şi domnul Van Dorn, ea este o simplă cameristă. îşi scoate o batistă decolorată din buzunar şi se şterge la gură, înlăturând cu grijă urmele rujului scump.

însă, în pofida avertismentelor surorii ei, Ana nu regretă această seară. A purtat o rochie frumoasă, o rochie pe care n-ar putea s-o aibă niciodată. A stat de vorbă cu un băiat chipeş, singură, în curtea interioară, şi a fost tratată cu respect de mama lui. Pentru câteva ore, s-a simţit frumoasă. Şi, pentru acel scurt interval de timp, frumuseţea a părut posibilă.

Şoseaua pavată se termină, maşina continuând să înainteze pe drumul de ţară.

— Opriţi aici, vă rog, spune Ana.

— Sunteţi sigură? întreabă şoferul. Este întuneric. Nu e nicio problemă să vă duc până acasă.

— *Gracias,* dar mi-ar plăcea să iau un pic de aer. Prefer să merg pe jos restul drumului, spune Ana.

Şoferul opreşte şi Ana iese din maşină.

O maşină diplomatică strălucitoare ar atrage prea multă atenţie în Vallecas. Copiii mici ar alerga după ea, bărbaţii ar deveni suspicioşi şi femeile — Ana se gândeşte în mod special la femei — ar da fuga la Julia, bombardând-o cu întrebările şi părerile lor.

Ar vrea să-i poată povesti Juliei despre seara ei. Cusutul este pasiunea Juliei. A petrecut ani în şir studiind desenele şi tiparele designerilor spanioli ca Pedro Rodriguez şi Cristobal Balenciaga. Tare i-ar mai plăcea Anei să îi vorbească surorii ei despre fiecare detaliu al frumoasei rochii. Dar nu este posibil. Evenimentul a avut loc la Ambasada americană. Julia şi-ar face griji.

Sedanul negru o ia din loc, îndepărtându-se. Ana merge singură pe drumul de ţară şi, când zgomotul motorului nu se mai aude, scoate biletul din geantă.

Acesta va fi sfârşitul tău.

Ui)

Ana rupe biletul în bucăţele mici, împrăştiindu-le din mers. Clipeşte des ca să îşi ţină în frâu lacrimile ce ameninţă să-i curgă şi se uită peste umăr, asigurându-se că nu este nimeni. Asigurându-se că nu vede nimeni dâra de bucăţele de ameninţare care duce drept la uşa

ei. Două şi jumătate dimineaţa.

Daniel stă la o masă din colţ, cu aparatul de fotografiat la îndemână, studiind mulţimea. Clubul de noapte al hotelului pulsează în ritmul muzicii, al conversaţiilor şi al fumului de ţigară. Sticle de şampanie goale, cu gulerele de staniol mototolite şi sfâşiate, zac în frapierele din argint. Ben Stahl este roşu ca racul şi transpirat. îşi târşâie picioarele pe ringul de dans, cu ţigara aprinsă într-o mână şi cu paharul de whisky în cealaltă. Mişcările lui ritmice nu au nicio legătură cu muzica, de parcă ar asculta cu totul alt cântec. Ben se distrează grozav, fără să îşi dea seama, după toate aparenţele, că dansează singur. Daniel îi face o poză.

Nick se trânteşte pe scaunul de lângă el.

— Nu vrei să dansezi, Danny boy?

—Mă distrez foarte bine cu aparatul de fotografiat. Fac o mulţime de poze bune aici.

— în Texas aveţi lecţii de dansuri de societate, aşa ca noi, în New York?

— Doi ani încheiaţi, îi răspunde Daniel, dând aprobator din cap.

— Şi dansaţi dansurile alea texane trăsnite?

— Exact. Cel mai bine dansez în cizme.

Nick trage o duşcă din paharul lui.

—Aşadar ce s-a întâmplat cu fata ta din Dallas? A fost o treabă serioasă?

— Ea a fost foarte serioasă... când a încercat să mă schimbe.

— Au! Bine c-ai scăpat, spune Nick râzând.
— Nu contează. Au mai fost şi alte probleme.
Daniel profită de ocazie.
— Dar tu? Tatăl tău a spus că îi faci ochi dulci Anei. Sunteţi împreună?
— Nţţ! Nu-mi place să fiu legat de cineva. Diplomaţii se mută la fiecare doi ani. La ce bun să mă ataşez de o fată, dacă tot trebuie să o părăsesc? De altfel, nu e tocmai genul de fată acceptată în Registrul înaltei Societăţi.
— Vasăzică tu şi Ana nu v-aţi dat întâlnire niciodată?
Nick îşi lasă paharul jos.
— De ce eşti atât de curios despre Ana?
— Nu am un motiv anume. Ea a fost însărcinată să se ocupe de familia mea aici la hotel. Pare interesantă.
Nick se uită în paharul lui gol. Un zâmbet i se desenează deodată în colţul gurii.
— Este interesantă. De fapt, Ana locuieşte într-o zonă unică a Madridului. Este un loc minunat pentru a face fotografii. Ar trebui să treci pe la ea pe acasă.
— Zău? Nu ar fi prea mare deranjul?
— Nu, i-ar plăcea. Nu poate să socializeze propriu-zis la serviciu. întotdeauna e cineva care îi supraveghează toate mişcările, ştii?
Daniel se gândeşte la conversaţiile lui cu Ana. Probabil că Nick are dreptate. Ea a spus că hotelul o ţine ocupată. Nu poate intra în camera lui, dacă nu are o treabă anume de făcut.
— Ai un stilou? întreabă Nick. O să-ţi scriu cum ajungi acolo.
Nick îi scrie în grabă informaţiile pe un şerveţel de cocktail şi azvârle stiloul pe masă.
— Mi-e sete. Ţie nu?
Daniel se uită la şerveţel.
— Nu, cred c-o să mă duc la culcare.
Nick dă din cap şi dispare în mulţime. Daniel îşi mai petrece un sfert de oră făcând poze şi

refuzând invitaţii la dans. Tocmai a pornit-o spre uşă, când Ben îl înşfacă de braţ.

— Dan, vino repede. Este vorba de Nick.

Ben îl trage după el prin uşa din spate a hotelului, care dă într-o alee dosnică. Nick se zvârcoleşte pe pavaj, în vreme ce doi oameni stau aplecaţi peste el, lovindu-l cu pumnii şi cu picioarele.

— Hei! răcneşte Ben, apropiindu-se de ei. încetaţi!

— Nu-i treaba ta, *culón.* Dispari!

Atacatorul, încărcat de adrenalină, îl îmbrânceşte pe Ben, în vreme ce tovarăşul lui continuă să îi care pumni lui Nick. Pumnul lui îi face falca lui Nick să trosnească înfiorător.

— Oh, Doamne, spune Ben împleticindu-se, o să-l omoare pe puşti. Am spus să încetaţi odată!

Nick evident a capitulat, copleşit de cei doi bărbaţi. Daniel îi dă aparatul său lui Ben.

— Hai, gata. Destul, spune el, strecurându-se între ei.

Îl dă la o parte pe bărbatul călare pe Nick. De îndată ce face asta, ambii atacatori îşi întorc atenţia asupra lui Daniel.

— Uite ce-i, nu am nicio problemă cu voi, zice Daniel. Ar trebui să plecaţi.

Unul dintre bărbaţi îi face un semn din cap celuilalt.

— *Nenaza.*

La auzul insultei, Daniel simte o pulsaţie ciudată la baza gâtului. Nu vrea să aibă necazuri cu tatăl său. Nu vrea să aibă necazuri cu Garda Civilă. Dar nu, nu este un fătălău. Daniel se propteşte bine pe picioare, gata de luptă.

Bărbaţii se reped la el, lansându-şi pumnii. Vocea antrenorului îi răsună în urechi:

Mâinile sus. Coatele jos. Mişcă-ţi capul.

*Un croşeu de stânga în plină faţă, o directă de dreapta în stomac. Eschivă. Expiră când loveşti cu pumnul. Ăştia sunt bătăuşi, nu boxeri.*Nas spart. Primul bărbat doborât la pământ. *Joc de picioare. Priveşte-ţi întotdeauna ţinta. Roteşte-te în jurul ei. Rămâi în alertă, darpăstrează-ţi calmul.*
Loveşte cu toată puterea doar atunci când eşti sigur că nimereşti la ţintă.
Şi nimereşte.
Ben bombăne de pe bancheta din spate a taxiului.
— Sfinte Sisoe, Nicky! În ce te-ai mai băgat de data asta? Ce mai cafteală. Şi petrecerea abia începuse. Este trei dimineaţa.
Ben îşi aprinde o ţigară.
— Hei, Dan. Dan! Tu eşti OK, băiete?
Daniel se întoarce spre el, de pe bancheta din faţă. Pe faţă îi curg şiroaie de transpiraţie.
— Sunt bine, dar n-or să cheme poliţia?
— Nu-ţi face griji, cei de la hotel ştiu să îl cheme pe Shep, când e vorba de americani, nu poliţia, spune Ben.
— Pe bune, nu se poate să cheme poliţia, insistă Daniel.
— Ai cumva cazier, cowboy-ule? Relaxează-te, n-or să cheme poliţia.
Nick geme. Zace prăbuşit lângă Ben, înfaşurat în prosoape însângerate. Faţa burduşită i s-a umflat.
Daniel ridică aparatul de fotografiat şi se uită prin vizor.
Ben dă din cap.
— Este o fotografie bună. N-o să se supere. Nu după ceea ce ai făcut tu pentru el, Matheson.
Daniel îi face o fotografie, în timp ce maşina goneşte spre spital.

Ana se întoarce şi se uită peste umăr.

Buclele ei negre flutură uşor, luându-şi zborul.

Florile de cristal de pe rochia ei roz aruncă raze colorate, de parcă ar lumina printr-o prismă. Se reflectă pe spatele ei gol. Daniel face o poză.

— Dan, trezeşte-te, băiete!

Daniel deschide ochii. Shep Van Dorn stă în faţa lui. Costum albastru impecabil, cravată roşie, pantofii temeinic lustruiţi. Daniel se freacă la ochi.

— Unde-i Ben?

— A plecat. Dormeai buştean, spune Shep.

— Nick este bine?

— O să-şi revină.

Shep se aşază.

— Dan, nu am cuvinte să îţi spun cât de mult apreciez ce ai făcut. Doctorii mi-au spus că încă o lovitură şi leziunile i-ar fi fost permanente sau fatale. Ben a zis că te-ai luptat din greu să-l aperi pe Nick.

— Ce au avut cu el?

Shep îşi coboară glasul.

— Nick a avut câţiva ani foarte zbuciumaţi. Este dificil să fii fiul unui diplomat, e greu să-ţi faci prieteni adevăraţi când te muţi atât de des dintr-un loc într-altul. Dar uneori Nick e cel mai aprig duşman al lui. De curând, a intrat în datorii la jocurile de noroc. Bineînţeles că nu mi-am imaginat vreodată că se va ajunge aici şi că vei fi şi tu târât în povestea asta.

Van Dorn respiră adânc.

— Tatăl tău o să mă jupoaie de viu când o să audă. Era ferm hotărât să te ţină departe de necazuri. îţi rămân dator, Dan. Dacă există ceva ce pot face pentru tine, te rog să nu eziţi să îmi ceri. Vorbesc serios.

— Nimeni nu o să cheme autorităţile, aşa e? întreabă Daniel.

Shep clatină din cap.

— Fiindcă sunt responsabil cu relaţiile cu publicul, mă ocup de chestiunile americane în mod

privat — dacă ştii ce vreau să spun. Oamenii lui Franco sunt antrenaţi să tragă, fără întrebări.
Daniel oftează. Fără întrebări. Se pare că aceasta este mantra pentru Spania.
înainte de a pleca de la spital, Daniel trece să vadă ce face Nick. Faţa lui — de culoarea şi forma unei prune stârcite — e monstruos de umflată.
— *Hola,* campionule, îl salută Nick. îmi vor da drumul până diseară, aşa că avem timp să ne întoarcem la club. Crezi că faţa mea va fi gata până atunci?
Dă să râdă, dar imediat tresare de durere.
— Te-a găsit bătrânul?
— Da. Am stat de vorbă.
— E îngrijorat că tatăl tău se va înfuria.
— Tata ştie că mă bat. Am făcut ceva box în Texas.
— Pe bune?
Nick clatină din cap.
— Eşti o enigmă, Matheson. îţi rămân dator.
De ce şi Nick, şi tatăl lui vorbesc cu atâta lejeritate de „a datora”? se întreabă Daniel.
— Nu-mi datorezi nimic. Odihneşte-te.

Fă-mi o poză. Ştiu că vrei. Am să o atârn pe perete în camera mea de cămin.Daniel se uită prin vizorul aparatului. Pe patul de spital zace un tânăr care are tot viitorul în faţă, plin de oportunităţi. În ciuda faptului că este un diplomat cam şmecher, Shep pare a fi rezonabil şi probabil că i-ar plăti lui Nick taxele pentru şcoala de jurnalism sau orice altă şcoală la care ar dori să meargă. În mod clar, relaţia tată-fiu nu e niciodată simplă.

Daniel face o fotografie. { 43 }

\|*uenos días, señor! îl* întâmpină Carii tos pe Daniel la intrarea în hotel, ţopăind de entuziasm. — *Hola,* Buton!

— Pot să văd?

— Ce să vezi?

Carlitos arată spre mâinile lui Daniel.

— Tex-has! Poc! Poc!

Daniel îşi vâră mâna în buzunar.

— De unde ai aflat?

— Toată lumea ştie, *senor*\

— Care toată lumea?

— Personalul de la clubul hotelului a văzut totul. Doi oameni răi, care l-au bătut pe *senor* Van Dorn, au vrut să vă bată şi pe dumneavoastră. Oamenii spun că i-aţi doborât cu pumnii pe amândoi, în vreme ce ziaristul stătea acolo şi fuma. Aveau cuţite mari? întreabă Carlitos, arătând cu degetul spre sângele de pe cămaşa lui Daniel.

Daniel intră în hotel. Carlitos se ţine scai de el, asaltându-l cu întrebări. Dacă ştie Carlitos, atunci să fi ajuns deja vestea la părinţii lui? Îi este groază de reacţia tatălui său. Îi va spune adevărul. Dar care e adevărul? Că s-a simţit bine să lupte?

B

Liniştea matinală a foaierului devine şi mai încremenită când Daniel păşeşte pe podeaua din marmură ca o tablă de şah. Angajaţii se opresc din vorbit şi îl urmăresc cu privirea cum se duce la lift. Un tânăr portar îl arată cu degetul, şuşotind.

Liftul urcă la etajul şapte. Liftierul nu face contact vizual cu el. În schimb, se lipeşte de perete, păstrând distanţa faţă de Daniel. Daniel îşi surprinde reflexia în oglinzile liftului. Mâna lui stângă e plină de julituri proaspete. Cămaşa îi este ruptă şi plină de sânge. Nu mai are cravata.

Daniel ridică aparatul de fotografiat şi îşi face o poză în oglindă.

Sperând să îi evite pe părinţii lui, trece în grabă prin dreptul apartamentului lor şi intră tiptil într-al lui. Găseşte un bilet strecurat pe sub uşă.

JMWT CA ÎNTRUNIR.I VE A'TACER.I. AM AUZIT DESPRE NOAPTEA TRECUTA. J/I K.ÂMÂNĂ ÎNTR.E NOI. M.AM.A TA SE ODIHNEŞTE.

***V**LEC**A**M **L**A **T**O**L**EVO ÎN ACEASTA DUPA-AM IAZ/Î, VACA VREI, POŢI J/1 VII 51 TU.*

— *TATA***

Să rămână între noi. Fără vreun reproş? Fără furie?

În apartament s-a făcut curăţenie. A fost Ana pe aici? O tavă mare de argint tronează pe masa din mijlocul camerei. Suc de fructe proaspăt, cafea, o farfurie mare cu *churros,* o ceaşcă de cacao şi o găletuşă cu gheaţă. Daniel pune câteva cuburi de gheaţă în şervetul de pânză şi le ţine apăsat pe pumnul zdrelit. Se lasă pe spătarul fotoliului, epuizat. Tocmai când este pe punctul de a închide ochii, îl vede. Un ziar, împăturit strategic şi proptit lângă cafetieră, în care este o poză.

Şi în acea poză e el

(4 4)

Există anumite lucruri care nu pot fi spuse, un sertar întunecat unde adevărurile inexprimabile trăiesc în exil. Julia le ştie prea bine.

Nu vorbi. Nu spune.

Estamos măs guapas con la boca cerrada. Suntem mai atrăgătoare cu gurile peceduite. Aşa zice mătuşa Teresa.

Julia stă într-un colţ al atelierului, reparând o pereche de pantaloni pentru un matador. Broderia bogată care se întinde, ca o vipuşcă, pe toată lungimea cracului este concepută şi măsurată abil, în aşa fel încât să flateze silueta matadorului.

Când viaţa e plină de agitaţie, Julia este capabilă să îşi ţină gândurile şi întrebările ascunse în fundul sertarului. Astăzi, întruna dintre rarele dimineţi liniştite, gândurile i se întorc în minte, în timp ce lucrează. Fiecare împunsătură de ac este o meditaţie.

Care este preţul tăcerii? Dacă nu dă glas suspiciunilor ei, înseamnă că acceptă ceea ce se întâmplă? Dacă le impune Anei şi lui Rafa să păstreze tăcerea, ce le sugerează cu asta? Că îi este ruşine cu părinţii lor? Părinţii lor nu au făcut nimic greşit. Au fost profesori universitari, care au muncit din greu, oameni sofisticaţi. Tatăl lor a vrut să înfiinţeze o şcoală care să nu fie sub tutela Bisericii Catolice. Atâta tot.

Mintea ei scormoneşte mai adânc în sertar. Asta nu este tot.

După ce franchiştii[11] l-au ucis pe tatăl ei, mama Juliei s-a alăturat rezistenţei. În ciuda rugăminţilor prietenilor şi ale familiei, mama ei a cusut în secret steaguri republicane timp de aproape un an. Când trupele lui Franco au arestat-o, nimeni nu i-a sărit în ajutor. Vecinii s-au ascuns în spatele perdelelor, cuprinşi de spaimă şi panică. Cei care împărtăşeau convingerile ei nu au făcut nimic ca să o protejeze. Preţul era prea mare.

în închisoare, au ras-o în cap. Au ars-o cu fierul roşu, însem- nând-o cu jugul-şi-săgeata, simbolul Falangei. Au forţat-o să bea ulei de ricin, ca să se murdărească după aceea. Au plimbat-o aşa pe străzi, demnitatea umană curgându-i, cu excreţiile, pe picioare, în văzul tuturor. Mama lor, o profesoară, a devenit o pancartă umană.

Asta ţi se întâmplă când devii o *rojilla*, o micuţă „roşie".

E atâta suferinţă, atâta durere. Obosită să-i tot fie frică, obosită să-i fie foame —Julia nu ştie cât poate să mai lupte. Dar faptul că ţine sertarul cu secrete încuiat bine nu înseamnă că îi tolerează pe dictator sau pe Falangă. înseamnă că vrea să protejeze ce i-a mai rămas. De aceea repetă mantra mătuşii Teresa: *Estamos más guapas con la boca cerrada.* Suntem mai atrăgătoare cu gurile pecetluite. Viaţa este mai frumoasă cu gura închisă.

Fraţii ei au altă părere. Plini de energie, jinduiesc după adevăr şi dreptate. Este dificil pentru generaţia mai tânără. Rafa crede că se poate elibera învingându-şi propria frică. O să fie

11 Forţele franchiste sau naţionaliste, conduse de generalul Franco.

asistentul matadorului gropar. Arena coridei va deveni scena curajului său. Ana crede că îşi poate croi propriul destin şi că, în cele din urmă, va pleca din Spania. Dar visurile surorii ei sunt prea mari. Prea periculoase. Ana crede că Julia nu-i vede suferinţa. Ba i-o vede. Noaptea trecută, Ana a plâns până a adormit, după ce s-a întors de la hotel. Lacrimile surorii ei, foamea provocată de izolare au făcut-o şi pe ea să plângă.

— Julia.

Sertarul cu gânduri se închide la loc. Şeful ei, Luis, stă în mijlocul atelierului.

— Pot să vorbesc puţin cu tine?

Julia îl urmează pe Luis prin atelier, intrând în micul său birou. El închide uşa şi îi face semn să se aşeze.

— Vreau să vezi asta, înaintea altcuiva.

Îi întinde Juliei un ziar, arătându-i o fotografie. Sub fotografie stă scris:

Distinşii fii ai Americii — Nicholas Van Dom, fiul ambasadorului, şi Daniel Matheson, fiul baronului petrolului din Texas, participă
la gala modei de la Ambasada Statelor Unite. Modelul poartă o rochie
roz din buticul lui Perdo Rodriguez, de la Castellana Hilton.

Julia priveşte lung fotografia. Unii oameni par stânjeniţi când poartă haine fabuloase. Ana nu-i dintre aceştia. Poartă rochia scumpă cu mai multă naturaleţe decât hainele ei jerpelite sau uniforma de la hotel.

Julia îl studiază pe texanul înalt şi brunet. Ana a pomenit de faptul că a fost repartizată în slujba familiei lui, pe perioada verii. Nu a pomenit însă despre cum arată. Frumos. Costumul lui este scump, făcut la comandă şi ajustat cu măiestrie pe trupul puternic. Cravata lui este importată din Italia — Julia îşi dă seama după mărimea nodului.

Fotografia vorbeşte o limbă a ei. Ana stă aplecată spre texan. Texanul stă aplecat spre Ana.

— Am văzut fotografia şi a fost cât pe ce să cad de pe scaun. La prima vedere, puteam să jur că e mama ta. Seamănă atât de mult cu ea, spune Luis.

Julia zâmbeşte blând.

— Seamănă perfect cu ea. E frumoasă.

— Şi tipul ăla. El este cel despre care mi-ai povestit? întreabă Luis.

Julia oftează, arătând spre Nick Van Dorn.

— Da, el este acela.

U 5)

Am o întâlnire importantă. Nu vreau să fiu deranjată. înţelegi, Purificación?

— Da, Soră, spune Puri. Dar... a găsit băieţelul surpriza mea de la Ratoncito Pérez?

— Desigur. A fost bucuros din cale-afară.

Sora Hortensia scoate un plic din sertarul biroului şi i-l dă lui Puri.

— O să-ţi încredinţez o sarcină importantă. În timp ce sunt la întrunire, să duci dintele jos şi să-l pui în dosarul băiatului. Numărul dosarului e scris pe plic. Eşti suficient de responsabilă ca să te descurci?

— Da, Soră.

Puri îşi strecoară pliculeţul cu dintele în buzunarul şorţului.

— Bine.

Sora scoate un inel mare cu chei de pe cordonul ei de sfoară şi i-l întinde lui Puri.

— Cheile i le dai Sorei Pilar, după ce termini.

Puri se umflă în pene de mândrie. A câştigat încrederea Sorei Hortensia. De când se ştie, părinţii ei au fost exagerat de protectori, nedându-i voie sau neavând încredere în Puri să o lase să exploreze de una singură.

În camera încuiată a dosarelor, situată la subsol, în general nu este permis accesul nimănui, cu excepţia doctorilor, călugăriţelor şi preoţilor. În subsolul întunecat este mult mai răcoare decât la etajele de deasupra. Mănunchiul greu de chei zornăie trezind ecoul în spaţiul fără ferestre, în timp ce Puri descuie uşa.Pipăie de-a lungul peretelui aspru de piatră, în căutarea întreruptorului. Apasă pe buton şi un bec slab, zăbrelit, se aprinde pe tavan. Puri decide că e cel mai bine să-şi îndeplinească sarcina în intimitate. închide uşa.

Şirurile fişetelor de lemn creează culoare în încăpere. Puri merge de-a lungul lor, căutând numerele fişetului în care va trebui să pună plicul din mâna ei. Găseşte sertarul şi îl deschide. Dosarele sunt aranjate frumos, în ordine numerică. — Iată-te, spune Puri, scoţând un dosar. Pune plicul cu dintele în dosar. Face o pauză, curioasă. Ce fel de informaţii sunt păstrate în dosare? începe să îl răsfoiască. Dosarul conţine fişa de sosire a copilului, rapoarte medicale anuale, rapoarte despre progresele la învăţătură, diverse alte notiţe şi corespondenţă. Un plic timbrat adresat Sorei Hortensia este inclus în dosar. Se cade, oare? Puri trage cu ochiul înăuntru.

Mulţumesc pentru scrisoare, Soră. Mă bucur să aud că José este un băieţel cuminte şi că sunteţi de părere că este talentat şi isteţ. Din nefericire, nu îl putem primi înapoi acasă. Mai avem şapte copii şi nu avem mijloace să îi creştem. Lui José ii va fi mult mai bine cu o familie adoptivă. Din moment ce este isteţ, va putea să-şi croiască singur drum în viaţă.

Lui Puri i se strânge inima. Cum să nu îşi dorească părinţii fiul înapoi? Cum poate un copil

de şase ani să îşi croiască singur drum în viaţă? Cuplurile şi familiile care adoptă vor nou-născuţi, bebeluşi perfecţi, pe care să-i poată creşte ca pe ai lor. Sunt foarte puţine şanse ca o familie să-l adopte pe băiatul drăgălaş. Asta înseamnă că José s-ar putea să nu se simtă niciodată dorit sau iubit cu adevărat. Ea pune dosarul la loc şi închide sertarul. Puri este recunoscătoare pentru informaţie. O să-l răsfeţe ea pe micuţul José. Este de datoria ei să îngrijească de copii.

Cu inima îndurerată, Puri se gândeşte deodată la Trifoi. Merge printre rândurile de fişete în căutarea numărului 20 116. Găseşte dosarele pentru 20 115 şi 20 117. Dosarul cu numărul 20 116 lipseşte. Poate că Sora Hortensia are dosarul în biroul ei, deoarece caută cu atâta asiduitate un cămin bun pentru Trifoi.

Lângă uşă, Puri zăreşte o masă pe care sunt câteva dosare. Poate că e şi al lui Trifoi printre acestea. Deschide un dosar fără titlu şi vede coloanele cu numerele alocate fiecărui orfan. În partea dreaptă a coloanei este o alta, intitulată TAXE DE ADOPŢIE. Cifrele nu pot fi corecte.

Puri se uită mai bine. Sumele sunt astronomice. Ea parcurge în fugă lista până când

ajunge la 20 116. Urmă-reşte cu degetul până ajunge la taxa de adopţie a lui Trifoi. Citeşte suma: 200 000 de pesetas.U6)

Rafa intră în confesionalul întunecat. îngenunchează şi îl aşteaptă pe preot. Legat prin jurământ sacru să păstreze taina confesiunii, Rafa ştie că preotul din Vallecas nu îi va divulga păcatele. Cuvintele rostite la confesiune sunt păstrate în deplină confidenţialitate.

Ferestruica pătrată se deschide prin glisare şi prin paravanul zăbrelit Rafa întrevede silueta Părintelui Fernández. îl salută, făcând semnul crucii.

— Slavă Fecioarei Maria.

— Cea zămislită fără de păcat, răspunde preotul.

— Au trecut şapte zile de la ultima mea confesiune.

Rafa trage aer în piept.

— *Padre,* am încălcat proprietatea altcuiva.

— Şi unde s-au comis aceste păcate?

— Pe păşunea lui Don José Isasa Cuadros, *Padre.*

Preotul rămâne tăcut.

— Oh, şi le-am minţit din nou pe surorile mele. Ele încă nu au aflat despre iubita mea.

Rafa îşi drege glasul.

— Pentru aceste fapte şi pentru toate păcatele mele, vreau să îi cer iertare lui Dumnezeu, să fac penitenţă şi să primesc iertarea ta, *Padre,* recită el.

Rafa aude răsuflarea preotului prin panou. îşi enunţă penitenţa.

— Mă căiesc profund pentru păcatele mele şi pentru că te-am mâhnit pe Tine, Dumnezeul meu, care meriţi toată dragostea mea. îmi urăsc păcatele şi mă voi strădui să mă îndrept.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, răspunde preotul.

Rafa iese din confesional. Se simte mai uşor, recunoscător că a fost absolvit de păcate. Rafa adoră confesiunea

„ulia îngenunchează în confesional.

— Slavă Fecioarei Maria.

— Cea zămislită fără de păcat, răspunde preotul.

^ — Au trecut două săptămâni de la ultima mea confesiune, *Padre*. Ascund adevărul de cei pe care îi iubesc, din strădania de a-i proteja.

— Şi aceste adevăruri pe care le ţii ascunse au vreo legătură cu faptele tale?

— Nu, *Padre.* Au legătură cu fapte din timpul războiului... şi cu activităţile curente ale autorităţilor din mult iubita noastră ţară, Spania. Nu am spus nimănui despre bănuielile mele. Riscul este prea mare. Prin urmare, sunt forţată să fiu nesinceră cu fraţii mei ca să-i protejez. Dar fiecare minciună duce la o altă minciună. Presiunea creşte şi în curând s-ar putea să explodeze totul.

— Nu eşti singură, copila mea.

— Dar, *Padre,* spune Julia. Noi, copiii republicanilor, am fost singuri ani de-a rândul, speriaţi şi ascunşi, pedepsiţi fiind pentru ceva la care nu am avut niciun rol.

— Dar nu sunteţi singuri în greutăţile acestea. Sunteţi în siguranţă în braţele comunităţii din Vallecas.

J

Frica o însoţeşte permanent pe Julia. Dar cu Părintele Fernández se simte împăcată şi liberă să se despovăreze de tot ceea ce o tulbură. Deoarece se presupune că este un cartier problematic, unii preoţi evită Vallecas. Fiind profund mişcat de disperarea şi de nevoile oamenilor, Părintele Fernández i-a scris episcopului. I-a cerut să îi amâne următoarea numire, pentru a rămâne cu turma din Vallecas.

Preotul îi dă Juliei penitenţa — să spună de trei ori *Ave Maria.* Ea îi este recunoscătoare Părintelui Fernández. Julia este recunoscătoare pentru confesiune

.Ana intră în confesional.

— Slavă Fecioarei Maria.

— Cea zămislită fără de păcat, răspunde preotul.

Ana face o pauză. Ar putea să fie vreodată sinceră în privinţa
păcatelor ei? îşi imaginează confesiunea: Binecuvântează-mă, *Padre,* căci sunt plină de furie. Sunt văzută de mulţi, dar înţeleasă de puţini. Inima mea, atât de capabilă de iubire, este în schimb plină de ură pentru conducătorul ţării noastre. Urăsc faptul că monedele pe care le câştig au chipul lui şi deviza: „Caudillo prin bunăvoinţa Domnului". Urăsc faptul că viitorul meu este hotărât de trecut. Urăsc că sunt făcută să mă simt nedemnă şi incapabilă să-mi urmez dorinţele inimii mele. Visez mereu să plec din Spania, să fiu dorită, şi cu toate acestea mâinile care m-au atins nu m-au iubit niciodată. Singura mea intimitate e cu tăcerea şi cu gustul lacrimilor. Unde este, dragă *Padre,* bunăvoinţa Domnului pentru copiii războiului, copiii judecaţi atât de nedrept? Am voie să întreb asta?

Preotul îşi drege glasul.

— O să faci o confesiune completă, astăzi?

Vocea lui o trezeşte pe Ana din visare.

— *Si, Padre.* Am spus două minciuni, am bârfit o dată şi am flirtat cu un băiat american.

Anei îi este prea teamă să îşi mărturisească adevăratele sentimente altcuiva decât ei înseşi.

Anei îi este frică de confesiune

. 1 4 9)

Puri dă la o parte draperiile grele şi intră în confesionalul bisericii din Madrid. îngenunchează şi pulsul începe să i se accelereze. Dacă credinţa este atât de uşoară, de ce este confesiunea atât de dificilă? îşi drege glasul.

— Slavă Fecioarei Maria.

— Cea zămislită fără de păcat, răspunde preotul.

— A trecut o lună de la ultima mea confesiune.

La invitaţia preotului, ea începe fără tragere de inimă.

—Judec comportamentul celorlalţi. Sunt revoltată pe părinţii care îşi abandonează copiii. Mă înfurii când oamenii sunt nerecunoscători pentru tot ceea ce le oferă măreaţa noastră ţară.

Puri continuă să pălăvrăgească până când preotul o întrerupe.

— Vorbeşti cu uşurinţă despre păcatele celorlalţi. Dar ce ai de spus despre păcatele tale?

Puri rămâne cu ochii pironiţi în poală. Nu îndrăzneşte să se uite la umbra preotului dinaintea ei. S-a străduit atât de mult. Puri ştie că datoria ei sacră este să apere puritatea. Cei dinaintea ei au reuşit cu succes. Sfântul Francis din Assissi s-a rostogolit prin zăpadă, Sfântul Benedict s-a

aruncat într-o tufa de spini, Sfântul Bernard a sărit într-un iaz îngheţat. De ce, de ce, se gândeşte Puri, este totul atât de greu?

— Am avut... gânduri impure, îi şopteşte ea preotului.

Lui Puri îi place să fie o bună spaniolă. Puri iubeşte Biserica Catolică.

Puri urăşte confesiunea.

Ca să rămână la hotel, în loc să meargă cu părinţii la Toledo, Daniel trebuie să se supună singurei condiţii a mamei lui: să participe la mesa de duminică.

De la recepţie primeşte o listă cu trei biserici. Daniel o alege pe cea mai apropiată de hotel. Ajunge înainte de mesă, pentru a se spovedi.

— Binecuvântează-mă, părinte, fiindcă am păcătuit. Au trecut două luni de la ultima mea confesiune. îmi reproşez următoarele păcate: am intrat într-o dispută care nu mă privea şi am produs vătămarea corporală a doi bărbaţi, ca să-l apăr pe un al treilea. Am deschis o telegramă ce conţinea informaţii personale, am nutrit un sentiment de furie faţă de tatăl meu şi — îşi coboară glasul — există o fată de la care nu îmi pot lua gândul.

— Nu e de datoria ta să intri în luptele altora, spune preotul.

După ce îi dă penitenţa, preotul îl dezleagă de păcate.

— Prin harul Bisericii, fie ca Domnul să te ierte de păcate şi să îţi redea pacea. Te dezleg de păcate în numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh.

— Amin, spune Daniel.

Daniel apreciază confesiunea, dar se simte cel mai mulţumit atunci când îşi împărtăşeşte ce are pe suflet cu cineva apropiat.

Pe când dă la o parte draperia ca să iasă din boxa confesionalului, Daniel are presimţirea că lucrul pe care se pregăteşte să-l facă ar putea să îl trimită înapoi la biserică.

Daniel s-ar putea să aibă nevoie de confesiune.În ciuda succesului său, Hernando îşi aminteşte cum a crescut în Spania lovită de foamete de după război de parcă a fost ieri. Locuia într-o cocioabă cu acoperiş de tablă, în Vallecas, un cartier muncitoresc al Madridului. „Ne era mereu foame", spune el. „Trebuia să scormonesc după mâncare în containerele de gunoi, ca toţi ceilalţi copii. Mâneam coji de banane şi bucăţi de brânză uscată din containerele din faţa caselor bogaţilor." Ca să le pună ceva pe masă celor cinci copii, tatăl lui vâna iepuri la porţile palatului El Pardo al lui Franco; dac-ar fi fost prins, ar fi fost snopit de *Guardia Civil.*

— Alfonso Daniels

.Proprietatea în Spania: Castele de nisip" The Telegraph, *19februarie 200*

I S O)

9/¡y, no, señor, zona aia nu este pentru turişti, îl previne *f-m concierge-\A,* bâţâind din deget. Nu vă duceţi acolo.

^L ^L în schimb, bucuraţi-vă de vremea bună din duminica asta şi mergeţi în Parcul Retiro sau la Muzeul Prado.

Avertismentele *conciérge-\A\ú* n-au niciun efect asupra lui Daniel. Se uită la indicaţiile de la Nick şi studiază ruta pe hartă. Nu este departe. Probabil la vreo douăzeci de minute.

— *¡Ahí no!* Nu vă duceţi acolo. Nu este pentru dumneavoastră, *señor*.

Daniel se gândeşte la Ana. Felul în care s-a uitat la el, în curtea ambasadei. îşi pune geanta pe umăr şi îşi scoate cheile maşinii închiriate din buzunar.

— O să fie bine. Doar vizitez pe cineva.

Buickul negru nu bate la ochi prin centrul oraşului, dar când ajunge la periferia Madridului, sedanul devine o corabie în deşert. Hotelurile şi magazinele de lux dispar. Grădinile toale- tate şi aleile pavate sunt înlocuite de drumuri de ţară, tufe pirpirii şi, când şi când, câte un copac pipernicit. Drumul şerpuieşte printr-un peisaj pârjolit, colbuit şi ars de soare. Nu mai vezi pe stradă nici şlaifari[12] cu tocile[13], nici vânzători de bilete de loterie, doar oameni obosiţi, gârboviţi şi

12 Persoană care ascute obiecte tăioase.

măgari cocoşaţi de povară, trăgând căruţele încărcate cu vase de ceramică.

Daniel se apropie de doi gardieni civili călări, cu puşti în mâini. În ciuda arşiţei, poartă chipie de piele lăcuită şi mantii lungi. Feţele lor, parcă în transă, devin numaidecât ameninţătoare. Daniel strânge şi mai tare volanul în mâini, cuprins de un sentiment aparte. Se aventurează dincolo de limite. Este o senzaţie inconfortabilă, prevestitoare de rău. Nervii de la baza gâtului se încing, trimiţându-i semnale de avertisment în minte.

Oameni cu inimi de piei de lac.

O singură mişcare greşită, şi Garda va tăbărî pe tine. Veifi mort şi aruncat într-un şanţ.

Nu. Au uitat de el până acum. Dar o să găsească el o modalitate de a-i fotografia pentru concurs. Trece pe lângă Corbi, încordat, recunoscător că maşina are un sistem de răcire care îi permite să ţină geamurile închise.

Peste alţi câţiva kilometri şi convins că s-a rătăcit, Daniel opreşte maşina pe un drum prăfuit, pentru a-şi consulta indicaţiile. E mult în afara Madridului, în mijlocul unei mahalale întinse, cu barăci sordide. Verifică adresa pe care i-a dat-o Nick pe hartă.

Vallecas.

---

13 Maşinărie cu care se ascut instrumentele de tăiat.

ISO)

Nu poate fi ăsta. Oare Nick l-a trimis dinadins la o adresă greşită?

Daniel se uită de mai multe ori la notiţe. Hârtia din mâna lui vibrează, în timp ce o mică trepidaţie se transformă într-un bubuit şi cete de copii vin în fugă spre vehicul. Într-o clipă, maşina este înconjurată, feţele sunt lipite de geamuri, distorsionate, ca nişte reflexii într-o cameră a oglinzilor de groază de la bâlci. Copiii ţipă şi îi fac cu mâna, jucăuşi şi exuberanţi. Le face şi el cu mâna. Feţele lor sunt curate, dar hainele sunt decolorate şi peticite. Daniel se uită afară prin parbriz şi vede un grup de bărbaţi care se îndreaptă spre maşină. Unul este înarmat cu o bâtă. Marea de copii se desparte în două să le facă loc bărbaţilor, care cercetează Buickul şi se apropie de geamul şoferului.

Daniel inspira adânc. Lasă geamul jos.

— *¿Quéhaces aquí*? întreabă cel mai solid din grup.

— Vizitez o persoană care-mi e prietenă, răspunde Daniel în spaniolă.

— Crede-mă pe cuvânt, nu ai prieteni aici. Pleacă, spune bărbatul.

— O caut pe Ana Torres Moreno. Locuieşte în apropiere?

Omul face o pauză.

— Dacă eşti prietenul ei, ar trebui să ştii unde locuieşte.

Un bărbat îl trage pe altul deoparte, schimbă câteva vorbe şi
dau din cap.

— Lăsaţi-vă maşina şi veniţi cu noi. O să vă ducem noi la Ana, să vedem dacă vă cunoaşte.

Prudenţa urlă la el, înţepându-i ceafa cu zeci de ace.

Iese din maşină. Gloata de copii, temperaţi de bărbatul cu bâta, se trage înapoi, cu ochii mari. Şuşotesc şi arată spre catarama mare a lui Daniel, spre jeanşii şi cizmele lui.

— *Americano?* exclamă un băieţel.

— *Si. Americano,* spune Daniel. Din Texas.

Copiii scot un „Ooh” la unison.

Daniel încuie maşina şi îi urmează pe bărbaţi. Se gândeşte că s-ar putea să-şi fi pierdut complet minţile. Ce caută aici şi de ce nu face cale întoarsă?

Gândul la Ana îl trage ca un lasou. îşi trece cureaua genţii aparatului de fotografiat peste cap, ca să-i atârne de-a curmezişul corpului şi să-i lase, astfel, liberi pumnii juliţi. S-ar putea să aibă nevoie.

Bărbaţii, flancându-l pe Daniel, îşi încep marşul. Cei trei localnici au, fiecare, mai puţin de un metru optzeci, dar ar fi depăşit numeric. Procesiunea de prichindei şi de şoapte îi urmăreşte pe strada plină de gropi şi hârtoape. Daniel îşi imaginează cum se vede scena de sus. îşi imaginează fotografia.

ISO)

Drumul prăfuit este străjuit de mici *chabolas*, cocioabe prăpădite, conectate de sârme de rufe încrucişate. Razele soarelui trec prin zdrenţele puse la uscat. Arată mai degrabă ca tifonul, decât ca îmbrăcăminte. Oamenii în vârstă, cu sprâncene groase şi feţe brăzdate de vicisitudini, se odihnesc pe scaune, în faţa uşilor. Privesc cum o pisică slabă, cu ochi sălbatici, scurmă frenetic, deşi degeaba, în pământul arid. O femeie apare şi varsă o găleată într-un şanţ de pe marginea drumului, trimiţând un şuvoi de lături puturoase pe un canal vechi. Un copil despuiat stă în noroiul din apropierea canalului, jucându-se vesel cu un băţ.

Acorduri de chitară flamenco plutesc pe deasupra acoperişurilor care stau să se prăbuşească, întrerupte de zbieretele furioase ale unei femei. La capătul drumului de ţară este o fântână, înconjurată de oameni cu găleţi, borcane şi ligheane galvanízate. O fetiţă cu părul ca pana corbului, împletit într-o coadă, cu pantofi găuriţi, se desprinde din grup, vine la Daniel şi îl ia de mână. După câţiva paşi se opreşte, îşi smulge un pantof din picior şi îl scutură de pietricele.

Bărbaţii îşi continuă drumul, oprindu-se în cele din urmă la o colibă bondoacă de ciment. Singura ei fereastră este spartă. Acoperişul este într-un asemenea hal de degradare, încât nu mai e decât o strecurătoare pentru ploaie. Uşa sfarâmată e deschisă, stând pieziş în tocul ei

obosit, care a cedat de mult. Unul dintre bărbaţi îl înşfacă pe Daniel şi îl împinge în prag.

El îşi mijeşte ochii ca să vadă mai bine în spaţiul strâmt. O lampă chioară dă impresia că este peştera unui vrăjitor. Snopi de ierburi uscate şi de rădăcini aromatice atârnă suspendate de o bârnă din tavan. Un tânăr încruntat, cu pielea închisă la culoare şi cu păr negru-albăstrui stă în picioare, fără cămaşă, îmbrăcat doar în nişte pantaloni turcoaz de matador. O femeie, îngenuncheată pe podeaua de pământ, ajustează pantalonii. Doi bărbaţi stau aşezaţi la o măsuţă. Adresa este corectă. Acum este sigur

.Pentru că femeia desculţă din colţ este Ana. Lui Daniel i se strânge inima.
Ea ţine un copil mic în braţe.
Ana se uită la el. Amestecul de şoc şi de ruşine de pe chipul ei este evident.
Se întorc cu toţii să se holbeze la el, cum stă în cadrul uşii strâmbe, fiirându-le şi ultima fărâmă de lumină de care dispun.
Un băieţel se lipeşte de Daniel.
— *Americano!* anunţă el.
Daniel ştie că a făcut o greşeală groaznică. Vrea să plece. Să o ia la fugă.

Dar este prea târziu. Bărbatul cu bâta îl îmbrânceşte pe Daniel la o parte şi se adresează Anei pentru confirmare.
— E adevărat? Îl cunoşti?
Ana încuviinţează, în tăcere.
Se iscă scurt o ceartă, dar un tânăr zâmbitor, cu părul creţ, îi face un semn larg cu mâna.
— *Binevenido, Americano!* Cum te cheamă?
Daniel trage aer în piept, încercând să îşi înghită suficient regretul cât să poată vorbi.
— Daniel Matheson. îmi cer scuze. Nu am vrut să dau buzna, îmi petrec ziua făcând fotografii şi Nick m-a asigurat că este în regulă să trec pe aici.
— Nick? repetă Ana din colţul ei.
— Fotografii? zâmbeşte tânărul radios. Ei bine, ai noroc, *Americano.* Eu sunt Rafael şi chiar în faţa ta stă următorul mare matador! Noi îi spunem Fuga, dar în curând va avea un nume nou.
Spaniolul fără cămaşă şi cu păr zburlit se holbează la Daniel, studiindu-i înălţimea şi hainele. Ochii lui

negri îl sfredelesc, transmiţându-i un avertisment mut.

— îmi dau seama că deranjez. O să plec. Am parcat maşina chiar la capătul străzii, spune Daniel.

Rafa sare de pe scaun.

— Ai o maşină?

Vine iute lângă Daniel.

— Nu e nevoie să pleci atât de repede. Nu e niciun deranj. Vorbeşti foarte bine spaniola. Vino, ia loc!

Rafa îl conduce în interiorul colibei. Daniel se uită la Ana şi la copil.

— V-am adus câteva lucruri. Le voi lăsa aici.

Daniel scoate din geantă o sticlă de vin, două pachete de ţigări americane şi un pacheţel, învelit în hârtie albă şi legat cu sfoară.

Toată lumea rămâne amuţită, până când Rafa şi Fuga se reped la masă. Rafa deschide un pachet de ţigări şi Fuga rupe hârtia albă a pachetului. Strigătele şi ciorovăiala continuă până când Ana ridică glasul.

— încetaţi!

— Păi, dacă pachetul este desfăcut, nu poate fi vândut, spune Rafa.

— Vândut? se miră Daniel. Nu, acestea sunt cadouri. Carnea uscată este din Texas. I se spune *beefjerky*[14].

— Ador *beefjerky*| răcneşte Rafa.

— Nici măcar nu ştii ce este, zice Ana. Rafa dă din umeri:

— Este mâncare, aşa că mor după ea.

Ana iese din colţul ei întunecat, vorbind blând, în mijlocul haosului.

---

14 Pastrama de vită.

— Foarte amabil din partea dumneavoastră, *señor*. Rochia decolorată atârnă ca o eşarfa subţire

(4 4)

pe silueta ei
minionă. în ciuda schimbării garderobei şi a decorului, ea este absolut aceeaşi fată de la hotel şi de la prezentarea de modă.

— *Señor* Matheson, aceasta este sora mea, Julia, şi aceasta este fiica ei, Lali.

Ana îi pune copilul în braţe Juliei.

Daniel dă încet din cap. Copilul este al surorii ei

.Asemănarea dintre Julia şi Ana este evidentă. Grijile şi responsabilitatea Juliei sunt, de asemenea, evidente, apărând în ridurile adânci de pe frunte şi din jurul gurii. Daniel remarcă mâinile răzuite ale Juliei. Sunt mâini muncite, tudite, asemănătoare celor pe care le-a fotografiat pe câmpurile petrolifere din Texas.

Ana continuă prezentările.

— Acesta este soţul Juliei, Antonio. Şi acesta este nepoliticosul meu frate, Rafael, cu prietenul lui.

— Fuga o să fie faimos. Ar trebui să îl fotografiezi. Avem nevoie de poze pentru publicitate, îi explică Rafa.

Fuga nu zice nimic.

— *Lo siento,* nu eram pregătiţi pentru musafiri, spune Julia pe un ton sec.

— *No, soyyo el que lo lamenta*, se scuză Daniel. O să plec. Mă bucur că v-am cunoscut.

Mai scoate din geantă două cutiuţe de culoarea lavandei.

— Sunt de la magazinul unde m-ai dus tu, îi spune Anei. Ţi-au plăcut bomboanele acelea în formă de trifoi, aşa că am adus câteva pentru tine şi pentru sora ta.

Pune cutiile legate cu fundă pe masă.

Tăcerea apăsătoare a stânjenelii se materializează dintr-odată, făcându-şi loc cu coatele prin mulţimea celor de faţă. Liniştea este asurzitoare. Rafa scobeşte în podeaua de pământ cu vârful pantofului. Fuga a rămas încremenit, cu mâinile strânse în pumni pe lângă corp.

Ana se uită la frumoasele cutii de La Violeta. Se uită la Daniel. Ochii i se umplu de o tristeţe mută, recunoscătoare. La expresia ei, Daniel simte cum i se aşază o greutate în piept. Ştie că nu-i va

accepta darurile. Se întoarce să plece înainte ca ea să apuce să obiecteze.

(4 4)

— Rafael, spune Julia. Condu-l pe *Senor* Matheson la maşină. Asiguraţi-vă că este parcată în siguranţă. Ia şi găleţile şi du-le la fântână, pentru apă. Când vă întoarceţi, o să bem cu toţii un pahar din vinul lui *Señor* Matheson.
Rafa se repede să înşface găleţile.
— Iute, *Americano,* până nu se răzgândeşte. Îl împinge pe Daniel spre uşă.
— Şi o să faci fotografiile? întreabă Rafa.
— Dacă asta îşi doreşte prietenul tău. Fuga nu zice nimic.
— Bineînţeles că îşi doreşte! Julia, să nu laşi pe nimeni să mănânce din *beefjerky* fără mine.
Rafa îl conduce pe Daniel afară din colibă. Rafael e plin de energie. Vorbeşte fără întrerupere despre prietenul său matador.
Când face o pauză de respiraţie, Daniel intervine.
— De cât timp locuiţi aici?
— În Vallecas?^, de câţiva ani. Este un loc special, mai ales aici, în El Pozo del Tío Raimundo.
Dă cu mâna s-alunge o muscă încurcată în părul lui creţ.
— De unde anume din America eşti?
— Din Dallas, în nordul Texasului.
Bărbaţii care abordaseră mai devreme maşina lui Daniel stau şi se uită, în colţul cel mai apropiat.

— Nu le plac străinii, îi şopteşte Rafa. Dar, de fapt, suntem cu toţii străini. Aici, în Vallecas, suntem veniţi din multe provincii ale Spaniei — Andalucía, Extremadura —, dar Vallecas este o familie aparte. Trebuie să împărţim totul cu familia noastră.

Rafa lasă găleţile jos şi scoate pachetul de ţigări americane din buzunar. Dă câte o ţigară fiecărui bărbat din colţul străzii, înainte de a se îndrepta spre maşina lui Daniel.

— Trebuie să fii curajos, recunoaşte Rafa. Un *Texano* împotriva a trei Vallecanos.

— Uneori, curajul şi prostia sunt acelaşi lucru.

Rafa se luminează:

Da! Dar frica este cea care dă perspectivă vieţilor noastre. Fără frică nu vom descoperi niciodată curajul

.Daniel chibzuieşte la cuvintele lui Rafa, la perspectiva pe care o vede înaintea lui în Vallecas. Sub aparenţa lui exuberantă, fratele Anei radiază sinceritate şi simţire.

— Rafa, crezi ar fi în regulă dacă fac nişte poze?

— Sigur, de ce nu?

Rafa se opreşte în loc.

— *¿!Madre mia!* Asta e maşina ta?

Rafa dă fuga la vehicul.

— *Texano*, fa-mi o poză cu maşina!

Rafa abandonează găleţile şi se sprijină de maşină cu un aer dezinvolt.

— Stai! Trebuie să ţin cheile în mână.

Daniel îi aruncă lui Rafa cheile şi îl fotografiază cu maşina. Zâmbetul lui este strălucitor, ca al Anei, şi împodobit cu doi dinţi de aur.

— O să-i dau poza iubitei mele, spune Rafa.

Zâmbetul îi dispare brusc.

— *Ay,* să nu pomeneşti de iubita mea surorilor mele, îl roagă Rafa. Julia nu vrea să socializăm în afară de Vallecas. De altfel, dacă o să fac parte din *cuadrilla* lui Fuga, n-o să mai am timp de fete. Dar tu? rânjeşte Rafa. Ai o iubită?

Daniel clatină din cap.

Daniel şi Rafa mută maşina lângă un cimitir din apropiere, unde Rafa îl asigură că nu va fi deranjată de nimeni. Duc găleţile la fântână, iar Daniel face fotografii pe drum. Cu toată sărăcia, în Vallecas există frumuseţe şi camaraderie. Oamenii de pe stradă stau mândri, fără regret. Îi fac semn lui Daniel să-i dea înainte cu aparatul său de fotografiat.

Coada de la fântână se întinde pe drum.

— E duminică, ziua în care ne spălăm hainele şi facem baie, îi explică Rafa.

Copiii se îngrămădesc în jurul lui Daniel, strecurându-şi mâinile mici în buzunarele lui,

căutând monede. Când ajung la fântână, Rafa scoate cu pompa apa într-o găleată de lemn pe care o ţine în braţe o femeie gârbovită, cu părul alb.

— Să îi ducem noi găleata? întreabă Daniel.

— N-o să te lase. în plus, femeia asta este mai puternică decât noi amândoi la un loc, spune Rafa, râzând.

îşi umplu găleţile şi pornesc înapoi spre cocioabă.

— Ai auzit de Agustín García Malla? îl întreabă Rafa.

Daniel clatină din cap.

— Malla a fost un toreador din Vallecas. Chiar în prima lui luptă, taurul i-a sfâşiat gura. Dar el a fost foarte curajos şi a continuat lupta. N-avea eleganţa unora dintre matadori, dar avea curaj din belşug. în cele din urmă, Malla a fost străpuns în inimă, în timpul unei lupte în Franţa. Vezi tu, *Texano*, sunt mulţi în Vallecas cu sfârtecări şi sfâşieri, ca Malla. Când am nevoie de sfaturi sau de un răgaz să chibzuiesc, mă duc la mormântul lui Malla. Uneori, găsesc răspunsurile acolo.

Daniel se gândeşte la comentariile lui Rafa. Se simte vinovat. El nu e nevoit să viziteze vreun mormânt pentru răspunsuri. Când are întrebări, merge la părinţii sau la profesorii lui. Când îi e sete, se duce direct la robinetul lui.

— Şi părinţii voştri? întreabă Daniel.

Rafa se uită la el, mâhnirea întunecându-i rapid faţa. Clatină din cap.

— Războiul îţi fură totul, nu-i aşa?

Tuşeşte, pentru a scăpa de emoţia din gât.

— Şi acum, spune Rafa, lovind cu piciorul o piatră din drum, muncim zi şi noapte ca să plătim pentru mormântul mamei noastre, chiar dacă nu o vom mai putea aduce niciodată înapoi. Viaţa e ciudată.

Capul şi umerii lui Rafa tresar, ca şi cum ar încerca să-şi alunge amintirile ca pe nişte muşte sâcâitoare.

Daniel nu a cunoscut niciodată furtul, ca Rafa. Nu a băut niciodată dintr-o găleată, nici nu s-a spălat în vreuna. A fost nepregătit pentru Vallecas. Arogant. Ce idiot! A presupus că toată lumea din Spania locuia în apartamente sau în vile? De ce nu i-a spus Nick nimic?

Trebuie să se mişte cu mare atenţie. E subţire graniţa dintre a ajuta pe cineva şi a-l umili. El nu vrea să-i umilească.

După cum l-a avertizat Miguel, Spania nu este ţara lui. Nepoata Anei doarme într-o ladă din lemn, în loc de leagăn.

— Vreţi să îi faceţi o poză lui Lali, *senor*? Ştiu că filmul şi developatul sunt foarte scumpe, dar familiei mele i-ar fi drag să aibă o fotografie de-a ei.

Daniel îi îndeplineşte imediat dorinţa, făcându-i o poză copilei adormite.

Patru scaune scorojite şi două lăzi de lemn sunt puse pe podeaua de pământ în jurul mesei. Toată lumea ia loc şi Antonio toarnă vin în nişte pahare ciobite şi în nişte căni cu smalţul sărit. Fuga, încă purtând pantalonii din costumul de lumini, nu se aşază. Stă în picioare, în spatele lui Rafa.

— îmi cer iertare din nou pentru vizita inopinată, spune Daniel. în Texas, obişnuim să ne vizităm prietenii, duminica.

Ana dă din cap. Buclele ei sunt prinse acum în agrafe, la spate, şi faţa ei este proaspăt spălată.

Daniel stă vizavi de ea la masă, fiindu-le astfel imposibil să evite contactul vizual.

— Vinul ăsta... niciodată nu am gustat ceva atât de delicios, oftează Rafa.

— Este minunat, mulţumim, *senor*, spune Ana.

A recunoscut vinul. L-a văzut în shopul din *Placita* hotelului. Sticla costă mai mult decât câştigă ea în două luni. Nu poate să nu se gândească la banii pe care i-ar fi obţinut dacă l-ar fi vândut. Probabil este dureros pentru sora ei să bea. Fiecare înghiţitură delicioasă îi îndepărtează de noul lor apartament.

Julia insistă ca Ana să vândă toate cadourile pe care le primeşte de la oaspeţii hotelului. Aruncă o privire spre cele două cutii de culoarea lavandei de pe masă, dorindu-şi cu disperare să le păstreze. întinde mâna, desface funda uneia dintre ele şi o deschide. Julia o loveşte cu piciorul pe sub masă. Ana se preface că nu pricepe şi îi întinde cutia deschisă surorii ei. Nevrând să jignească, Julia ia una dintre bomboanele în formă de trifoi mov din cutie. Poate că va reuşi să lege funda la loc şi să vândă cutia ca nouă.

— în Spania, noi ne întâlnim în general la cafenea, nu acasă, spune Antonio.

Julia zâmbeşte, îndulcindu-i reproşul.

— Cum de vorbiţi atât de bine spaniola?

— Mama s-a născut în Spania, *señora.* Este din Galicia, răspunde Daniel.

în jurul mesei se lasă tăcerea.

Fuga se apleacă spre Rafa. Şopteşte ceva, arătându-l pe Daniel.

— Prietenul meu are o întrebare, spune Rafa. A auzit că în Texas nu vă luptaţi cu taurii, ci îi călăriţi. E adevărat?

Fuga îl împunge în umăr.

— Oh, şi mai vrea să ştie ce aţi păţit la mâini.

— Da, călăritul taurilor este popular în Texas.

Daniel evită privirea ameninţătoare a lui Fuga şi întrebarea despre mâinile lui.

— Când va avea loc lupta prietenului tău cu taurul?

— De azi într-o săptămână. Lângă Talavera de la Reina.

Daniel profită de ocazie ca să-şi grăbească plecarea.

— Asta înseamnă destul de curând. Mai bine facem pozele acum, ca să am timp să le developez.

— Da! Bine zis, îl aprobă Rafa. Julia, avem nevoie de restul costumului pentru poze.

Atât Julia, cât şi Fuga sunt îngrijoraţi, dar Rafa se agită în spaţiul micuţ, adunând în grabă obiectele de îmbrăcăminte.

Ana îl instruieşte pe prietenul fratelui ei să ia loc. Scoate un pieptene din buzunar şi îi îmblânzeşte coama sălbatică de păr încâlcit. Daniel face o poză când Ana înmoaie o cârpă în găleata cu apă şi şterge cu blândeţe faţa matadorului.

— Afară e lumină mai bună pentru portret. Mă duc să caut un loc potrivit, zice el.

Antonio îi taie calea, în pragul uşii.

— *Mucho gusto,* spune Daniel, dând din cap.

— Şi mie îmi pare bine de cunoştinţă, răspunde Antonio, apoi îşi coboară vocea. Pentru fotografii interesante, ar trebui să exploraţi centrul oraşului. Mergeţi cu aparatul de fotografiat la Inclusa sau la căminele de copii din Madrid. Oamenii adoră fotografiile cu copii, dar nu şi le pot permite.

Este o sugestie ciudată. De ce i-ar permite un orfelinat sau un cămin să facă fotografii? Oare Antonio e sincer sau este o aluzie voalată la

aparatul lui scump de fotografiat şi la faptul că e atât de nelalocul lui în Vallecas? Denumirea *Inclusa* îi sună familiar. Daniel îi mulţumeşte lui Antonio şi iese din cocioabă.

O femeie care stă în apropiere îl măsoară din priviri pe când merge de-a lungul drumului de ţară, plină de suspiciune.

— Să nu îi faci rău Anei, şuieră femeia.

Daniel se uită în spate. Lui i se adresează? Femeia dă din cap şi flutură spre el un deget acuzator.

îşi căută cuvintele, neştiind sigur ce să spună.

Nu, *señora,* nu i-aş face niciodată vreun rău Anei

— .Nu sunt sigur că prietenului tău i-ar plăcea, spune Daniel. Nu a fost prea prietenos.

— *Ay,* aşa e felul lui. Ca multor altora, războiul i-a furat încrederea în oameni. Durerea îl face să nu fie prietenos, dar este un matador foarte curajos. Te rog să vii cu noi. Va fi o aventură grozavă!

Daniel cântăreşte ideea: fotografii pentru concursul lui.

— De asemenea, trebuie să fiu cinstit cu tine, adaugă Rafa. Avem nevoie de un mijloc de transport la Talavera de la Reina. Şeful meu de la abator a spus că am putea să mergem cu un camion cu măruntaie de animale moarte, dar nu mi-a confirmat nimic încă. Dacă am putea merge cu maşina ta mare şi frumoasă, ne-am face o intrare grandioasă.

afa dă năvală afară din cocioabă şi fuge după Daniel.

— *Texano,* s-a hotărât! Trebuie să vii la coridă, .duminica următoare.

R

Ana iese din cocioabă împreună cu Fuga. Faţa lui este curată. Părul lui, de culoarea ţiţeiului negru, este pieptănat cu cărare şi dat cu pricepere la o parte de pe faţa-i puternică, arhitecturală. Costumul turcoaz de lumini scânteiază la cea mai mică mişcare. Omul care adineauri arăta ca un criminal acum arată ca un matador. Julia se sprijină de catul uşii, cu un început de zâmbet pe faţă. Rafa nu îşi poate înfrâna entuziasmul.

—*Ay*, uită-te la maestro! Repede, hai să-i faci pozele înainte să dea năvală copiii. Ana spune că

rolfUmul e scump, dar ai putea dă-i faci două fotografii?

Daniel îl aşază pe Fuga în mijlocul drumului de ţară. Soarele după-amiezii îşi revarsă lumina aurie pe chipul tânărului. Rafa are dreptate. Fuga arată frumos şi are o alură regală în costumul de lumini. Dar se uită la Daniel cu atâta dispreţ, încât nu va da bine în portret. Aşadar Daniel îi spune lui Fuga să se uite la Ana, care stă în apropiere. Expresia lui Fuga se îmblânzeşte şi Daniel îi face o poză din profil.

— Te rog, *Texano,* spune că ne vei duce cu maşina ta.

— Rafa, încetează, îl admonestează Ana. Poate că *señor* Matheson are alte planuri pentru duminica următoare.

— Nu am, spune Daniel. Pot să vă duc eu, dacă vreţi.

— *¿Sí? ¡Gracias!*

Rafa îl copleşeşte pe Daniel cu mulţumiri şi discută detaliile. Apoi se duce după Fuga, care a intrat cu paşi mari şi apăsaţi înapoi în colibă. Daniel îşi ia rămas-bun de la Julia şi de la Antonio.

— Ana, o să vii şi tu, duminica viitoare? întreabă Daniel.

— Nu, *señor*. Ştiu că s-ar putea să vi se pară ciudat, dar nu mă interesează coridele.

Oftează şi îşi mută privirea undeva, în depărtare. Soarele îi transformă rochia decolorată şi îi poleieşte părul. Daniel îi face o poză.

— În regulă, Robert Capa, hai să vă conduc înapoi la maşina dumneavoastră, spune Ana.

Merg fără să îşi vorbească. Daniel zâmbeşte. Se simte atât de confortabil în prezenţa Anei, încât nu simte nevoia să umple spaţiul cu o conversaţie.

Dar când maşina apare la vedere, ea îi pune inevitabila întrebare:

— *Señor*, de ce aţi venit azi aici?

Daniel lasă să îi scape un oftat.

— îmi pare foarte rău. Nick mi-a spus că, după părerea lui, ar fi fost o idee bună.

Ana dă rigid din cap şi îşi continuă mersul.

— Vă sunt recunoscătoare, spune ea, când ajunge în dreptul maşinii.

— N-ai pentru ce, au fost doar nişte mici daruri. Ştiu că îţi plac bomboanele mov.

— îmi plac, spune Ana, uitându-se la DanieL întinde mâna să îi atingă încheieturile julite.

— Dar vă sunt recunoscătoare pentru că l-aţi salvat pe Nick.

— Oh.

Daniel face o pauză de o clipă, înghiţind în sec. Nu ştie cum să interpreteze gestul ei. Ana îl atinge, dar îi vorbeşte despre Nick. Se uită la mâna ei care se odihneşte pe a lui.

— Nu l-am salvat.

— Eu aşa am auzit, îl contrazice Ana.

— N-a fost o luptă dreaptă.

— Viaţa nu este o luptă dreaptă.

Stau amândoi lângă maşină, în tăcere. O chitară cu ritmuri gypsy începe să-şi ridice glasul în depărtare. Expresia ei subită de tristeţe resemnată este aceeaşi de atunci, la ambasadă, expresia feţei care transmite, fără a fi nevoie de cuvinte.

— Ana, pot să ajut cu ceva?

Ea râde stins.

— Nu, *señor*. Totul este bine aici. Dar probabil o să înţelegeţi acum de ce nu înotam în seara aceea, la hotel. Mi se permite să fac baie acolo de două ori pe săptămână.

îşi ridică ochii la Daniel, cu sinceritate şi umilinţă, totodată.

— înţelegeţi? Sunt atât de norocoasă să lucrez la Castellana Hilton. Nu mi-aş putea risca niciodată slujba ca să vă ajut cu proiectul dumneavoastră...

Se opreşte puţin şi îşi coboară vocea, şoptind:— ... chiar dacă îmi doresc nespus s-o fac. Mâna îi alunecă dintr-a lui. Se întoarce şi pleacă pe drumul de ţară spre cocioaba ei.
Daniel rămâne pe loc, petrecând-o din ochi. Pe măsură ce distanţa dintre ei creşte, gândurile lui strigă după ea.

„Ana, dacă îţi doreşti nespus s-o faci, atunci, te rog, nu pleca."

{ 56 }

verea.
Te-ai născut cu ea, nu ai dobândit-o. Complicea mută a sorţii, care determină viitorul şi trasează linii
adânci de separaţie. Este cuvântul pe care l-a mentionat Ben în chiar prima seară, cuvântul la care se gândeşte Daniel în timp ce conduce maşina înapoi spre Madrid.
Când intră din nou în hotel, foaierul i se pare opulent. Prea opulent. Exact aşa se simte şi când se întoarce de pe câmpurile petroliere la proprietatea lor din Preston Hollow.
Ben Stahl îi face semn să vină la el, în foaierul de sus. E împreună cu Paco Lobo.
— Voi doi vă cunoaşteţi? Dan, ţi-l prezint pe Fred Wolf, dar toată lumea îi spune Paco Lobo.
Bărbatul masiv şi chel poartă ochelari cu rame metalice şi ţine cu atâta grijă un trabuc între degete, de parcă ar fi ultima lui masă pe lumea asta. El este cel despre care Ana zicea că a adoptat un sat. Oare satul lui seamănă cu Vallecas?
— V-am mai văzut, dar nu am fost prezentaţi. încântat de cunoştinţă, domnule.

— încântat de cunoştinţă, Daniel. îţi place Madridul? Vreau să spun, când nu te târăşte Ben în vreo încăierare.
— Eu l-am târât afară, dar de încăierare s-a ocupat singur, râde Ben. Mâinile tale sunt în regulă, Dan?
— Sunt bine.

A

Pabo Loco se ridică.
— Ei bine, eu am plecat. Ben, mai gândeşte-te la ceea ce am discutat. Treaba asta s-ar putea să fie mai uşoară decât crezi. Avem nevoie doar de echipa potrivită.
Pabo Loco pleacă şi postura lui Ben se destinde. Se lasă pe speteaza scaunului şi îşi duce mâna la buzunar, după ţigări. Pachetul este gol. Îl mototoleşte şi îl aruncă în scrumieră. îşi trece cu nervozitate mâna peste ceafa şi se uită prin jur. Îi face semn Lorenzei, care circulă prin foaier vânzând ţigări şi trabucuri.
— Ei, şi ce ai făcut azi? întreabă Ben.
— Am fost la biserică, m-am spovedit ca un bun catolic şi apoi m-am dus în Vallecas.
Lorenza ajunge la ei. Ben alege un pachet de ţigări.
— În Vallecas? Ce naiba ai căutat acolo?
Ben pune o bancnotă mototolită pe tava Lorenzei.
— Mulţumesc, păpuşă, păstrează restul.
— *Gracias, senor*, spune Lorenza.
În loc să plece, zăboveşte prin preajmă.
Ben se apleacă spre Daniel.
— Cred că mă place.
— Cred că trage cu urechea, îi şopteşte Daniel.
— Se poate.

Ben aşteaptă ca Lorenza, cu rujul ei roşu, să se îndepărteze. De îndată ce e sigur că nu-i mai poate auzi, vorbele îi ies fără reţinere.

— Cu ea să nu te încurci. Scapă basma curată cu multe chestii, însă există un motiv pentru asta. Se spune că tatăl ei face parte din Garda Civilă.

— Zău?

Daniel aruncă o privire după Lorenza.

— Dar să rămână între noi. Conducerea hotelului ştie, dar angajaţii de rând, nu. Cum am spus, fereşte-te de buzele alea ca maşina de pompieri. Nu ştii cui i le mai flutură.

Nicio grijă, nu e genul meu

— .Aşadar ce te-a făcut să te duci la Vallecas? repetă Ben.
Daniel ezită, întrebându-se dacă să îi spună. La urma urmei,
Ben l-a îndemnat să dea la o parte straturile Madridului, să sape mai adânc.
— Nick mi-a dat adresa Anei, fata de aici, de la hotel. M-a asigurat că e în regulă să-i fac o vizită.
— Te-ai dus la ea acasă? Vai, Dan, oamenii nu procedează aşa aici. Nu e ca-n Texas.
— Asta am aflat şi eu. Dar a ieşit bine, în cele din urmă. Cred că m-am ales cu nişte fotografii grozave pentru competiţie.
Capul lui Ben se ridică din norul de fum.
— Serios? Mi-ar plăcea să le văd şi eu. S-ar putea să mă folosesc de ele. Pe cuvânt, eşti un tip pe gustul meu, Matheson. Majoritatea fotografilor s-ar milogi de Max Factor ca să îi ducă pe un platou de filmare. Dar tu ieşi şi te duci la Vallecas.
Ben arată cu vârful ţigării spre Daniel.
— îndrăzneţ. Acesta este cuvântul perfect pentru tine. îmi place.
— Mulţumesc. În mod categoric mi s-a dezvăluit o parte a Spaniei pe care nu am văzut-o aici, în Madrid. O să-i duc mâine filmul lui Miguel. Auzi, Ben, ce ştii despre Valea celor Căzuţi?
— Valea? Ziarul m-a trimis acolo, dar nu am făcut încă reportajul. Nici nu cred că-l voi face.
— De ce nu? E un simbol al reconcilierii, nu?
Ben izbucneşte în hohote răsunătoare, care dau într-un acces de tuse.
— Reconciliere? De unde ai auzit asta, Matheson?

— Nu am auzit. Aşa credeam eu. Din revista hotelului reiese că ar fi un soi de omagiu, dar se pare că îi tulbură pe unii oameni.

— Bineînţeles că da.

Ben îşi coboară glasul.

— A fost construită de prizonierii republicani. Muncă silnică. Unii au murit construind Valea. Iar acum se vorbeşte că
o să se exhumeze gropile comune din toată Spania şi o să se aducă rămăşiţele în Vale. Când se va termina, în terenul din pădure vor fi peste patruzeci de mii de cadavre exhumate. Imaginează-ţi o plimbare în acel parc.

Ben se scutură ca de un fior.

— Cadavre din ambele tabere ale războiului? întreabă Daniel.

Ben îl priveşte cu luare-aminte.

— Da, cadavre din ambele tabere ale războiului. Dar, din moment ce războiul s-a încheiat, n-a fost decât o tabără, Matheson. Ai fost în Vallecas, azi. Ai văzut. Sunt atât de multe sate ca ăla prin toată Spania.

Ben îşi coboară din nou glasul.

— Ani de-a rândul, Spania s-a prăbuşit, oamenii mureau de foame şi Franco cheltuia bani pe monumentul ăsta?

Ben clatină din cap şi trage cu sete din ţigară. Vorbeşte în timp ce suflă fumul.

— După al Doilea Război Mondial, până şi Germania, cel mai mare duşman al nostru, a beneficiat de Planul Marshall, dar Spania?

Ben face în aer un „zero” cu două degete.

— Spania a fost singura naţiune occidentală majoră exclusă din planul de redresare economică. Tu ce crezi că înseamnă asta?

— Nu ştiu ce înseamnă, răspunde Daniel. Tocmai de aceea pun întrebări.

— înseamnă că subiectul Spania e foarte controversat. Uite, înveţi despre Hitler şi Mussolini la şcoală, dar nu înveţi despre Franco, îi şopteşte Ben. Pentru că este încă în viaţă. Istoria nu s-a scris încă, Matheson. Dar tu o surprinzi chiar în aceste momente în fotografiile tale. Palpitant material.

Faptul că Ben se referă la fotografiile lui îl face pe Daniel să se simtă stânjenit. Şi mai e ceva ce îl face să se simtă stânjenit — faptul că Franco şi oamenii lui l-au invitat personal pe tatăl lui în Spania, ca să discute despre un proiect de colaborare. De ce face familia lui afaceri cu un dictator?

— Pui întrebări bune, Dan. Sper că fotografiile tale sunt la fel de interesante.

Daniel dă absent din cap, cu mintea îngreunată de confuzie, împotriva vocii raţiunii, se hotărăşte să pună o ultimă întrebare.

— Spune-mi, Ben, crezi că Nick o place pe Ana?

Ben scoate un nor de fum, pe care-l taie când dă peste cap restul de scotch.

O place? Oh, nu, cowboy, o iubeşte.în timp ce americanii îşi foloseau timpul înfiinţând centre comerciale şi supermarketuri, poporul spaniol muncea la construirea unui monument şi mormânt. Acum rivalizează cu celebrele lucrări ale faraonilor.

Acest monument, cunoscut sub numele Valea celor Căzuţi, este deschis de doi ani pentru vizitatori. Spaniolii au investit şaisprezece ani de trudă în construcţia sa şi se aşteaptă să devină unul dintre cele mai importante obiective de vizitare din lume. Se estimează că acest mormânt, conceput de generalul Franco, a costat şase milioane de dolari. Este situat în Cuelgamuros, la 30 de mile de Madrid. Este mai lung decât Catedrala Sfântul Petru, care este cea mai mare biserică din lume. S-a susţinut adesea că giganticul monument va fi mormântul lui Franco, dar nimeni nu este încă sigur de acest lucru. Aproximativ douăsprezece tone de oase ale soldaţilor ucişi în timpul Războiului Civil Spaniol vor fi îngropate în spatele Capelelor. Valea este dominată de o cruce uriaşă, mai înaltă decât Turnul EifFel, care poate fi zărită uneori şi din Madrid. Valea celor Căzuţi este doar un alt exemplu care dovedeşte abilităţile magnifice ale poporului spaniol.
„Spaniolii încheie giganticul monument” The Rosebud News, *Rosebud, Texas, 6 mai 196*

*o**57j

Ana se uită la cutia cu bomboane mov de la Daniel. Nu are de ales. Trebuie să o vândă şi să îi dea banii Juliei pentru datoriile lor. După ce s-a rugat de ea toată dimineaţa, Julia i-a permis să păstreze cealaltă cutie.
Un chelner de la hotel cumpără imediat bomboanele la preţ redus, pentru aniversarea soţiei lui. Ana ciupeşte câteva *pesetas* din

tranzacţie pentru ea şi cere permisiunea de a da un telefon. Când aude vocea lui Nick, se gândeşte să închidă.

— Ana, ştiu că eşti tu. De fiecare dată eziţi, de parcă ai vrea să te răzgândeşti. Nu-ţi face griji, nu este nimeni aici, spune Nick.

— Cum te simţi? întreabă Ana.

— Arăt mai rău decât mă simt.

Ana se uită fix la telefon.

— Nick... de ce ai făcut asta?

Linişte la celălalt capăt al firului.

— Chiar a venit în Vallecas? întreabă Nick.

— Ştiai că va veni. Tu i-ai spus s-o facă. A adus chiar şi cadouri. Rafa îl adoră şi l-a convins să îi ducă la coridă cu maşina, duminică.

— Ana, îmi pare tare rău, răspunde Nick. Eram pilit. Ai tot dreptul să fii supărată. Stăteam la masă şi Daniel mă tot întreba despre tine şi deodată mi-am zis: Stai aşa, de ce nu? Ana merită un pic de distracţie. Mi s-a părut că Dan e un puşti bogat şi răsfaţat, dar nu e. Spune sincer ce gândeşte şi, băi, frate, ştie să se bată. Cred că este într-adevăr un băiat bun.

— *Este* un băiat bun, Nick. Aşa că lasă-l în pace. Te rog să nu creezi probleme.

— Ana, eu nu creez probleme. Eu încerc să rezolv problemele. Ştii asta.

Da, ştie, dar nu contează. închide repede telefonul

.uenos días, señor! strigă Carlitos.

Se repede la uşa de la intrare, să îl întâmpine pe Daniel.

—A sosit o telegramă în dimineaţa asta pentru *señora* Matheson. Doreşte să i-o duc în cameră sau să v-o dau dumneavoastră?
Daniel vede telegrama şi încearcă să reziste tentaţiei. Nu poate.
— Mulţumesc, Carlitos. Am să i-o dau eu.
O pune în buzunarul de la spate şi iese din hotel.
— *Texano!* îl întâmpină Miguel. Nu mă aşteptam să te revăd atât de curând.
— Nici eu. Dar am nişte fotografii care trebuie developate urgent. Sunt pentru fratele Anei.
Daniel aşază două role de film pe tejghea.
— Fotografii pentru Rafa?
— Da, prietenul lui vrea să devină matador.
— Nu asta vor toţi? spune Miguel, râzând.
— Ei bine, va participa la o luptă de amatori, duminică. De aceea, când am fost în Vallecas, Rafa m-a rugat să îi fac câteva poze.
Miguel îl priveşte cu atenţie pe Daniel.
— Când ai fost acolo, ai văzut asta?
Arată spre poza făcută de Robert Capa, cu copiii în faţa clădirii bombardate.

—*¡B*

Fotografia pe care o admirai. Capa a făcut-o în Vallecas

— .Serios?

Miguel încuviinţează:

— Sunt multe cadre unice în Vallecas.

Se uită la filmele de pe masă.

— În general, las pozele să se usuce vreo câteva ore. Dacă vrei să vii înainte să închid, s-ar putea să fie gata.

— E foarte bine. Mă duc să fac nişte poze la Inclusa.

— Ce fel de poze ai putea face la Inclusa?

Daniel ridică din umeri.

— Cumnatul Anei, Antonio, mi-a spus că aş putea s-o găsesc interesantă.

— *¿Por qué?* insistă Miguel. Cred că n-ai înţeles bine.

— Ceva în legătură cu oamenii care nu-şi permit să facă fotografii. Presupun că o să aflu.

Daniel se îndreaptă spre strada O'Donnell. Inclusa, o clădire mare, de culoarea untului, se întinde pe un cvartal întreg. Flan- când ambele părţi ale arcului intrării de gresie stă încastrată statuia unui copil cu ochii goi, braţele întinse şi palmele deschise. Deşi masivă şi impozantă, clădirea nu are nimic ieşit din comun. De ce să-l fi trimis Antonio aici? Nu e nimic de fotografiat. Probabil, cum a sugerat Miguel, a înţeles el greşit.

Merge de-a lungul străzii, pe lângă Inclusa. Un cor de voci tinere răsună ca un clinchet în depărtare. Când ajunge la marginea clădirii, vede mulţi copii la joacă, într-o grădină mare. Tinere femei purtând rochii albe şi şorţuri negre îi supraveghează pe copii. Copiii sunt curaţi şi îngrijiţi, cu părul frumos pieptănat sau legat cu funde. Sunt veseli şi par sănătoşi, o scenă mult mai luminoasă în comparaţie cu orfelinatele din America. Poate de asta l-a trimis Antonio aici? Să

fie ăsta orfelinatul căruia îi donează bani părinţii lui?

Daniel face o poză.

Un vârtej de negru cu alb îşi face apariţia în vizorul lui. O călugăriţă. El se răsuceşte imediat pe călcâie şi face cale întoarsă,
înainte să îl descopere cineva. Să fie aceeaşi călugăriţă pe care a văzut-o cu copilul mort? Se uită la clădirile înconjurătoare. Sunt centre medicale. Clinici, spitale. Oare călugăriţa cu copilul se ducea la o clinică sau la Inclusa? Şi Garda Civilă o escorta?
Când coteşte înapoi pe strada O'Donnell, Daniel vede un băieţel stând lângă intrarea de la Inclusa. Umeri i se zguduie de plâns şi are faţa brăzdată de lacrimi.
— *¿Estás bien, chico?* îl întreabă Daniel.
Băieţelul clatină din cap. Buzele lui tremurătoare, ţinând strâns suferinţa în el, se deschid scăpând un suspin adânc.
Daniel se lasă imediat pe vine lângă băieţelul de pe trotuar.
— Hei! *¿Quépasa?*
Băieţelul ţine un bilet mototolit în mâna lui tremurândă. l-l întinde lui Daniel şi printre lacrimile care îi curg şiroaie sloboade declaraţia sfâşietoare:

Mama mea nu mă mai iubeşte. **P**uri

aleargă pe intervalul dintre fişete, sperând să afle mai multe informaţii. Trebuie să se grăbească. Dacă nu se alătură celorlalte ajutoare, afară, cineva i-ar putea remarca lipsa.

întrebările rămân înrădăcinate în mintea ei, dar nu prea are pe cine să întrebe. Dacă Inclusa vrea să găsească familii pentru copii, de ce sunt taxele de adopţie atât de mari? La ce sunt folosite sumele uriaşe de bani? Bărbatul cu faţa buhăită şi soţia lui cu perna erau dispuşi să plătească două sute de mii de *pesetas* pentru un copil?

I-ar putea pune preotului aceste întrebări. Dar preotul s-ar putea să o mustre din nou, fiindcă vorbeşte despre alţii şi nu despre ea. Sau să-l întrebe pe doctorul care aduce nou-născuţii pe uşa din spate a orfelinatului? Nu o poate întreba pe Sora Hortensia. Dacă o face, atunci Sora va şti că s-a uitat într-un dosar, fără permisiune. însă grija lui Puri pentru copii este mai presus de orice remuşcare în privinţa iscoditului. Dacă va avea în continuare acces la încăperea cu dosare, poate că va găsi lămuriri în dosarele vreunor copii recent adoptaţi.

Puri ştie că nu o poate întreba pe mama sa. O va certa pentru curiozitatea ei. Va spune ceea ce îi spune întotdeauna:

Estamos más guapas con la boca cerrada.
Suntem mai atrăgătoare cu gurile pecteluite.

Deschide ultimul fişet de la capăt. Dosarele sunt etichetate CORESPONDENŢĂ GENERALĂ. în partea din spate a sertarului sunt mai multe dosare marcate cu REZOLVAT. Puri scoate un dosar.

Răsfoieşte notiţele şi ajunge la o scrisoare, scrisă de mână, adresată unui doctor.

Dragă doctore López,

îţi trimit o altă scrisoare, nu ca să te supăr, bunule domn, ci pur şi simplu ca să am conştiinţa împăcată. Soţia mea a spus că pruncul pe care l-a născut era chel şi că avea un semn roşu din naştere pe braţ. Pruncul decedat care ne-a fost

arătat era mai mare decât fiul nostru, avea un pic de păr închis la culoare şi nu avea semnul pe braţ. Dumneata şi Sora Hortensia ne-aţi explicat că durerea pentru moartea copilului ne-a întunecat amintirea. Dar nu este posibil să fi fost cumva o greşeală? Nu se poate să fifost copilul mort al altui cuplu?Desigur, nu aducem nicio acuzaţie, nici dumitale, nici clinicii; o socotim pur şi simplu o eroare neintenţionată. Aşteptăm cu nerăbdare răspunsul dumitale şi sperăm că ne vei ajuta să cercetăm mai amănunţit problema.

Puri se uită la următoarea scrisoare.

Dragă Soră Hortensia,

Făcând un calcul alfinanţelor noastre, ne-am dat seama că suma de 300 000 de pesetas *pentru adoptarea unui copil ne depăşeşte în mod categoric posibilităţile. Dumneata ne-ai sugerat să plătim câte 30 000 de* pesetas *timp de zece ani, dar şi aşa este imposibil pentru noi. Din nefericire, nu vom putea adopta un nou-născut. Cu recunoştinţă pentru înţelegerea dumitale.*

¡Viva España!

Trei sute de mii d*zpesetas}* Puri se uită la data scrisorii. Este de acum câteva luni. Următoarea scrisoare este nesemnată şi conţine doar câteva fraze scrise de mână.

Ne-aţi furat copilul.

Să mă ierte Dumnezeu dacă greşesc. Dacă am dreptate,

nu există iertare pentru voi.

Puri reciteşte prima frază.

Ne-aţi furat copilul.

Ce vrea să însemne? Cine le-a furat copilul? Puri îşi aminteşte de femeia care a oprit-o pe trotuar. Spusese că pruncul ei fusese luat pentru

botez, dar nu îi mai fusese adus înapoi. Tonul ei era insistent, disperat, dar şi plin de teamă.
Se aude un zgomot pe hol. Trebuie să se întoarcă în grădină. Puri rulează celelalte scrisori din dosarul pentru corespondenţă şi le îndeasă pe sub bluză, unde stau bine în lenjeria de corp şi ascunse de şorţul ei.
Cu inima bătându-i cu putere, se repede în sus pe scări. Când trece pe lângă biroul de primiri, aude o voce masculină.
— L-am găsit plângând pe stradă. Avea biletul ăsta în mână.
— Vă mulţumesc că l-aţi adus înăuntru.
Puri se opreşte în dreptul uşii. Un băieţel cu obrazul scăldat de lacrimi şi cu pantalonii găuriţi e cocoţat pe un scaun. Un bărbat tânăr stă ghemuit în faţa lui. Tânărul se ridică să plece, iar Puri tresare.
— Daniel?! exclamă ea.
Tânărul se uită la ea, nedumerit. Sora Hortensia o priveşte şi ea cu aceeaşi expresie.
Puri îşi duce o mână la piept.
— Sunt eu, Puri. Verişoara Anei.

Dar cuvintele ei abia dacă se fac auzite. Când Puri îşi atinge pieptul cu mâna, se aude un foşnet de hârtii de sub şorţul ei

{ 60 }

J- — Bineînţeles că este naiv. Să vii neinvitat în Vallecas? Provine dintr-o familie americană bogată. Nu ştie nimic despre Spania.

Julia o ridică pe Lali din lădiţa care-i serveşte drept pat, ca să o hrănească.

— Nu-i adevărat, mama lui s-a născut aici. Vorbeşte bine spaniola, spune Antonio. Şi pare generos. E frumos din partea lui să îi ducă pe băieţi la coridă.

— Nu îmi fac griji pentru băieţi. îmi fac griji pentru Ana. Ai văzut cum se uita la ea?

— Aproape toată lumea se uită aşa la Ana. Ar trebui să fii mai degrabă îngrijorată de felul cum se uita Ana la el.

Antonio are dreptate. Julia a remarcat felul în care Ana şi-a temperat entuziasmul în timp ce se spăla pe faţă şi îşi strângea părul la spate. A remarcat, de asemenea, şi armonia tăcută dintre sora ei şi texan. Şi-ar fi dorit să o poată încuraja şi să o sprijine pe Ana, în loc să o blocheze la fiecare pas.

— *Ay,* chiar dacă e drăguţ, este un oaspete al hotelului. Ana nu trebuie să-şi pună slujba în pericol, îi zice ea lui Antonio.

Copila se zvârcoleşte în braţele Juliei. Se uită la fiica ei. Este încă atât de mititică. O altă femeie din Vallecas are un bebeluş de două luni, deja mai mare decât Lali la patru luni.

are foarte drăguţ, spune Antonio. Poate un pic cam naiv.

— *Mi amor,* nu ne ajung banii nici luna asta, spune Antonio. E vreo posibilitate ca Luis să îţi dea un avans?
Julia scoate un oftat adânc.
— Nu pot să îi cer din nou lui Luis. Ia bomboanele de La Violeta cu tine la muncă. Vezi dacă poţi vinde cutia undeva pe drum.
— Nu i-ai spus Anei că vom păstra o cutie?
Ba da. Ana promisese să vândă o cutie la hotel, dar o implorase pe Julia să o păstreze pe cealaltă.
Julia îşi aminteşte cum Ana strângea la piept cutia legată cu fundă, rugând-o:
— Doar de data asta, Julia. *Por favor*. Pentru mine.
Urăşte s-o dezamăgească pe sora ei, dar urăşte şi mai mult
sărăcia. De ce o fi desfăcut sticla de vin? Le-ar fi adus bani frumoşi. Toţi economisesc bani pentru mutare şi fiecare *peseta* contează. După calculele Juliei, în două luni ar avea aproape toată suma.
— *Mi amor,* spune-mi adevărul. De cutia de bomboane vrei tu să scapi sau... de *texano*? întreabă Antonio.
Intenţia lui e s-o tachineze, dar oboseala a făcut-o să-şi piardă simţul umorului.
— Nu ne permitem luxul bomboanelor, Antonio. Te rog, vinde-o. Avem nevoie de bani.
Julia îşi aminteşte conversaţia.
Războiuls-a terminat. Trebuie să ne acceptăm soarta şi să facem sacrificii. Să ai în vedere pacea şi stabilitatea mai presus de toate, Julia. Lasă adevărul pentru o zi îndepărtată din viitor, o povăţu- ise mama ei.
Cât de îndepărtată este acea zi? Au trecut aproape douăzeci de ani de la încheierea războiului şi adevărul stă în continuare în umbră. Dar Julia se autoconvinge că, deşi este dureros să ţii adevărul

ascuns, exact asta trebuie să facă. Aşa se păstrează pacea. Asta a vrut mama ei.

Daniel ia metroul până la Puerta del Sol, reflectând la cele aflate. Călugăriţa din birou, care s-a prezentat drept Sora Hortensia, era mai în vârstă decât călugăriţa cu copilul, pe care o fotografiase el. Verişoara Anei a părut să se bucure că îl revede, dar dintr-odată a început să tuşească şi a cerut grăbită permisiunea să iasă în grădină.
— De unde o cunoaşteţi pe Purificación a noastră? l-a întrebat Sora Hortensia, plină de suspiciune.

Când Daniel i-a explicat că familia lui stă la hotelul Castellana Hilton, unde lucrează verişoara lui Puri, călugăriţa începuse subit să îl descoasă.

Gândindu-se la acest episod, Daniel are un sentiment de nelinişte, ca atunci când merge la confesiune. La ieşirea din metrou, vede nişte poliţişti în uniforme cenuşii care înconjoară un tânăr. Nimeni nu îndrăzneşte să se uite. Trecătorii grăbesc pasul pe lângă ei, cu capetele plecate. Face şi el la fel. Grăbeşte pasul şi coteşte pe Caile Echegaray.

în loc să se întoarcă la hotel, se hotărăşte să aştepte până când pozele lui vor fi developate. O firmă verde, decolorată, îl atrage pe Daniel de pe o stradă lăturalnică. Bărbaţi cu băşti stau la un bar, sub un bec pătat de muşte, în vreme ce barmanul ţine socoteala consumaţiei trăgând linii cu creta pe tejgheaua de lemn. Atmosfera din încăpere se schimbă în momentul în care intră el. în mod cert, vizitatorii nu frecventează acest local.

Şiruri de sticle prăfuite sunt aliniate pe rafturile din spatele barului, dar selecţia de băuturi este limitată. Numai coniac *Jerez*
şi apă de la robinet. Daniel comandă un vin Manzanilla, preferatul mamei lui. Este singura băutură pe care o recunoaşte şi îşi aminteşte că miroase bine.

îşi alege o masă din spate şi îşi agaţă geanta de spătarul unui scaun. Un bărbat morocănos îi aduce din partea casei o farfurie cu măsline verzi şi un cârnat marmorat cu grăsime ivorie.

Daniel îşi duce mâna la buzunar, după telegrama pe care i-a dat-o Carlitos la hotel.

Pune plicul pe masă, în faţa lui. Este adresat nu doar mamei, ci şi tatălui său. îl întoarce pe dos. Jumătate din clapa plicului nu este lipită. Mănâncă o măslină şi încearcă să-şi distragă atenţia de la plic. Nu este treaba lui. Este ilegal să deschizi corespondenţa altcuiva. Va trebui să meargă din nou la confesiune. Dar poate că va găsi nişte răspunsuri înăuntru.

Ispita este prea mare. Daniel îşi strecoară un deget pe sub clapă. Dezlipeşte cu grijă restul de adeziv şi scoate telegrama din plic. Formularul Western Union are culoarea cepei. Mesajul telegrafic este imprimat pe o bandă subţire, albă, lipită pe formular.

TELEGRAMA WESTERN UNION
- PRIN CABLOGRAMĂ

EXPEDITOR: BUD MATHESON — DALLAS, TX D-LUI SI D-NEI MARTIN MATHESON — CASTELLANA HILTON, MADRID

PREOTUL MI-A ÎMPĂRTĂŞIT NOUTATILE. I-ATI SPUS LUI DANIEL? MA TEM CA VA FI GREU PENTRU EL. VOM PREGĂTI PERSONALUL CASEI PENTRU SCHIMBARE. Daniel se holbează la mesajul de la unchiul său. Fratele tatei lui este un om pragmatic, care rareori îşi

exprimă emoţia sau preocuparea. Temerea lui aprinde o scânteie de frică în Daniel, readucându-i în minte nedumeririle — tonul iritat din vocea mamei lui, dorinţa ei de neclintit de a veni în Spania, faptul că tatăl lui menţionase „o perioadă dificilă”. Să fi înţeles el pe dos?

Oare părinţii lui divorţau

?Daniel străbate ca în transă drumul înapoi până la atelierul lui Miguel. Picioarele i se mişcă, dar i se par detaşate de trup. A stat ore întregi holbându-se la telegramă şi la farfuria cu măsline. Neavând cu cine să vorbească, şi-a construit propriile teorii.

Comportamentul ciudat al părinţilor capătă dintr-odată înţeles. Bătaia lui cu necunoscuţii de pe alee nu atrăsese nicio consecinţă de la vreunul dintre ei. Erau mult prea preocupaţi cu problemele lor ca să îl mustre pe el. Cu puţin timp înainte de călătoria lor la Madrid, îi auzise pe ai lui certându-se în dormitor. Mama lui plângea. De ce nu acordase atenţie acestui episod? Aparatul de fotografiat pe care îl primise cadou de la mama lui şi sprijinul pe care i-l acorda ea în privinţa artei fotografice îl frustrau pe tatăl său. Asta să fi fost ceea ce le provocase „perioada dificilă” şi, în concluzie, să fie el de vină?

Se gândeşte la tot ce ar putea schimba un divorţ. Oare mama lui se va muta înapoi în Spania? De aceea pomenise tatăl lui că era important să fie fericit în Madrid? Sincronizarea cu absolvirea lui nu poate fi o coincidenţă. Aşteptau ca el să plece la

colegiu şi apoi să se despartă? O să fie obligat să aleagă cu cine va sta?

Daniel cunoaşte o singură familie destrămată de divorţ în Dallas. Consideraţi paria, soţii divorţaţi au fost scoşi din Registrul Social. Divorţul nu este o opţiune pentru cuplurile catolice. Prin urmare, părinţii lui vor rămâne căsătoriţi, dar vor locui separat. Există câteva cupluri din Dallas cu reşedinţe diferite

.Soţul locuieşte în casa de vacanţă şi soţia locuieşte în casa din Preston Hollow. Sunt văzuţi împreună la evenimente sociale şi rămân în Registru. Aparent, totul rămâne intact. Dar toată lumea ştie adevărul: în spatele uşilor închise, viaţa este sfarâmată în bucăţi. Aşa cum îşi simte şi el capul acum.

— *Texano!* strigă Miguel, când Daniel intră în magazin. Cred că o să fii foarte mulţumit. Fotografiile tale sunt *excelentei*

Complimentul ar trebui să îl umple de bucurie, dar el abia dacă-l percepe.

— Grozav. Şi mulţumesc încă o dată pentru că le-ai developat atât de repede.

Daniel îşi scoate portofelul.

— Cât îţi datorez, Miguel?

— Nu vrei să le vezi?

— Nu acum, răspunde Daniel.

Miguel îl priveşte cu îngrijorare pe când primeşte banii.

— *¿Estás bien, amigo?*

— *Ay,* am multe pe cap.

— *Ya lo veo.* Văd asta. Dar, când o să te simţi mai bine, te rog să te întorci. Mi-ar plăcea să discut despre fotografiile astea cu tine.

— Desigur, şi mie mi-ar plăcea.

Daniel ia plicul mare şi iese din prăvălie.

Hotelul este animat de muzică şi de oaspeţi. Sute de tineri în uniforme complet albe umplu foaierul. Daniel n-are chef de vreo distracţie. îşi doreşte să fie singur. în linişte.

Ben Stahl stă de vorbă cu un bărbat mai în vârstă şi ia notiţe într-un carneţel. Lorenza şi Ana se învârt pe la marginea grupului, vânzând ţigări şi trabucuri. Ana îl vede pe Daniel în drum spre lift şi îşi croieşte drum spre el.

— *Buenas noches, señor*.

— *Hola*, Ana. Se pare că este o mare petrecere.

— Cadeţii forţelor aeriene americane vizitează Madridul, în timpul turneului lor de vară. Ambasada dă o recepţie aici, îl informează ea.

— Ei bine, te las să îţi vezi de treabă, spune el.

Ana se încruntă.

— *Senor* Matheson, sunteţi bine?

Daniel se uită la ea. îngrijorarea Anei este atât de sinceră. Ar vrea să îi spună totul. în loc de asta, îi zâmbeşte fără vlagă.

— Sunt bine. Cred că voi lua cina devreme în camera mea, astă-seară.

Ea răspunde cu glas domol.

— Desigur, *senor*. O să-i spun operatorului de la room-service să vă sune imediat.

— Mulţumesc, Ana. Apreciez.

îşi continuă drumul spre lift, ţinând plicul cu fotografii în mână.

— Etajul şapt *z, por favor*.

Ascensorul urcă. Inima lui Daniel se scufundă.

Căruciorul de room-service stă în camera lui. Capacul argintiu şi bombat stă neclintit pe platoul cu antreuri. O bătaie uşoară se aude la uşă. Daniel deschide şi o descoperă pe Ana în hol.

— Scuzaţi-mă pentru deranj, *senor*. Voi pleca în curând, să îmi petrec noaptea acasă. Voiam să vă întreb dacă vreţi să vă aranjez patul pentru somn.

— Oh, mulţumesc. Ar fi bine.

Daniel se dă la o parte, permiţându-i Anei să intre. Se trânteşte înapoi în fotoliu, în vreme ce ea se agită prin cameră.

Ana ia capacul de argint de pe platoul de cină.

— Nu aţi mâncat. Nu v-a plăcut meniul? Putem să cerem altceva.

— Nu mi-e foame.

Ana se apropie şi se aşază lângă Daniel.

— Iertaţi-mă că mă amestec, *senor*, dar în mod clar nu sunteţi în apele dumneavoastră.

Daniel se uită la Ana. Ea se apleacă spre el, îngrijorată şi dornică să-l ajute. Buclele castanii i se odihnesc în valuri perfecte pe umeri. Ochii ei caută răspunsuri.

— Ana, dacă îţi zic ceva, promiţi să nu spui nimănui?

— *Senor,* spune Ana zâmbind larg, puteţi fi sigur că sunt o persoană care ştie să păstreze un secret.

Daniel dă din cap. Face semn spre telegrama de pe măsuţă.

— Citeşte-o.
Ana ia foaia de hârtie şi citeşte rapid mesajul.
— Nu înţeleg.
— Asta e a doua telegramă. Ştiu că n-ar fi trebuit să le citesc. Aşa îmi trebuie, dacă îmi bag nasul în secretul lor.
Ana stă puţin, examinându-l pe Daniel.
— Şi care anume credeţi că e secretul lor?
— Cred că s-ar putea să divorţeze.
Ana se trage înapoi, uluită.
— Nu, *senor*. Nu divorţează.
— Mi-ar plăcea să fie adevărat.
— *Sefior,* eu...
Ana se opreşte, parcă alegându-şi cuvintele cu grijă.
— *Senor,* personalul de la curăţenie vede multe la hotel. Pot să vă asigur că părinţii dumneavoastră nu se despart.
— Ştii tu ceva?
Ana închide ochii şi scoate un oftat de frustrare.
— Politica de confidenţialitate a hotelului mă împiedică să spun mai multe.
Se apleacă şi pune o mână peste a lui Daniel.
— *Senor,* părinţii dumneavoastră nu se despart. Sunt atât de sigură, încât hai să facem un pariu. Dacă mă înşel, o să vă ajut la proiect.
— O să fii Jane Doe?
— Nu, n-o să fiu Jane, răspunde Ana. O să fiu Tom Collins.
— Cine-i Tom Collins?
— Tom Collins este o băutură din meniul barului din foaier. O băutură cu multă gheaţă.
îi zâmbeşte dulce.
Daniel râde.
însă nu e nevoie să discutăm despre proiectul dumneavoastră, fiindcă eu voi câştiga pariul, afirmă Ana.Daniel se uită lung la mâna delicată a Anei aşezată peste a lui. îl atinge la fel cum a făcut-o în Vallecas, când stăteau lângă maşină. El îşi întoarce încet palma. Degetele lor se ating şi se împletesc. Un val de căldură îi coboară spre mână. Pleoapele Anei flutură şi se închid.
— Eu... acelea sunt fotografiile făcute în Vallecas?

Se ridică în picioare şi mâinile lor împreunate capitulează. Se duce la pozele înşirate pe birou. Ana rămâne acolo, în tăcere, cu spatele la Daniel. El îşi şterge palmele emoţionate pe coapsele jeanşilor.

— Miguel le-a developat azi.

Una dintre imagini a fost mărită. Este portretul lui Fuga şi este uluitor.

— *¡Dios Mio!* exclamă Ana. Ia te uită la Fuga. Arată ca un adevărat *torero*| Rafa o să fie extaziat!

Daniel se apropie în spatele ei.

— Mă bucur că-ţi place. Du-i-o lui Rafa. Ştiu că are nevoie de ea ca să facă publicitate luptei ce urmează.

Daniel pune fotografia în plic.

— Va fi atât de încântat, *senor*. *Gracias.* Aţi fost tare bun cu familia mea.

îşi ridică privirea la el.

— Ar trebui să plec. Sunaţi la room-service dacă mai doriţi gheaţă.

Râde fâstâcită şi se îndreaptă spre uşă.

El nu vrea să plece.

— Am văzut-o pe verişoara ta, astăzi.

Ana se opreşte.

— Aţi văzut-o pe Puri? Unde?

— La Inclusa. Antonio mi-a sugerat să mă duc acolo, să fac nişte fotografii.

Chipul Anei se întunecă de îngrijorare.

— La Inclusa?

Năvala ei de gânduri este evidentă.

— îmi cer scuze. Trebuie să plec. Nu îmi pot permite să pierd mijlocul de transport până la Vallecas. Poate o să ne vedem mâine. Ştiu că părinţii dumneavoastră se întorc dimineaţă de la Toledo.

Daniel dă din cap.

— îţi mulţumesc că ai stat de vorbă cu mine, Ana. Sper să ai dreptate.

— Plăcerea a fost de partea mea, *señor*.

Ea iese pe hol, după care îşi bagă repede capul pe după uşă, cu un zâmbet larg.

Ştiu că am dreptate

Rafa aşteaptă până la vremea prânzului. Anunţul lui va fi de mai mare efect dacă sunt adunaţi cu toţii. Trage cu ochiul la fotografia din plic, încercând să nu lase semne pe hârtia lucioasă cu degetele lui.

Fuga stă în picioare, în profil. Silueta lui este foarte clară, dar drumul lung din spatele lui este difuz, creând imaginea unei căi către destin. Eleganţa costumului contrastează cu maxilarul lui puternic şi cu pometii proeminenţi. Fotografia surprinde forţa, taifunul care este Fuga.

Americano nu e doar un tip de treabă, ci şi un bun fotograf.

Rafa trece pe lângă şorţurile îmbibate cu sânge care atârnă în cuiele lor. Se duce la tovarăşii lui de muncă, aşezaţi la masă. Mânecile şi pantofii lor sunt mânjite cu moarte. Rafa scutură din cap, ca să alunge vocile dinăuntru, concentrându-se.

— *Caballeros,* aţi auzit de *mi amigo* care va lupta, duminica asta, lângă Talavera de la Reina?

— Vrei să spui *amigo* al tău ale cărui măruntaie vor fi străpunse de un tăuraş răpciugos?

Bărbaţii de la masă izbucnesc în râs, iar unul ridică vocea, cu o istorioară:

— Am cunoscut cândva un *maletilla* amator. S-a văzut cu maţele scoase. Era atât de disperat să lupte, încât l-a pus pe un prieten să i le îndese la loc în burtă şi să îl coasă cu sfoară. Cusăturile făcute în grabă au fost prea largi. O bucată de maţ i-a rămas atârnată pe afară.

Ceilalţi scot mormăituri colective şi dau din cap

— .*St, st,* zice Rafa. Am auzit cu toţii poveşti despre tineri care şi-au urmat visul — căutând victoria într-o duminică după-amiază. Timp de patru sute de ani, visul ăsta i-a băgat pe fiii Spaniei în mormânt, nu-i aşa?

Bărbaţii dau din cap, aprobator.

— Ştim că spectacolul şi tradiţia îi aduc pe bărbaţii cu bani la casa de bilete, dar de multe ori foamea şi disperarea îl aduc pe un *torero* în arenă.

Toţi îngână aprobator:

— *St, st.*

— Despre *capeas,* luptele de amatori cu tauri tineri, ştim că sunt singura modalitate de a fi remarcat de sponsori şi de crescătorii de vite. Sunt adesea singura modalitate prin care un amator se poate întâlni cu un taur. Drumul spre arena Las Ventas din Madrid e lung, *amigos.* Dar pentru un *torero* aspirant, care caută un sponsor şi intrarea în lumea coridei, începe duminica aceasta. Sprijiniţi-l pe acest tânăr luptător cu taurii la prima lui *capea.* Sprijiniţi-l, în speranţa că ar putea deveni în curând un *matadero* şi se va putea pregăti acolo, alături de ceilalţi aspiranţi la titlul de *torero.*

Rafa primeşte un ropot de aplauze.

— Are deja un nume? întreabă supervizorul.

— Are.

Rafa face un pas înainte.

— *Caballeros*, vă veţi aminti de această zi, ziua când i-aţi văzut chipul pentru prima oară. Vi-l prezint pe... *El Huérfano!*

Scoate fotografia din plic şi o aşază cu mândrie pe masă. Grupul de bărbaţi izbucneşte în urale puternice şi în aplauze. Rafa radiază de mândrie.

— El Huérfano? Orfanul? mormăie supervizorul.

— *St,* el însuşi şi-a ales numele, şopteşte Rafa. În timpul şederii lui în închisoare, un coleg

(6 5)

de celulă drăguţ îi spunea El Huérfano. Bărbaţii încep să pălăvrăgească.

— Aţi mai văzut vreodată un *maletilla* cu o asemenea poză?

— Sau cu un asemenea costum de lumini pentru o *capea* sătească?

Supervizorul îl bate pe Rafa pe spate.

— *Bien hecho.* Grozavă treabă. Dar, Rafa, eşti sigur că vrei să fad parte din *cuadrilla* omului ăstuia? Tu eşti un promotor înnăscut.

— *Gracias,* dar ăsta a fost planul nostru dintotdeauna. Când eram mai mici, el m-a ajutat. Acum o să-l ajut eu pe el.

Rafa va purta doar un costum de lumini modest, negru. Va merge tot timpul în spatele lui Fuga, nu alături de el. Nimeni nu îi va cere vreodată un autograf lui Rafa, nici nu i se va permite să mănânce la aceeaşi masă cu matadorul său. Dar el va sta în arena cu nisip. Îl va proteja pe prietenul său.

Va înfrunta frica. Şi va câştiga. **E**ste bine.

Sora Hortensia o asigură pe Puri că orfanul nou sosit s-a bucurat de o noapte confortabilă şi că băieţii ceilalţi l-au primit cu căldură.

— Mi-ar plăcea să putem face ceva pentru ceilalţi copii, spune Puri.

— Ce vrei să spui cu asta? o ia la rost Sora Hortensia. Le oferim un adăpost, îi hrănim, îi

îmbăiem, îi îmbrăcăm şi ne ocupăm de educaţia lor. Majoritatea sunt copiii degeneraţilor! Dar aici capătă simţul comunităţii şi, când vor creşte, vor deveni nişte adulţi de nădejde.

— Da, majoritatea sunt fericiţi. Dar nu au părinţi.

Sora Hortensia scoate un oftat de agasare.

— E mai bine să nu ai părinţi, decât să ai părinţii nepotriviţi.

Puri se gândeşte la declaraţia asta a Sorei. N-a prea putut să

doarmă, gândindu-se la băiatul care plângea, abandonat pe trotuar. Multe familii au câte opt sau zece copii, dar niciun mijloc să îi întreţină. Se gândeşte la José, băieţelul căruia îi căzuse un dinte, şi la scrisoarea Sorei Hortensia către familia lui, în care le povestea cât de talentat şi de isteţ este. Dar ei nu l-au vrut înapoi. Sunt părinţii nepotriviţi. José are noroc că locuieşte la Inclusa. Va deveni un bărbat de nădejde. Puri se gândeşte la micuţa Trifoi, preferata ei. Dacă nu o vrea nimeni

?Puri ştie că ea este norocoasă că e singură la părinţi şi primeşte întreaga lor atenţie, dar un singur copil nu satisface dispoziţiile franchiste ca familiile să fie numeroase. A încercat să discute

odată acest lucru cu mama ei. Când Puri a comentat faptul că era o raritate în Spania să fii

(6 5)

copil singur la părinţi, aşa ca ea, mama ei s-a simţit profund ofensată şi a plecat cu paşi apăsaţi în camera ei.

Faţa Sorei Hortensia se îmblânzeşte.

— Tu ţii foarte mult la copii, Purificación. Doctorii şi cu mine vedem asta. Îţi suntem recunoscători pentru inima ta iubitoare. Este o virtute. Ca şi tine, vrem ca fiecare copil să aibă cea mai bună şansă de a reuşi în viaţă.

Puri dă din cap cu emfază.

— Da, Soră. Aşa e. Vreau ca aceşti copii să aibă o oportunitate.

Puri se gândeşte la scrisorile pe care le-a dosit în uniforma ei.

Două erau de la familii de republicani spanioli, disperate să regăsească un copil despre care bănuiau că le-a fost luat la naştere.

— Bineînţeles, zice Sora Hortensia, dând din cap. Exact asta vrem şi noi. Oportunitatea de a avea o viaţă bună, o viaţă evlavioasă, o viaţă reabilitată şi eliberată de păcatele trecutului. Sunt foarte mulţumită de devotamentul tău. Avem planuri pentru tine, Purificación.

Planuri pentru ea? Pieptul i se umflă de mândrie.

— Deocamdată, du acest dosar jos şi pune-l la locul lui.

Îi dă lui Puri un dosar şi, de asemenea, o bucăţică de hârtie cu două numere.

— Găseşte dosarele pe care ţi le-am notat pe hârtie şi adu-le în biroul meu.

încântată de ocazia de a se întoarce în camera dosarelor, Puri se grăbeşte să coboare la subsol.

Scoate hârtiile de sub şorţ, hârtiile pe care le-a şterpelit ieri, şi le pune la loc în dosarele lor. Din fericire, accesul ei fals de tuse le abătuse atenţia de la foşnetul hârtiilor. Se uită la dosarul pe care Sora Hortensia a rugat-o să îl pună în fişetul corespunzător.

întrebări. De ce se agaţă cu atâta disperare de întrebări? De ce nu îşi poate desface pumnul ca să le lase să zboare departe?

împreună cu doctorii, episcopii şi preoţii, Sora Hortensia îşi dedică întreaga ei existenţă orfanilor. Este o lipsă de respect să îi pună sub semnul întrebării autoritatea.

Şi totuşi ceva nu-i dă pace. Ezitare. îndoială. îi este ruşine de asta, totuşi se simte obligată să cerceteze mai departe. Puri se întoarce la dosarele REZOLVATE şi continuă să citească scrisori. Sunt sute, datând de acum aproape douăzeci de ani.

Majoritatea corespondenţei este politicoasă şi precaută. Dar de ce sunt dosarele marcate ca REZOLVATE, din moment ce nu sunt rezolvate deloc?

O femeie a dat naştere unui băiat sănătos, dar mai târziu i s-a spus că s-a sufocat cu cordonul ombilical şi a murit. Să fi fost o greşeală?

Un doctor i-a spus unui cuplu că urma să aibă gemeni, dar la naştere călugăriţele au susţinut că n-a fost decât un singur copil. Să fi fost o greşeală?

Multe scrisori sunt de la familii care întreabă unde sunt îngropaţi copiii lor decedaţi. Scrisorile fac referire la „insistenţa generoasă a clinicii de a se ocupa de înmormântarea copilului decedat”, dar părinţii ar dori acum să viziteze mormântul.

Puri se mişcă iute. Cele două dosare pe care le-a cerut Sora sunt pentru nou-născuţi recent

adoptaţi, *sin datos.* în vreme ce parcurge iute fiecare dosar, constată că nou-născuţii nu au ajuns

(6 5)

în orfelinat prin *tomo,* cutia din perete. Unul a venit direct de la spital, iar celălalt, de la o clinică medicală din apropiere. Unul dintre copii a fost trimis unui preot solicitant din Bilbao. Dosarul celuilalt copil este mai criptic.

Puri scoate dosarul neetichetat de pe birou, ca să compare taxele de adopţie pentru fiecare copil. Atunci observă că preţul pentru Trifoi a fost modificat.

Suma de 200 000 de *pesetas* este tăiată cu o linie. Acum scrie: „150 000 de pesetas — urmează a se plăti”.

Bine aţi venit înapoi, *Señora* Matheson.

Sper că v-a plăcut la Toledo, salută Ana, stând la intrarea în apartament.

— Ne-a plăcut, într-adevăr, mulţumesc de întrebare. A fost minunat şi am avut parte de o vreme foarte caldă. Tatăl meu obişnuia să spună: „Când Dumnezeu a făcut soarele, l-a agăţat deasupra oraşului Toledo”.

— Da, am auzit şi eu zicala asta, spune Ana. Aţi telefonat pentru asistenţă la despachetatul bagajelor, nu?

— Da, te rog. Şi soţul meu are nevoie, de asemenea. Tocmai ne-am întors, iar Martin este încă la parter.

Ana intră în cameră.

Pe când îi indică bagajele ce trebuie despachetate, doamna Matheson observă telegrama, pusă la vedere pe birou. Vocea ei devine tensionată.

— Oh, asta când a sosit?

— Nu ştiu sigur, *señora.* Nu am adus-o eu.

Mama lui Daniel deschide telegrama şi o citeşte cu repeziciune. Ea se întoarce cu spatele la Ana. Rămâne neclintită preţ de câteva clipe.

Ana se gândeşte la Daniel şi la cât de supărat era din pricina telegramei. îşi aduce aminte cum li s-au atins degetele şi cum el şi-a întors mâna şi i-a strâns-o pe a ei. Dacă ea nu i-ar fi dat drumul? Când Daniel îi făcuse o confidenţă, simţise nevoia să-i răspundă la fel. Ar fi vrut să îi explice lucrurile, să îi povestească despre bileţelele ameninţătoare, să îi spună absolut totul.

Ana pune pantofii scumpi ai *señorei* Matheson în dressingul apartamentului. Pantofii de mătase cu strasuri poartă sigla PERU- GIA, scrisă cu litere aurii pe talpă, în interior. Pălăria ei neagră are o etichetă pe care scrie SCHIAPARELLI. Ana se întoarce din dressing şi o găseşte pe María Matheson stând în picioare, cu mâinile strâns împreunate de parcă ar fi gata să plângă.

— *Señora* Matheson?

Îi trebuie o clipă să se adune, ca să înceapă să vorbească.

— Ana, îţi datorez scuze. Nu te-am recunoscut la prezentarea de modă. Martin, soţul meu, mi-a atras atenţia asupra greşelii după ce am plecat. Trebuie să fi fost teribil de stânjenitor pentru tine când te-am copleşit cu laude şi am făcut prezentă-rile, când, de fapt, ne cunoscuserăm deja şi interacţionaserăm în mai multe rânduri.

Ana nu vrea scuze. Nu vrea nodul din gât care o sufocă.

(6 5)

Mama lui Daniel continuă.

— Gafa asta m-a necăjit zile întregi. întinde o mână şi se sprijină de un scaun.

— Ana, am fost măcinată de probleme personale în ultima vreme şi preocuparea mea m-a făcut să devin insensibilă faţă de ceilalţi. îmi pare atât de rău. Draga mea, te rog să mă crezi când îţi spun că eşti frumoasă, orice ai purta.

Ochii Anei se măresc din pricina şocului şi a lacrimilor.

— *Gracias, señora,* şopteşte ea.

Stau amândouă faţă în faţă, cugetând la schimbul lor de cuvinte. Mama lui Daniel se îndreaptă spre birou şi se aşază pe scaun.

— Oh, Doamne, zice ea. Uită-te la noi, amândouă copleşite de emoţii. Nu se poate aşa. Nu, *señora*

— .Bine, atunci, continuă ea şi trage adânc aer în piept. Să trecem peste asta. Soţul meu şi cu mine am vrea să îl ducem diseară pe fiul nostru într-un local special, unde să luăm cina. Ce ştii despre Lhardy?

Lhardy.

Señora Matheson a numit singurul restaurant pe care Ana îşi doreşte nespus să îl viziteze.

— Lhardy este magic. Funcţionează de peste două sute de ani. Se spune că regina Isabela a Il-a obişnuia să se strecoare pe furiş afară din palat, doar ca să mănânce la Lhardy. Desigur, eu am trecut pe la restaurant numai când am avut de adus pentru oaspeţii hotelului o comandă pentru

un bol de supă sau o porţie de crochete, dar portarul şi personalul sunt întotdeauna foarte amabili. La Lhardy, totul este rafinat, *Señora* Matheson. Chelnerii stau în spatele paravanelor, ca să nu-i stânjenească pe clienţi, ci doar să fie atenţi şi să îi servească la timp cu orice e nevoie.

Ana îşi dă seama că şi-a dat drumul la gură.

— Bineînţeles, trebuie să vă consultaţi şi cu recepţionerul, pentru opiniile lui, adaugă ea.

— Nu văd de ce, după recomandarea ta strălucită. Te rog, spune-i recepţionerului să ne facă o rezervare pentru ora nouă seara.

— Da, *señora.*

Lhardy.

În seara asta, Daniel şi părinţii lui vor servi cina la Lhardy. În seara asta, vor gusta din deliciosul *cocido a la madrileña* sub lumina tremurătoare a lămpilor cu gaz şi vor bea un aromat vin de Rioja.

Ana înghite în sec. În seara asta, s-ar putea ca Daniel să afle adevărul.

^f^^stds aht, Miguel? strigă Daniel în prăvălia goală. . m J Miguel apare din spatele draperiei. *t*

— *Hola, Texano.* Te simţi mai bine?

— *St, gracias.* îmi cer iertare că am plecat atât de repede, ieri. Ai spus că vrei să discutăm despre fotografiile mele?

Daniel scoate teancul de poze din geanta lui şi le înşiră pe tejghea, le pune pe căprării.

— Aş vrea să discutăm despre fotografii, dar şi despre cum ai surprins aceste imagini.

Daniel se foieşte puţin.

— Ah, fotografiile din Vallecas?

— *St.* O văd pe Ana, văd şi familia ei. Te-au invitat pe la ei?

— Nu. A fost o greşeală din partea mea. Cineva mi-a dat adresa şi mi-a sugerat să îi vizitez.

(6 5)

Nu ştiam că nu se cuvine, spune Daniel. Acum ştiu.

— Şi cum de ai câştigat încrederea acestor oameni ca să te lase să îi fotografiezi?

— Am stat de vorbă, când m-am plimbat prin sat. Păreau să se bucure că îi fotografiez. Acesta este unul dintre motivele pentru care m-am întors atât de curând. Aş vrea să fac mai multe copii, ca să îi pot da fiecăruia o fotografie cu el, în acest weekend.

— Foarte generos din partea ta, remarcă Miguel, când Daniel îi înmânează negativele.

— îţi mulţumesc pentru că ai mărit fotografia cu prietenul lui Rafa. I-am dat-o Anei.

— N-am putut să rezist. Parcă mă ruga să o fac. Cine este? În poză arată ca un adevărat matador.

— Este un prieten de-al lui Rafa, cineva cu care se antrenează.

Miguel îşi încruntă atât de tare sprâncenele stufoase, încât îi
acoperă ochii.

— Se antrenează? Unde se antrenează? Doar nu intră pe păşunile crescătorilor de vite, nu?

— Nu ştiu.

Miguel se uită la fotografiile lui Daniel, întinse în faţa lui.

— E o viaţă grea acolo. Sunt sigur că ai remarcat. Nu există apă curentă, nu există facilităţi, doar fântâni. Există frumuseţe în Vallecas, dar trebuie să ai ochi să o vezi. Fotografiile tale arată un spirit uman puternic.

Sper ca juriul competiţiei tale să îşi dea seama de asta.

Daniel se uită la fotografii. Sunt portrete ale vieţii de zi cu zi. Oameni stând la coadă la fântână, o femeie împletind un coş în pragul uşii, în vreme ce o pisică pândeşte la o gaură din acoperiş. Ana spălându-l pe Fuga pe faţă. Nepoţica ei dormind într-o ladă de lemn.

— Ce intenţii ai cu aceste fotografii, *amigo*? întreabă Miguel.

— Intenţii?

— *Si.* Construieşti o poveste. Fotografiile astea chiar sunt pentru competiţia de care ai pomenit sau pentru altceva?

— Sunt pentru competiţie, spune Daniel.

Miguel dă din cap.

— Nu uita însă că imaginile fără explicaţii se pot interpreta greşit cu uşurinţă.

— Ca a călugăriţei cu bebeluşul?

Miguel îşi ridică braţele şi se dă un pas înapoi de la tejghea.

— *Ay,* nu ştiu nimic despre asta.

Să fie adevărat? Miguel a trecut prin război. A developat mii de fotografii. El înţelege că imaginile care vorbesc cel mai tare sunt adeseori cele mai curioase, controversate sau periculoase

— .Miguel, ţin cu tot dinadinsul să am o fotografie a Gărzii Civile pentru competiţie. Sunt atât de ameninţători, ca nişte corbi, ciugulind din oameni. Imaginea potrivită ar putea transmite adevărul despre autoritatea şi puterea din Spania.

— Şi, de asemenea, ar putea să te bage la închisoare. Nici măcar să nu încerci.

— Am încercat, dar am fost prins asupra faptului.

Lui Miguel îi fuge culoarea din obraji. Şopteşte:

— Ai fost prins? Crede-mă, nu ai nevoie de poza aia. *Por favor.* Uită de ea.

— Să uit? Asta ar fi făcut Capa? întreabă Daniel.

Nu ştim. Ţine minte, *Texano,* Capa este mort. În clipa în care Daniel şi părinţii săi se aşază la o masă, în Lhardy, un chelner apare şi aprinde cu un gest ceremonios lumânările ivorii de pe masă. Mamei lui îi plac cinele lungi. Trei sau patru ore nu este ceva neobişnuit şi asta însemnă mult de stat încorsetat în costum. Daniel apreciază mâncarea bună, dar preferă cinele din Texas, din spatele casei, unde se poate relaxa stând pe iarbă şi aşteptând apariţia stelelor.

Salonul cu lambriuri din mahon are ferestrele acoperite de draperii roşii, groase, şi este luminat de lămpile cu gaz suspendate pe pereţi. Mama lui comandă un pahar de cava, vin spumant; tatăl lui, vermutul casei Lhardy.

— Daniel, spune mama lui. Nu este nevoie să-ţi ţii mâinile sub masă. Ştiu totul. Familia Van Dorn mi-a trimis un minunat evantai spaniol, în semn de recunoştinţă.

Familia Van Dorn a trimis un cadou *de mulţumire* pentru o bătaie? E ceva ce se întâmplă frecvent în familia lor? Daniel îşi scoate încet mâinile de sub faţa de masă. Ultima crustă care i-a mai rămas este neagră.

Mama lui zâmbeşte cu blândeţe.

— Serios, *carino*, o mamă ştie întotdeauna.

Bine, dar ce anume ştie? se întreabă Daniel. Ştie că telegramele ei au fost desfăcute? Ştie despre Laura Beth?

— Am primit câteva telegrame de la birou, spune tatăl lui.

În timp ce îl pune la curent cu veştile despre colegii din
Dallas, Daniel se gândeşte ce ar face acum prietenii lui de acasă.
Băieţii văd, probabil, un film la Majestic. Fetele sunt pe la ceainăria Titches Tea Room.

Deşi se gândeşte la ei, Daniel nu le duce dorul. Legătura lui genetică, moştenită, cu Spania pare adânc întipărită în fiinţa sa. Îi plac străzile înguste, pavate, din Madrid, vitrinele de sticlă cu mormane de creveţi roz, de ton uscat şi reclamele pentru caracatiţă gătită în propria cerneală. Îi place că pereţii fiecărei cafenele de pe Caile de Victoria sunt tapetaţi cu afişe decolorate de coride şi de portrete de matadori. Apreciază facilitatea transportului cu metroul şi faptul că o mare parte din viaţa din Spania se desfăşoară în aer liber şi nu între patru pereţi. Îi plac mentorul lui fotografic, Miguel, monologurile lui Ben şi, cel mai mult, conversaţiile cu Ana. În Madrid, Daniel se simte în sfârşit adult, liber să se ocupe de ceea ce îl inspiră şi capabil să navigheze prin lume de unul singur.

Mama lui întinde mâna peste masă, întrerupându-i gândurile. Îl strânge de mână.

— L-am implorat pe tatăl tău să nu-ţi spună, dar probabil că ţi-ai dat seama şi singur. Sunt bolnavă, *tesoro*

Daniel priveşte afară pe fereastra taxiului. Este trecut bine de miezul nopţii. Luminile şi viaţa se aprind scânteietor în Madrid. Ar prefera să meargă pe jos, singur, dar se teme că i-ar ofensa pe părinţii lui.

Bolnavă.

Părinţii lui nu divorţează. Mama lui a avut ceea ce a numit ea un „incident”. Amândoi îl asigură că totul va fi bine. Cu timpul. După „incident” a fost bolnavă şi s-ar putea să mai urmeze o „procedură”. Dar îşi revine şi a dorit să viziteze Spania. Nu mai are rude rămase în ţară, totuşi este ţara ei. îşi recapătă puterile şi stabilitatea aici. O să-i ajute la vindecare.

I-a împărtăşit ştirea laconic, într-un restaurant. Ăsta este stilul ei. Ar fi inacceptabil să dea frâu liber emoţiilor în public. Aşa că detaliile i-au fost oferite la un cava şi un vermut, stând la masa luminată de lumânări, unde puteau fi explicate sec, fără lacrimi. Planul păruse să funcţioneze, până când el a început să pună întrebări.

— Mamă, habar n-am avut că erai bolnavă. Ce ai păţit?

Mama lui tace. După o clipă, se uită la tatăl lui.

— A fost un copil, şopteşte tatăl lui.

Un copil. A fost. Timpul trecut.

— Mama ta îşi dorise foarte tare încă un copil. Am tot încercat de-a lungul anilor, dar până la urmă am renunţat. Acum câteva luni, mama ta a

rămas însărcinată. Am fost amândoi deopotrivă şocaţi şi extaziaţi, dar nu am spus nimănui nimic. Părea să fie prea frumos ca să fie adevărat şi voiam să consultăm doctorii înainte de a împărtăşi vestea.
Mama lui trage adânc aer în piept, cu buze tremurânde.
— Şi *a fost* prea frumos ca să fie adevărat. Am pierdut copilul.
Tatăl lui întinde cu blândeţe o mână peste masă şi i-o strânge
pe a mamei lui.
Daniel se uită la degetele împletite ale părinţilor săi. Nu-şi găseşte cuvintele.
— Mamă, îmi pare tare rău.
Mama lui îi pune repede o mână pe umăr.
— Nu, nu. Sunt bine, *tesoro.* Sufăr mai mult din cauza nedreptăţii întregii poveşti. Mi se pare teribil de nedrept să fiu binecuvântată cu speranţa acestui vis, ca apoi să îmi fie luat. Am fost cu moralul la pământ şi atunci tatăl tău s-a gândit să ne aducă şi pe noi în Spania, cu el. Deja călătoria mi-a făcut enorm de mult bine.
— Şi mie de ce nu mi-ai spus?
— Am fost devastată, emoţional şi fizic. Ultimul lucru pe care mi-l doream era să te îngrijorez pe tine sau pe oricine altcineva de acasă. L-am pus pe tatăl tău să îi facă să jure pe doctori că vor păstra secretul. Nu le-am destăinuit decât preotului şi unchiului tău.
— Mamă, nu poţi ţine totul ascuns.
— N-am să întinez familia cu indecenţă sau cu bârfe.
— O pierdere de sarcină nu este indecentă.

— *Sst!* Oamenii vorbesc, Daniel. Trebuie să ştii că eu aud şoaptele şi glumele spuse pe la spatele meu. Că suntem un „mariaj mixt”, că tatăl tău s-a însurat cu o dansatoare spaniolă. Tu nu înţelegi, dragule.

Ba da. Aude şi el aluziile răutăcioase. Banii din petrol sunt bani noi. Familia lui este *nouveau riche.* Familia Laurei Beth susţinea că ei nu făceau o pereche potrivită, pentru că mama lui era „prea etnică”. Ţinând cont de vestea de acum, Daniel e uşurat că nu i-a spus c-a rupt-o cu Laura.

— Mamă, dă-i încolo pe ceilalţi. Sănătatea ta este mai importantă, nu?

Tensiunea de la masă este palpabilă. Mama lui stă cu spatele foarte drept, de parcă i-ar fi înfipt cineva o ţepuşă pe şira spinării. Ţine piciorul paharului cu delicateţe, între degetul mare şi următoarele două degete. Inelul ei cu diamant reflectă lumina şi scânteiază printre bulele din pahar.

Rigiditatea este latura americană a mamei lui şi îl doare.

— Scuzaţi-mă.

Ea le zâmbeşte şi pleacă la toaletă.

Daniel se joacă absent cu furculiţa pe masă. Tatăl lui oftează adânc.

— Ce-au zis doctorii? întreabă Daniel.

— O problemă cu uterul. S-ar putea să fie nevoie să i-l scoată, în cele din urmă. O să fie totul bine, partenere.

— Serios?

— Da, serios.

Tonul de nervozitate din glasul mamei lui, plânsul din spatele uşilor închise, părinţii lui sponsorizând un orfelinat, piesele de puzzle se îmbină,

completează imaginea. El şi tatăl lui rămân în tăcere, până când Daniel vorbeşte.

— Acum înţeleg... treaba cu orfelinatul, spune el. Nick mi-a pomenit de asta.

— Băiatul acela e periculos de incontrolabil. Nu-i de mirare că încasează bătaie. Nu s-a hotărât nimic încă. Trebuie să închei tranzacţia cu forajul mai întâi.

Îi face semn chelnerului să îi mai aducă un vermut.

Mama lui se întoarce la masă numai zâmbete.

— Ador restaurantul acesta, voi nu? Păcat că nu ţi-ai adus aparatul de fotografiat. Am fi putut face o poză de familie. Îţi stă atât de bine în costum.

Entuziasmul ei este sincer. însă el o cunoaşte pe mama lui. Se foloseşte de fericire ca de un scut. încearcă să-l protejeze sau să-l pregătească. Sau poate amândouă.

Daniel descuie uşa apartamentului său. Pe măsuţa de cafea este o farfurie cu bomboane rotunde de ciocolată, cu blazonul auriu al hotelului Castellana Hilton. Lângă farfurie sunt câteva notiţe şi mesaje. Primul este o foaie de hârtie împăturită. Speră că e de la Ana.

¡Amigo! *Sora mea îţi aduce acest bilet. Mulţumesc pentru fotografie. Estefabuloasă! Toată lumea este impresionată de ea. Fuga este acum El Huérfano, nu-i grozav? Te rog să nu ne uiţi, duminică. Te vom aştepta să vii cu maşina ta mare. Pe curând,* Texano/
-Rafa

Notiţele sunt mesaje de la centralista hotelului.

20:25. De la Benjamin Stahl Sună-mă la Birou. O oportunitate.

20:30. De la Nicholas Van Dorn
Vino să te întâlneşti cu noi la Taberna de Antonio

Sánchez.
21:45. De la Nicholas Van Dorn Cinăm la Botín.
Vino şi tu.
23:10. De la Nicholas Van Dorn
Ne ducem la clubul Pasapoga, de pe Gran Vía.

*23:15. De la Tom Collins Somn uşor.*Tom Collins. Zâmbeşte. Mesajul a fost trimis acum o oră. Ana o fi acasă în Vallecas acum? Sau este una dintre zilele acelea în care rămâne peste noapte la hotel? Se gândeşte să se furişeze la subsol, să verifice.

La fundul teancului este o telegramă Western Union. Plicul este sigilat şi îi este adresat lui Daniel. Să fie de la unchiul lui? O deschide.

TELEGRAMA WESTERN UNION
- PRIN CABLOGRAMA, TURA DE NOAPTE

EXPEDITOR: LAURA BETH JOYCE — DALLAS, TX D-LUI DANIEL MATHESON, CASTELLANA HILTON, MADRID PUTEM VORBI? IMI PARE RAU. VREAU SA VIN LA MADRID.

Daniel sună la room-service, cerând să i se strângă vesela de la micul dejun, în speranţa că o va vedea pe Ana. De îndată ce închide telefonul, aude o bătaie în uşă.

Ben Stahl se sprijină de tocul uşii, cu cravata desfăcută. Şuviţe din părul lui de obicei lins stau ridicate ca nişte semne de exclamare. Poalele cămăşii îi atârnă afară din pantaloni, pătate cu vin roşu.

— Te-am sunat.

Vocea lui Ben sună de parcă ar fi făcut gargară cu benzină.

— M-am întors după miezul nopţii. Mi-am închipuit că era prea târziu, spune Daniel.

— „Târziu? Glumeşti, nu? încă nu m-am dus la culcare. Dar cuvântul *târziu*, hai să ne gândim la acest cuvânt. Este atât de important, nu? Târziu — adeseori asociat cu regret sau cu dezamăgire.

Plămânii lui Ben hârâie, după ce au inhalat tot fumul din clubul de noapte.

— De unde ai ştiut în ce apartament stau? întreabă Daniel.

— Am legăturile mele care mă îndrumă acolo unde trebuie să ajung. Ascultă, am nevoie de un fotograf, luni. Omul meu trebuie să fie în Barcelona. Eşti disponibil?

Lui Daniel îi tresaltă inima. încearcă să pară dezinvolt.

— Sigur că da. Care e misiunea?

— O să fii perfect pentru treaba asta. Dar nu am buget, aşa că e fără plată.

— E în regulă, consimte Daniel.

De îndată ce îi ies vorbele pe gură, îşi dă seama că s-a pripit.

Ben dă din cap.

— E în regulă fiindcă eşti putred de bogat sau e în regulă fiindcă înţelegi valoarea unei oportunităţi?

Daniel acceptă provocarea.

— În primul rând, *nu* sunt bogat. Dacă aş fi fost, aş fi în drum spre şcoala de jurnalism. În al doilea rând, dacă ai nevoie de poze gratis, se pare că tu eşti cel care înţelege valoarea unei oportunităţi.

Ben râde.

— Ia te uită la el, cum îşi agită pumnii ăia. Hei, pot să îţi folosesc toaleta?

Fără să mai aştepte răspuns, Ben trece pe lângă Daniel, intrând în cameră. Vede peretele plin de fotografii şi se opreşte.

— De fapt, pe astea încă nu sunt gata să le arăt, spune Daniel.

— Nu eşti gata? Se pare că ai propria expoziţie aici.

Ben cercetează fotografiile. Face câţiva paşi, apropiindu-şi faţa de ele.

(6 5)

— Măi să fie, Matheson!

Se aude o bătaie în uşă. Daniel deschide şi descoperă că nu este Ana, ci Lorenza, cu buzele ei roşii ca un măr şi cu un şold înainte.

— *Buenos días, señor*.

Spre deosebire de Ana, intră fără să fie invitată. Ochii i se lipesc imediat de peretele cu fotografii. Ochii lui Ben se lipesc imediat de Lorenza.

— Ei, salutare, obrăjori dulci.

Lorenza îi face cu mâna lui Ben şi se întoarce spre Daniel.

— Vă place flamenco, *señor*? Ar trebui să fotografiaţi nişte dansatori de flamenco.

Lorenza se uită fix la el. Privirea ei languroasă îi aduce aminte de Laura Beth şi de felul în care fiecare expresie a feţei pare studiată, de parcă tot timpul ar poza

— .Flamenco, desigur. Ascultă, Lorenza, ai putea să îi spui Anei să-mi aducă nişte prosoape? întreabă Daniel.
Lorenza pocneşte din limbă.
— *Ay,* nu. Ana este foarte ocupată, *señor.*
Lorenza plesneşte spătarul fotoliului cu o cârpă, de parcă l-ar şterge de praf, şi se îndreaptă agale spre fotografii.
— *Ay,* ia te uită la matador. Oh, şi Ana, care îl spală pe faţă. *Qué bonito.* Oh, şi uită-te la *pequeñines*| Drăguţii de ei. Cum aţi reuşit să faceţi fotografiile astea?
— Asta facem noi. Suntem jurnalişti, îi spune Ben. Mă scuzaţi. Trebuie să-mi golesc rezervorul.
Ben închide uşa băii după el.
Daniel este deopotrivă onorat şi stresat de faptul că Ben se referă la ei doi ca fiind jurnalişti. Este de asemenea stresat că sunt atâţia oameni în camera lui.
— Dacă Ana este prea ocupată, să îl sun pe director ca să cer prosoapele? o întreabă el pe Lorenza.
Lorenza se îmbăţoşează.
— Nu, o trimit eu acum. Prosoape aţi spus?
Se îndreaptă în grabă spre uşă.
— Şi vesela de la micul dejun? adaugă Daniel.
— *Señor,* trebuie să sunaţi la room-service pentru veselă.
— Am sunat. Am crezut că ei te-au trimis. Nu de asta ai venit?
Uşa se închide cu un declic.
Ben iese din baie, se întoarce la fotografii şi îşi aprinde o ţigară.
— Pe cuvânt, Matheson, sunt impresionat. Şi juriul competiţiei Magnum va fi. Astea-s mai bune

decât orice altceva ai în portofoliu. Aş putea chiar folosi câteva dintre ele.

(6 5)

Daniel acceptă complimentul.

— Le-a mai văzut cineva până acum?

— Doar tatăl meu, îi răspunde Daniel. Şi Miguel, care le-a developat.

Nu pomeneşte de faptul că le-a văzut şi Ana. Pe toate.

— Păstrează-ţi negativele într-un loc sigur, îl sfătuieşte Ben. Ne întâlnim în foaierul hotelului, luni, la ora nouă dimineaţa. Trebui să închid puţin ochii, acum.

Îi face cu mâna şi iese din apartament. Daniel tot nu ştie care va fi misiunea de luni. Lorenza dă năvală în camera de aprovizionare.

— Ana, pe unde umbli? *Sefior* Matheson a cerut prosoape. I-am spus că eşti foarte ocupată în dimineaţa asta. A devenit nerăbdător şi a spus că se va plânge directorului.

— Cum? De ce?

— Pentru că nu-ţi faci treaba.*Ay,* de ce este atât de serios tot timpul? Max Factor este mult mai drăguţ. Mi-a dat cea mai frumoasă sticluţă de parfum. Este o pisicuţă cu un boa de pene... Ana, mă asculţi? Ce-i cu tine?

— Nimic, spune Ana, înşfacând două prosoape de pe raft.

— *Bueno.* Credeam că eşti bolnavă.

Lorenza se apropie de ea cu un început de rânjet.

— Bolnavă de dragoste.

Ana ignoră remarca şi se grăbeşte pe lângă Lorenza, spre lift. Când ajunge în apartamentul lui Daniel, un chelner de la room-service strânge vesela de la micul dejun.

— *Senor,* ce s-a întâmplat? Lorenza mi-a spus că vreţi să vorbiţi cu directorul?

— Nu. Nu am vrut să te sperii. Lorenza mi-a spus că nu eşti disponibilă. N-am crezut-o. Nici măcar nu ştiu de ce a venit aici. Voiam să îţi împărtăşesc noutăţile.

Daniel se sprijină de fotoliu.

— Sperasem c-o să pierzi pariul şi c-o să lucrăm împreună la proiect, dar ai avut dreptate. Părinţii mei nu se despart.

Îi zâmbeşte

— .Vedeţi! V-am zis eu, *sefior*. Părinţii dumneavoastră se poartă foarte afectuos unul cu celălalt. Nu au probleme de cuplu.
Daniel nu-i spune nimic despre starea mamei lui. Oare părinţii lui i-au spus adevărul? Ana ştie că Daniel gândeşte în cadre. Şi-a dat seama de portretele pe care le-a văzut ea când a făcut curat în camera părinţilor lui? De flacoanele goale de medicamente din gunoi? Reţetele doctorului de pe noptieră?
Se uită la perete.
— Aveţi atât de multe fotografii frumoase!
— Mulţumesc. Am imaginile, dar ceea ce îmi lipseşte e contextul.
Arată spre fotografia la care s-a referit tatăl său, aceea cu încheieturile julite ale pumnilor lui Nick.
— Descrierea tatălui meu a fost: „Destul de nediplomatic pentru fiul unui diplomat”.
— Nu. Nu e corectă.
Ana se uită la fotografie. Vocea ei este fermă şi lirică.
— Luptând cu fantomele. Există probleme pe care nici măcar banii nu le pot rezolva.
Daniel dă din cap.
— Uau! Tom Collins e priceput la descrieri.
Face semn spre poza nepoatei ei, Lali, dormind într-o ladă pentru portocale.
Ana se uită îndelung la fotografie, înainte de a vorbi.
— Când n-ai bani, n-ai leagăn. Câştigurile se duc pe chiria pentru mormântul mamei.
Vocea i se gâtuie când continuă:
— Dacă nu se plăteşte chiria, o să fie scoasă din mormânt şi aruncată într-o groapă comună.
— Nu. Chiar s-ar întâmpla una ca asta?
Ea dă din cap şi ochii i se umplu de tristeţe.
— Ana, îmi pare atât de rău.

Se apropie de ea.
— Habar n-am avut.
— De unde era să ştiţi? şopteşte ea. Străinilor le este imposibil să înţeleagă. Există o tensiune între istorie şi memorie, *senor.* Unii dintre noi sunt disperaţi să păstreze amintirile, în vreme ce alţii îşi doresc cu disperare să uite. Toţi avem motivele noastre. Mama dumneavoastră vă vorbeşte vreodată despre asta?
Daniel clatină din cap.
— Nu.
Ana trage aer în piept şi arată spre o poză a părinţilor lui.
— Rândul dumneavoastră.
Daniel se uită la fotografie.
— Descrierea este...
Când, în cele din urmă, vorbeşte, vocea îi este subţiată.
— Ei spun că totul va fi bine. Dar dacă nu va fi?
Tonul vulnerabil din vocea lui! Ea întinde mâna şi o aşază uşurel pe spatele lui. El se întoarce. Când Ana îşi dă seama ce face, se îndepărtează iute de el.
— Trebuie să mă întorc la muncă.
Reuşeşte să schiţeze un zâmbet.
— Chemaţi-mă dacă mai aveţi nevoie de prosoape, *senor.*
Daniel o urmează până la uşă.
— Ana, eşti sigură că nu poţi veni la corida de sâmbătă?
— *Si.* Aia e pasiunea fratelui meu. Dar este foarte drăguţ din partea dumneavoastră că o să-i duceţi până acolo. Este doar o *capea.* Animalele nu vor avea de suferit, dar toreadorii aspiranţi poate că da. Să nu uitaţi să vă luaţi prosoape în maşină.
— Pentru ce?
Ana îl priveşte cu surprindere.

— Pentru sânge.

Puri stă la recepţia clinicii, răsucindu-şi cu nervozitate şorţul între degete. Este noua ei însărcinare, planul Sorei Hortensia. O zi pe săptămână va lucra la clinica de maternitate de pe aceeaşi stradă cu Inclusa.

— Cazurile speciale se rezolvă aici, îi explică Sora. Sarcinile dificile şi cu risc mare sunt aduse de la spital pentru a li se acorda o atenţie specială. Trebuie să înţelegi că femeile de la clinică au fost informate în privinţa unei posibile complicaţii. Adeseori sunt înfricoşate, ceea ce este de înţeles. Travaliul şi naşterea pot fi un proces îndelungat, de aceea doctorii îţi pot cere să stai cu femeile şi să le calmezi. În timpul travaliului li se administrează un anestezic. S-ar putea să fie nevoie să stai cu ele, după naştere, până când se trezesc de-a binelea.

Puri simte cum tulburarea o copleşeşte şi palmele i se umezesc de o sudoare rece. Turul clinicii a fost mult prea scurt. Doctorii au asaltat-o cu atâtea informaţii. Cum să le ţină minte pe toate?

Sunt deja două femei în travaliu la clinică. Una este o tânără necăsătorită. Când Puri a stat lângă ea, s-a aşteptat ca fata să se tânguie de căinţă pentru păcatele sale carnale. În schimb, i-a spus lui Puri că era actriţă şi că abia aştepta să îşi ducă bebeluşul la Barcelona.

— O să mă rog pentru tine, o asigură Puri.

Dar Puri nu se roagă pentru ea. Stă şi se întreabă dacă tânăra chiar este condamnată. Fata este deopotrivă încântată să fie mamă şi să-şi

continue treburile ei la Barcelona. Nu îşi mai aduce aminte de învăţăturile despre rolul de mamă şi despre datoria ei faţă de Spania?

Puri îşi răsfoieşte notiţele. Ar trebui să aducă materialele. Apă, prosoape, ligheane.

Ligheanele. Unde a spus doctorul că erau ligheanele de metal?

Puri păşeşte fără zgomot pe plăcile de gresie de pe hol. Clinica i se pare rece şi sterilă, nu primitoare ca Inclusa. Inclusa miroase a pudră de talc pentru copii, a săpun, a scutece înălbite. Clinica miroase... chiar aşa, a ce miroase? Puri găseşte încăperea cu prosoape şi lenjerie. Mai jos pe hol se află o încăpere ce i se pare familiară, asemănătoare cu camerele unde, la Inclusa, sunt umplute biberoanele copiilor. Aici să fie locul unde au spus doctorii că se află ligheanele? Puri intră.

Probabil că ligheanele sunt în flşetul metalic. Trage de mânerul uşii argintii. Un val de aer rece o izbeşte în faţă, făcând-o să clipească. Genunchii i se înţepenesc. Mâna îi zboară la gură, înăbuşind un ţipăt.

Dulapul frigorific nu conţine un lighean.

Ci un bebeluş mort.

Rafa aşteaptă la capătul drumului. îşi ţine mâna streaşină la ochi, pândind maşina neagră şi strălucitoare. Ana îl asigură că *Texano o* să vină, că n-o să uite. El se plimbă în sus şi în jos, sperând că ea are dreptate. Fără transport, el şi Fuga vor rata toată *capea.* Camionul cu măruntaiele de animale moarte a plecat ieri.

Rafa a fost la confesiune, de dimineaţă, şi a declarat că se căieşte pentru încălcarea

proprietăţii şi pentru minciuni. După ce i-a dat penitenţă, preotul s-a aplecat spre ferestruica zăbrelită.

— Azi este *capea* ta.

— *Sí, Padre.*

— în spatele sanctuarului, am lăsat trei lumânări votive. Ia-le cu tine. Ajută-l pe matadorul tău să urmeze ritualul cuvenit.

— *St, Padre. Gracias, Padre.*

Fuga a lipsit două zile, dar asta nu-l îngrijorează pe Rafa. Ştie că prietenul lui a fost în cimitir, exersând cu capa, devenind El Huérfano. Dis-de-dimineaţă, Fuga a venit în tăcere în Vallecas, aşa cum Rafa ştia că o va face.

Majoritatea matadorilor îşi încep pregătirea când sunt foarte tineri. Oare îl vor întreba câţi ani are? Fuga nu ştie. Când se aflau la orfelinat şi Rafa l-a întrebat câţi ani are, Fuga a ridicat din umeri.

— Păi, când e ziua ta? a vrut să ştie Rafa.

— Cum adică ziua mea? a întrebat Fuga.

După ce au evadat, au bătut drumurile, cerşind. Dincolo de Barcelona, au dat de un orăşel unde o bătrână catalană s-a îndurat de ei şi le-a dat de mâncare. în noaptea aceea, au stat culcaţi pe burtă, pe pământ, trăgând cu ochiul printr-o crăpătură din peretele din piatră. Sătenii erau adunaţi într-o clădire întunecată, ca să se uite la un film pâlpâitor. Eroul filmului era Currito de la Cruz, zis „Curro”, un orfan din cartierele sărace ale Sevillei, care a devenit toreador. Nu puteau auzi sunetul, dar nici nu aveau nevoie. Imaginile le-au spus povestea. în noaptea aceea, Fuga nu a dormit. A stat întins pe iarbă alături de Rafa, privind cerul întunecat.

— Chiar e posibil şi pentru noi, *amigo}* l-a întrebat Rafa.

Fuga a dat din cap. Era posibil.

în acea noapte, Rafa i-a promis prietenului său sprijin şi protecţie. Şi-au dat mâinile.

Acum simte o şovăire, o răsucire în stomac care nu are nimic de-a face cu foamea. Viaţa nu i-a oferit niciodată vreun triumf, în ciuda speranţelor şi visurilor lui, nu poate scăpa de umbra de vinovăţie care l-a urmărit de la moartea tatălui său. A stat ascuns între crengi, încremenit de frică. Nu a făcut nimic ca să îl ajute pe *papă.*

Cu toate că Rafa este hotărât să înfrunte frica, o parte mai retrasă din el îşi face griji că s-ar putea să nu aibă noroc. Şi ce? Dacă într-adevăr ajung să participe la *capea* de astăzi, numai participarea în sine va fi cel mai mare noroc cunoscut vreodată, în timp ce calculează potenţialul unei victorii în după-amiaza asta, îl copleşeşte un sentiment de bucurie. Vocile din capul lui, întrebările — sunt doar ale lui. Nu sunt voci dinspre umbre, care se strecoară afară ca să îl ia peste picior.

Un taur negru apare deodată în depărtare.

Este Buickul texanului.7” „Tola, zice Daniel. Gata de plecare?

— m m Rafa îl prinde într-o îmbrăţişare strânsă, AL ^L bătându-l pe spate.

Daniel nu e singur. Adormit pe locul din faţă e Nick Van Dorn.

— A ţinut să vină şi el. Sper că e în regulă, da? şopteşte Daniel.

Rafa se uită lung la Nick. În cele din urmă, ridică din umeri.

— Desigur, e maşina ta.

— Vine şi iubita ta? întreabă Daniel.

Rafa aruncă iute o privire peste umăr.

— *Sstf* Nu. Doar noi. Mă duc să-l aduc pe Fuga.

Rafa se întoarce spre tabăra de cocioabe ce stau să cadă. Daniel îl urmează.

Numai Fuga, Julia şi bebeluşul se află în colibă.

— *Buenos días, señora,* o salută Daniel pe Julia. V-am adus câteva poze.

Îi dă Juliei fotografia pe care i-a făcut-o lui Lali şi, de asemenea, fotografia în care Julia îi ajusta costumul de lumini lui Fuga.

— *Gracias, señor.* Le voi păstra cu mare grijă. Am văzut poza pe care i-aţi făcut-o matadorului nostru. Este *fabulosa.*

Julia îi aruncă lui Fuga o privire, îndemnându-l să mulţumească şi el. Fuga ridică din umeri.

— Mai am fotografii şi pentru câţiva oameni din Vallecas, spune Daniel.

— *¡Quéfantástico!* Le poţi împărţi la întoarcerea noastră triumfală! spune Rafa.

Julia îi întinde lui Rafa bocceaua cu haine. Le şopteşte ceva ambilor tineri şi îi dă fiecăruia o sărutare pe obraz. Apoi îşi ia pelerina aspră de pe masă, pregătindu-se să vină cu ei.

— Nu, nu e nevoie să vii, spune Rafa repede, tăindu-i calea spre uşă.

— Lali doarme. Va fi bine. Vreau doar să vă conduc.
Rafa îi şopteşte ceva Juliei. Faţa ei se schimonoseşte de panică.
— Nick? Ce caută aici?
Daniel încearcă să îşi ascundă frustrarea. De ce nu şi-a ascultat instinctul şi nu l-a refuzat pe Nick?
— îmi pare rău. Nu mi-am dat seama că era o problemă. A ţinut să vină şi el, spune Daniel.
Julia dă din mână cu lehamite.
— Duceţi-vă! Hai, plecaţi!
Cei trei bărbaţi ies abătuţi din colibă.
— E o poveste lungă, spune Rafa. Dar nu e a mea, ca s-o spun eu.
Fac câţiva paşi şi sunt asaltaţi de cetele de copii, toţi ţipând şi vrând să atingă costumul de lumini din boccea.
— *¡Basta!* strigă Rafa. Gata. Dar dacă ne va merge bine în după-amiaza asta, o să sărbătorim cu toţii, îi asigură el.
Daniel deschide portbagajul maşinii, ca Rafa să îşi pună costumul în el. Văzând lăzile cu mâncare, copiii chiţăie de încântare. *Tortilla depatata,* portocale şi brânză Manchego.
—M-am gândit că s-ar putea să ni se facă foame, spune Daniel.
Rafa trânteşte capacul portbagajului.
— Fără mâncare. Abia după aceea. Este la o dietă strictă.
Un băieţel îl trage de mânecă pe Daniel.
— *Torero* trebuie să aibă burta goală. Fiindcă aşa îi este mai uşor doctorului să îl coasă la loc, dacă taurul îl găureşte cu coarnele.
Băieţelul zâmbeşte şi dă din cap, mândru de cunoştinţele sale macabre.

— E adevărat, confirmă Rafa. Dar astăzi nu va fi niciun chirurg specialist. Nici doctori, nici preoţi nu vor fi prin preajmă.

Daniel urcă în maşină. Este recunoscător că a ţinut cont de sfatul Anei şi a adus prosoape.

Copiii se îngrămădesc lângă maşină pe partea unde stă Fuga, făcându-i cu mâna şi turtindu-şi feţele de geam. Îi urează succes, fremătând de bucurie şi încântare. O umbră vagă de zâmbet apare pe buzele lui Fuga. Ridică un deget şi atinge geamul, drept răspuns pentru fetiţa cu codiţe ca pana corbului, care sărută geamul pe afară. Daniel îşi ridică aparatul de fotografiat de pe podea şi face iute o poză.

Daniel şi-a petrecut noaptea citind o carte pe care a cumpărat-o — despre istoria luptelor cu tauri. În Antichitate, taurii erau veneraţi ca zei. Cei care stăteau în faţa taurilor şi erau gata să îşi sacrifice viaţa erau consideraţi înalţi preoţi. În mod simbolic, unii cred că înfruntând un taur matadorul se apropie de Dumnezeu şi se uneşte cu moartea.

Daniel se uită în oglinda retrovizoare. Fuga stă cu ochii închişi şi cu un zâmbet liniştit. Este calm. Gata de luptă.

Buickul porneşte încet pe drum.

75

na străbate coridorul de la etajul şapte.

Oare oaspeţii îşi dau seama că detaliile personale dintr-o cameră de hotel îi deconspiră? Lorenza
i-a împărtăşit noutăţile pe scurt, mai devreme, în subsol:

Bărbatul de la camera 615 mănâncă în pat (firimituri în aşternut), are tensiunea mare (medicamente în baie) şi face pe Casanova (îşi lasă verigheta în cameră când iese seara în oraş).

Femeii de la 248 îi place să bea gin pe ascuns (sticle sub pat), doarme machiată (perna pătată) şi îi place misterul (cărţi al căror titlu conţine cuvântul „Crimă", scrisă de cineva pe nume Agatha Christie).

Ana descuie uşa de la camera cu numărul 760.

Apartamentul lui Daniel nu este ordonat, dar nici dezordonat. Monede, butoni scumpi şi un stilou sunt lăsate la vedere pe birou. Are încredere. Se uită la patul nefacut. Cuvertura hotelului zace îngrămădită la capătul saltelei. Doarme învelit doar cu cearşaful, cu capul pe perna din stânga. Majoritatea americanilor dorm în pijamale. El nu are. Ana roşeşte. Pe noptieră stă cartea lui despre Capa. Daniel citeşte înainte de culcare.

A

Ana deschide dressingul strâmt şi îşi plimbă mâinile peste hainele lui. Jeanşii lui nu sunt de la

(6 5)

Neiman-Marcus. Au un petic din piele pe buzunarul din spate, pe care e scris Blue Bell Wrangler. încearcă să aranjeze umeraşele încâlcite, dar acestea opun rezistenţă. Când scoate hainele de pe umeraşe, descoperă şi cauza. înghesuite de jos până sus, în spatele dulapului sunt nenumăratele prosoape pe care Daniel le-a cerut — le-a cerut doar pentru ca ea să vină în camera lui.

Zâmbeşte şi le ia de acolo, ca el să poată cere altele.

Obiectele de toaletă din baie sunt ţinute într-o trusă scumpă de călătorie. O singură sticlă, loţiunea lui de după ras, stă pe poliţa de la baie. Ana duce la nas sticla pe a cărei etichetă scrie *Old Spice Holiday Edition.* Este mirosul pe care l-a simţit din prima zi în camera lui, mirosul pe care l-a simţit şi în metrou, şi în curte, la ambasadă. Este masculin şi constant, ca şi Daniel. Aduce a cuişoare şi a lemn verde, cu o tentă uşoară de tutun dulce. Ana îşi scoate o batistă subţire din şort şi pune o picătură de aftershave pe ea.

Ţinând batista la nas, se întoarce în zona de living a apartamentului. Este fericită că Daniel este cu Rafa şi speră să apuce să-l vadă când se vor întoarce la Vallecas. Ce bine ar fi dacă Julia ar înţelege. Daniel este diferit. Este bun la suflet, neprefacut şi cinstit. Nu era nevoie să îi împărtăşească îngrijorările despre părinţii lui, dar el i le împărtăşise. De fiecare dată când sunt împreună, Anei îi pasă mai puţin de scrisoarea de

recomandare şi mai mult de Daniel. Gândul la dezaprobarea Juliei îi aminteşte de bileţelele de ameninţare. Le alungă repede din minte.

Un singur fotoliu este aşezat în faţa peretelui cu fotografiile lui Daniel. Ana se aşază. Imaginile sunt evocatoare, pline de poveşti şi de adevăruri. Descrieri explicative îi răsar imediat în minte. Se duce la birou, să ia o coală de hârtie cu antetul hotelului. Atunci o vede.

În coşul de gunoi este azvârlită o telegramă Western Union, îi este adresată lui Daniel şi trimisă de cineva pe nume Laura Beth.

Telegrama e ruptă în bucăţi.

Â
Î
În timp ce ceilalţi se pregătesc, Daniel şi Nick stau în picioare, în spatele maşinii, mâncând prânzul direct din portbagaj.

— Ben are de lucru pentru mine, mâine, să fac nişte fotografii, îl anunţă Daniel.

— Asta-i bine. Despre ce e vorba?

— N-a vrut să-mi spună. Dar am încredere în el. Ben e pe val.

— Mda, în mod categoric nu e purtat de val, dacă înţelegi ce vreau să spun. Bietul de el nu vrea să recunoască, dar este disperat să-şi găsească o iubită în Spania. Rămâne prin cluburi chiar şi după ce plec eu. Asta ca să ştii cum stă.

— Munceşte din greu. Probabil că simte nevoia să se destindă, spune Daniel.

Nick scoate o sticlă plată din buzunarul cămăşii şi trage o duşcă.

— Rafa a părut surprins să te vadă, zice Daniel.

— Mda, a trecut ceva vreme.

Se întoarce cu faţa la Nick.
— Bun, hai s-auzim. De ce m-ai trimis la ei

(6 5)

acasă weekendul trecut? O mişcare teribil de deşteaptă, dacă mă întrebi.
Nick râde.
— îmi cer scuze dacă te-am pus într-o situaţie jenantă.
— Nu pe mine. A fost jenant pentru Ana.
— Nuu, i-a plăcut.
Daniel se foieşte în loc.
— Ei i-a plăcut sau ţie ţi-a plăcut, Nick?
Nick îşi ridică mâinile, predându-se.
— Pe bune. Mi-am dat seama că te interesa fata, dar ea nu poate socializa la hotel. A ieşit totul bine?
Daniel dă din cap.
Nick îi răspunde apăsat şi tranşant:
— Suntem doar prieteni. Ţi-am spus deja, Matheson.
— Aşadar nu te deranjează dacă îmi petrec timpul cu ea?
— Nu. Dar ţine minte că aici nu suntem în State. Nu poţi să apari pur şi simplu în maşina ta frumoasă, să le vorbeşti frumos părinţilor şi să iei o fată la plimbare. La toate întâlnirile fetele trebuie să vină însoţite. Familiile sunt implicate, cu tot tacâmul.
Daniel se gândeşte la părinţii lui.
— Şi familia Anei? Care-i povestea aici?
— Părinţii ei au făcut parte din categoria intelectualilor care s-au opus lui Franco. Amândoi au sfârşit ucişi, iar copiii sunt îngroziţi că, în cele din urmă, vor fi şi ei pedepsiţi. Hai să fim cinstiţi,

Franco n-a dat semne că e dispus să ierte, după război. Sora mai mare a Anei a trebuit să poarte toată povara. Şi Rafa.
Nick fluieră şi clatină din cap.
— El a păţit-o cel mai rău. A fost trimis într-un soi de închisoare de reeducare, de lângă Barcelona. El şi prietenul lui trăsnit, matadorul, au fost împreună acolo. Din câte am înţeles eu, au fost torturaţi. Şi nu mă refer doar la o bătaie pe o alee lăturalnică, încasată de la nişte recuperatori de datorii. Vreau să spun cu adevărat torturaţi. Amândoi au evadat, cumva, şi au fost la un pas de moarte. Noi doi suntem mici copii pe lângă ei.
Daniel se gândeşte la cuvintele lui Nick. Rafa a fost torturat? El, care emană atâta căldură, entuziasm şi hotărâre! Nu are niciun strop de amărăciune.
— Nick îşi aprinde o ţigară.Ascultă, Ana este frumoasă. Dar dacă nutreşti vreo fantezie de băiat bogat cu o fată din cartierele sărace, abţine-te.Tu şi cu mine ştim foarte bine că părinţii noştri vor să ne vadă împreună cu debutante în societate, ale căror familii sunt înscrise în Registrul Social. Dar dacă vrei să ai o conversaţie adevărată şi dacă eşti de acord să o iei încet, Ana este o fată pe care nu o vei uita niciodată — dacă poţi să treci de sora şi de cumnatul ei.
Daniel dă din cap.
— Cumnatul, Antonio, deja m-a trimis la plimbare. Probabil spera să mă rătăcesc şi să nu mă mai întorc niciodată.
— Ah, da? râde Nick.
— Mda. M-a trimis la un mastodont de orfelinat vechi. Mi-a spus că aş putea găsi acolo o poveste bună de fotografiat.
Nick îşi arcuieşte o sprânceană.

— Chiar dacă ai găsi-o, n-ai fi în stare să o dovedeşti.

(6 5)

— Ce să dovedesc?

Nick suflă un rotocol de fum de ţigară.

Că unii dintre bebeluşii pe care îi vând nu sunt orfani

.De asemenea, am avut şi programul orfanilor basco-spanioli. Am trimis în Statele Unite o serie de presupuşi orfani. Nu erau orfani, fără îndoială. Nu că nu ar fi avut familie care să aibă grijă de ei. A fost o perioadă interesantă.

— WILLIAM W. LEHFELDT, viceconsul al SUA, Bilbao (1955-1957)

Aprilie 1994,

Extras din Colecţia de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe, Asociaţia Arlington pentru Studii şi Formare Diplomatică, VA

www.adst.or

gPuri nu poate să mănânce. Nu poate să doarmă. De ce e un bebeluş mort în congelatorul de la clinică, în loc să fie la morgă? Stă pe marginea patului, cu genunchii la gură şi cu braţele înlănţuite în jurul picioarelor. Există explicaţii:

Cadavrul este utilizat pentru studii medicale.

Bebeluşul a murit recent. Urmează înmormântarea.

N-a văzut ea bine.

Să se fi înşelat?

Doctorul a găsit-o pe Puri în baie, palidă şi prăbuşită lângă toaletă.

— O criză de bilă. O să îmi treacă, l-a asigurat ea.

Dar greaţa nu i-a trecut şi nici întrebările ce îi stăteau pe limbă. în schimb, cuvintele din scrisorile îndosariate i se derulează neîncetat în minte.

Soţia mea este convinsă că trebuie să fie o greşeală. Ea spune că pruncul pe care l-a născut era chel şi că avea un semn roşu din naştere pe braţ. Pruncul decedat care ne-a fost arătat era mai mare decâtfiul nostru, avea un pic de păr şi nu avea semnul pe braţ.

Şi scrisoarea care încă o mai bântuie pe Puri.

Ne-aţi furat copilul.

întrebarea îi stăruie în minte. Al cui e copilul din congelator?

Pentru prima oară, Puri aşteaptă cu nerăbdare confesiunea.

— Slavă Fecioarei Maria.

Cea zămislită fără de păcat, răspunde preotul

— .Sunt profund tulburată, *Padre,* de o întrebare care nu îmi dă pace. Am nevoie de înţelepciunea şi îndrumarea ta pentru a-mi linişti inima. în mult iubita noastră ţară, Spania, este mai bine pentru un copil să nu aibă părinţi, decât să aibă părinţii nepotriviţi?

— Eşti însărcinată? o întreabă preotul.

— Nu, *Padre*| exclamă Puri. întreb doar fiindcă sunt devotată protejării nobilei noastre ţări.

— Datoria noastră faţă de copii şi faţă de viitor este să protejăm valorile şi morala catolică.

— Aşadar asta înseamnă, continuă Puri, că este mai bine să fie crescut de părinţii potriviţi, chiar dacă nu sunt părinţii lui naturali?

Preotul scoate un oftat obosit.

— Se pare că ţi-ai răspuns singură la întrebare.

Nu, nu mi-am răspuns, gândeşte Puri.

Dar o voi face. Ringul mobil, miniatural, a fost montat la marginea satului. Amatorii *maletilla* stau într-un şopron din piatră. Rafa îngenunchează pe podeaua de pământ bătătorit, ca să protejeze turul pantalonilor lui Fuga. Astăzi nu vor fi nici picadori, nici *banderilleros.* Doar vreo şase tineri care au venit să înfrunte taurii şi să îşi dovedească abilităţile în faţa oricui ar catadicsi să îi remarce. Un singur alt participant mai poartă un costum de lumini. Este un băiat de vreo şaisprezece sau şaptesprezece ani, cu o statură robustă. E gătit într-un costum de culoarea chihlimbarului, care se vede că nu a fost făcut pentru el. Dar Rafa observă că materialul este blestemat. Are o vagă urmă de sânge pe coapsă. Ceilalţi băieţi îi aruncă priviri îngrijorate lui Fuga.

Costumul lui de lumini, vârsta şi ţinuta creează aşteptări.

Deşi costumul e vechi, Julia l-a ajustat atât de bine, încât pare să fie făcut anume pentru *torero* care îl poartă. Silueta lui Fuga este înaltă şi înfometată. Este clădit din acelaşi lemn tare al măslinilor sub care a dormit atâţia ani. Punctul forte al staturii lui îl constituie picioarele zvelte. Mersul lui elastic conferă dramatism fiecărui pas. Braţele lungi, dizgraţioase pentru un om obişnuit, sunt un atu pentru un *torero.* Cu nişte braţe lungi se poate manevra cu mai multă uşurinţă şi graţie *muleta*, capa de luptă.

Rafa se uită la frumoasa broderie de argint care urcă precum nişte cârcei de viţă-de-vie pe partea exterioară a pantalonilor. Îi mulţumeşte în gând Juliei şi şefului ei, Luis. Niciun alt croitor nu face nişte costume atât de speciale.

— Piaptănă-ţi părul, îl instruieşte Rafa. Aranjează-l aşa cum ţi l-a făcut Ana pentru fotografie.

Fuga trage un scuipat pe micul său pieptene şi îl trece prin păr.

Neştiind ce să facă, băieţii îşi flexează picioarele şi fac fandări, pentru că au văzut în fotografii că aşa fac matadorii faimoşi.

Rafa scoate din buzunar lumânările votive ale preotului. Le aşază pe un raft din şopron şi scapără un chibrit. Mai scoate şi un mic portret decolorat al Fecioarei, salvat dintr-un calendar de buzunar învechit, şi îl pune cu grijă în spatele lumânărilor aprinse. Un alt băiat contribuie cu o oglindă spartă, pe care o aşază în echilibru pe raft.

Lumina tremurătoare a lumânărilor se revarsă peste o adunare pestriţă de tineri, în faţa unui altar improvizat. Dacă reuşesc astăzi, s-ar putea alege cu o *peseta* sau cu o mână de struguri. Dacă

nu reuşesc, vor fi luaţi în derâdere şi desconsideraţi. Dacă vor fi răniţi, Rafa speră că va fi cineva suficient de generos ca să le toarne nişte alcool pe rană.

Rafa îşi spune rugăciunile şi le permite celorlalţi să facă la fel. Pe rând, fiecare tânăr părăseşte şopronul, până când nu mai rămâne decât Fuga.

— Te voi lăsa puţin singur, îi spune Rafa prietenului său.

îşi strâng mâinile. Rafa îi face o urare de noroc.

Suerte, Huérfano

. Fuga se uită în oglinda crăpată.

Nu îi este frică.

Nu îi este frică de tauri. Nu îi este frică de crescători. Nu îi este frică de Corbi. Nu îi este frică de sărăcie sau de greutăţi.

Nu îi este frică de Franco.

Moartea lui Fuga s-a întâmplat pe când era copil, în mâinile unui monstru din căminul pentru băieţi. Se uită la imaginea lui în oglindă şi începe un dialog în mintea lui.

Este imposibil să omori un om care este deja mort. Oglinda este spartă, dar reflexia este intactă. Reînvierea este posibilă, Huérfano. Te lupţi pentru cei uitaţi, pentru cei bătuţi, pentru cei înfometaţi, pentru cei nedoriţi. Te lupţi pentru unicul tău prieten, aşa cum se luptă şi el pentru tine.

Ia în mână cartonaşul boţit cu Fecioara şi îl sărută. Fără ezitare, iese afară din şopron.

Rafa stă împreună cu Daniel şi cu Nick în mijlocul unei mici mulţimi, la marginea ringului. Se uită cum trupa zdrenţăroasă de tineri iese din şopron. Băiatul robust, într-un costum de culoarea ambrei, trage mereu de betelia pantalonilor.

— Oh, Doamne! exclamă Nick. Treaba asta ar putea deveni neplăcută.

— Ana mi-a zis că animalele nu vor fi rănite, spune Daniel.

— *Si.* Nu este decât o *capea,* o demonstraţie, răspunde Rafa. După cum vedeţi, publicul numără

mai puţin de o sută de oameni. Dacă am fi la Las Ventas, în Madrid, ar asista douăzeci şi cinci de mii de oameni în arenă şi ar fi cu totul diferit.
Daniel stă cu obiectivul fixat asupra şopronului, aşteptân- du-l pe Fuga. Rafa îi asigură plin de nervozitate pe cei din public că a mai rămas un matador.
— Aşteptaţi, trebuie să apară El Huérfano.
— Poate că lui El Huérfano i s-a făcut frică, spune un bărbat.
Dar nu e timp să râdă. Chiar în acel moment, Fuga iese din
şopron în costumul lui turcoaz, cu broderia argintie scânteind în lumina soarelui de după-amiază. Femeile din apropiere încep să vorbească însufleţit. Bărbaţii fac comentarii şi aprecieri.
— Frumos costum.
— *Ay,* e prea bătrân.
— La ce-i trebuie un asemenea costum? Este doar o *capea.*
— Cred că l-am mai văzut pe undeva.

Fuga intră în ring, emanând respect şi putere. Nu e arogant, ci calm şi detaşat de toată zarva din jur. Rafa recunoaşte vraja. Este aceeaşi transă pe care a văzut-o şi pe câmpurile întunecate, străjuite de sălcii, când lumea pare să se estompeze şi o lumină solitară îi învăluie numai pe Fuga şi pe taur.

Grupul de animale este mai puţin ponosit decât al toreadorilor, totuşi dezamăgitor. Rafa s-a simţit uşurat văzându-l, dar ştie că Fuga va fi dezamăgit. Fuga a înfruntat tauri maturi pe câmpuri. Speră ca Fuga să nu se plângă dând cu ochii de adunătura de tauri costelivi, cu blană mătuită, câţiva viţei şi o vacă agitată, din rasa Corriente, cu coarne masive.

Primul tânăr intră în ring, ţinând în mână un ziar pe post de capă.

— Zece *pesetas.* O să reziste mai puţin de două minute, pariază Nick cu un spectator din apropiere.

Tăuraşului i se dă drumul în ring. Aleargă împrejurul ringului şi băiatul se fereşte din calea lui, fluturându-şi ziarul. Energia e frenetică. Tăuraşul îl fugăreşte pe băiat în cercuri. Nick câştigă pariul. Următorul *torero* este la fel. Al treilea sfârşeşte prin a fugi din ring, acompaniat de huiduieli. Băiatul robust, în costum lălâu de lumini, păşeşte ţanţoş în arenă. Este arogant şi cere să se înfrunte cu vaca abraşă, cu coarne mari.

Vaca intră în ring şi rămâne pe loc. *Torero* se dă mai aproape de animal, dar acesta nu reacţionează. Băiatul începe să o aţâţe şi să o tachineze, fluturându-şi capa, căutând s-o scoată din inerţie. Fără veste, vaca se repede la băiat. El încearcă să o evite făcând o piruetă, dar coarnele animalului îl agaţă de jacheta largă.

— *¡AY!*

Băiatul este ridicat în aer şi urlă, panicat.Rafa sare în ring. El îl scotea pe Fuga când era încolţit, pe câmpuri. Rafa şi un alt bărbat îl scot pe băiat din coarnele vacii şi îl escortează afară din ring. Băiatul se vaită, în timp ce sângele îi şiroieşte prin mâneca costumului. Cornul vacii l-a împuns în umăr.

Vaca este furioasă, pufneşte şi se cabrează.

Fuga sare în ring. Mulţimea exclamă la unison.

Animalul nu este calm.

Dar Fuga este.

Cu paşi măsuraţi şi graţioşi, El Huérfano apare în faţa vacii. Privirea lui este dreaptă şi neclintită,

arătându-i respect animalului, reverenţă faţă de lupta pe cale să înceapă. Păstrează o distanţă adecvată şi îşi flutură capa subtil. Vaca atacă. Chiar în ultima secundă, Fuga înalţă capa, permiţând coarnelor vacii să treacă atât de aproape de torsul lui, încât Nick scoate un icnet. Pasele următoare sunt executate cu tot atâta putere şi graţie, smulgând un „Ol? din piepturile câtorva bărbaţi.

Vaca oboseşte. Fuga se trezeşte la viaţă.

Vaca este schimbată cu un tăuraş. Fuga afişează aceeaşi stăpânire de sine. Execută o serie de *tandas*, o serie de pase, etalându-şi talentul şi forma fizică. Respectul său faţă de taur este evident, îşi continuă pasele cu tăuraşul până când animalul ajunge la *sentido,* adică îşi dă seama că Fuga este provocatorul, nu pelerina. Pasele devin din ce în ce mai periculoase. Animalul se năpusteşte deodată drept la Fuga. El se lasă în genunchi. Cu mâna stângă în şold, ghidează tăuraşul cu capa întinsă în mâna dreaptă. Mulţimea strigă „Ol? şi aplaudă. Crescătorul scoate tăuraşul din luptă.

Fuga traversează ringul spre Rafa.

— Nu, fa turul ringului! îi şopteşte Rafa.

Chipul lui Fuga este impasibil. Dar Rafa recunoaşte expresia. Asta înseamnă că este prezent.

Fuga are promptitudine, dar nicio frică. Experienţele prin care a trecut în viaţă sunt mult mai rele decât orice s-ar putea întâmpla la o *capea.* Pe străzi este ignorat şi respins. Este considerat un orfan
nestrunit, un gropar nebun. Fuga i se dezvăluie numai animalului. În viaţă, el cade în genunchi doar pentru animal.

La insistenţele lui Rafa, Fuga se plimbă împrejurul micului ring, adunând *pesetas*, struguri şi, mai cu seamă, respect. Nu spune nimic, nu interacţionează cu nimeni, doar se întoarce şi se duce la şopronul de piatră.
Rafa aleargă la Daniel.
— Ai făcut fotografii?
— Am făcut. Uau! Prietenul tău este foarte talentat.
— *St,* este foarte curajos.
Rafa îşi coboară glasul.
— Asta n-a fost nimic. O vacă supărată şi un viţel. Stai să-l vezi pe El Huérfano cu un taur adevărat.
Un bărbat cu o pălărie de pâslă cu boruri largi se apropie de Rafa.
— Câţi ani are prietenul vostru? întreabă el.
— Nu ştim. Este orfan.
— Aha, asta face parte din prezentarea voastră, hm? S-a mai luptat cu tauri şi înainte, este evident.
— Ei bine, *señor,* avem o roabă veche. Am legat de ea o pereche de coarne. Eu alerg cu ea în cerc, astfel încât Huérfano să se poată antrena.
Bărbatul se uită la Rafa, în mod clar sceptic.
— Tocmai de aceea suntem aici, *señor*. Am avut norocul să găsim aceşti americani care să ne aducă până aici cu maşina. Cu recomandarea şi susţinerea unui domn respectabil ca dumnea-voastră, Huérfano poate începe să se antreneze cum trebuie, ca *novillero*. Eu lucrez cu jumătate de normă la abator, dar un *torero* trebuie să aibă un sponsor pentru a se pregăti acolo.
— Adică tu îmi spui mie că tipul ăsta — Huérfano — nu a înfruntat niciodată un taur?
Bărbatul îşi mestecă trabucul, mijind ochii la Rafa.
Rafa se eschivează.

— încă nu şi-a înfruntat destinul, *senor*.
— Păi, şi costumul? L-a furat?
— Nu, *senor*. Sora mea lucrează pentru cel mai bun croitor din Madrid. Costumul trebuie înapoiat mâine.
Bărbatul îi întinde o carte de vizită lui Rafa.
— Nu returnaţi costumul încă.

Faţa lui Rafa înfloreşte într-un zâmbet. Daniel face o fotografie

. Daniel întoarce Buickul pe drumeagul de ţară.Copiii zăresc maşina şi dau năvală spre ea. Rafa se apleacă în afară pe geam, făcând cu mâna copiilor care izbucnesc în urale, sărind şi ţopăind. Bătrânii de pe bănci se trezesc din moţăială. Vecinii ies din colibe. Comunitatea se revarsă în drum, uitându-se la maşina mare şi neagră ce se îndreaptă încet spre casa lui Rafa.
Antonio stă în prag, cu Lali în braţe. Julia şi Ana îşi fac apariţia chiar în momentul când maşina opreşte. Rafa sare din maşină, se proţăpeşte în mijlocul drumului şi flutură cartea de vizită deasupra capului.
— *¡Novillero!* strigă el.
Mulţimea izbucneşte în urale zgomotoase.
Ana se uită la Daniel, cu gura căscată de uimire.
Daniel încuviinţează, dând din cap.
— *¡Toro!¡Toro!¡Toro!* ţipă copiii.
Rafa se duce la portiera din spate a Buickului.
— Vallecanos, felicitaţi-l pe prietenul nostru, El Huérfano!
Rafa deschide portiera şi Fuga coboară în mijlocul haosului.

încă îmbrăcat în costumul de lumini, Fuga arată princiar,
puternic. îi ignoră pe adulţi, băgându-i în seamă pe copii, cărora le dăruieşte strugurii lui. Apoi merge drept spre uşa colibei, ţinând cu grijă un pumn de monede.
Fuga se lasă într-un genunchi şi îşi pleacă fruntea. îşi ridică mâinile şi oferă câştigul.
Anei.

Un rival adevărat este o persoană pe care o respecţi, o persoană care are ţeluri similare şi, totodată, o persoană pe care trebuie să o învingi.
Daniel se uită
la Fuga.
Este un rival valoros — şi l-a luat complet prin surprindere. În timp ce face fotografia, imaginile i se derulează în minte.
Privirile mânioase ale lui Fuga. Instantanee. În clipa în care a intrat în colibă, Daniel a simţit ochii lui Fuga aţintiţi asupra lui şi l-a văzut încleştând pumnii. Când i-a făcut fotografia, expresia ameninţătoare a lui Fuga s-a îmblânzit numai atunci când a aruncat o privire spre Ana. La vremea respectivă, Daniel nu a făcut nicio legătură.
Să fi fost filtrul lui părtinitor? Nu i-a dat atenţie lui Fuga din pricină că e gropar? Cel mai periculos adversar este cel pe care îl subestimezi.
Mulţimea se împrăştie. Fuga intră în colibă, cu Rafa şi cu familia.
Nick fluieră uşurel şi se scarpină în cap.
— Ei bine, o lovitură de trăsnet. Nu m-am aşteptat la asta.

— Ar trebui să plecăm, spune Daniel.
— Nici gând! De obicei, sâmbăta e seară de dans. Ar trebui să mai stăm.
De unde ştie Nick că aici sâmbătă seara se dansează?
Ana iese din colibă şi se apropie de maşină.
— Ana, încerc să-l conving pe Dan să rămână. Astă-seară e dans, nu-i aşa? spune Nick.
— Da. Rămâneţi, *señor*: Rafa ar dori să fiţi aici, să sărbătorească. Este atât de înflăcărat.
— Se pare că El Huérfano este mai înflăcărat, zice Nick.
Se lasă într-un genunchi şi îi întinde Anei sticluţa plată.
— încetează, Nick! Şi eu am fost la fel de surprinsă ca şi tine.
Ana se uită încordată spre uşă.
— Ridică-te. L-ai răni foarte tare, dacă te-ar vedea cum îl iei peste picior.
Nick se ridică.
— Aşadar tu şi matadorul nu sunteţi împreună?
— Bineînţeles că nu. Abia dacă mi-a adresat vreo vorbă.
Ana se apropie de el, cu mâinile în şold.
— Şi chiar dacă am fi, nu ai niciun drept să te amesteci în viaţa mea personală. Ai fi surprins să afli, Nick, că am trecut de episodul Van Dorn.
Ana îi întoarce spatele şi se îndreaptă spre casă.
— Da? Nu mai ai nevoie de ajutorul meu? strigă Nick după ea.Ţi-ai găsit un drăguţ? Cine este?
Ana se opreşte în prag şi se răsuceşte ca să îl înfrunte pe Nick.
— Da, am. Numele lui este Tom Collins.
Ridică şăgalnic din umeri şi intră în casă.
Nick se scarpină în cap, încurcat.

— Ei bine, asta-i o turnură neplăcută, Dan. Se pare că va trebui să stai la coadă după acest personaj,Tom, şi apoi va trebui să te iei la trântă şi cu amicul nostru, Fuga.
Daniel zâmbeşte. Nick se înşală. Tom Collins tocmai i-a transmis un mesaj privat.

Categoric rămâne la dans

IS3)

Puri stă cocoţată pe un scaun, în faţa dulapului mamei sale, întinzându-se după cutia despre care ştie că este acolo. Şi-a mai băgat nasul prin ea şi altă dată, dar, la vremea aceea, cutia nu a interesat-o. Bijuteriile şi rujurile erau mai interesante decât dosarele şi corespondenţa despre război. Însă acum mai mult ca niciodată, toate locurile încuiate şi ascunse o atrag pe Puri. În seara asta, părinţii ei au ieşit să ia cina cu nişte prieteni. Are timp destul.

Scoate cutia metalică din colţul cel mai îndepărtat al raftului şi se aşază pe jos.

Deşi fotografiile sunt şterse, Puri o recunoaşte pe mătuşa ei. Ana seamănă atât de mult cu ea. Două surori — mama ei şi mama Anei — stau împreună, cu braţele înlănţuite şi cu zâmbete largi. Zâmbetul de pe chipul mamei sale este spontan şi lipsit de griji. Puri nu recunoaşte această expresie degajată. Îi este străină şi o face să se simtă stânjenită, de parcă mama ei obişnuia să fie o persoană diferită. O hârtie groasă, împăturită, este cuibărită în cutie. Este pătată şi nu are plic. Puri o despătureşte.

Draga mea soră,

Scuză-mi rândurile scrise pe fugă. De fiecare dată când iţi scriu, o fac conştientă că sfârşitul e

aproape. Gardienii îmi reamintesc zilnic că leacul cel mai bun pentru suferinţa mea este moartea.

Totuşi eu mă agăţ de viaţă. Este rezistenţa mea supremă.Dar dacă primeşti această scrisoare, Teresa, înseamnă că eu nu mai sunt.

Deşi eşti departe, în Madrid, trebuie să îţi ascunzi mâhnirea. Ascunde-o bine, altfel vei fi stigmatizată drept o simpatizantă. Nu vei fi singură în tăcerea ta. Ţara noastră a intrat într-o perioadă de hibernare a memoriei, iar mie mi-e teamă că această „iarnă" ar putea fi tare lungă.

M-ai întrebat odată dacă merită să mori pentru noile şcoli. Ţi-am răspuns că da. încă mai cred asta. Soţii noştri au fost în tabere diferite în timpul războiului, fiecare apărăn- du-şi convingerile. Nu port pică. Dar nu mi-am imaginat vreodată că brutalitatea ar putea atinge un asemenea nivel. Războiul s-a terminat, dar tortura continuă. E nevoie de un permis de vânătoare ca să ucizi un iepure, totuşi eu văd în fiecare zi femei torturate şi ucise după bunul plac. Astăzi, tânăra fată a unui jurnalist a fost bătută cu atâta bestialitate, încât a murit înecându-se cu propriul sânge.

în multe privinţe, copiii ţării noastre sunt cei care vor plăti pentru acest război — inclusiv ai mei — şi, pentru asta, nu mă pot ierta. Teresa, sunt atâţia copii disperaţi care rămân orfani. I-am văzut cum smulgeau nou-născuţii din braţele mamelor chiar înainte să le execute. Ştiu că ai încercat mult timp să ai un copil al tău, dar dacă îi poţi găsi un loc în inima ta, dragă soră, te rog să îi oferi adăpost oricăruia poţi să o faci. Construieşte-ţi o familie din bucăţile sfărâmate.

Am implorat-o pe Julia să stea deoparte, dar ea a găsit mijloace de comunicare. Ea va face să ajungă această scrisoare la tine. Ce durere indescriptibilă, să ştiu că fiica mea mai mare îşi va

sacrifica biata ei copilărie ca să aibă grijă de familie. Julia te va contacta când se va putea. Ea înţelege necesitatea tăcerii.

Consolează-te la gândul că această tăcere nu este doar a ta, Teresa. Pe câmpuri, peste munţi, în subsoluri şi la umbra
copacilor zac mii de suflete condamnate la tăcere. Dar, într-o zi, cândva, într-un viitor îndepărtat, când durerea nu va mai fi atât de ascuţită, vocile morţilor vor găsi armonia cu ale celor vii. Se vor împleti într-o melodie. Ascultă cu atenţie, până auzi muzica, Teresa. Eu cânt pentru tine, pentru copiii mei şi pentru zilele mai bune care ştiu că vor veni. Până atunci, îţi trimit toată dragostea mea, surioară, şi eterna mea recunoştinţă pentru că mi-ai ajutat copiii.
A ta, Belén

Puri se uită lung la scrisoarea îngălbenită şi decolorată. Tonul îndurerat nu îi oferă niciun răspuns, ci îi ridică încă o întrebare.
Ştiu că ai încercat mult timp să ai un copil al tău, dar dacă îi poţi găsi un loc în inima ta, dragă soră, te rog să îi oferi adăpost oricăruia poţi să o faci. Construieşte-ţi o familie din bucăţile sfărâmate.
Oare mătuşa Belén îi spunea mamei să adopte un copil? Puri înghite anevoie. Bucăţi sfarâmate. Este şi ea una dintre ele? Nu. Nu poate fi adevărat. Sau poate că este

? Clădirea dărăpănată care serveşte drept şcoală în timpul săptămânii este acum un salon de dans înăbuşitor. Nu există candelabre de cristal, nici fântâni cu şampanie, nici tăvi cu gustări care să circule printre invitaţi, dar toată lumea se distrează de minune.

Antonio se uită prin vizorul aparatului de fotografiat al lui Daniel.

— *Si,* aşa. Roteşte-l încet ca să focalizezi imaginea, îl instruieşte Daniel.

Se uită înjur prin sală, ca să îşi dea seama ce ar putea vedea Antonio. Fuga stă într-un colţ şi, după toate aparenţele, are un schimb aprins de cuvinte cu Lorenza. Lorenza locuieşte în Vallecas?

— N-o să fac nicio poză. Ştiu că filmul e scump, spune Antonio.

— E în regulă. Fă, dacă vrei. O vezi pe Julia? îi arată Daniel. Antonio o descoperă pe soţia lui în mulţimea de dansatori şi îi face o fotografie.

— Ai făcut multe poze în Madrid? îl întreabă Antonio, îi dă aparatul de fotografiat înapoi.

— Da.

Daniel se joacă absent cu aparatul de fotografiat, bătând cu piciorul în ritmul muzicii.

— Am fost la Inclusa, aşa cum mi-ai sugerat. Pomenind de Inclusa, şi-aduce aminte de comentariul lui Nick despre copiii care nu sunt orfani. Să fie adevărat? Oare Antonio ştie ceva?

Fruntea lui Antonio se încreţeşte de uimire.

— La Inclusa? A fost interesant?

— Am dat peste un băiat plângând pe trotuar. Avea un bilet de la mama lui, care îl trimitea la orfelinat. Mi s-a rupt inima pentru el. Avea doar cinci ani.

Antonio dă din cap, îngândurat.

— Şi ai făcut vreo poză înăuntru?

— Nu, nu mi s-a părut potrivit.
— Poate că ar fi fost încântaţi să le faci fotografii. Ca să le poţi arăta americanilor ce minunate sunt programele sociale spaniole. Ar fi trebuit să îi întrebi.
Daniel îl ascultă doar pe jumătate. Stă cu ochii pe Ana. Ea dansează cu Nick, care e cam împiedicat. Spaniolii ţin la băutură. Dacă Nick nu s-ar sprijini de Ana, probabil că ar veni grămadă.
Antonio îi urmăreşte direcţia privirii.
— Texanii nu dansează?
— Ba da, dansăm.
Daniel îi dă lui Antonio aparatul de fotografiat şi se duce pe ringul de dans. Îl bate pe Nick pe umăr ca să îi ia locul.
— A sosit vremea să schimbăm, cowboy?
Vocea lui Nick debordează de un fals entuziasm. Se dă la o parte, despărţindu-se teatral de Ana.
— Crezi că te descurci cu un dans texan în doi paşi? întreabă Daniel.
— Dacă îmi arătaţi, voi încerca să vă urmez.
— Avem nevoie de o însoţitoare?
Ana râde, iar zâmbetul ei este radios.
— Avem o sută de însoţitoare în jur, *señor*.
Daniel îşi strecoară braţul drept sub braţul stâng al Anei, punând palma pe omoplatul ei. O ia de mână. Ea se uită în jos, urmărindu-i paşii. *Rapid, rapid, lent lent. Rapid, rapid, lent lent.*
Daniel se apleacă la urechea ei.
— Uită-te la mine, nu la picioare. Merge mai bine dacă simţi ritmul, în loc să numeri paşii.
Ea îşi ridică privirea spre Daniel. Ochi în ochi, el o conduce şi se sincronizează.
— Cred că l-am prins, zâmbeşte ea.
— Mda? L-ai prins?
Ea dă din cap.
Braţul lui se ridică brusc deasupra capului ei, învârtind-o şi apoi apropiind-o din nou. De fiecare dată când o trage spre el, o apropie mai mult, iar zâmbetul ei e mai larg. Când trupurile lor se

întâlnesc într-un final, el o ţine strâns, mişcându-se în ritmul muzicii.
Fetele din Texas poartă rochii băţoase şi jupe care foşnesc şi pârâie la fiecare mişcare. Rochia Anei e uşoară ca o batistă şi se leagănă fără zgomot când se mişcă. Daniel o întoarce pe Ana cu spatele la el, strecurându-şi o mână pe talia ei. Când o răsuceşte înapoi, părul ei învolburat de dans îi mângâie lui Daniel obrazul. Miroase a lămâie. Rochia îi este atât de subţire, încât el are senzaţia că îi atinge pielea. Oare ea îi simte catarama curelei prin materialul rochiei? Deodată, gura Anei e la urechea lui.
— *Ay,* cred că avem nevoie de o însoţitoare.
Simte o uşoară apăsare pe lobul urechii.
Tocmai l-a sărutat?
Ana l-a sărutat pe ureche.
Chiar l-a sărutat?
Melodia se termină şi Daniel se dă repede înapoi, punând o distanţă respectabilă între ei. înclină politicos din cap spre Ana, exact aşa cum ar face faţă de o parteneră de dans din Texas. Părul ei negru, înfoiat şi ciufulit din pricina piruetelor, îi atârnă în bucle răvăşite, de-o parte şi de alta a feţei. Se uită la Daniel şi îşi dă capul pe spate, râzând.
— Ce este atât de amuzant?
Ana clatină din cap.
— Dumneavoastră. Expresia dumneavoastră.
Nick se apropie, cu aparatul de fotografiat al lui Daniel, recuperat de la Antonio.
— N-ai spus că te duci la o şedinţă foto, mâine?
Daniel încuviinţează din cap, cu ochii la Ana.
— Ei bine, s-a făcut târziu, spune Nick. Ar fi bine să plecăm.
— Eşti îngrijorat că stai pe-afară până târziu, Nick? Asta este o premieră, spune Ana.
Daniel îşi trece o mână prin părul transpirat.
— De fapt, are dreptate. I-am spus lui Ben că o să fac fotografii pentru el, mâine-dimineaţă.
Se uită la Ana.

— Dar oare omul chiar trebuie să doarmă?
Ana dă din cap, zâmbind.
— Este târziu. Sunt sigură că v-a fost pregătit patul pentru culcare în camera dumneavoastră de multă vreme. Probabil că ne vom vedea mâine, la hotel. *Buenas noches, senor*.
Ana se întoarce şi pleacă.
— Hai s-o ştergem de aici, stăruie Nick. Se pare că Fuga îţi pregăteşte o „culcare” specială. Frate, tipul ăla te bagă-n sperieţi. Ai remarcat că într-adevăr seamănă cu un taur?
Daniel nu a remarcat. De ce i-a râs Ana în faţă? El a încercat să fie politicos şi respectuos. A părut un diletant?

(102)

Nick adoarme în clipa când maşina iese din Vallecas. Dar Daniel este complet treaz. Conduce prin întunecata noapte spaniolă, cu toate geamurile larg deschise. Îi simte şoapta la ureche.

Melodia Anei îi răsună în minte. Julia o urmăreşte pe sora ei din celălalt capăt al încăperii. Ana e îmbujorată, înfierbântată de dans. Băiatul texan miroase a necazuri. Jeanşii lui, cizmele lui, felul său de a dansa. Necazuri, necazuri.
Antonio o înconjoară cu un braţ, liniştitor.
— *Ay,* nu-ţi mai face atâtea griji. Se va întoarce curând în Texas. Se distrează şi ei, atâta tot.
— Exact. Mai ţii minte cât de intens e totul la vârsta lor? Asta duce la decizii proaste.
— E în regulă. El a plecat la culcare. *Mi amor,* un texan bogat chiar ar fi o decizie aşa de proastă?
— Da, Antonio. El nu are intenţii serioase. E doar un alt american care crede că poate obţine tot ce pofteşte.
Julia oftează de îngrijorare şi îi aruncă o privire soţului ei.
— O să-i frângă inima, şopteşte ea.
Antonio clatină din cap.
— Greşeşti.
— Crezi?
El dă din cap.
— Ea i-o va frânge pe a lui.

(86)

Daniel parchează Buickul pe platforma cu pavaj elegant din faţa hotelului. Un bărbat în uniformă verde cu auriu sare să îi deschidă portiera.

— Bine aţi revenit, *sefior*.
Nick cască, ameţit.
— Vrei ceva de mâncare? îl întreabă pe Daniel.
— Nu, mă duc sus, la mine.
Daniel aruncă o privire în foaier ca să vadă dacă tatăl lui este cumva acolo. Tatăl lui nu este în foaier, dar îl vede pe Paco Lobo, studiind o hartă şifonată întinsă în faţa lui. Îi face semn lui Daniel să se apropie.
— Bună seara. Verificam doar dacă tatăl meu este aici.
— Părinţii tăi au stat la un pahar cu Max Factor. S-au dus sus acum vreo oră, îl informează Paco, cercetându-l pe Daniel prin ochelari. Ştii, ochelarii mei sunt atât de proşti, încât nu văd detaliile. Ai putea să găseşti un oraş pe nume Dénia, pe coastă, la sud de Valencia?
Daniel se apleacă deasupra hărţii.
— Aici.
Îi indică un oraş în regiunea Costa Blanca.
— Vreţi să mai adoptaţi încă un sat?
— Nu, îi răspunde Paco Lobo şi râde. Trebuie să fac o vizită de lucru.
— Oh, credeam că filantropia este activitatea dumneavoastră.
El clatină din cap şi îşi împinge ochelarii mai sus pe nas.
Pune un deget pe hartă.
— Da, aici este. Mulţumesc.
Daniel observă un carneţel, lângă hartă.
— Numele şi cuvintele notate acolo sunt în germană, nu-i aşa?
— Doamne, ce ochi *buni* ai.
Paco Lobo împinge iute carneţelul sub hartă.
— Daniel...
Paco îi vorbeşte fără să se uite la el.
— În timp ce beau cocktailurile, l-am auzit din întâmplare pe tatăl tău spunându-i lui Max Factor că ai dat nas în nas cu Garda Civilă. Părea mândru, a spus că te-ai ţinut tare. Sunt sigur că n-a fost nimic serios, dar poliţiştii şi gardienii lui

Franco — ochii lui se dezlipesc lent de hartă şi se pironesc într-ai lui Daniel — sunt conştiincioşi. Noapte bună!
Declaraţia lui este o trimitere la plimbare. Să fie de asemenea un avertisment? Daniel se gândeşte, în timp ce se îndreaptă spre lift. Tatăl lui şi Max Factor — mogulul produselor de machiaj. Nici că se putea să fie mai diferiţi. Conversaţia de la cocktail trebuie să se fi învârtit în gol, din moment ce tatăl lui a trebuit să aducă în discuţie incidentul din prima lui zi petrecută în Madrid. Mândru? Nu. Nu acesta ar fi cuvântul pe care l-ar folosi el pentru a descrie faptul că fiul lui a fost muştruluit. Probabil că Paco Lobo a băut un pahar în plus.
Daniel intră în apartamentul lui; este cufundat într-o linişte reconfortantă, cu singura lampă de pe birou aprinsă. Un mesaj telefonic este pus la vedere, sub lampă.
23:45. De la Benjamin Stahl
În foaier, la 9. Profesioniştii poartă costum şi cravată. Film ASA100. Ia cu tine paşaportul.
Filmul ASA 100 este pentru lumină puternică. înseamnă că fotografiile vor fi făcute afară. Dar de ce are nevoie de paşaport?
Daniel îşi scoate cămaşa şi o azvârle pe spătarul unui fotoliu. Ana avea dreptate. I s-a făcut patul pentru culcare. Oare l-a făcut chiar ea înainte de a pleca acasă? Daniel se întoarce şi găseşte răspunsul. Sub fiecare poză de pe perete este lipită o mică bucată de hârtie. Câte o explicaţie pentru fotografia respectivă.
De la Tom Collins.
Daniel aprinde toate luminile.
Poza lui Nick, cu faţa burduşită, prăbuşit pe bancheta din spate a taxiului:
Uneori, când nu a mai rămas nimic de ars, ne dăm foc singuri.
Fata fericită din Vallecas, cu cosiţe negre ca pana corbului şi cu găuri în pantofi:

Ea are un nume pentru tenia care locuieşte în ea. Îi spune Chucho|

Turistul cu pieptul păros, adormit cu capul pe masa de pe trotuar:

Băutura pe care o varsă costă mai mult decât câştigă mulţi într-o săptămână. Cine beneficiază mai mult de dolarii vizitatorilor străini în Spania?

Shep Van Dorn, întreţinându-se cu oaspeţii de la dineul său:

Haine scumpe sau veşminte ieftine pentru sărăcia emoţională?

Rafa zâmbind radios, în picioare, lângă Buick: [1] *Potaie (lb. sp.).Cicatricele biciuirilor de pe spatele lui trăiesc ca venele pe piele. Dar, uneori, un zâmbet sincer poate alunga amintirile urâte.*

Fiecare explicaţie aduce o nouă perspectivă asupra imaginii, dând la o parte straturi invizibile pentru a scoate la iveală o poveste umană. Abia aşteaptă să le discute cu ea. În vreme ce scrutează peretele, ochii i se opresc asupra pozei pe care i-a făcut-o Ana, în ziua aceea din magazinul de bomboane.

Mesajul are doar două cuvinte, dar spune absolut totul.

Hola, Daniel.

afa îşi scoate şorţul plin de sânge ca să meargă în pauza de prânz. Un coleg de la abator trece pe lângă

.el.

— Rafa, şeful vrea să te vadă. Apropo, am auzit despre triumful de ieri. Se pare că *torero* al tău a făcut senzaţie. *¡Felicidades!* zice el, bătându-l pe Rafa pe spate.

— *Gracias, amigo.*

Rafa zâmbeşte. Colegii lui au fost generoşi cu vorbele de încurajare şi de felicitare. Anunţul său şi entuziasmul lor i-au înseninat grozav ziua de luni. Se îndreaptă spre birou şi bate în tocul uşii.

— *Adelante.*

Şeful îi face semn să intre în cămăruţa fără ferestre, cu ziduri din piatră.

— Un gentleman a trecut pe aici, de dimineaţă, şi a întrebat de tine. I-ai spus cuiva de la *capea* că lucrezi aici, la *el matadero?*

— Doar bărbatului cu pălărie mare. Cel care mi-a dat cartea de vizită.

Şeful dă din cap.

— Mi-a cerut să îi confirm că eşti angajat aici şi apoi mi-a pus o mulţime de întrebări despre *torero* al tău.

— întrebări despre El Huérfano? Ce fel de întrebări?

— Despre pregătirea lui, despre trecutul lui. întrebări la care nu am putut să răspund. Dar i-am zis că te cunosc pe tine şi că eşti un lucrător bun.

R

— *¿gracias!* spune Rafa.

— Vrea să îl vadă din nou pe prietenul tău luptându-se cu taurii.

— Când? Suntem gata!

— Duminică. A spus doar că va ţine legătura cu voi pentru o coridă în Arganda del Rey. Dar dacă v-a căutat în dimineaţa de după *capea*, mie mi se pare un semn bun.

Rafa simte o furnicătură pe şira spinării. Este un semn bun. Este un semn grozav. După ce termină munca, se va duce direct la cimitir ca să îi dea vestea lui Fuga.

Seara trecută, Fuga a fost agitat. Insista că trebuie să se ducă pe păşuni, ca să se antreneze.

— Nu, i-a spus Rafa. Dacă sponsorul e interesat, ne va găsi şi un mijloc de antrenament cum se cuvine.

— Există un milion de motive pentru care acest om bogat s-ar putea răzgândi, a comentat Fuga. Dar i-o voi dovedi că sunt mai bun decât oricine altcineva.

N-are niciun rost să-l contrazici pe Fuga. Dar poate că nu-l cunoaşte pe Fuga atât de bine pe cât crede? Fuga nu zâmbeşte multor oameni, doar copiilor şi taurilor. Şi atunci, de ce i-a oferit câştigurile şi zâmbetul Anei? E drept că l-a mai întrebat de sora lui şi înainte, dar niciodată într-o manieră care să lase de înţeles că o place. Toreadorii aspiranţi n-ar trebui să aibă iubite, oricum. Vorba aceea, un toreador căsătorit este un toreador terminat. Pentru succes trebuie concentrare deplină. Rafa i-a explicat asta iubitei lui, ieri, când s-a despărţit de ea.

Se scarpină în cap, amintindu-şi reacţia ei furioasă. Mânia ei l-a surprins. Nu-şi dăduse seama că ţinea la el atât de mult. Femeile sunt atât de derutante. Sora lui, Julia, este cea mai derutantă dintre toate. Seara trecută, a tunat şi a fiilgerat, spunând că i-ar plăcea mai degrabă ca Ana să rămână cu un toreador amator precum Fuga, decât cu texanul bogat.

Ce voia să spună? Ce poate fi atât de rău în privinţa texanului

?Puri aşază vasele la uscat în chiuvetă, gândindu-se cum să deschidă discuţia cu mama ei.

— Cred că aş prefera să nu fac voluntariat la clinică, anunţă Puri. Inclusa este un loc mult mai vesel.

— Nu alegi tu. Sora Hortensia te-a repartizat la clinică, deoarece crede că îţi vei aduce contribuţia acolo. O să faci cum ţi se cere, draga mea.

— Dar totul este atât de deprimant. Femeile pot fi atât de iraţionale.

Mama se întoarce spre ea de la masă.

— Poftim?

— Bineînţeles, nu tu, mamă. Dar, deunăzi, când plecam de la Inclusa, m-a oprit o femeie pe stradă. Era înnebunită. Mi-a spus că i-a fost luat copilul pentru botez şi nu i-a mai fost dat înapoi. Era foarte ciudat, parcă era convinsă că-i ascunsese cineva copilul în Inclusa. M-a strâns de braţ atât de tare încât m-a durut.

— Te-a înşfacat de braţ?

— Da. Am văzut-o pe Sora Hortensia la fereastră şi i-am sugerat femeii să stea de vorbă cu Sora.

— Şi au vorbit?

— Nu.

Puri ridică din umeri, străduindu-se din răsputeri să se poarte firesc.

— A fugit.

Mama ei se întoarce încet la masă. îi vorbeşte lui Puri peste umăr.

— Sora Hortensia a spus că a văzut scena?

— Da, am discutat despre asta. Am căzut de acord că femeia suferea de un soi de colaps mintal. Sora mi-a cerut să mă rog pentru ea.

— Da, aşa ar trebui, răspunde mama ei, liniştită. Este atâta suferinţă în lume. Trebuie să ajutăm ori de câte ori putem, Puri.

— Desigur. Tu şi tata aţi dat un minunat exemplu. Aţi avut grijă de Ana, iar acum Julia vă este recunoscătoare pentru toate lucrurile pe care le trimiteţi pentru Lali. Trebuie să îi fie tare greu Anei, fără părinţi. Dar Sora spune că e mai bine să nu ai părinţi deloc, decât să ai părinţii nepotriviţi. Mă gândesc la asta în fiecare zi când sunt cu copiii, la Inclusa. Stau şi mă întreb totuşi: odată ce copiii sunt adoptaţi de părinţii potriviţi, s-ar cuveni să afle vreodată de părinţii lor nepotriviţi?

Puri aruncă o privire pe furiş peste umăr. Mama ei stă încremenită în tăcere, învârtind încet linguriţa în cafeaua ei. Şi atunci Puri îşi dă seama.

Şi tăcerea are o voce a ei.

{ 89 }

entílele: curate.
Filmul: încărcat. / Filme de rezervă: trei.
Blitz: pentru orice eventualitate.
Costum. Cravată. Portofel. Paşaport. Carneţel şi stilou.
Simte cum i se accelerează pulsul pe când trece în revistă lista în minte. Este surescitat, dar încearcă să-şi tempereze emoţia. Ben nu i-ar da decât o însărcinare minoră. Nu are de ce să fie stresat.
Carlitos îl întâmpină în foaier.
— Arătaţi foarte bine, *señor*| Dar, *ay,* unde este centura de cowboy cu cataramă?
Băiatul îşi face mâinile pistol.
— Nicio grijă, am să mi-o pun la loc cât de curând. Ascultă, Buton, poţi să le trimiţi vorbă

părinţilor mei că sunt cu Ben Stahl şi că mă întorc peste câteva ore?

— *Si, señor*. O să am grijă să primească mesajul.

Ben se sprijină de o coloană de marmură din foaier. Hainele lui sunt ireproşabile, dar Ben, nici pe departe. Nu a atins patul.

— Eşti bine? îl întreabă Daniel. Pari vraişte.

— Sunt bine. Tu îţi începi ziua, iar eu o termin. Mai aşteptăm să vină doar un pachet comandat, după care putem pleca.

Lorenza se apropie de ei cu un pachet de ţigări. Ben îi lasă o bancnotă mare pe tavă.

— Mulţumesc, păpuşico. Păstrează restul.

Se întoarce spre Daniel.

L

— Aşadar, emoţii?

Daniel deschide gura să răspundă, dar Ben îl întrerupe:

— Să nu îmi strici afacerea, Matheson. îmi asum un risc cu tine, aşa că ai face bine să fii pe fază. Ai paşaportul?

— Da, dar de ce am nevoie...?

— Vei afla cât de curând. Poftim, ţine asta!

Ben îi dă lui Daniel un permis oficial de presă de la *Herald Tribune.*

— Asta valorează mai mult decât aurul aici. Dar va trebui să mi-l dai înapoi imediat după ce faci fotografia. Nu te pot lăsa să umbli haihui prin Madrid cu un permis de la *Trib.* Va trebui să îmi dai şi rolfilmul, de asemenea.

Dacă Daniel era sau nu emoţionat înainte, acum sigur este. îl urmează pe Ben afară. Ben îi dă bacşiş portarului care i-a rezervat taxiul.

— Deci se pare că Nick ţi-a întors favoarea în Vallecas, nu?
Ben îşi freacă dinţii cu degetul arătător, ca să-i cureţe.
— L-am văzut în club, azi-noapte. Mi-a povestit că voi, băieţii, v-aţi dus la dans în Vallecas şi că un toreador ţicnit voia să te omoare.
Nick s-a dus la club după ce s-au întors? în maşină, leşinase de-a dreptul.
— Nick era beat, spune Daniel.
Ben dă din cap.
— în regulă, reporteraşule. Un chestionar-fulger, ca să te pun în temă. Cine e ambasadorul Statelor Unite în Spania?
— John Lodge.
— Corect. Decent, tipul. îi pasă. Cine sunt unii dintre băieţii lui Franco?
— Băieţii lui Franco? Te referi la Garda Civilă?
— Nu, dintre miniştrii lui. Ministrul informaţiilor, ministrul transporturilor.
Daniel ridică din umeri.
— Măcar ştii ceva despre Franco?
— Desigur. Este la putere din 1939. Catolic.
Ben îşi rostogoleşte ochii în cap.
— Şi? Îi mai plac Fanta şi pescuitul. Cui îi pasă?
Daniel se gândeşte la descrierile fotografiilor de la Ana şi la lucrurile pe care le-a auzit fără să vrea. începe să recite:
— Construieşte Valea celor Căzuţi, care va costa milioane de dolari. Sub Franco nu mai există libertatea religiei. Slujbele protestanţilor şi ale evreilor nu sunt permise în afara casei. Nici nunţile, nici funeraliile. Este o dictatură militară. Oamenii din Catalonia şi Ţara Bascilor nu au voie să vorbească limba lor maternă. Oamenii sunt supuşi, fiindcă sunt epuizaţi din punct de vedere

emoţional. Există o tensiune între istorie şi memorie. Unii îşi doresc cu disperare să îşi amintească, dar alţii îşi doresc cu disperare să uite.

Ben dă din cap.

— Frumos. Altceva?

Daniel îşi aduce aminte de comentariul dezinvolt al lui Nick şi adaugă:

— Franco ţinteşte spre o „Spanie a spaniolilor" exclusiv. Nick zicea ceva despre faptul că unii copii adoptaţi în Spania nu sunt de fapt orfani.

— Hopa, stai aşa! Nicky ţi-a spus asta?

Daniel confirmă.

— A zis că Franco are senzaţia că a fi republican este o boală care se moşteneşte. De aceea, ca s-o elimine, copiii trebuie să fie crescuţi de franchişti oricând e posibil.

Faţa lui Ben este ascunsă de un nor de fum de la propria ţigară.

— Nu mai repeta chestia asta în stânga şi-n dreapta. Este o presupunere, o mică parte dintr-o poveste mult mai mare. Uite, n-ai auzit chestia asta de la mine şi eu nu ştiu de unde a auzit-o Nick. Dar, da, circulă zvonuri despre nou-născuţi care dispar. A început după război. Copiii republicanilor au fost luaţi drept pedeapsă pentru părinţi. însă unii zic că se mai întâmplă şi azi, că părinţilor li se spune că le-a murit copilul, când nu-i aşa, şi că nou-născuţii sunt daţi sau vânduţi unor familii considerate mai merituoase.

— Ai de gând să sapi şi să publici această poveste?

— Aş vrea eu. Dar în momentul de faţă nu este nicio poveste. Legile dictaturii stipulează că părinţii adoptivi sunt unicii părinţi.

— Şi ce fac părinţii naturali în privinţa asta?

— Au mâinile legate. Aici, nu se poate contesta nicio autoritate. Dacă un doctor sau un preot îţi spune ceva, accepţi lucrul acela.
Daniel se decide să îi dezvăluie lui Ben:
— În prima mea zi aici am pozat o călugăriţă. Ducea în braţe un prunc mort.
— Şi?
— Călugăriţa s-a supărat când m-a văzut că fac poze.
— Păi, e un pic cam macabru să faci poze unui prunc mort, Matheson. Doar nu era Parada de Sf. Patrick. Probabil că ducea copilul la morgă.
Daniel se gândeşte la incident. Expresia călugăriţei nu era una de indignare pentru indiscreţia lui; era una de frică. Nick spune mereu că mulţi oameni din Spania trăiesc sub imperiul fricii.
— Ascultă, Ben, dacă Franco este aşa un tiran, de ce face America afaceri cu el?
— Din diverse motive. Dar eu privesc lucrurile aşa: noi suntem o daltă. Ne croim încet-încet drumul în stâncă. Dacă ajungem suficient de adânc, poate c-o vom crăpa puţin.
Daniel îşi închipuie, literal, cum izbeşte cu dalta în Franco. N-o să meargă, după părerea lui. Din fotografii, Franco pare mic şi cărnos. Ar fi ca şi când ai da cu dalta într-un cauciuc.
Taxiul opreşte.
— Eşti gata, cowboy?
— Am ajuns?
Da. Bine ai venit la Palatul El Pardo. Pregăteşte-te să-l fotografiezi pe Franco. O să te-ajut să câştigi competiţia aia a ta.Unii au fost de părere că guvernul SUA nu ar fi trebuit să-l „curteze” pe acest „fascist”, cum îl considerau ei; că n-ar fi trebuit să semnăm Acordul de Bază din 1952; că n-ar fi trebuit să dăm ajutoare Spaniei; şi că, la fel ca europenii la acea vreme, ar fi trebuit să boicotăm Spania din punct de vedere economic şi politic. (De atunci s-a

dovedit pe deplin, cred eu, cât de greşit era acest punct de vedere.)
Politica noastră, la vremea respectivă, era să subliniem faptul că Statele Unite cooperează cu Spania şi cu guvernul ei în beneficiul poporului spaniol, precum şi pentru propriile noastre interese. Declaraţiile noastre publice abia dacă îl menţionau pe Franco însuşi ca şef de stat sau pe regimul său cu partid unic, dar întotdeauna se centrau pe poporul spaniol.
— J. EDGAR WILLIAMS, funcţionar consular al Ambasadei SUA la Madrid (1956-1958)
Extras din Ambasadorul Lodge corectează rapoartele"
American Diplomacy *(jurnal), februarie 1999*
Universitatea din Carolina de Nord de la Chapel Hil

*l*Daniel îl urmează pe Ben la un punct de control unde stau de pază zeci de militari. Documentele de identitate şi acreditările lor de presă sunt confruntate cu o listă. înainte de a li se permite intrarea pe poartă, le sunt percheziţionate minuţios genţile.

O alee largă de ciment, flancată cu sculpturi decorative de grădină, duce drept spre un palat imens, gălbui, cu două etaje. Zeci de balcoane sunt aliniate pe faţadă. Lucarne micuţe se iţesc din acoperişul de ardezie cenuşie pe care se înalţă peste douăzeci de coşuri de fum. Daniel se opreşte să facă o fotografie.

— Pe vremuri a fost o reşedinţă de vânătoare, îi spune Ben. Şedinţa foto va avea loc la intrarea principală.
Shep Van Dorn stă în mijlocul grupului de reprezentanţi ai presei. Îi vede şi se apropie de ei.

— L-ai adus pe puşti. Oh, ce sentimental poţi fi, Stahl.

Van Dorn îi întinde mâna lui Daniel.

— Mă bucur să te revăd, Daniel. Dacă Ben îţi foloseşte fotografiile, asigură-te că nu fuge fără să îţi recunoască meritul. Asta-i o adevărată oportunitate pentru cineva de vârsta ta.

Daniel lasă deocamdată aparatul să îi atârne de gât şi îşi îndeasă mâinile în buzunare. Are palmele umede de transpiraţie. Trage aer în piept. Ce ar face Capa? Ar încerca să pătrundă în interiorul fotografiei. Să se apropie cât mai mult posibil. Daniel se uită la grupul de fotografi şi de reporteri. Observă poziţia soarelui. Vrea să îi ofere lui Ben un unghi bun, ceva diferit faţă de toţi ceilalţi fotografi. Dar aici e vorba de jurnalism, nu de un proiect artistic. Va merge pe simplitate. Se va asigura că va obţine fotografia.

— Domnule Van Dorn, care este distanţa noastră de lucru?

— Probabil între trei şi cinci metri. Vei avea timp doar pentru câteva cadre, atât.

Daniel se uită spre intrare. Steagul roşu cu auriu al Spaniei atârnă deasupra uşilor boltite. Dacă se dă puţin mai la stânga, ar putea să obţină un unghi mai larg, prinzând steagul şi pe Franco dedesubt. Dar o poză din profil ar fi bună pentru ziar?

Daniel îşi dă seama de şansa ce i se oferă. Van Dorn are dreptate. Să fotografiezi conducătorul unei ţări în faţa palatului său este o oportunitate incredibilă. Se gândeşte la fotografiile cu Hilter, Mussolini şi Stalin. O să aibă fotografia unui dictator în portofoliul său, un conducător ale cărui urme zdrobitoare le-a văzut personal în şi în jurul Madridului.

Asta numai dacă poate face fotografia.

Se aud nişte zăngănituri în spatele uşilor.

— începe spectacolul, spune Ben, scoţând tot fumul de ţigară din plămâni.

Van Dorn se ţine după fotograful ambasadei, dându-i instrucţiuni din spate.

Trei bărbaţi ies în faţa uşii. Lui Daniel i se taie respiraţia. Se uită repede la Ben, după o explicaţie.

— Concentrează-te! îl repede Ben.

Având puţin peste un metru cincizeci, generalul Franco este cel mai scund dintre cei trei, îmbrăcat nu în uniformă militară, ci într-un costum maro, mohorât. Ambasadorul Lodge poartă un costum bleumarin şi are o expresie caldă. Daniel îşi numără instantaneele pe când apasă pe butonul declanşator. încearcă să se concentreze, calculând cadrele rămase pe rplfilm. Măsurând peste un metru optzeci, bărbatul din partea cealaltă a lui Franco îl domină. Conducătorul scund şi bărbatul înalt se întorc deodată
faţă în faţă. îşi strâng mâinile. O briză uşoară umflă steagul bicolor naţionalist, expunând stema din centru.
Daniel apasă pe butonul declanşator. Trage aer în piept. Apasă din nou pe buton.
Franco şi ambasadorul dispar în spatele uşilor.
Daniel se uită la aparatul său. Pozele lui vor fi în mod categoric diferite de ale celorlalţi fotografi, deoarece bărbatul înalt care a dat mâna cu generalul...
Este tatăl lui.
— Surpriză! spune Ben. Aceasta este o poveste în sine. Un tânăr fotograf îl fotografiază pe tatăl său pecetluind o afacere cu Franco. Grozav, nu? Realizatorul fotografiei va fi Matheson şi numele din descrierea fotografiei va fi tot Matheson.

Splendid pentru competiţia ta *şi* pentru albumul tău de familie.

Ben îl loveşte cu pumnul în umăr pe Daniel.

Shep Van Dorn se apropie, cu tatăl lui Daniel în spatele lui.

— Dan, nu mă aşteptam să te văd aici, îi spune tatăl său.

— E numai aranjamentul lui Stahl, zice Van Dorn.

Ben îşi aprinde o nouă ţigară de la cealaltă, evident mândru de el.

— M-am gândit că ar fi un moment deosebit, în relaţia tată-fiu, ca fiul să imortalizeze încheierea afacerii cu petrol. Băiatul tău este un adevărat talent, Martin.

Ben se întoarce spre Daniel.

— Ai făcut fotografia, nu-i aşa?

— Am făcut mai multe.

Ben întinde mâna, indicând că vrea aparatul lui Daniel. Daniel i-l dă, aşteptându-se ca Ben să învârtă filmul în casetă şi să îl scoată.

— Prea bine, domnilor. Hai să fotografiem Preston Hollow la El Pardo.

Ben le face o poză lui Daniel şi tatălui său, cu palatul în spatele lor

— .Fotografie cu tată şi fiu. Halal jurnalist! Eşti mai sentimental decât o fată, Stahl, îl ceartă Van Dorn.

— Şi tu eşti mai acru decât un amorez părăsit, Shep, îi răspunde Ben, aruncându-i o privire.

Rulează filmul în casetă şi îl scoate, după care îi întinde aparatul lui Daniel.

— Ei bine, presupun că tu şi tăticul veţi sărbători evenimentul la un brunch sau vă veţi întoarce împreună la hotel. Eu, unul, mă duc la culcare.

Dar lui Daniel nu îi stă mintea la sărbătorire. Este zdruncinat. Ştia că veniseră la Madrid pentru o afacere cu petrol. Ştia că Spania va fi diferită de Texas. Dar nu se aşteptase să aibă sentimente atât de contradictorii. Şi, în momentul acesta, nu poate scăpa de tulburarea pe care a simţit-o când l-a văzut pe tatăl lui zâmbindu-i şi strângându-i mâna lui Francisco Franco.

Ana străbate coridorul de la etajul şapte, cu mănunchiul de chei de acces atârnând greu în buzunarul şorţului. La ce oră a plecat Daniel pentru şedinţa foto? Intră în camera lui. S-a gândit şi el la dans cum s-a gândit ea? Julia a bătut-o la cap continuu.

— El e un băiat bogat din Texas şi un oaspete al hotelului. *Ay,* ce faci, Ana? Pentru el este un flirt oarecare. Pentru tine, ar putea avea consecinţe groaznice. Şi Fuga? Pare să aibă...

A căutat cuvântul.

— Potenţial.

— Fuga are mai mult potenţial decât Daniel?

— Aha. Acum eşti la per tu cu *Senor* Matheson?

— încetează. Nu m-am gândit niciodată la Fuga în acest mod până azi şi nici tu. Este un luptător cu taurii, Julia. Crezi că aş avea un viitor mai sigur cu un toreador decât cu un băiat american?

— Faceţi parte din aceeaşi cultură. Aveţi aceleaşi probleme. Un teren comun pe care puteţi construi mai uşor o relaţie. Părinţii lui Antonio au suferit la fel ca şi ai noştri. El mă înţelege. Profund.

Sora ei este bine-intenţionată, dar obiecţiile ei s-au înmultit de zece ori peste noapte. Julia o cunoaşte suficient de bine ca să vadă că nutreşte anumite sentimente. Şi este adevărat. Îi place să-şi petreacă timpul cu Daniel. Se simte în siguranţă cu el.

Ana se gândeşte la cuvintele surorii ei.

„Ar putea avea consecinţe groaznice.” Scoate bileţelul din buzunar. Era în şorţul ei când a sosit în dimineaţa asta. Tocmai când se gândea că, poate, lucrurile se schimbaseră, că ameninţările dispăruseră, iată că se întorc de parcă ar fi urmărită la fiecare colţ.

Eşti o mincinoasă, şoricel micuţ. Ştii ce păţesc mincinoşii?

A încercat să uite de bilete. Le-a ignorat. Dar azi au înfuriat-o.

Ana se uită la peretele cu fotografii. Ce părere a avut Daniel despre textele lui Tom Collins? Le-a observat măcar? A văzut textul de sub poza lui? Când se apropie de perete, îşi dă seama că el a văzut, într-adevăr, mesajul. Legenda *Hola, Daniel* a dispărut. În locul ei este una nouă pe care scrie *Hola, Ana. Vrei să dansezi?*

Se gândeşte la întrebarea pe care i-a pus-o Daniel lângă maşină, în Vallecas — dacă putea să o ajute cumva.

Julia îi zice în mod constant să tacă, dar Daniel îi reaminteşte că sunt şi unii care o vor asculta. Vrea să îi lase un bilet, dar ce să îi spună? Ar trebui să se facă mică şi să se închidă în ea, să ţină totul ascuns faţă de cei din jur. Dar dacă în loc să facă ceea ce se aşteaptă din partea ei, va face ceva neaşteptat? Un secret nu mai este secret dacă îl împărtăşeşti cuiva.

Îi va spune lui Daniel totul

. Veniţi cu noi, mergem cu maşina ambasadei.

Vă vom lăsa la hotel, spune domnul Van Dorn.

— Ar fi foarte frumos din partea dumneavoastră, răspunde tatăl lui Daniel.

Daniel sperase să rămână singur cu tatăl lui. Avea o mulţime de întrebări. Se acumulaseră rapid în ultima vreme. Dar există un lucru asupra căruia Van Dorn poate să îşi spună părerea.

— Domnule Van Dorn, pot să vă pun o întrebare?

— Desigur.

— Care este poziţia Americii faţă de dictatură?

— Ei bine, asta este o întrebare dificilă, intervine tatăl lui.

— Dar legitimă, apreciază Van Dorn. Daniel probabil că a văzut destul din Madrid ca să sesizeze o discrepanţă. Administraţia noastră consideră că deschiderea comerţului american cu Spania va ajuta poporul spaniol, pe termen lung, mai mult decât va ajuta dictatura.

— Şi bazele aeriene americane de aici?

— Poziţii strategice. Să ne apere pe toţi de sovietici.

Van Dorn îi face cu ochiul.

Răspunsurile par corecte, chiar dacă sunt pregătite dinainte. Dar bineînţeles că sunt pregătite dinainte. Jurnaliştii şi fotografii surprind poveşti şi, în calitate de responsabil cu relaţiile cu presa, Van Dorn îi poziţionează în cel mai bun cadru şi în cea mai măgulitoare lumină.

— Ţi-ai făcut prieteni în Madrid până acum? îl întreabă Van Dorn.

— Câţiva, răspunde Daniel, însă îşi regretă imediat răspunsul.

— Serios? spune tatăl lui. Mama ta va fi încântată. Despre cine e vorba?
Daniel învârte aparatul de fotografiat în mâini.
— Păi, Nick şi Ben, desigur. A fost foarte drăguţ din partea lui să mă aducă, azi. Şi Miguel, de la magazinul foto. învăţ multe de la el.
Van Dorn se întoarce spre ei, de pe scaunul din faţă.
— Şi poate o cameristă frumuşică de la hotel?
îi face din nou cu ochiul şi râde.
— Dan este un gendeman, zice tatăl lui, sec.
Tonul este tăios. Aluziile plutesc în aer. Adică tatăl lui insinuează că Nick nu este un gentleman? Sau insinuează că fiului său nu i-ar cădea cu tronc o cameristă?
— Bineînţeles că este un gentleman, spune Van Dorn. Un gendeman boxer şi fotograf. Trebuie să semene cu mama lui... sau cu un unchi.
Van Dorn îşi prelungeşte ironia cu un zâmbet şi îi oferă tatălui său un trabuc.
— Un trabuc, să celebrăm marea ta afacere?
— Eşti din cale-afară de amabil, dar nu, mulţumesc, Shep.
Van Dorn se întoarce pe scaun şi îşi aţinteşte ochii pe parbriz.
Ce a fost asta? în doar câteva secunde, tatăl lui şi domnul
Van Dorn s-au înfruntat făţiş. Vibraţia tensiunii din maşină acoperă vuietul traficului. Daniel îşi ridică aparatul ca să încarce o rolă. De cureaua aparatului atârnă legitimaţia de presă. Ben a uitat s-o ia înapoi. Daniel o îndeasă iute în buzunar.

I 93)

Aţi deschis un coşciug? şopteşte Antonio.

Aruncă iute o privire spre lada de portocale în care doarme Lali.

— De ce nu mi-ai spus până acum?

— Păi, nu l-am deschis. De fapt, cum să zic... s-a spart, spune Rafa. Când Fuga a văzut că era gol, a explodat. De multe ori zicea că i se păreau prea uşoare coşciugele de copii, dar nu l-am băgat în seamă.

— Coşciuge? Au mai fost şi altele?

— *Ay*, multe coşciuge de copii. Au mai adus încă unul, ieri.

— Cine le aduce?

— Fuga spune că oamenii de la clinici. Eu sunt de obicei la abator când sosesc.

Antonio merge şchiopătând pe podeaua de pământ a colibei. Genunchiul lui Rafa saltă de parcă ar avea un motor înăuntru. N-ar fi trebuit să îi spună lui Antonio? Avea nevoie să se asigure că Fuga e concentrat. S-a gândit că probabil Antonio ar putea să-i dea sugestii.

—Fuga insistă că trebuie să facem ceva. E răvăşit, ceea ce e periculos. Un luptător cu taurii distras sfârşeşte împuns.

— El ce crede că se petrece? întreabă Antonio.

— „Fraţii" care conduc căminul de băieţi din Barcelona întotdeauna îi spuneau lui Fuga că nu este bun de nimic, că, dacă ar fi fost un bebeluş, ar fi putut cel puţin să i-l vândă lui Franco. El crede

că nou-născuţii republicanilor sau ai familiilor sărace
sunt furaţi, că Biserica vrea ca aceşti copii să fie mântuiţi şi crescuţi de franchişti. *Ay*, dar trebuie să uite de cimitir şi de coşciuge. În sfârşit, avem un sponsor interesat.

Antonio clatină din cap.

— Fuga nu este distras. O să se implice şi mai mult. Vorbeşti mereu de devotamentul lui Fuga pentru copii. Spui că face foamea, fiindcă le dă mâncarea lui. Asta îl mână înainte. Nu luptă pentru el, ci pentru ceilalţi.

Poate că Antonio are dreptate. Să fie acesta felul lui Fuga de a aborda frica? Lui Fuga nu-i este teamă de nimic în ceea ce îl priveşte, dar vrea să fie protectorul celorlalţi.

Antonio se opreşte din plimbatul prin încăpere. Expresia i se îmblânzeşte, însufleţită de o idee.

— Texanul şi aparatul lui. Duce pozele cu el, în America.

— Şi?

— Imaginile sunt puternice. Ele transmit adevărul. De ce crezi că presa noastră este cenzurată? Roagă-l pe texanul entuziasmat să vină să facă poze la cimitir. O să aibă o dovadă despre ce se întâmplă. Asta s-ar putea să-l calmeze pe Fuga.

— *Ay*, nu. Când aude de texan, Fuga nu se calmează. Se înfurie. Dacă îl aduc pe texan la cimitir, Fuga s-ar putea să-l provoace la luptă. E încurcătura naibii.

— După cum îl descrii pe Fuga, nu caută să se lupte. Caută să se apere.

Rafa se gândeşte la cuvintele lui Antonio şi la comportamentul recent al lui Fuga. Imediat după

capea, Fuga i-a dat câştigul Anei. Iniţial, el a crezut că asta însemna că Fuga nutrea sentimente pentru Ana. Dar să fi însemnat că Fuga îşi închipuia că ea are nevoie de protecţie — protecţie pe care i-o puteau oferi banii? Rafa se scarpină la ceafa. Oare Fuga vede ceva periculos în preajma Anei, ceva ce lui îi scapă? Ceva în legătură cu texanul?

— Antonio îşi vâră cămaşa în pantaloni.Trebuie să plec la muncă, spune el. Dar, *por favor,* Rafa, nu-i spune Juliei despre coşciugele goale. Promite-mi.
Ay, crezi că sunt nebun? Nu i-aş spune niciodată Juliei. ***D****eschiderea comerţului american cu Spania va ajuta poporul spaniol.*
Aşa spusese Van Dorn.
Franco e un arhitect. Există o latură întunecată aici. Aşa spusese Ben.
Care variantă e cea adevărată? Şi de partea cui este tatăl lui? Asta se tot întreabă Daniel, până când el şi tatăl lui sosesc la hotel.
Mama lui îi aşteaptă în foaier, purtând o combinaţie de *haute couture* şi de nelinişte. Faţa i se luminează când îşi vede soţul şi fiul.
— Nu mă aşteptam să vă văd împreună, zice ea.
— Nici eu, răspunde tatăl lui.
— Ben Stahl a avut nevoie de un fotograf, explică Daniel.
— Şi te-a ales pe tine? Daniel, ce grozav!
O spune sincer. În ciuda dezinteresului tatălui său, mama lui l-a sprijinit dintotdeauna în privinţa fotografiei. După aceea, ea îşi coboară glasul — părinţii lui şuşotesc cu fereală.
— Şi cum a mers?
— Mai rapid decât mi-am imaginat. Am semnat.
— S-a aranjat? exclamă mama lui. Ce minunat!
— Da. Mai avem să stabilim datele pentru instalarea echipamentului, dar în acest moment, e doar o chestiune de amănunt.
Părinţii lui sunt în mod evident încântaţi. Dar... minunat? Chiar aşa să fie? Daniel se îndoieşte.

Tatăl lui îi zâmbeşte mamei

— .Arăţi splendid. Eşti gata de plecare?
Carlitos apare lângă ei.
— *Hola, Señor* Matheson. Am nişte mesaje pentru dumneavoastră.
Tatăl lui Daniel întinde mâna.
— Nu, nu pentru dumneavoastră, *señor,* pentru fiul dumneavoastră.
Carlitos îi dă lui Daniel câteva bileţele.
— Măi, măi, ce popular eşti, se miră mama lui. De la cine sunt?
Daniel împătureşte mesajele şi le pune în buzunar, fără să se uite la ele.
— N-ai de gând să le citeşti? stăruieşte mama lui.
— *Ay,* ştie că sunt de la proprietarul magazinului foto, spune Carlitos. *Señor* este pasionat de fotografie. Poze, poze şi iar poze.
Daniel dă din cap spre băiat, cu recunoştinţă mută.
— Mergem la masă? îi întreabă pe părinţii lui.
— Oh, îmi pare rău, *cariño.* Tatăl tău şi cu mine avem programată o întâlnire. Ne întoarcem repede.
Mama lui îl strânge de mână.
— Abia aştept să îţi văd pozele din dimineaţa asta.
Părinţii lui pleacă, iar Daniel îi dă un bacşiş lui Carlitos.
— Mulţumesc, Buton.
— Pentru nimic, *señor,* îi răspunde Carlitos, cu vocea lui subţire plină de voioşie. Nu uitaţi că aici, la hotel, noi înţelegem importanţa confidenţialităţii.
Odată ajuns în lift, Daniel scoate bileţele cu mesaje din buzunar.
9:45. De la Tom Collins Solicit întâlnire. Ceva important.
O întâlnire cu Tom Collins. Zâmbetul i se iveşte numaidecât.

10:30. De la Nicholas Van Dorn Vino la masa festivă pentru ziua mea, pe la 14:00.

Coridorul de la etajul şapte este cufundat în linişte. Scoate legitimaţia de presă din buzunar şi o prinde din nou de cureaua aparatului de fotografiat. Speră să poată ieşi pe stradă şi să facă vreo câteva fotografii înainte ca Ben să se trezească. Având o legitimaţie oficială, gardienii — Corbii aceia — n-o să-l poată opri. Intră în cameră. Este caldă şi însorită. Uşa balconului este deschisă, aşa cum îi place lui.

Jeanşii şi cămaşa lui în carouri îl aşteaptă pe bancheta de la capătul patului, de parcă Ana ar fi ştiut că primul lucru pe care-l va face va fi să-şi scoată costumul. Se uită la perete, întrebân- du-se dacă ea văzuse noul lui mesaj. De asta voia să se întâlnească? Atunci observă.

Poza lui şi textul de sub ea se află în continuare pe perete, dar o parte dintre fotografii nu mai sunt.

Au dispărut.

Daniel dă buzna în foaierul hotelului.

Bineînţeles că Ana a luat fotografiile, dar de ce? Îl vede pe Carlitos lângă uşa de la intrare.

— Buton, am nevoie de o favoare. Este ceva important.

— *Si, senor*. Spuneţi-mi.

— Găseşte-o pe Ana şi transmite-i un mesaj. Spune-i aşa: „La camera 760 este nevoie de prosoape”.

— *Ay, senor,* dar o văd pe Lorenza aici. Poate să vă aducă ea unul imediat.

— Nu, spune-i Anei. Doar Anei.

Carlitos îşi ţuguie buzele, încercând să înţeleagă. Daniel îi dă o bancnotă de un dolar. Băiatul face ochii mari.

— *Si,* dă Daniel din cap. E important, Buton. Spune-i doar Anei că am nevoie de prosoape.

Carlitos strânge iute bancnota în palmă ca să nu-i scape.

— La camera 706 este nevoie de prosoape. Spune-i doar Anei. O rupe la fugă de parcă ar fi luat foc hotelul.

Daniel se întoarce în camera lui. Sună telefonul. Este Nick.

— Am musafiri la masă, la vilă. Vino şi tu.

— Da, am primit mesajul tău.

Daniel ezită. Tot ceea ce vine din partea lui Nick pare o capcană.

—Ţinută lejeră. Fără cravate, îl asigură Nick. Şi fără părinţi! adaugă el. Haide, e ziua mea!

Se aude o bătaie în uşa lui Daniel.

— Poate c-o să vin.

închide telefonul şi se duce la uşă.

Ana stă pe hol, radioasă.

— Mi s-a spus că aveţi nevoie de prosoape, *senor?*

— *St.*

Ea intră în cameră şi Daniel închide repede uşa.

— Aţi primit mesajul meu? întreabă ea.

— Da şi am văzut că au dispărut fotografiile.

Anei îi piere zâmbetul.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Ai luat câteva fotografii.

— Nu, n-am luat.

Lasă prosoapele jos şi dă fuga la perete. îşi ridică mâinile, trecând cu degetele peste imagini. Se întoarce spre Daniel.

— O fotografie cu Rafa, una cu Fuga şi... a călugăriţei cu copilaşul.
— Nu le-ai luat tu?
— Nu.
Ana păleşte de îngrijorare.
— Am fost aici, în camera dumneavoastră, până după ora zece. Toate fotografiile erau la locul lor.
Se duce la jeanşii lui Daniel, împăturiţi pe banchetă. Bagă mâna în buzunar şi scoate un bilet.
— Ala e pentru mine?
Ea dă din cap şi face un pas înapoi. Strânge tare hârtia în pumn şi îşi coboară vocea.
— *Senor,* e foarte rău. Cineva a fost în camera dumneavoastră. Textele pe care eu — pe care Tom Collins le-a scris. Erau mult prea reale.
— Ce vrei să spui?
— Sunt singura cameristă repartizată pentru camera dumneavoastră, asta doar dacă nu sunaţi dumneavoastră la parter. Aţi cerut ceva?

Nu am fost aici. Tocmai m-am întors.Daniel se repede la dulap. îşi ia cizmele de cowboy şi îşi vâră mâna înăuntru. Scoate negativele. Răsuflă uşurat.

— Nimeni nu ştie că tu ai scris textele alea, Ana. Ei vor crede că eu le-am scris.

— Care „ei”?

— Cei care au fost în camera mea, oricine ar fi ei.

Lacrimile ţâşnesc din ochii Anei şi i se preling pe obraji.

— Nu, hei, nu plânge!

Se duce la Ana şi o ia de mână.

— Sunt doar nişte fotografii. Am negativele şi o să le scot din nou. Probabil că le-a luat Ben. A pomenit ceva de faptul că le-ar putea folosi. Pe bune. Te rog, nu mai plânge.

— Dar este periculos.

— Periculos? Vrei să spui că este periculos pentru tine să mă ajuţi?

— Da... şi nu. Nu e vorba doar de fotografii.

Îi întinde lui Daniel biletul mototolit.

Pot să vorbesc cu dumneavoastră?

El citeşte mesajul; îşi ridică ochii.

— Ana, spune el, încet.

— Nu aici, şopteşte ea, de parcă ar fi ascultat cineva. Am o pauză, la cinci. Ne vedem în grădina Muzeului Sorolla.

Ana se uită la el.

— O să fiu pe banca de lângă fântâna secretă.

— Fântâna secretă?

— *St,* căutaţi fântâna şoaptelor.

Îl strânge de mână şi iese în fugă din cameră.

Puri se uită la ceasul de perete din biroul Sorei Hortensia. După masa de prânz, ea trebuie să

se prezinte la clinică. Dar mai întâi speră să ajungă în încăperea cu dosare.
Sora trece în revistă notiţele din faţa ei.
— 20 123, 20 121 şi 20 116. Ai grijă să fie curaţi şi hrăniţi înainte să pleci la clinică.
20 116. Trifoi.
— Pentru ce, Soră?
Sora Hortensia o fixează, cu chipul împietrit.
— îmi cer iertare. Am vrut să spun: imediat, Soră.
Puri o zbugheşte din birou.
Puri se îngrijeşte de Trifoi mai întâi. îşi aminteşte de nota din dosar. O sută cincizeci de mii de *pesetas.* în aşteptare.
— Poate că astăzi o să fie cu noroc, îi şopteşte ea copilei, sărutând-o pe creştet.
îşi doreşte ca fetiţa să aibă părinţii potriviţi, dar părinţii potriviţi sunt doar părinţii care plătesc?
Ceilalţi doi orfani sunt băieţi. De asemenea *sin datos.* Nici- unul nu a venit prin *torno,* cutia de pe stradă.
Puri îmbăiază bebeluşii. îi duce la mamele care locuiesc la Inclusa şi slujesc drept doici.
— Vine cineva să îi vadă pe aceştia trei? întreabă una dintre mame.
— Presupun că da, zice Puri.
Se uită la tânăra femeie care o hrăneşte pe Trifoi.
— îl vor lua pe băieţelul pe care tocmai l-am hrănit, spune mama. El e cel mai mic şi cel mai drăgălaş.
Puri pufneşte, defensiv.
— Nu este cel mai drăgălaş. Ea este. Poate că vor dori o fată.
— Nu. Oamenii preferă băieţii. Băieţii sunt mai uşor de crescut. Pot să muncească şi îi ajută când îmbătrânesc.
— Şi fetele pot fi de folos!

— Dar nu sunt considerate aducătoare de bani, oftează mama. Dacă îţi place asta mică atât de mult, de ce nu o iei tu?
Puri se holbează la tânăra femeie, şocată.
— Eu sunt o fată nemăritată, şopteşte Puri.
— Şi eu la fel, spune tânăra mamă. Şi îmi iubesc fiica la fel de mult cum ar iubi-o orice cuplu.
Cum poate să se compare tânăra mamă, care locuieşte la Inclusa, cu Puri? Ar trebui să se simtă jignită? Odată ce Trifoi a terminat de supt, Puri o duce înapoi în creşă, înfaşurată într-o păturică roz.
— Ah, iat-o!
Sora Hortensia stă împreună cu un cuplu elegant lângă pătuţul cu aşternutul răvăşit al copilului cu numărul 20 123.
— Purificación, adu-o la noi pe draga de copilă.
Vocea Sorei e plină de o dulceaţă cam prea exagerată. Cuplul este bine îmbrăcat şi tatăl are un zâmbet cald.
Puri îşi coboară privirea spre Trifoi.
— Ia uite, avem vizitatori.
O duce pe Trifoi în cealaltă parte a camerei, pocnind din buze. Când ajunge la vizitatori, chipul fetiţei se însufleţeşte de veselie.
— *Oh, qué chiquitita!* exclamă femeia.
— Da, încă este mititică, răspunde Sora Hortensia. Soră, pune-l pe 20 123 în pătuţul lui.

— Fără să întrebe, Puri i-o dă pe Trifoi femeii. Ea primeşte numaidecât copilul.E o fetiţă atât de dulce şi atât de liniştită, şopteşte Puri. Îi place să zâmbească şi să chicotească. Faceţi aşa din buze şi o să vedeţi cum reacţionează.

Femeia o imită pe Puri şi Trifoi răspunde imediat. Mâna ei micuţă apare de sub păturică. Bărbatul se apleacă spre fetiţă şi ea îl apucă de deget.

— *¡Cucii!* zice bărbatul.

— Îi place să se joace cucu-bau, îl informează Puri.

Este evident că soţii se simt în largul lor cu un copil mic. Mai au şi copii de-ai lor? Nu numai că se uită cu dragoste la Trifoi, dar se uită cu dragoste şi unul la celălalt. Femeia poartă un inel cu cel mai mare smarald pe care l-a văzut Puri vreodată. Sunt eleganţi, înstăriţi, buni şi îndrăgostiţi. Şi sunt catolici. Altminteri nu ar fi aici.

Puri o vede pe Soră în celălalt capăt al creşei, ridicându-l în braţe pe 20 121, celălalt băieţel. Simte cum timpul îi alunecă printre degete.

Puri vorbeşte repede, aproape fără să gândească:

— Este o dulceaţă. Este cea mai dulce. Este activă, alertă şi atât de afectuoasă. Este cel mai bun copil de aici şi eu îi ştiu pe toţi, credeţi-mă. Ar trebui să o alegeţi pe ea. La revedere!

Puri face o mică reverenţă şi se întoarce cu spatele la cuplu. Sora Hortensia, cu celălalt prunc în braţe, îi aruncă o privire tăioasă şi întrebătoare.

— O după-amiază frumoasă, Soră! Am plecat la clinică. Puri zâmbeşte, simţindu-se deodată o foarte bună cetăţeană spaniolă.

— La uite cine a venit. *Hola*, cowboy! spune Nick, ridi- cându-se de la masă.

Îl întâmpină pe Daniel la intrarea în sufrageria vilei bine aerisite.

— La mulţi ani!

— Mulţumesc. Ţi-i aminteşti pe aceşti oameni de la evenimentul de la ambasadă, nu-i aşa?

Daniel se uită la fetele îmbrăcate în rochii elegante şi la tinerii cu cravată. încă o dată, Nick l-a indus în eroare.

— Parcă ai spus ţinută lejeră, şopteşte el.

— Aşa este! Uită-te la mine. Nu port cravată. N-am ce să fac dacă ei poartă.

Nick se duce la masă şi face un anunţ.

— Prietenul meu are senzaţia că nu este îmbrăcat adecvat. Vreţi să îl asiguraţi că ţinuta lui de fermier din Dallas este în regulă?

Nick ridică paharul ca să toasteze:

— Pentru confort, Daniel Matheson.

O fată de la masă îşi ridică brusc capul.

— Ai tăi sunt acei Matheson din Dallas?

— Ai mei? Hm, da, zice el.

Fata scoate un chiţăit imatur.

— Atunci înseamnă că-i cunoşti pe scumpii prieteni ai părinţilor mei? Familia Joyce, din Preston Hollow? Au o fiică de vârsta noastră, Laura Beth.

Tentaculele înaltei societăţi se întind peste tot. La o jumătate de lume distanţă, fata asta îi cunoaşte familia şi, de asemenea, pe a Laurei Beth? Mama lui ar fi încântată. Bineînţeles că oamenii de aici cunosc familia Joyce. Toată lumea o cunoaşte.

— îmi cer scuze, continuă fata. Am spus ceva ofensator?
— Nicidecum, îşi revine Daniel, dându-şi seama că expresia feţei l-a dat de gol. Căutam doar un loc unde să îmi pun aparatul de fotografiat.
— Spre deosebire de noi, ceilalţi, paraziţi, amicul meu Daniel a fost la treabă, de dimineaţă. Este un fotograf premiat şi fina- list într-o mare competiţie de fotografie.
Nick pare mândru. Când vorbeşte despre Daniel ca despre un amic, pare sincer.
— Sfinte Sisoe! Este impresionant, zice unul dintre băieţi. Ce-ai fotografiat în dimineaţa asta?
Cinci perechi de ochi se uită fix la el din jurul mesei elegante, aşteptând un răspuns.
— L-am fotografiat pe Franco, spune Daniel încet.
Invitaţii izbucnesc în comentarii animate.
— Văd că ai şi legitimaţia de presă drept dovadă, îi şopteşte Nick. Cum de ai pus mâna pe una? Shep zice că sunt aur curat.
— I-o dau înapoi lui Ben, după ce plec de aici, spune Daniel.
— Sigur că da.
Nick dă din cap, rânjind.
Daniel se duce să îşi aşeze aparatul de fotografiat pe o masă din apropiere. în spatele ei se află un perete cu rafturi pe care sunt înşirate zeci de fotografii înrămate — Nick cu echipa lui de canotaj, Le Rosey, domnul şi doamna Van Dorn cu preşe-dintele Eisenhower, domnul Van Dorn cu Conrad Hilton. De asemenea, sunt şi fotografii de grup, şi fotografii de familie. Una dintre ele îi atrage privirea. Se apropie mai mult. Pe ultimul rând al grupului se află Nick. Iar lângă el e Ana.

— Nick vine în spatele lui.Evaluezi tehnica fotografică?
— Nu. Oamenii din fotografie. Daniel arată spre Ana şi se uită la Nick.
— Ţi-am mai spus, suntem prieteni. Nimic mai mult, şopteşte Nick. Vino. Hai să mâncăm.

Dar lui Daniel i-a pierit pofta de mâncare. Ana stă în biroul şefului de personal.
— Acest mesaj tocmai a sosit de la centralista hotelului. Zice că-i urgent.
Urgent? Mintea Anei zboară la Julia şi la Lali.
— Dacă este într-adevăr urgent, poţi folosi telefonul din biroul meu. Dar să nu-ţi faci un obicei din asta, Ana. Hotelul nu poate prelua mesajele telefonice pentru angajaţi. înţelegi?
— *Si, senor*. Desigur. *Gracias.*
Citeşte mesajul telefonic:
16:30. De la Nicholas Van Dorn.
Urgent. Sună-mă, te rog.
Oricât de imprevizibil ar fi Nick, niciodată nu a pretins c-ar fi ceva urgent. Ana se uită la ceasul din perete. Mai sunt doar zece minute până la întâlnirea cu Daniel, din pauza ei.
— Poţi să suni cât sunt eu plecat.
Şeful iese din birou.
Răspunde o servitoare şi Ana îl cere pe Nick.
Răsuceşte între degete cordonul receptorului, plină de nelinişte.
— Bună!
Vocea guturală a lui Nick este lipsită de obişnuita bravadă.
— Am primit mesajul tău.

(8 8)

— Da, ascultă. Dan a fost aici, la prânz. A văzut fotografia familiei noaste. Cea în care eşti şi tu. Chestia asta devine ridicolă.

De ce-ai păstrat fotografia aia

— ?Nu ştiu. Era pe raft. Dar, uite, el pune întrebări. V-am urmărit pe voi doi cum dansaţi, ieri-seară. Te place. Te place cu adevărat. Tu îl placi?
Ana stă puţin, cumpănind ce ar trebui să îi spună.
— Nick, e ceva ce nu ţi-am spus. Te rog să nu te înfurii.
— Oh, sunt ultimul care află?
— Nu este despre Daniel.
îşi coboară vocea până la şoaptă.
— Primesc din nou bilete.
Niciun răspuns.
— Nick, mai eşti acolo?
Vocea lui Nick este gravă, măsurată.
— De ce nu mi-ai spus?
— Păi, nu eram sigură cine le scrie, spune Ana.
— Nu erai sigură? Adică vrei să spui că sunt mai mulţi bărbaţi care te ameninţă?
— Nu. M-am gândit că poate a pus el pe cineva să facă asta. O parte din mine voia s-o las pur şi simplu să treacă şi să n-o bag în seamă.
Nick râde cu dezgust.
— De ce spun oamenii asta, de parcă ar fi aşa de uşor? „Las-o moartă, Nick, pur şi simplu, las-o moartă.”M-am săturat să aud asta.
Ana îl aude pe Nick trăgând aer în piept, încercând să-şi stăpânească furia.
— Spune-mi, Ana, ce scrie în bilete?
Ea respiră adânc.
— Scrie că sunt o mincinoasă, Nick. Că şi-a dat seama cum stă treaba şi că ăsta va fi sfârşitul meu. Probabil că ştie despre brăţară. Ameninţă că vor fi consecinţe.
— Consecinţe. Da, vor fi consecinţe. Îi voi spune mamei, îi voi spune ambasadorului. Îi voi scrie preşedintelui Eisenhower şi voi da publicităţii faptul că tatăl meu, Shephard Van Dorn,

fermecătorul diplomat responsabil cu afacerile externe, este un păduche şi un ticălos de ultimă speţă.

— Nick, nu. Doar am convenit. Şi, te rog, hai să nu o amestecăm pe mama ta în treaba asta. Ai promis. Dar... vreau să îi spun lui Daniel.

— Vrei?

— Măcar în parte. În ziua când l-am dus pe Daniel la magazinul foto, el m-a întrebat de slujba pe care am avut-o înainte de a lucra la Hilton. I-am spus că am lucrat pentru o familie din Madrid, dar nu i-am spus că era vorba despre familia ta.

— Nici eu nu i-am spus, declară Nick. I-am spus că suntem prieteni, dar nu am intrat în amănunte.

— Exact, dar nu e drept. Nu-mi fac iluzii deşarte. Ştiu că niciodată nu voi putea avea un băiat ca Daniel. Crede-mă,Julia îmi reaminteşte asta în fiecare zi. Dar îl respect şi vreau să fiu sinceră cu el.

— Spune pe şleau. Te-ai îndrăgostit de el. Se vede de la un milion de kilometri distanţă, Ana. Şi lui îi place de tine. De ce crezi că l-am trimis în Vallecas?

Ana aruncă o privire spre uşă, ca să se asigure că este singură.

— Este un oaspete al hotelului, Nick. Nu îmi pot pierde slujba. încerc să îmi croiesc un drum spre o avansare. Ştii asta! şopteşte ea. Tatăl tău zice că eu l-am făcut să creadă că aveam un aranjament, dar nu este adevărat.

— Bineînţeles că nu este adevărat. Ăsta e jocul lui de-a cuceritul în serie. Ce copil e!

— Nu este un copil. Este un om puternic, care poate face rău familiei mele. îmi iubesc slujba

şi nu am putea supravieţui fără acest venit. Te rog, trebuie să fim cu băgare de seamă.

— Şi ce — să sperăm că Shep îşi va găsi altă jucărie?

— N-o să pomenesc de tatăl tău. Vreau doar să îi spun lui Daniel că am lucrat pentru familia ta. Că tu eşti ca un frate
pentru mine şi că m-ai salvat din nişte împrejurări neplăcute şi mi-ai obţinut slujba asta la Hilton. Asta e tot ce o să îi spun.
Ana aude o respiraţie şuierătoare şi profundă prin receptor.

— Bine. În regulă. Dar îmi plăcea să-l fac pe Matheson să creadă că eu îi eram rival, râde Nick.

— Păi, acum va şti adevărul. Şi anume că tu eşti un cavaler în armură strălucitoare.

— Da, sigur.

— Faci ceva special de ziua ta?

— Mama e la New York, iar Shep a uitat. Ce surpriză, nu? Am dat o masă festivă pentru mine însumi.
Ana se uită lung la receptorul telefonului.

— La mulţi ani, Nick! Eşti un adevărat prieten.

— încerc doar să te ajut. Ştiu că familia ta mă urăşte.

— Nu te urăşte nimeni. Sunt speriaţi de ceea ce ar putea să ne facă tatăl tău.

Nu sunteţi singurii, spune Nick. Daniel păşeşte pe sub arcada din cărămidă a Muzeului Sorolla. Intrarea îi dă senzaţia unui refugiu, o oază de linişte după agitaţia lumii de afară. Vila artistului este înconjurată de o grădină îngrădită, întinsă şi totodată intimă. Daniel ezită să facă o

fotografie, de parcă Sorolla însuşi şi-ar duce degetul la buze pentru a-şi trage sufletul şi a reflecta.

Se plimbă în linişte prin curte. Păsările fluieră şi ciripesc printre ferigi şi tulpinile agăţătoare de glicină violet. Alei de olane străjuite de garduri vii duc la fântâni murmurătoare, per- gole şi bazine placate cu faianţă pictată. Imaginea de pe fiecare placă spune o poveste în sine. Ar putea da consistenţă eseului fotografic. Face o poză.

Fântâna se află în faţa unui bovindou din sticlă. Este împodobit cu două statui, în robe lungi. Una se apleacă spre cealaltă, de parcă i-ar şopti ceva secret, în vreme ce clipocitul apei îi acoperă cuvintele.

O bancă de lemn, scorojită de soarele Spaniei, este aşezată într-un colţ din apropiere, în spatele unui bananier. Ascuns vederii, Daniel nu poate vedea cine intră în curte. Prin urmare, în loc să se aşeze pe bancă, stă în picioare lângă bananier.

De ce apare Ana în fotografiile familiei Van Dorn? Să fie un joc pe care îl joacă Ana şi Nick cu el? Orice ar fi, el, unul, s-a săturat.

Ana îşi face apariţia în curte şi vine în grabă la bancă.

— *Hola, señor*. Am doar câteva minute la dispoziţie.

— *Hola.*

Daniel dă să se aşeze lângă ea, dar ea îl opreşte.

— Vă deranjează dacă staţi de pază? îi şopteşte ea. Uniforma mea de hotel este uşor de recunoscut.

Daniel oftează de frustrare.

Ea ridică o mână să îl oprească.

— Vă rog, lăsaţi-mă să vă explic. În ziua când v-am dus la magazinul foto, prima zi în care am stat cu adevărat de vorbă, v-am spus că am lucrat pentru o familie din Madrid. Familia aceea se numeşte Van Dorn. S-au purtat foarte frumos cu mine, m-au făcut să mă simt ca şi cum aş fi făcut cu adevărat parte din familia lor. Niciodată n-am fost iubita lui Nick, nici nu sunt atrasă de el. Este ca un frate pentru mine.

Ca un frate. Daniel încearcă să îşi mascheze bucuria.

— Şi atunci, de ce atâta secret? De ce nu mi-a spus niciunul dintre voi pur şi simplu?

Ana îşi încleştează mâna, strângând fusta uniformei de parcă ar fi un stâlp şi ea ar fi pe cale să se prăbuşească.

— Fiindcă s-a întâmplat ceva, spune Ana.

Ea îşi ridică privirea din poală şi îl priveşte pe Daniel drept în ochi, lăsând adevărul să-i iasă neîngrădit pe gură.

— Cineva m-a acuzat de ceva ce nu am făcut. M-au ameninţat. A trebuit să fac schimbări. Nick s-a oferit să mă ajute şi mi-a promis că va păstra secretul. Mi-a obţinut o slujbă la Hilton, unde pot să avansez într-un post mai bun. V-am fost recunoscătoare pentru că i-aţi luat apărarea lui Nick în acea încăierare, fiindcă şi el m-a salvat pe mine. El se bagă singur în bucluc, dar nu este o persoană rea. Iar dumneavoastră, dumneavoastră sunteţi o persoană minunată. Sunteţi bun la inimă, aveţi simţul umorului şi sunteţi talentat. Aţi fost foarte respectuos faţă de mine, *senor,* şi meritaţi să vă răspund la fel.

Daniel se uită la Ana, înregistrând doar ce este mai important pentru el. Ea nu e iubita lui Nick. Are necazuri. Simte un val de furie ce-i încleştează pumnii. Cine o ameninţă?

— Este cineva pe aproape? întreabă Ana.

Daniel scrutează locul împrejur, pe după bananier. Clatină din cap.

— Dansul de aseară...

Ana îşi coboară glasul.

— A fost ceva special să dansez cu dumneavoastră. Voiam doar să vă spun, mă rog, în caz că vă întrebaţi.

El zâmbeşte. Ceea ce se întreabă el este când va putea să o sărute.

— Dar în privinţa fotografiilor lipsă — sunt speriată, spune Ana. Cine a fost în camera dumneavoastră şi de ce le-a luat?

Şi el este îngrijorat, dar nu vrea să-i sporească ei neliniştea.

— Nu ştiu. Sper să fi fost Ben. Când cineva fură o fotografie, există un motiv. Este o veste bună pentru înscrierea mea la concurs, dar una proastă pentru personalul de pază al hotelului.

— Este o veste rea şi pentru mine. Textele acelea care le însoţeau erau personale.

Ana se ridică să plece.

— Pauza mea aproape că s-a terminat. Trebuie să mă întorc. Sunt dădacă pentru următoarele câteva ore şi rămân peste noapte la hotel.

— Ana, ia masa cu mine. Vom găsi o rezolvare împreună.

— *Senor,* nu pot fi văzută cinând cu un oaspete al hotelului.

— N-o să fii văzută. O să comand de la room-service. Spune că o vizitezi pe Puri şi pe familia ei. O să găsesc eu o scuză pentru părinţii mei.

Ana ezită.

— Nu prea cred. Adică, nu, nu pot.
— Te rog. Cum crezi că pot să rezolv problema asta singur?

O imploră din priviri

— .Oh, încetaţi.
— Spune da. Dar numai dacă vrei.
Ana clatină din cap. Se uită peste umăr şi pe neaşteptate spune:
— Bine, poate. Mi-ar plăcea. Trebuie să plec. Dar promi- teţi-mi că o să intraţi în muzeu. Este magic. Sorolla este pictorul meu preferat.
— Serios? De ce?
Ana zâmbeşte larg. Se simte mai uşoară, despovărată de când i-a împărtăşit un secret lui Daniel.

Când mă uit la peisajele cu marea ale lui Sorolla, simt vântul şi apa. Pot simţi cum ar putea fi... cum ar fi să fiu liberă. Rafa înfige lopata într-un petic de pământ uscat, aşteptându-l pe Fuga. Solul Madridului este neîmblânzit, dur şi rezistent la fel ca mulţimea de oameni care calcă pe el. îşi enumeră în minte argumentele pe care le-a repetat. Dacă *Texano* face fotografii cu coşciugele goale, povestea va fi imortalizată în imagini. Treaba asta îi va aduce lui Fuga linişte sufletească şi se va putea concentra asupra luptei cu tauri. Acesta este planul. Dar acum trebuie să îşi convingă şi prietenul.

Fuga apare în depărtare, venind peste un deal, cu câte o lopată pe fiecare umăr. Imaginea este solitară, calmă, ca Fuga. Cum poate fi curajul atât de netulburat, când frica este atât de puternică? Pentru Rafa, frica are mai multe feţe. Poate să apară ca un nerv, fluturând pe pleoapa lui ca o molie la lumină. Alteori, este o mână care îl trezeşte în toiul nopţii, strecurându-se prin perdeaua de somn, ca să-i atace mintea epuizată.

Când îl întreabă pe Fuga despre calmul lui, prietenul său ridică din umeri şi spune:

— *El momento.*

Momentul.

Pentru Fuga, trecutul nu mai există. Viitorul urmează să se înfiripe. Fuga i-a jurat loialitate lui „este", nu lui „dacă". Atunci când se înfruntă cu un taur, e pe deplin prezent. Fuga are o fire pasională, el trăieşte în prezent, se dedică momentului. Rafa invidiază asta la prietenul său.

Rafa îşi şterge sudoarea de pe frunte şi aruncă o privire printre morminte. Familiile republicanilor nu pot să-i jelească în mod public pe cei pe care i-au pierdut. Chiar dacă locaţia trupului tatălui său le-ar fi fost cunoscută, n-au voie să meargă la mormântul lui. Rafa este norocos că are o slujbă de gropar: poate să îi şoptească două vorbe mamei lui în fiecare zi. Şi, uneori, ea îi răspunde.

Fuga ajunge în dreptul lui Rafa şi îl salută cu o înclinare a capului.

— Am noutăţi, zice Rafa. Te-a căutat sponsorul. O să lupţi în Arganda del Rey, duminică.

Sprâncenele de regulă încruntate ale lui Fuga se ridică a mirare. Un mic zâmbet joacă pe chipul său întunecat.

— *Si. Esfantástico,* încuviinţează Rafa. Dar avem doar câteva zile să ne pregătim. Trebuie să mă asculţi, *amigo.* Trebuie să te concentrezi.

Fuga se împunge cu degetul în piept, ofensat.

~¿Yo?

— *Sí, tú.* Nu se poate să-ţi ieşi iar din fire şi să spargi coşciuge. O să sfârşeşti la închisoare şi atunci toată munca noastră se va duce de râpă. Când vei deveni un matador faimos, vei salva mulţi copii şi vei sprijini orfelinatele. Dar, după cum tu

însuţi spui adesea, viitorul urmează să se înfiripe. Noi existăm chiar acum. Şi acum trebuie să munceşti ca să devii un matador faimos.

Fuga mestecă un fir de iarbă, plimbându-şi privirea prin cimitir, mulţumindu-se să tacă.

Rafa îşi începe discursul pe care l-a repetat.

— Antonio a avut o idee. Cred că este o idee bună. *Texano...*

Fuga se întoarce spre Rafa cu o privire ucigătoare.

Tranquilo. Ascultă-mă. *Texano* are un aparat de fotografiat. Vrea să fie fotoreporter. Dacă *Texano* fotografiază coşciugele goale, poate duce pozele la ziarele lui importante din America.Treburile acestea nu vor mai fi trecute sub preş. Lasă-l să împărtăşească lumii tot ce se întâmplă, toate lucrurile oribile şi periculoase şi consecinţele lor. Tu vezi-ţi de taurii tăi

.Fuga stă puţin, chibzuind la cuvintele lui Rafa. Apoi îşi înfige lopata în pământ şi începe să sape. Sapă. Aruncă pământul. Sapă. Aruncă pământul. Conştiinţa lui Rafa trage un semnal de alarmă. „Lucruri periculoase.” N-a vrut să spună că texanul va fi în pericol, nu-i aşa? Nu la asta s-a referit. Ar fi trebuit să spună „lucrurile importante”?
Fuga face o pauză, ştergându-şi sudoarea de pe frunte.
— *St.* Adu-l pe *Texano,* mormăie el.
Rafa dă din cap, remarcând hotărârea prietenului său.
Fuga se întoarce la săpat şi munceşte cu vigoare.

Mormântul se deschide ca o falcă. Puri păşeşte pe dalele cenuşii ale clinicii. Par a fi reci, precum cimentul ud.

În clinică e o singură femeie astăzi. Este în travaliu de când a sosit Puri şi se vaită şi strigă după soţul ei.

— Trebuie să vă calmaţi, *señora,* o instruieşte doctorul. Lăsaţi isteriile! Vă faceţi rău dumneavoastră şi copilului.

Puri se gândeşte la ce a spus doctorul. Femeia suferă, dar nu este isterică. Poate că nu e atât de demn să te vaiţi, dar pesemne că naşterea este extrem de dificilă. Puri a întrebat-o odată pe mama ei dacă naşterea e dureroasă. Mama ei s-a crispat toată şi a alungat întrebarea cu un gest, de parcă nu ar fi fost doar dureroasă, ci de-a dreptul groaznică.

Puri îşi ocupă locul la biroul de recepţie. îşi studiază pieliţele zdrenţuite ale unghiilor, pantofii negri, butucănoşi, şi ciorapii din nailon lăsaţi. Adopţia ar explica de ce nu seamănă ea cu părinţii ei sau cu familia Anei. Chiar să fi fost adoptată? Dacă-i pe aşa, înseamnă că mama ei a purtat o pernă, ca femeia care a venit la Inclusa? De aceea a respins întrebările despre naştere?

După două ore, Puri aude scâncetul unui nounăscut. Strigătul este puternic şi plin de energie. Plămâni buni. Vitalitate. Puri îşi doreşte ca toţi orfanii de la Inclusa să aibă puterea acestui nounăscut. Mai ales Trifoi. Oare se va hotărî cuplul frumos să o adopte?

Un bărbat dă buzna pe uşa clinicii. Are faţa roşie şi e lac de transpiraţie.

— Am venit cât de repede am putut. Soţia mea este *Señora* Sánchez. Cum se simte?

Puri ştie că numai doctorul îi poate furniza informaţii. În timpul pregătirii, a fost pusă să repete această regulă la nesfârşit. A fost şi testată, după aceea.

— O să-l anunţ pe doctor că sunteţi aici.

Puri îi zâmbeşte, dorind să îi poată da ea însăşi minunata veste tatălui. Se duce la uşă şi străbate holul spre zona asistentelor. O călugăriţă, încă purtând sorţul din sala de naşteri, ţine nounăscutul înfăşat în scutece albe. Doctorul e lângă ea.

— Tatăl tocmai a sosit, îl anunţă Puri.

— Şi ce i-ai spus? o întreabă doctorul.

— Că vă voi informa de sosirea lui.

— Foarte bine, aprobă el. Purificación, după cum ţi-am explicat, mamelor li se dă un sedativ în timpul naşterii. Asta le ajută să se odihnească. Te rog să stai cu *Señora* Sánchez. Să mă anunţi dacă

observi că i se schimbă culoarea sau respiraţia sau dacă se trezeşte.
Puri intră în încăpere fără zgomot. Femeia stă culcată în pat, cu un cearşaf alb apretat tras până sub bărbie. Este tare frumoasă. Culoarea ei este foarte sănătoasă şi respiraţia este profundă şi egală. Doarme adânc, visând probabil la copilaşul ei.
Puri se aşază pe scaunul de lângă pat. Trece mai mult de o oră. Pleoapele femeii încep să se zbată.
— *El bebé.*
— *Sí, señora*, spune Puri. Mă duc să îl chem pe doctor.
Puri o porneşte în grabă pe coridor, spre cabinetul doctorului. Îl găseşte aşezat la birou, notând ceva într-un dosar.
— Mama s-a trezit, domnule doctor.
— *Gracias.* Poţi să te întorci la recepţie.
Puri se îndreaptă spre recepţie. Tatăl copilului stă în hol, cu faţa îngropată în mâini. Umerii i se zguduie. Plânge.
Señor, ce s-a întâmplat

?Bărbatul îşi ridică privirea spre Puri, cu faţa roşie şi umflată de plâns.
— Nu ştiu cum o să-i spun soţiei mele.
— Ce să îi spuneţi?
— Că pruncuşorul nostru...
Abia poate să articuleze cuvintele.
— Că pruncuşorul nostru a murit.
Puri se dă înapoi din faţa bărbatului, de parcă vorbele pe care le rosteşte ar fi de la diavolul însuşi.
Nu, nu e cu putinţă.
A auzit cu urechile ei strigătul din plămânii aceia sănătoşi. Nu.
Ea a stat cu mama, ai cărei obraji erau proaspeţi şi îmbujoraţi. Puri dă năvală pe uşă şi îl zăreşte pe doctor în hol.
— Domnule doctor!
Doctorul îşi duce calm degetul său palid la buzele-i subţiri, cerându-i linişte.
— Dar... tatăl copilului, şopteşte Puri. Crede că a murit copilul.
Doctorul pune o mână pe umărul lui Puri.
— Văd că eşti şocată. Este absolut de înţeles. Ştiu cât de zdruncinător este un incident ca moartea unui nou-născut. Du-te acasă şi odihneşte-te, draga mea.
Puri clatină încet din cap. Picioarele i-au prins rădăcini în podea.
Vocea doctorului devine iritată.
— Trebuie să te călеşti împotriva unor asemenea tragedii. Din păcate, nu sunt neobişnuite, spune el. Multe dintre aceste mame nu au grijă de ele în timpul sarcinii. Nu mănâncă bine. Unele beau excesiv. Asta slăbeşte fătul. Dar unele au noroc. Dumnezeu le va zâmbi şi le va acorda o nouă şansă, un alt copil. Poate că mai au deja alţi copii. Dar, deocamdată, consecinţele

punitive ale propriului comportament neglijent sunt greu de acceptat.
Puri se holbează la doctor.
El dă din cap.
— Da. Trebuie să te rogi pentru această tânără mamă. Şi să nu vorbeşti despre asta cu nimeni. Dacă ai credinţă puternică, nu le vei pomeni despre asta nici părinţilor tăi. Nu uita, Purificación, este un păcat să dezvălui secretul altcuiva. *Lo siento,* Puri. Ana lucrează. Nu poate să-şi ia o pauză chiar acum, îi explică încurcat Carlitos, afară pe trotuar.
— Dar i-ai spus că sunt aici? întreabă Puri.
— *Si.* I-am spus. Dar de ce nu vorbeşti cu fratele ei?
Puri se întoarce şi dă cu ochii de vărul ei, Rafa, venind pe trotuar spre ei.
— Rafa!
— *¡Hola,* Puri!
Rafa o sărută pe verişoara lui pe ambii obraji.
— *Hola,* Carlitos. Trebuie să vorbesc cu Ana.
— *Ay,* este ocupată, Rafa. Tocmai i-am spus şi verişoarei tale acelaşi lucru.
Rafa se uită în lungul străzii, de parcă traficul i-ar da un sfat.
— Ei bine, de fapt, speram să îi pot trimite un mesaj prietenului ei, texanul. îmi imaginez că nu e prin preajmă, nu?
Carlitos ridică un deget în aer.
— *¡Sí!* Ba da. Bea un milkshake, în restaurant. Mă duc să îl chem.
Băiatul o ia la fugă.
— De unde îl ştii pe texan? întreabă Puri.

— Purificación, de unde îl ştii tu pe texan? o tachinează Rafa.Ti-ai dat întâlnire cu băieţi americani?
Se înfurie. Ea are întrebări şi nu caută decât răspunsuri.
— Nu! Eu nu fac nimic necuviincios.
— *Ay,* Puri.*¿Que'pasa?* se apără Rafa. Glumeam doar.
Puri oftează.
— Nu-i nimic. Sunt doar obosită.
— Tot mai lucrezi la Inclusa?
Puri dă din cap.
— Şi tot mai vin orfani pe bandă rulantă?
— Bineînţeles că da. întotdeauna există oameni care nu-şi doresc copiii.
— Nu, o contrazice Rafa. Oamenii îşi doresc întotdeauna copiii. însă uneori viaţa dictează altceva.
Vorbeşte oare Rafa despre mama lui? Ea se gândeşte la scrisoarea pe care a văzut-o în dosarul de la Inclusa. *Lui José îi vafi mult mai bine cu o familie adoptivă.*
Rafa se înşală.

Nu toată lumea îşi doreşte copiii

. Daniel îşi face apariţia pe trotuar, cu aparatul de fotografiat. Zâmbeşte când schimbă câteva cuvinte cu Buton, iar Puri observă contrastul dintre dinţii lui albi şi pielea intens bronzată. Cămaşa lui în carouri e descheiată, lăsând să se vadă un tricou alb, care se vălureşte deasupra cataramei late a curelei în timp ce merge. Daniel le face cu mâna. Este atât de

frumos. Aproape la fel de frumos ca Ordóñez, gândeşte Puri.
Aproape.
— *Hola,* Rafa. *Hola,* Puri! le zâmbeşte Daniel.
Rafa pune o mână pe umărul lui Daniel.
— *Texano,* am o oportunitate pentru tine să mai faci nişte poze.
— Ah, da? Unde anume?
— La cimitir.
— Ce-i de văzut la cimitir? întreabă Daniel.
— Fantome, şopteşte Carlitos.
Rafa ezită. Se uită la Puri şi la Carlitos, înainte de a răspunde.
— Păi, ştii... Mă gândeam că ar putea fi interesant. Ai putea să mă fotografiezi pe mine şi pe El Huérfano.
De parcă beculeţul s-a aprins în sfârşit în capul lui, Rafa continuă rapid:
— Ca să surprinzi portretul brut al unui matador aspirant care lucrează într-un cimitir. Viaţa de dinainte de celebritate, în Spania. O să ai poze cu Fuga săpând morminte, în contrast cu Fuga îmbrăcat în costumul de lumini. Ar fi o poveste grozavă.
— Matadorul tău este El Huérfano? Orfanul? întreabă Puri.
— *St. Texano* i-a făcut nişte poze incredibile, o informează Rafa.
Daniel dă din cap.
— Chiar este o idee grozavă, Rafa. Mi-ar plăcea asta.
— Bun! Vino diseară.
— Diseară? Oh, mi-am făcut alte planuri pentru diseară. Ce-ai zice de mâine? O să am nevoie de lumină pentru poze.
— Bine. O să vin la hotel după ce ies de la abator. Putem merge împreună.

— Am vreo şansă să te fotografiez la abator?
Chipul lui Rafa se luminează.
— *St,* vino la *el matadero*| Sunt multe de fotografiat acolo.
Puri îi ascultă pe cei doi cum discută detalii şi informaţii
despre locaţii. Rafa şi toreadorul lui muncesc la cimitir. îngroapă vreodată copii? Copiii morţi sunt ţinuţi în congelator până sunt trimişi la cimitir pentru a fi înmormântaţi?
Puri se gândeşte la instructajul care i-a fost făcut la Inclusa. Unul dintre doctori a spus că rata mortalităţii infantile în Spania este ridicată, prea ridicată, după părerea lui. Părea enervat de treaba asta. Oare mamele sunt chiar atât de neglijente cu sănătatea lor? Ar şti Rafa ceva care să o lămurească? Nu, mai bine să nu-l întrebe pe Rafa. După cum spune mama ei, Rafa vorbeşte prea mult. El împărtăşeşte informaţiile cu oamenii care livrează cărbuni în Vallecas şi cu prietenii lui de la abator. Rafa crede că viaţa este mult mai frumoasă atunci când nu trebuie să-ţi ţii gura.
— Sărut-o pe mătuşa Teresa din partea mea, îi spune Rafa.
Şi pleacă.
— Sărut-o şi din partea mea, spune râzând Carlitos, grăbin- du-se înapoi la hotel.
— Ai venit să o vezi pe Ana? o întreabă Daniel.

Puri dă din cap. Deodată, o străfulgeră un gând. Oare ar putea să-l întrebe pe Daniel? El nu cunoaşte pe nimeni la Inclusa sau la clinică. Ar putea să îi dea vreun sfat

— ?Pot să vă pun o întrebare? Dumneavoastră... mergeţi la confesiune? îl descoase Puri, cu prudenţă.
întrebarea îl ia prin surprindere pe Daniel.
— Mda, dar nu atât de des pe cât ar trebui.
— Nici eu. Urăsc confesiunea. Ei zic că pun prea multe întrebări.
Daniel ridică din umeri.
— E bine să pui întrebări.
— Şi eu cred la fel! îl aprobă Puri.
— Eu pun întrebări prin intermediul pozelor, spune Daniel. Fotografiez diverse lucruri şi studiez imaginile pentru a afla răspunsuri.
— Şi când nu credeţi un răspuns pe care vi l-a dat cineva, vrea să ştie Puri, este în regulă să puneţi mai multe întrebări?
Daniel se gândeşte puţin.
— M-am luptat şi eu cu asta, în ultima vreme. Uneori sunt neîncrezător în răspunsurile primite.
— Vă păstraţi secretele? întreabă Puri.
— Trebuie. Deşi nu îmi place s-o fac.
— Nici mie. De aceea am venit s-o văd pe Ana. Ea ştie totul despre secrete.
— Serios?
— Oh, da, întăreşte Puri. Tocmai de aceea am nevoie de ajutorul ei.
— O să-i spun că vrei să vorbeşti cu ea, promite Daniel.
— O să vă vedeţi cu ea?
— Ah, voiam să spun că, dacă se întâmplă s-o văd, o să-i menţionez, se corectează el.
Puri îl priveşte. Dă din cap cu convingere.
— Nu vă pricepeţi să păstraţi secretele.
— Oh, ba da.
— Ba nu. Vă place de verişoara mea, declară Puri.
— Aşa crezi, hm? îngaimă Daniel, zâmbind strâmb.
— Păi, atunci am să vă pun întrebarea — vă place de Ana?
Daniel se apleacă spre Puri.
— Mult, îi şopteşte el. Poate că acesta ar putea fi secretul nostru, al meu şi-al tău, ce zici?
— Şuşoteli, Purificación? Aşa te cheamă, nu? Eşti verişoara Anei. N-ar trebui să ai o însoţitoare?
Lorenza stă pe trotuar, cu sprâncenele ridicate.

Puri îşi încleştează pumnii.
— Vezi-ţi de treaba ta, îi spune ea.
— *Ay,* bine. Dar ia gândeşte-te ce ruşine ar fi dacă ai primi o carte galbenă.
Puri face ochii mari de spaimă. Îl salută scurt din cap pe Daniel şi o ia la fugă pe trotuar.
— Ai speriat-o, îi reproşează Daniel.
Lorenza ridică din umeri.
— Zău? Asta *e.Ay,* văd că aveţi aparatul de fotografiat. N-aţi vrea să îmi faceţi şi mie o poză, *caballero?*
El se uită la Lorenza. Uniforma ei este cu o măsură mai mică. Dinadins. Buzele ei de un roşu strălucitor şi părul negru se potrivesc cu steagul Falangei.
— îmi pare rău, Lorenza, mi s-a terminat filmul.
Daniel o lasă pe trotuar şi intră înapoi în hotel.

Mă simt bine, *cariño.* N-ai de ce să-ţi faci griji.

Mi-ar plăcea să-ţi văd fotografiile.

Daniel se aşază în aşa fel încât să blocheze vederea părinţilor săi.
— Dacă nu vă deranjează, aş vrea să aşteptaţi până când le organizez pe toate.
— Par a fi destul de organizate.
Mama lui zâmbeşte.
— Dar te înţeleg. O să aştept expoziţia completă. Eşti sigur că nu poţi veni la cină? De mult n-am mai petrecut timp împreună. Sărbătorim contractul tatălui tău, în seara asta.
— Preferă compania tinerilor, María. Şi-a făcut nişte prieteni.
Mama lui pare surprinsă.
— Adevărat? Cine sunt prietenii tăi? Unde vă duceţi?
Daniel se chinuie să inventeze o minciună.
— Sunt prieteni ai lui Nick Van Dorn. Luăm masa împreună. Au pomenit ceva de un eveniment, seara târziu.
— Probabil un spectacol de flamenco, zice mama lui şi dă din cap.
în biletul strecurat pe sub uşă nu scria nimic despre vreun spectacol de flamenco. Scria doar:

23:00—Tom Collins

— Dar ce zici de micul dejun, mâine-dimineaţă? îl întreabă mama lui.

— Sună bine.

încearcă să îi conducă spre uşa apartamentului.

— Să nu porţi jeanşii, diseară. Arăţi atât de bine în costum.

— Da, mamă. Ne vedem mâine.

Uşa grea se închide cu un clinchet.

La ora unsprezece şi cinci minute, Ana intră în camera lui Daniel folosindu-se de cheia de acces.

— E bine să ai aşa o cheie la îndemână.

— îmi cer scuze că nu am bătut la uşă. N-am vrut să risc să fiu văzută în hol, îi explică ea. Vi s-a pregătit patul pentru noapte?

— Da. Dar cei de la room-service nu au venit încă. Mi-e o foame de lup.

Ana stă cu spatele lipit de uşa închisă, strângându-şi poşeta în faţă.

— Intră. Nu eşti în timpul serviciului. Ai venit aici pentru cină.

Ea se uită prin cameră de parcă i-ar fi cu totul străină.

— Nu am fost niciodată într-o cameră de hotel în afara serviciului. încalc regulile.

— N-o să afle nimeni. Eu le-am spus părinţilor mei că ies cu Nick.

— Eu am anunţat personalul că mă duc la Puri.

— Vezi? Nimeni nu va afla vreodată.

Daniel ridică din umeri şi zâmbeşte. Stomacul Anei se strânge şi face tumbe.

— Ei bine, ce comandăm?

Daniel ridică un meniu.

— Cei de la room-service nu trebuie să ştie că sunt două persoane în cameră. Nimic nu le scapă angajaţilor. Toţi bârfesc, să ştiţi.

— Ştiu.

De fapt, nu ştie. Angajaţii şi servitorii au făcut parte din viaţa lui Daniel de când se ştie. Se pierd în decor pe lângă el, la fel ca bodyguarzii lui Franco. Sunt martori tăcuţi, în aparenţă orbi şi muţi la toate conversaţiile şi indiscreţiile. Dar nu sunt nici orbi, nici muţi. Totul este observat. Obiectele din camere, din spălătorie, conţinutul mesajelor telefonice şi al comenzilor la room-service.

Daniel spune calm:

— Ana, vino şi ia loc. Nu poţi sta în picioare la uşă.

Îi întinde meniul.

Ea îl acceptă şi se îndreaptă spre canapeaua micuţă. Daniel dă drumul la radio şi vocea seducătoare a Lolei Flores atenuează stânjeneala, încălzind atmosfera.

— Nu ştiu ce să comand, spune Ana. Comandaţi dumneavoastră pentru amândoi. Ceva american.

Daniel se aşază lângă ea şi ia meniul.

— Să vedem. Ce zici de homar Thermidor şi un crab Louie? O să împărţim o Baked Alaska la desert.

— Când sunaţi la room-service, spuneţi-le că vreţi să mâncaţi un cal.

Daniel se uită nedumerit la ea.

— Poftim?

—Texanii spun că le este atât de foame, încât vor să mănânce un cal. Şi apoi comandă tot ce este în meniu. Asta o să i se pară absolut normal operatoarei de la room-service.

— Nu, cum să i se pară normal? Americanii spun „mi-e atât de foame, încât *aş putea* mânca un cal”. E doar o expresie, nu înseamnă că vor, literalmente, să mănânce cai.

— Slavă Domnului, spune ea, râzând. Dar trebuie să ascundem faptul că mă aflu aici.

Daniel sună la room-service şi comandă. Când închide telefonul, Ana scoate din poşetă tacâmurile, învelite într-un şervet.

— Ti-ai adus propria furculiţă?

— Am împrumutat-o de jos. Nu putem cere două seturi de tacâmuri, fiindcă se vor prinde. O să folosesc un pahar de la baie.

Daniel clatină din cap, surâzând.

— Te rog, lasă-mă să-ţi fac o poză acum.

Ana zâmbeşte, ridicând în mâini furculiţa şi cuţitul pentru poză. Tensiunea se risipeşte cu râsetele lor şi castanietele de la radio ale Lolei.

— Uite, m-am gândit mult, spune Daniel. Ben trebuie să fie cel care a luat fotografiile. A zis, la un moment dat, că s-ar putea să le folosească, iar eu nu am fost aici, ca să mi le ceară direct.

— Dar cum a intrat în apartamentul dumneavoastră?

— S-a lăudat odată că are relaţii.

În timp ce aşteaptă să sosească room-service-ul, Ana cere să vadă din nou portofoliul lui Daniel. Stau unul lângă celălalt pe canapea, răsfoind albumul.

Ana arată un pom uriaş, cu mii de luminiţe strălucitoare.

— Ce e ăsta?

— Este marele arbore pecan din Highland Park. în fiecare an, în preajma Crăciunului, are loc o ceremonie de decorare.

Ajung la fotografia petrecerii din grădină, din Texas.

— Conacul ăsta, aici locuiţi, da?

Daniel dă din cap.

— Şi aceasta este Laura Beth, spune Ana, arătând-o pe fata frumoasă care îi trimite fotografului o bezea.

Surprinderea lui Daniel este evidentă.

— De unde ştii tu de Laura Beth?

— Mama dumneavoastră vorbeşte mult despre ea. Laura Beth a trimis telegrame la hotel. Nu uitaţi, personalul vede tot.
Ana se uită la Daniel, aşteptând un răspuns.
— Nu mai e nimic între noi, dar nu s-a terminat bine. Mama încă nu ştie. Laura Beth nu mă putea accepta aşa cum sunt. Şi de îndată ce şi-a dat seama că n-aveam de gând să mă schimb, a început să se sărute cu alţi băieţi. Ea a pus capăt relaţiei, susţinând că familia mea era „prea etnică".
— Nu înţeleg. Ce înseamnă?
— Mama mea este spaniolă. Ceea ce face ca familia noastră să fie diferită.
— Dar *Senora* Matheson este frumoasă.
— Da, dar este diferită de femeile din înalta societate a Dallasului. M-a crescut diferit. între noi vorbim numai în spaniolă. Ascultăm discuri spaniole. Unele dintre bijuteriile şi hainele ei sunt diferite. Serveşte cina seara târziu şi îşi începe ziua târziu. Ţinem sărbătorile spaniole. Exact aşa cum americanii par ciudaţi aici, tot aşa de ciudat par eu în ochii Laurei Beth şi ai familiei sale. Dar este în regulă. Oricum nu aveam niciun subiect de conversaţie comun. Totul era dificil. Numai că eu nu mi-am dat seama *cât* era de dificil, până când am ajuns în Madrid. în prima zi când m-ai dus la magazinul lui Miguel, am vrut...
Bătaia în uşă o face pe Ana să sară în picioare. îşi înşfacă geanta şi fuge să se ascundă în baie.

Se sprijină de blatul chiuvetei din baie, cu inima bătându-i gata să-i spargă pieptul. Cum de s-a putut învoi cu planul ăsta? încalcă toate regulile. Ar putea fi concediată sau ar putea primi o carte galbenă. Recunoaşte vocea chelnerului. Este Guillermo, un chelner din Catalonia. Răsuflă uşurată. Guillermo este liniştit, nu-l interesează treburile altora. Aude clinchetul şi zăngăni- tul veselei de pe căruciorul cu rotile care este împins în cameră.

Ana se uită în oglindă şi îşi aranjează părul. Este strâns într-un coc. Să îl lase liber? îşi scoate o agrafa, lăsând o şuviţă să-i atârne în spirală pe lângă faţă. Trusa de bărbierit a lui Daniel stă deschisă pe blat. Vede o sticluţă albastră, cu dop alb, pe care scrie *Arrid Men's Spray. Opreşte*

mirosul de transpiraţie. Lorenza spune că americanii se dau cu parfum la subsuoară. La acesta se referea? Daniel miroase atât de bine, încât inima ei pierde şirul bătăilor.

Aude uşa închizându-se, dar nu îndrăzneşte să se mişte. Mai este chelnerul în cameră? Stă nemişcată, incapabilă să desluşească sunetele. Trec câteva momente până când aude vocea lui Daniel.

— Să vin cu căruciorul acolo? o întreabă el.

Ana deschide uşa.

Luminile sunt mai discrete. Perdelele subţiri fâlfâie uşor în muzica în surdină şi în briza blândă suflând dinspre terasă. Căruciorul de room-service tronează în mijlocul camerei, tăblia fiind acoperită cu o faţă albă de masă, proaspăt călcată, pe care se văd capace argintii, bombate, şi tacâmurile pentru o cină formală. În centrul măsuţei, o lumânare aprinsă pâlpâie uşor.

Daniel stă în picioare lângă măsuţa elegantă, complet relaxat în jeanşii şi cizmele lui prăfuite. Nu se uită prin vizorul aparatului de fotografiat. Se uită la ea, direct la ea. O vede.

— Eşti gata, Ana?

Câmpul ei vizual se îngustează. Daniel e la capătul tunelului lung pe care ea îl străbate de atât de multă vreme.Nu este în hotel.
Nu este o cameristă.
Este la o întâlnire cu un băiat superb.
Un băiat care o place.
Ameninţările, cărţile galbene, războiul, frica şi tăcerea cad, una câte una, ca frunzele unui copac în voia anotimpului. Ea le lasă pe toate să se ducă. O noapte. O să-şi îngăduie această singură noapte.
Se uită la Daniel şi rosteşte cuvântul pe care îl cântă inima ei. — Da. Ora patru dimineaţa.

Farfurii goale. Masa abandonată. Mucul unei lumânări care pâlpâie.
Cizmele lui Daniel sunt azvârlite care-ncotro pe covor. Cămaşa lui în carouri e descheiată deasupra tricoului alb. Părul Anei este revărsat pe umeri. Stau pe jos, lângă canapea, uitându-se unul la altul.
Daniel îşi plimbă degetele de-a lungul mâinii Anei.
— În prima zi, pe trotuar.
— Turistul adormit. Amândoi am văzut fotografia, spune Ana.
— Exact! Apoi m-ai dus la metrou. Stăteai atât de aproape de mine. Eu transpiram îngrozitor, râde Daniel.
— *Arrid*-\A tău nu funcţiona?
— Deloc. Mă tot gândeam, Sfinte Sisoe, cine e fata asta? Şi apoi dansul.
— Ce-i cu dansul? întreabă ea.
— Cum adică? M-ai sărutat.
— Sunteţi sigur? spune Ana. Poate că v-aţi înşelat. Ce aţi simţit?
Daniel se apleacă spre gâtul şi urechea ei.
— Am simţit aşa...
Bătaia în uşă o face pe Ana să tresară de spaimă. Daniel o trage lângă el şi îşi duce un deget la buze.
— Ştiu că eşti înăuntru, strigă o voce din spatele uşii. Aud muzica. Deschide.
Mânerul clanţei se zgâlţâie.
Ana sare în picioare, cuprinsă de panică, şi fuge în baie. Daniel se duce la uşă.
— Pleacă. Dorm.

— Bună încercare. Vrei să-i scol pe părinţii tăi?
El întredeschide uşa.
Ben stă sprijinit de tocul uşii, clătinând din cap.
— Chiar credeai că o să scapi?
Ben îl împinge la o parte şi intră în cameră.
— Una e dacă vrei să fii prost, Matheson, dar eşti pe teren minat cu...
Ben se opreşte brusc de parcă s-ar fi izbit de un zid. Ochii lui cercetează masa romantică, poşeta de pe canapea şi rămăşiţele tremurătoare ale lumânării. Râŋjeşte.
— Am nimerit prost?
— Foarte prost, şopteşte Daniel. De ce ai venit?
— Pentru că ai şters-o cu legitimaţia de presă.
— Vino înapoi, mâine. Haide, Ben, te rog! Ben dă din cap, hlizindu-se.
— E Ana. Fata de jos. Am dreptate?
Daniel îl împinge spre uşă. Ben înşfacă din mers o bucată de pâine de pe masă.
— E viaţa ta, Matheson. Ce n-aş da să fiu în locul tău acum. Ajung la uşă, iar Ben îi pune o mână pe umăr lui Daniel.
— Îţi dai seama, da? Profită cât poţi, cowboy. O să ţii minte vara asta tot restul vieţii tale.
— Lasă-mă să mă întorc la această noapte acum.
Ben iese pe hol şi se întoarce spre Daniel.
— Apropo, grozavă treabă ai făcut azi. Fotografia ta... Daniel închide uşa. O încuie. întreruperea lui Ben a stricat momentul? Nu vrea ca ea să plece. încă mai au două ore.

Ana, a plecat. Ea iese din baie

— .Era Ben.
Se apropie de ea.
— îmi pare rău. Unde rămăseserăm? Ana se sprijină cu spatele de perete.
— Cred că rămăseserăm aici.
Îl trage pe Daniel spre ea şi îl sărută. Mâna ei se întinde spre întrerupătorul de pe perete.
Stau amândoi la uşă, nehotărâţi, prinşi în conflictul dintre ce au trăit în noaptea asta şi presiunea zilei care începe.
— Este şase şi jumătate. Sunt aşteptată la subsol, curând, spune Ana.
Daniel nu spune nimic. Doar dă din cap, privind-o pe Ana.
— Eşti obosit? îl întreabă ea.
— Deloc.
— Nici eu.
— Atunci, nu pleca.
— Trebuie, râde ea. Poate o să vin să-ţi strâng eu vesela de la micul dejun.
Îi dă o sărutare şi încearcă să se desprindă de el, spre uşă.
— Stai, am ceva pentru tine.
Daniel se duce în dulap de unde se întoarce cu o carte.
— Am vizitat Muzeul Sorolla, aşa cum mi-ai sugerat.
— Nu-i aşa că e minunat?
— Da. Ţi-am luat asta. Îi dă cartea Anei.
— Are poze cu toate tablourile, inclusiv cele cu marea, care îţi plac atât de mult. Acum poţi să vizitezi muzeul oricând vrei.
Ana deschide coperta. Oftează, atingându-i buzele cu un deget.
Ptjnfm Tom Cvliuu <U U kjsb{,rt Capa —X DM isţ-

După multe ezitări şi multe îmbrăţişări lungi de rămas-bun, Ana pleacă în cele din urmă, strecurându-se pe o scară până la alt etaj. Daniel se sprijină de uşă şi respiră adânc, agăţându-se de incredibila noapte petrecută împreună. O simte pe Ana pretutindeni înjur. Şi este o senzaţie nemaipomenită.

Se aşază pe balcon, urmărind cum noaptea se retrage din faţa zilei. Planul se conturează rapid. O să facă facultatea la Madrid. O să muncească împreună cu Miguel. O să participe la competiţia fotografică, aşa cum a planificat. Dacă o să câştige, poate că Ben îi va putea obţine o slujbă la biroul din Madrid al ziarului *Tribune*. Sau poate că domnul Van Dorn îi va putea obţine un post de fotoreporter la ambasadă.

Soarele e sus pe cer. El se întoarce în cameră şi se uită la fotografiile de pe perete. Are nevoie de zece pentru concurs. Ana şi Miguel o să-l ajute să le aleagă. Dar se va gândi mai târziu la asta, după ce va afla pentru ce avusese nevoie Ben de acele fotografii.

Doarme atât de profund, încât aproape că nu aude zgomotul. De cât timp bate cineva la uşă? Să fie Ben? Sperând că e Ana, îşi îmbracă blugii şi se duce la uşă cu bustul gol. O deschide larg, zâmbind.

Părinţii lui, elegant îmbrăcaţi şi plini de energie, stau zâmbitori în hol.

— Vai, Daniel, ai uitat? Am convenit să luăm micul dejun împreună.

Daniel îşi trece o mână prin părul răvăşit.

— Scuze, sunt foarte obosit.

— Ei bine, spune tatăl lui, avem o surpriză care te va trezi.

Ca la un semn, părinţii lui fac un pas în lături.

În spatele lor, pe hol, aşteaptă o figură familiară.

Laura Beth.

Ei, Puri, ce surpriză să te văd aici!

Julia o îmbrăţişează pe verişoara ei.

— Unchiul şi mătuşa sunt bine?

— Da, sunt bine. îmi cer scuze că te vizitez la locul de muncă, Julia. Ştiu că eşti foarte ocupată cu matadorii.

Vocea lui Puri vibrează de nerăbdare.

— Dar nu am avut unde să mă duc în altă parte.

— Puri, ce Dumnezeu s-a întâmplat? Nu te simţi bine?

— Deloc.

— Haide, intră. Putem sta de vorbă în cabina de probă.

Julia o conduce prin atelier spre cabină.

Puri a pierdut nopţi în şir gândindu-se la chipeşii matadori. Ştie că pentru gândurile ei ar trebui să se spovedească. A visat să-i vadă pe curajoşii bărbaţi îmbrăcaţi cu — şi dezbrăcaţi de — bogăţia de culori, de ţesături şi de costume din faţa ei. Dar întâmplările din ultima vreme îi alungaseră interesul pentru matadori.

Verişoarele intră în micuţa încăpere cu panouri de lemn şi oglinzi. Julia îi face semn să se aşeze pe o băncuţă.

— Spune-mi de ce ai venit aici, Puri.

Puri se uită în ochii verişoarei sale mai mari.

— Pentru că tu ştii despre secrete.

Ochii Juliei ţâşnesc spre uşă. Pumnii i se încleştează.

— La ce te referi?

Puri îşi face curaj.
— Julia, când trebuie păstrat un secret şi ce ar trebui să fie păstrat secret? Dacă văd ceva care mă tulbură, care nu mi se pare corect, am dreptul să pun acest lucru sub semnul întrebării? Se cuvine să spun ceva?
Julia se uită la verişoara ei, cântărindu-şi cuvintele.
— Păi, toţi avem dreptul să punem sub semnul întrebării diverse lucruri în mintea noastră, Puri. Însă unele lucruri sunt complexe, nuanţate. Sunt pe muchia de cuţit a adevărului. Ar putea părea drept fapte incontestabile, când, în realitate, noi nu deţinem toate informaţiile. Aşa că, la momentul respectiv, ne depăşesc puterea de înţelegere. Dacă vorbim despre lucruri pe care nu le înţelegem, mai rău complicăm lucrurile.
— Şi, în cazul ăsta, ce să fac? întreabă Puri.
— Este ceva în legătură cu serviciile sociale de la orfelinatul unde lucrezi?
— Da, şi cu clinica.
— Privitor la copii? şopteşte Julia.
Puri dă din cap.
— Şi la adopţii, în general.
— Puri, trebuie să le oferi acestor copii tot ce poţi mai bun. Oriunde s-au născut, oricare ar fi circumstanţele în care au ajuns la Inclusa, ei sunt nevinovaţi. Oferă-le adăpost şi arată-le că merită. Dacă îi poţi ajuta să găsească un cămin iubitor şi stabil... — vocea Juliei se îneacă în lacrimi — te rog, Puri, te rog să faci asta. Mamele se roagă pentru cineva ca tine. Cineva căruia să-i pese suficient de mult încât să le ţină copiii în braţe, să îi iubească, să se gândească la viitorul lor.
Julia o ia de mână.

h07)

— Ştiu că este dificil, Puri, dar, dacă poţi, încearcă să te pui în locul acelor copii. Ce merită ei?

O femeie intră în cabina de probă.

— Julia, Luis are nevoie de tine.

— îmi pare foarte rău, Puri. Trebuie să mă întorc la lucru.

Julia o sărută şi o conduce afară din cabina de probă.

încearcă să te pui în locul acelor copii.Julia vorbea la modul general despre orfanii de la Inclusa, se întreabă Puri, sau îi transmitea un mesaj mult mai direct? Ce ştie ea?

aniel stă cu ochii în farfurie. Laura Beth şi mama lui au vorbit non-stop. Aşa se comportă ea când nu se simte în largul ei. Tatăl lui nu a scos niciun cuvânt.

Aşa se comportă el când nu se simte în largul lui. Tatăl lui a făcut mare tapaj, prezentându-i Laurei Beth pe toată lumea aflată în foaier. S-a referit la ea numind-o „iubita din Dallas a fiului meu". Lui Daniel i se face greaţă. Iubita lui este pe undeva prin hotel şi şi-ar putea face apariţia dintr-o clipă într-alta. Laura Beth încearcă să îl atragă în conversaţie.

— Mama ta mi-a arătat poza cu Franco. Prima pagină a ziarului. Felicitări! îi spune Laura.

Daniel dă din cap.

— Mulţumesc.

— Poate că o să-i arăţi Laurei Beth un pic din Madrid, astăzi, îi sugerează mama lui.

— Nu, mamă. Am două sesiuni foto.

— Poţi să o iei cu tine.

— Prima este la abator şi a doua la cimitir, o informează Daniel. Nu cred că i-ar plăcea.

— Ei bine, Laura Beth a făcut un drum tare lung până aici. Ar fi teribil de nepoliticos să nu îţi petreci timpul cu ea, spune tatăl său.

D

h o 8 }

Un nor de tensiune atârnă peste masă. Lui Daniel îi vine să dea pumni în dreapta şi în stânga

— .De fapt, eu sunt cea care a fost nepoliticoasă, pledează Laura Beth. Aceasta este o parte din motivul pentru care mă aflu aici.
Daniel îi aruncă o privire imploratoare, dar ea continuă oricum.
— Doamnă Matheson, nu sunt sigură dacă Daniel v-a spus, dar eu m-am despărţit de el.
Pentru moment se lasă liniştea, până când Laura Beth continuă.
— Am simţit că între noi doi existau prea multe diferenţe de familie pentru a construi o punte peste ele. M-am simţit tare prost pentru felul în care am reacţionat. I-am simţit lipsa lui Daniel, aşa că m-am hotărât să vin în Madrid.
— Şi ai bătut atâta drum doar ca să îmi spui asta? o întreabă Daniel.
— Ei bine, nu. Un nou designer, Oscar de la Renta, locuieşte aici. El a creat rochia de debutantă pentru fiica ambasadorului şi creează şi rochiile noastre pentru balul Ford. Mama a fost cu ideea. Este şi ea aici. Nimeni altcineva nu va avea o rochie din Spania, spune Laura Beth.
Bineînţeles. N-a venit în Spania pentru el. A venit pentru o rochie.
— Mulţumesc, Laura, spune Daniel, dând din cap. Drăguţ din partea ta că ai venit. Mă văd cu altcineva.
— Te vezi cu altcineva? se miră tatăl lui.
— Ce vrei să spui prin „diferenţe de familie”? întreabă mama
lui.
— Ei bine, etnicitate... cultură, bâiguie Laura Beth.
— înţeleg, spune mama lui Daniel.

I109)

îşi încleştează mâna pe sub masă şi şopteşte în spaniolă:

— Nu te merită.

Laura Beth oftează şi se întoarce spre tatăl lui Daniel.

— îmi pare rău, domnule Matheson. V-am spus că nu era o idee bună. Sunt sigură că tatăl meu vă va returna banii pe biletul de avion.

îi întinde şerveţelul ei lui Daniel.

Ai ruj pe ureche.tau la coadă pentru sânge.

Soarele puternic de iunie străluceşte peste şirul de femei care aşteaptă răbdătoare la *el matadero*.

Ventila

S

toarele se pornesc deodată şi încep să se învârtă, dând replica arşiţei din Madrid şi împrăştiind în aer mirosul de carne proaspăt tăiată din abator.

Femeile au borcane, căni şi burdufuri goale, în care să pună sângele. Daniel stă pe pământ, fotografiind pantofii lor uzaţi de o viaţă de mers şi pictaţi cu glod.

O femeie se uită urât la el, până când o alta îi arată cu degetul legitimaţia lui de presă. *Periodista*, o lămureşte ea. Văzând legitimaţia de presă aprobată de guvern, femeii îi dispare încruntătura. În spatele abatorului, tinerii matadori se antrenează, cu sponsorii lor de faţă. Daniel face o poză.

— *St,* acolo se va antrena şi El Huérfano în cele din urmă, îl anunţă Rafa.

Daniel pozează cârligele de carne goale, care atârnă bălăn- gănindu-se din tavan, pe Rafa care freacă şi spală cu furtunul sângele de pe podea şi îşi agaţă şorţul în cui, la sfârşitul zilei.

Trebuie să mai vii ca să faci poze de la antrenament. Dar, acum, hai să mergem la cimitir

.Rafa face un semn cu mâna unui camion care abia îşi trage sufletul. El şi Daniel se alătură mai multor oameni în remorca vehiculului. Feţele lor sunt mânjite de funingine, vlăguite de muncă şi înfometate.Trei bărbaţi plimbă între ei un urcior cu vin. Nimeni nu vorbeşte. Lui Daniel îl clănţănesc dinţii şi îl doare noada din pricina hurducăielilor violente pe drumul desfundat. Bărbatul de lângă el doarme dus.

Stă pe vine şi se ridică în genunchi să fotografieze bărbaţii, ori de câte ori camionul face o pauză sau se opreşte. Lui Daniel i s-a oferit acces într-o lume diferită de a sa. El este în interiorul fotografiei.

Şi îi place asta.

Şi apoi, într-o intersecţie, vede ocazia pe care o aştepta de multă vreme.

Un grup de soldaţi din Garda Civilă stând la colţul străzii. Corbii.

Oameni cu inimi de piei de lac.

Razele soarelui le luminează din plin feţele, iar pălăriile lor cu aripi aruncă umbre vineţii, ameninţătoare, pe un zid din apropiere. Bărbaţii din camion stau cu ochii plecaţi în poală. Daniel se uită prin vizor. Asta este.

îşi aduce aminte de lecţia lui Ben. *Fii deştept în privinţa asta.* Daniel ţine aparatul pe poziţie, dar îşi întoarce faţa de la obiectiv, ca şi cum s-ar uita în altă parte. Apasă pe butonul declanşator. Se ghemuieşte iute înapoi în remorcă, ţinându-şi respiraţia. Camionul îşi vede mai departe de drum.

I109)

Rafa clatină din cap.

— *Estás loco, Texano.*

îl invadează un sentiment de triumf. Nu e nebun — e fericit.

După alte câteva minute de drum, Rafa loveşte cu pumnul în cabina camionului şi acesta se opreşte. Sar amândoi jos şi Daniel îl urmează pe Rafa pe o străduţă lăturalnică liniştită, care duce de-a lungul zidului cimitirului.

— Ai suficient film? întreabă Rafa.

— Destul.

Intră pe o portiţă a personalului de întreţinere. Un şopron din tablă ondulată, de mărimea unui garaj pentru o singură maşină, se vede în perimetru. Este deteriorat, ruginit şi lăsat într-o parte.

— Bine ai venit, *amigo,* în casa lui El Huefarno, zice Rafa, deschizându-şi braţele. Vino înăuntru!

Fuga stă întins într-un colţ al şopronului, dormind pe paie. Lângă picioarele lui încălţate în sandale sunt două coşciuge mici din lemn. Daniel se ghemuieşte, făcându-i o poză lui Fuga.

Rafa scoate un fluierat care-l trezeşte pe Fuga.

— *Hola,* îl salută Daniel.

Fuga nu spune nimic.

Daniel propteşte uşa şopronului ca să aibă lumină înăuntru.

— Am venit să fac nişte fotografii.

— *Si.* Fuga crede că e o poveste bună de presă aici.

— Ce fel de poveste?

— Una derutantă, spune Rafa. Coşciugele astea micuţe. Primim câteva în fiecare lună. Sunt aduse de la spital sau de la clinicile de maternitate. Bineînţeles, e foarte trist.

Daniel se uită la coşciuge, fiecare de mărimea unei lăzi pentru pâine. Una are desenată cu mâna liberă o cruce albastră pe capac, alta, o cruce roz.

— Faceţi o poză, porunceşte Fuga.

— Cu astea? întreabă Daniel.

Fuga îngenunchează în faţa unui coşciug. Ia o rangă de pe jos.

— Stai puţin, doar n-ai de gând să-l deschizi, nu?

Daniel întoarce alarmat capul spre Rafa.

— *Tranquilo, Texano,* îl previne Rafa.

— Probabil este ilegal, mai spune Daniel.

Fuga deschide capacul.

— Opreşte-te!

Fuga înşfacă o bucată de muselină din coşciug. Ridică sicriul gol la vedere.

— Stai puţin, spune Daniel, răsuflând uşurat şi nedumerit. E gol?

— *Si,* confirmă Rafa.

— Vă pun să îngropaţi coşciuge goale? întreabă Daniel.

Fuga se duce la coşciugul cu crucea roz pe capac.

— *gBebita?* îl întreabă el pe Daniel.

Da, pentru o fetiţă nou-născută, gândeşte Daniel. îşi potriveşte obiectivul.

Fuga se luptă cu capacul din placaj al coşciugului. Daniel face o poză.

Rafa sare ca ars din pricina groazei. Se întoarce cu spatele, un şuvoi de vomă ţâşnindu-i din gură.

Coşciugul micuţ, pentru o fetiţă nou-născută, nu are nimic înăuntru.

În schimb, în el se află o mână de adult amputată, neagră şi mâncată de cangrenă

I109)

. Fuga stă în faţa şopronului, fumând chiştocul murdar de ţigară pe care l-a găsit pe jos. Rafa stă jos pe pământ, cu capul în mâini.

— *¿Por qué? ¿Por qué?*

— De cât timp se întâmplă treaba asta? întreabă Daniel.

Fuga ridică din umeri.

— Dacă îngroapă coşciuge goale, unde sunt copiii? Au loc funeralii?

Fuga clatină din cap.

— Clinicile livrează coşciugele şi plătesc îngropatul.

— Vă plătesc ca să îngropaţi coşciuge goale? Nu are nicio noimă.

— *Exactamente.* Tocmai de aceea ţi-am cerut să vii, spune Rafa. Este complicat pentru noi. Noi trebuie să ne facem munca. Muncim ca să mâncăm. Eu am două slujbe, şi cu toate acestea sunt tot timpul flămând. După cum ştii, avem, în sfârşit, şansa la o viaţă mai bună. El Huérfano va lupta din nou în arenă, duminică. Va avansa, sunt sigur. Dar treaba asta cu coşciugele îl apasă pe Fuga. Mi-am luat angajamentul să-l protejez pe prietenul meu, iar asta îi distrage atenţia. Distragerea atenţiei este periculoasă pentru toreadori. De aceea îţi cer ajutorul, *Texano.* Noi nu putem vorbi despre asta.

Rafa face o pauză, uitându-se la Daniel.

— Dar tu poţi. Du-ţi fotografiile acasă, în America. Arată-le oamenilor. Cere-le părerea. Ce se întâmplă cu copiii din Spania?

Rafa trage aer în piept.

— O să ne ajuţi?

Daniel se uită la legitimaţia de presă care atârnă de cureaua aparatului de fotografiat. Să vorbească oare cu Ben? Poate că ar putea vorbi cu Miguel. Călugăriţa cu pruncul mort, comentariul făcut de Nick despre copiii orfani care nu sunt orfani, fotografiile coşciugelor — toate acestea spun o poveste?

Fuga se ţine deoparte. Şi-a înlocuit ţigara cu un fir lung de iarbă uscată. Stă cu spatele drept, exersându-şi pasele de parcă ar fi în faţa unui taur.

— Rafa, pot să vorbesc cu Fuga între patru ochi? întreabă Daniel.

Rafa dă din cap şi se îndepărtează. Cei doi tineri stau faţă în faţă, egali atât din punct de vedere al înălţimii, cât şi al curajului.

— Am senzaţia că nu mă placi, începe Daniel.

— Îi cunosc eu pe ăştia ca tine.

— Şi atunci de ce m-ai invitat aici ca să fac poze?

— Nu eu. Rafa te-a invitat. Coşciugele copiilor mă înfurie. El spune că mă distrag, că nu mă lasă să mă concentrez.

— înţeleg.

Fuga râde cu dispreţ. Vocea i se preface într-un şuierat.

— înţelegi? Nu, nu înţelegi. N-ai fost niciodată abandonat, distrus de mâinile adulţilor, privit ca un gunoi, nici atât de înfometat, încât să mănânci iarbă şi nici atât de sărac, încât să fii nevoit să furi. Spune-mi, ai fost vreodată flămând, *Texano?*

Daniel cugetă la vorbele lui.

— îmi pare rău. Ai dreptate. Ar fi trebuit să spun, de fapt, că *vreau* să înţeleg.

— De ce? Ca să poţi publica poze triste, cu Spania săracă, în ziarele voastre?

— Nu, ca să pot arăta efectele războiului şi ale dictaturii.

I109)

— Vă simţiţi puternici fiindcă aveţi bani. Cu banii voştri cumpăraţi vinul şi strălucirea soarelui de la noi, dar nu puteţi cumpăra dreptul la istoria noastră.

Daniel chibzuieşte la cuvintele lui. Dacă este o poveste aici, cui îi aparţine? Se uită la bărbatul din faţa lui. Chipul şi corpul lui Fuga sunt viguroase, oţelite de ani lungi de rezistenţă. Nu fuge de absolut nimic. Adevărul este puterea lui.

— Asta-i tot? întreabă Daniel. Eu cred că mai ai şi altceva să-mi spui.

Fuga îl sfredeleşte cu privirea pe Daniel, înşfacându-l de gulerul sufletului. Cuvintele lui sunt grele de ameninţare:

— *No le hagas daño.*

Să nu îi faci rău.

Daniel îl priveşte solemn, fără să clipească.

— Nu îi voi face.

Se privesc îndârjit până când Fuga încheie duelul, dând din cap, satisfăcut.

Daniel îi întinde mâna lui Fuga. Şi le strâng bărbăteşte.

Rafa vine spre ei în fugă.

— *¡Fantástico!* Vedeţi, nu e aşa de greu. Putem fi toţi prieteni. Dar acum trebuie să îngropăm aceste coşciuge. El Huérfano se antrenează la noapte.

Im)

Texano! Ce mă bucur să te văd. Tocmai mă pregăteam să-mi închid prăvălia. — *Hola*, Miguel. Speram să-ţi pot lăsa câteva role.

— *Sí. Si.* Şi eu speram să te pot felicita pentru asta.
Miguel bagă mâna sub tejghea şi scoate un ziar. Arată spre numele realizatorului fotografiei şi îi zâmbeşte larg.
— Prima pagină! *¡Felicidades!* Cu asta sigur câştigi competiţia.
— N-aş fi atât de sigur. E un pic cam complicat din cauza omului din fotografie.
— Cel de lângă Generalísimo Franco?
— *Si.* Este tatăl meu.
Miguel dă din cap, înţelegând.
— Juriului s-ar putea să i se pară ciudat. *¿Nepotismo, no?* Dar am nişte fotografii pe aceste rolfilme care ar putea fi foarte puternice. Ţi-am adus, de asemenea, negativele mele. Vreau să faci duplicate pentru absolut toate fotografiile pe care le-am făcut.
— Pentru toate?
— *Si.*
Miguel face semn spre legitimaţia de presă.
— O legitimaţie de presă oficială probabil că ţi-a dat ocazia să faci nişte fotografii foarte interesante.
Miguel întinde mâna, să studieze legitimaţia.
— *Claro*, dar trebuie s-o dau înapoi. După ce developezi fotografiile, vrei să mă ajuţi să selectez câteva pentru competiţie?
— Aş fi onorat. Şi, ia spune-mi, ce mai fac Rafa şi matadorul lui?
— Foarte bine. El Huérfano are o luptă în arenă, duminica asta, la Arganda del Rey.
— *Qué bien.* Şi Ana? Ea ce mai face?
Daniel se uită la Miguel, incapabil să-şi stăpânească zâmbetul.
— Noi facem foarte bine.

(1109)

— Aha, înţeleg, spune Miguel. Asta mă face foarte fericit.

— Şi pe mine, zice Daniel.

Daniel iese din staţia de metrou, gândindu-se la prima călătorie pe care a făcut-o cu Ana. Acum se simte în largul său în Madrid. Poate c-o să închirieze din nou o maşină şi o va surprinde pe Ana cu o călătorie la Valencia. Atunci i-ar putea împărtăşi planul lui de a studia în Madrid.

Când ajunge în foaierul hotelului, dă de agitaţia obişnuită. Carlitos trece pe lângă Daniel, cărând o valiză cât el de mare.

— *Hola,* Buton! Ai văzut-o pe Ana?

— Aşteptaţi-mă, îi şopteşte băiatul.

Daniel îl aşteaptă lângă lifturi. Carlitos vine fuga înapoi şi îl apucă de mânecă. Îl conduce pe scara ce duce la subsol, înghesuită în perete. Coboară două trepte şi Carlitos se opreşte.

— E totul în regulă? întreabă Daniel.

Carlitos clatină din cap, cu ochii plini de teamă.

— *Señor,* Ana a fost concediată.

Concediată.

— Nimeni nu ştie de ce, şopteşte Carlitos.

Daniel apasă disperat butonul liftului, sperând că Ana e în camera lui.

Lorenza ţine o tavă cu ţigări în faţa domnului Van Dorn şi a lui Paco Lobo. Lângă ei e Laura Beth. Ca la un semn, se întorc cu toţii spre el. Pereţii minţii lui Daniel încep să se plieze, ca marginile unei lumânări care se topeşte. Optează pentru scări şi le urcă sărind câte două trepte odată până ajunge la etajul şapte. Aleargă pe hol şi bâjbâie nervos cu cheia în uşă.

— Ana?

Apartamentul lui este gol.

Să nu îi faceţi rău Anei noastre, i-au spus femeile din Vallecas.

îmi place slujba mea, n-aş putea suporta s-o pierd, spusese Ana.

Şi ameninţarea lui Fuga. *Să nu-ifaci rău.*

Daniel se plimbă în sus şi-n jos prin cameră, ca în cuşcă. Probabil a văzut-o cineva pe Ana în camera lui, noaptea trecută. Ben nu ar pârî, nu-i aşa? O fi pomenit Ana cuiva despre cina lor?

El o poate ajuta. Poate să îndrepte lucrurile. Se va duce la directorul hotelului şi îi va spune că a fost vina lui. Va cerşi iertare. O să-i ceară ajutorul tatălui său. Va trage orice sfori posibile, va apela la toate favorurile posibile.

Favoruri.

Shep Van Dorn îi datorează o favoare. El însuşi a spus-o, atunci, la spital, în dimineaţa de după ce l-a apărat pe Nick în acea luptă. Hilton este un hotel american. El a văzut fotografia lui Van Dorn cu Conrad Hilton însuşi. O solicitare specială de la ambasada Statelor Unite ar avea în mod cert greutate. Daniel iese în fugă din cameră, sperând să-l prindă pe Van Dorn în foaier, înainte ca acesta să plece.

— Oh, salut, Dan, îl întâmpină Van Dorn. Tocmai am făcut cunoştinţă cu prietena ta, Laura Beth. Ce tânără sigură pe ea şi ce bine arată, o laudă el.

— Da, domnule. Aş putea să vă vorbesc între patru ochi pentru o clipă?

Van Dorn este plin de solicitudine, ca de obicei.

— Desigur. Hai să ne aşezăm la masa aceea din colţ. Eşti bine? Mi se pare că gâfâi.

Shep Van Dorn îşi aşază corpul zvelt pe un scaun. Cămaşa lui elegantă este albă ca zăpada şi perfect

călcată, sacoul costumului e bine periat. Dată fiind canicula din Madrid, Van Dorn probabil are haine de schimb în birou, pentru după-amiază.
Lorenza se opreşte în dreptul mesei lor.
— Ţigări, trabucuri, *senor?*
— Doar chibrituri, *baby,* răspunde Van Dorn şi îi zâmbeşte Lorenzei. Şi, nu te supăra, trimite-l pe chelner aici cu un scotch cu sifon.
Vrea să îi ofere şi lui Daniel ceva de băut, dar acesta din urmă refuză. Van Dorn se lasă pe speteaza scaunului, împreu- nându-şi degetele. Butonii lui de aur strălucesc de sub manşete. Daniel remarcă limbajul corpului lui Van Dorn. Dezinvoltură combinată cu putere.
— Aşadar, Dan, ce pot face pentru tine?
Daniel trage aer în piept.
— La spital mi-aţi spus că, dacă aş avea vreodată nevoie de ceva, aş putea veni la dumneavoastră.
Van Dorn zâmbeşte.
— Da, aşa am spus.
— Ei bine, o prietenă de-a mea care lucrează aici, la hotel, a fost concediată şi este vina mea. Vreau să fie reangajată.
— înţeleg, spune Van Dorn. Vorbim despre Ana?
-Ăă...
Daniel ezită înainte de a răspunde.
— Da, domnule. Ştiu că a lucrat pentru familia dumneavoastră. A spus că aţi fost foarte bun cu ea.
Van Dorn râde încetişor.
— Nu, zău?
Auzindu-i sarcasmul, Daniel amuţeşte.
— Da, şi din moment ce o cunoaşteţi şi îi ştiţi caracterul, m-am gândit că aţi putea garanta pentru ea.

Shep Van Dom se apleacă spre Daniel, cu o expresie îngâmfată.

— Păi, vezi tu, Daniel, asta nu se poate. îmi pare rău că sunt eu cel care trebuie să ţi-o spună, dar Ana este o escroacă şi o hoaţă. Este o prefăcută.

Cuvintele îl izbesc pe Daniel ca un pumn în plex. Van Dorn dă din cap şi suspină.

— Da. Ce păcat. A furat o brăţară de aur din vila noastră. Când am descoperit eu, era deja prea târziu. A topit-o ca să îşi facă dinţi de aur, pentru ea şi pentru fratele ei. Ingenioasă mişcare, nu? Cu toţi străinii care vin în Spania, unii dintre cerşetorii ăştia au devenit pungaşi inventivi. Nici măcar nu le poţi da ceva. Vând absolut totul.

Daniel îşi aduce aminte conversaţia din Vallecas, despre vânzarea cadourilor pe care le adusese el. Adică Ana îl trăsese pe sfoară tot timpul ăsta? Nu, nu e adevărat.

— Am vrut să alertez autorităţile, dar, din nefericire, Nick a luat parte la nişte matrapazlâcuri împreună cu Ana şi n-am vrut să atrag atenţia asupra lui. Fac un soi de duo, mână-n mână. Aşa că noi am transferat-o aici, la Hilton, sperând să-şi schimbe apucăturile, ţinută din scurt de un supraveghetor. Dar se pare că a recurs din nou la vechile ei şiretlicuri. E o profesionistă.

Daniel se holbează la Van Dorn, incapabil să articuleze.

— Ştiu, e teribil. Aşa o făptură minionă şi drăgălaşă. Ce pierdere!

Lorenza îşi face apariţia lângă Van Dorn.

— O să vină chelnerul cu scotch-ul dumneavoastră, *señor*. Vrea să deschidă o sticlă nouă.

— Tu nu vrei s-o deschizi pentru mine, şoricel? zice Van Dorn, rânjind.

I109)

Lorenza îşi ţuguie buzele, uitându-se lung la Van Dorn. îşi răsuceşte o şuviţă de păr pe deget şi izbucneşte în râs, lăsând capul pe spate.
Numaidecât, obiectivul lui Daniel se schimbă. Imaginea se focalizează.
Van Dorn o priveşte pe Lorenza cum se îndepărtează agale, înainte de a relua firul conversaţiei.
— Sunt o mulţime de peşti în mare, Dan. între noi fie vorba, nu-i rău să încerci să găseşti câte un nou loc de înotat, când şi când, dar e mai înţelept să pescuieşti în balta proprie, dacă înţelegi ce vreau să spun. Laura Beth, de pildă, este o fată grozavă.
Un pumn. Atât ar fi nevoie. Şi s-ar simţi atât de bine. Vătămare corporală? Nu. Un serviciu făcut corpului diplomatic.
Daniel se ridică, luptându-se cu disperare împotriva pornirii de a-şi încleşta pumnii.
— Vă mulţumesc pentru informaţii, domnule Van Dorn. Cu siguranţă le apreciez.
— Gata? Am terminat discuţia?
Shep Van Dorn îl priveşte cu un surâs.
Daniel îi zâmbeşte, la rândul său.
Oh, da, domnule. Am terminat-o

(124?

. Daniel se îndreaptă spre lift.

— *Texanol* îl strigă Carlitos. V-am adus timbrele. Carlitos îi face un semn discret din cap şi îi strecoară un bileţel în palmă.
Tom Collins. Mâine, la 10. Sorolla.
— Mai este aici?
— Au escortat-o afară din hotel după ce mi-a dat mesajul.
— Mulţumesc, Buton.
Duce mâna la buzunar, să caute un bacşiş.
— Nu, nu.
Carlitos clatină din cap.
— Această favoare este pentru Ana. Nu pricep cum de i s-a putut întâmpla aşa ceva.
Băiatul este pe punctul de a izbucni în plâns.
— *Texano,* pot să vă întreb ceva? Fata frumoasă din Texas chiar este iubita dumneavoastră?
— Nu, Buton, nu este.
— *Ay,* aşa mă gândeam şi eu. Carlitos zâmbeşte satisfăcut.
Daniel ştie că băiatul vede multe la hotel.
— Buton, între noi fie vorba, ce crezi despre domnul Van Dorn de colo?
Carlitos se apleacă spre Daniel.
— *Ay, Texano,* nu ştiu nimic. Dar mătuşile mele mi-au spus odată povestea lui Don Juan, un bărbat deghizat care era capabil să te vrăjească din vorbe şi care seducea femeile. Ştiţi epidemia noastră de gripă spaniolă, de acum multe decenii? La început, s-a crezut că era inofensivă, dar s-a dovedit a fi letală. Unii încă o mai numesc *Donjuan.* Aşa că,

vedeţi, nu ştiu nimic despre domnul Don Juan de colo, decât că nu dă niciodată bacşiş. Personalul îl preferă pe fiul său generos.

Şi, de data asta, Carlitos acceptă un bacşiş de la Daniel.

Daniel se întoarce în camera lui. Să îl sune pe Nick? Se duce la telefon.

Nu. Îl sună pe Ben.

{ 114 }

a să îşi ţină prietenul concentrat şi cu simţurile treze pentru antrenament, Rafa îi reaminteşte detalii istorice.

— Francisco Romero din Ronda, spune Rafa. Gândeşte-te la el, când o să lupţi în arenă, duminică. Acesta este omul despre care se zice că a inventat capa roşie, *muleta.* Ţine minte, vreme de mulţi ani, luptele cu tauri au fost folosite pentru a-i antrena pe cavaleri. Doar nobilii călare înfruntau taurii.

Fuga nu spune nimic. Merge înainte ca în transă.

— Bineînţeles că roşul e doar o chestiune de tradiţie. Taurii nu disting culorile şi...

Fuga îi face semn să tacă. Rămân nemişcaţi ca nişte statui pe drumul de ţară cufundat în întuneric, cu urechile ciulite.

Rafa dă din mâini, imitând mişcarea unor paşi.

Fuga îi confirmă, dând din cap.

Cai.

Se strecoară la marginea drumului, ascunzându-se sub un şir de tufe.

— Am venit cam devreme azi, şopteşte Rafa. S-ar putea să nu fi plecat crescătorii, să mai fie pe câmp.

Rafa speră să fie crescătorii de animale. Alternativa este mult mai rea. Corbii.

Zgomotul nu este unul neobişnuit. Trebuie să îi aştepte pe ceilalţi să plece sau să se mute într-o altă zonă a pajiştii. Rafa se întinde pe spate, uitându-se la strălucirea puternică a lunii. Aruncă o privire spre prietenul său, care stă cu ochii închişi şi cu braţele sub cap. Dar fruntea lui este încruntată. Este tulburat.

Au petrecut atâtea nopţi dormind pe pământ, încât au senzaţia că fac parte din el. Dar încetul cu încetul, lucrurile se schimbă. Dacă Fuga va face o demonstraţie frumoasă, duminică, i se va asigura participarea la o altă luptă. I se va permite să se antreneze la abator. Un sponsor cu trabuc îi va duce cu maşina dintr-un oraş într-altul. Fuga va lupta cu tauri tineri în *novilladas.* Vor dormi în maşină, în loc să doarmă pe pământul gol. Şi odată ce Fuga îşi va face *alternativa* — promovarea de la gradul de novice —, va deveni un matador în toată puterea cuvântului. Atunci vor dormi în hoteluri.

Liniştea nopţii se înstăpâneşte, în sfârşit. Fuga se ridică şi începe să-şi dezmorţească oasele. Fuga înfruntă tauri maturi pe câmpuri, de mai bine de un an. El nu a devenit de curând El Huérfano, ci de când s-a strecurat pentru prima oară pe sub un gard de sârmă ghimpată.

Are ceva special în el. Un simţ. O ştiinţă. Se luptă pe întuneric, lumina lunii fiind singurul său ghid. Ca parte din *cuadrilla,* Rafa va fi alături de prietenul său, ca să îl ajute şi să înveţe de la el. Va fi o viaţă grozavă, mai bună decât o educaţie la universitate. Ernest Hemingway, un autor ale cărui

cărţi sunt interzise de Generalisimul Franco, a scris cândva: „Nimeni nu îşi trăieşte viaţa până la capăt cu mai multă intensitate decât un toreador”. Rafa este de acord cu Don Ernesto.

Fuga traversează de unul singur drumul, spre gardul păşunii. În locul păturii vopsite cu rugină, are *muleta* roşie din costumul Juliei. Rafa îl urmează răbdător pe prietenul său, ştiind că Fuga nu îl va lăsa niciodată în urmă. Nu va intra pe o păşune fără să spună o rugăciune.

Rafa îngenunchează în faţa sârmei ghimpate, împreună cu prietenul său.

— în numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh, amin, recită Rafa. Se închină.

Se strecoară prin gard

Aerul nopţii este ticsit de mirosul ierbii. Taurii pasc liniştiţi în turmă, la cincizeci de metri distanţă. Fuga stă în apropierea lor, stabilind contactul cu unul singur. Nu îl tachinează, ca să îl atragă spre el. Taurul se desprinde de turmă şi vine să îl înfrunte pe Fuga. Se opreşte la doi metri de el. Taurul masiv stă maiestuos, cu capul şi coarnele la nivelul umerilor lui Fuga. Rafa se dă la o parte, în linişte, în aşa fel încât să fie suficient de aproape de prietenul lui ca să îi acorde ajutor la nevoie, dar suficient de departe ca să rămână în afara luptei lui cu taurul.

Muleta atârnă în mâna stângă întinsă a lui Fuga, în falduri graţioase. Piciorul stâng îi alunecă într-o fandare lungă pe sub capă, mutându-şi astfel greutatea pe şoldul drept. Rafa stă cu răsuflarea

tăiată, urmărind silueta lui El Huérfano, aşteptând mişcarea subtilă a pelerinei. Trece o clipă. Pelerina nu se mişcă. El Huérfano rămâne în poziţia lui magnifică, dar nu se clinteşte.

De ce nu roteşte capa? De ce stă ca o statuie? Continuă să stea nemişcat. Rafa nu îndrăzneşte să vorbească, să întrerupă înfruntarea dintre Fuga şi taur. Acesta este prezentul. Momentul de încremenire deplină pare divin. Transcendental.

Bang.

Detunătura

.Nu.
Nu.
Nu.
Glonţul îi pătrunde lui Fuga în spate. Forţa împuşcăturii îl aruncă înainte, lipindu-i omoplaţii unul de celălalt. Face un singur pas şi cade în genunchi, predându-se la picioarele taurului. Pete de sânge se întind pe spatele cămăşii subţiri a lui Fuga. Animalul fuge înapoi la turma lui.
Rafa aleargă la prietenul său. Se lasă să alunece pe iarbă, trăgându-l pe Fuga în poală. încă mai respiră. Trupul îi e cuprins de tremur. Rafa simte cum viaţa şi sângele prietenului său cel mai bun se scurg pe hainele lui.
— *Amigo,* gâfâie Rafa. Sunt aici.
Ochii lui Fuga sunt deschişi, dar goi. întinde mâna, căutân- du-l pe Rafa. Palmele lor se încleştează. Rafa îl strânge la piept pe prietenul lui cel mai bun, incapabil să pună zăgaz lacrimilor ce-l năpădesc.
— Rafa. *Hermano.*
— Da, fratele meu. Sunt aici. Sunt întotdeauna aici.
— *Hermano*, bâiguie Fuga. *Elfin.*
Lui Rafa îi şiroiesc lacrimile pe obraji.
— Nu. O să fii bine. Te rog. Nu este sfârşitul.
Trupul lui Fuga se cutremură. Degetele lui slăbesc încet strânsoarea mâinii lui Rafa.
— *Si. Elfin.*
Buzele lui Fuga se înfioară puţin, când rosteşte ultimele cuvinte în şoaptă:
— Rafa, să nu îţi fie... frică.
Trupul lui Fuga se eliberează de forţa vitală.

h*}

— *¡Amigo!* strigă Rafa. Nu. Te rog. *¡Hermano!*

Rafa plânge în hohote, strângând la piept şi legănând trupul prietenului său atât de tare, încât nu simte nimic, nimic decât balta de sânge cald al lui Fuga în poala lui.

Copleşit de şoc şi de durere, Rafa nu simte ţeava armei — nici măcar când i se lipeşte de ceafa.O schimbare a vremii oferă un confort temporar de la temperaturile infernale. Puri stă pe iarbă împreună cu copiii mai mari, bucurându-se de soarele dimineţii. Trei mingi de fotbal vor fi adăugate curând echipamentului recreaţional de la Inclusa. Sosirea lor iminentă a provocat un val de entuziasm.

— O să fiu un *futbolista*| proclamă unul dintre băieţi.

Băieţelul abandonat, pe care Daniel l-a găsit pe stradă, spune

şi el:

— Unchiul meu poate să ţină o minge de fotbal pe cap.

— Ei, unchiul tău pare a fi foarte talentat, zice Puri.

— Da, este. Mi-e dor de el, adaugă băiatul, smulgând firele de iarbă din jurul încălţărilor lui.

— *Ay,* mie nu mi-e dor de acasă, zice băiatul care vrea să devină fotbalist. N-am avut niciodată destulă mâncare. Aici am mâncare şi un pat bun, numai al meu. Şi în curând o să am si o minge de fotbal! Acasă, trebuia să împart patul cu cei patru fraţi. Picioarele lor murdare erau tot timpul pe faţa mea.

— Câh! se strâmbă o fată.

— Nici mie nu mi-e dor de acasă, afirmă José.

Puri se uită la orfan. José este băiatul care şi-a pierdut un dinte, cel a cărui mamă a spus că îşi poate croi singur drum în viaţă.

— Eram opt copii acasă, povesteşte José. Mama era mereu obosită şi supărată. Ţipa la noi tot timpul.

José îşi coboară glasul, ca să o imite pe mama lui:

Ţanci nenorociţi ce sunteţi, o să mă băgaţi la balamuc

!Ceilalţi copii râd şi încep şi ei să-i imite pe adulţi.

O fetiţă sare în picioare.

— Oh, oh, ce ziceţi de asta?

împunge cu degetul în aer şi declamă cu o voce piţigăiată:

— Ingrato! Ştii ce norocoasă eşti? Nu ai un tată de carton.

Copiii o arată cu degetul. Ţipă şi se tăvălesc de râs prin iarbă.

— Eu nu-i mai ţin minte pe ai mei, recunoaşte unul dintre băieţi. Ce înseamnă un tată de carton? întreabă el.

— Un tată care a fost ucis în război, îi explică fata. Cartonul cu poza lui stă atârnat pe perete, dar familia nu poate vorbi despre el, fiindcă este un Rosu.

Puri rămâne cu ochii în poală. Oare s-ar putea ca şi ea să fi avut un tată de carton? Băiatul care nu-şi mai aduce aminte de părinţii lui are cicatrice rotunde pe picioare. Sora Hortensia spune că atunci când a sosit prin *torno*, când era bebeluş, avea arsuri de ţigări peste tot pe gambe. Şi Puri are câteva cicatrice ciudate. „Erai cam împiedicată când erai mică”, îi spusese mama ei.

Asta-i adevărat sau e doar un alt secret?

— O să fiu un *futbolista!* lălăie băiatul căruia îi place fotbalul. Părintele Lopez spune că un orfan a jucat odată pentru Real Madrid. Asta o să fiu eu! declară el, înfigându-şi degetul mare în piept.

Copiii chiuie de încântare, vorbind însufleţiţi despre numerele de pe tricouri şi despre locurile din stadion, uitând complet de conversaţia despre părinţi şi taţi de carton. Cum spune Sora Hortensia, sunt bine hrăniţi, bine îmbrăcaţi,

educaţi şi în siguranţă. Sunt fericiţi. Puri ştie că nu toate orfelinatele sunt minunate, ca Inclusa. Unii copii povestesc despre alte instituţii lucruri de-a dreptul îngrozitoare.

— Vrem să le oferim copiilor cea mai bună şansă pentru a se dezvolta, să fie crescuţi de oameni care le consacră resurse şi le transmit valorile catolice, susţine Sora Hortensia. Copiii aceştia sunt cea mai bună şansă de a ne proteja viitorul pentru care am muncit atât de mult.

Protejarea viitorului. Asta-i ceva la care Puri nu s-a gândit până acum. Generalisimul Franco, Auxilio Social, Inclusa, şi doctorii, şi călugăriţele, şi preoţii — ei pur şi simplu ne protejează viitorul? După tot ce au făcut ei pentru ca Spania să devină minunata ţară pe care o iubeşte, cum s-ar putea vreodată îndoi de asta?

Şi totuşi o parte ascunsă din ea se îndoieşte.

Spania se protejează de duşmanii răuvoitori, de comportamente depravate şi de păcat.

Minciuna este un păcat. Şi Puri ştie prea bine că doctorul de la clinică a minţit. Dar să conteste este o insultă faţă de conducătorul ei şi faţă de ţară. Este urât şi lipsit de respect. Simte cum i se pune un nod în gât. Uneori comite păcate. Oare caută adevărurile ca să evite propriul adevăr? Ochii i se umplu de lacrimi.

Fetiţa o mângâie pe păr.

— *Señorita*, de ce plângi? o întreabă.

Puri clatină din cap şi se sileşte să zâmbească.

Estamos más guapas con la boca cerrada.

E adevărat. Suntem cu adevărat mai atrăgătoare cu gurile pecetluite.

Daniel stă în grădina muzeului, lângă fântâna şoaptelor.

Ana a vrut să ascundă tărăşenia. Nick a vrut s-o ascundă. Comentariile din maşină între tatăl lui şi domnul Van Dorn nu au fost întâmplătoare. Spunând că Daniel e un gentleman, tatăl lui insinua că domnul Van Dorn nu e aşa.

Şi avea dreptate.

În ciuda circumstanţelor, Daniel ştie că el şi Ana mai mult se aseamănă decât se deosebesc.

L-a sunat pe Ben, care a confirmat, totodată bombănindu-l şi făcându-i morală prin tjlefon.

— Nu, nu ţi-am luat eu pozele, şi, da, se ştie că Shep Van Dorn e un nemernic. De aceea soţia lui nu stă niciodată în Madrid şi bietul Nicky este atât de dat peste cap. Nick a venit la mine, când a încercat să o ajute pe Ana. Da, dinţii de aur sunt făcuţi dintr-o brăţară, dar Ana nu a furat-o. Familia i-a făcut-o cadou de Crăciun. Shep a cochetat cu ea, a insistat să-l tutuiască, i-a promis că o s-o ducă la ambasadă pe post de secretară sau cam aşa ceva. Ana era prea inocentă ca să îşi dea seama că el aştepta ceva în schimb.

— Nu poate să scape cu asta, a zis Daniel.

— Oh, ba va scăpa şi cu asta, şi cu multe altele. Ce naiba, Dan! Politicienii şi afaceriştii obţin ce vor. Când Van Dorn n-a reuşit, atunci a schimbat foaia, s-a făcut rău, a încercat s-o intimideze. Ţi-aş putea spune o grămadă de poveşti şi amuzante, şi înfiorătoare, despre tipii ăştia din posturi în străinătate. Mă rog ca poveştile astea să

ajungă în arhivele corpului diplomatic. De pildă, e un tip care a dat iama într-un sat...

— Nu vreau să aud poveşti. Trebuie să facem ceva.

Daniel îl aude pe Ben lovind cu palma în birou.

— Ador energia ta, Matheson! Ce-ai de gând să faci?

— O să-i scriu ambasadorului.

Daniel face o pauză.

— Şi o să scriu la Departamentul de Stat, ca să ştie şi ei pe cine au pus să le reprezinte ţara.

Daniel îl aude pe Ben cum suflă prelung fumul şi îşi aprinde o altă ţigară.

— Sigur că da, poţi face asta. Simţul tău justiţiar este reconfortant. Dar ascultă, cowboy: dacă aş fi în locul tău — si cre- de-mă pe cuvânt că mi-aş dori —, nu mi-aş pierde timpul. Ai nouăsprezece ani, eşti în Madrid şi eşti îndrăgostit, pentru numele lui Dumnezeu. Nu-ţi irosi energia pe un ticălos ca Van Dorn. Acesta este momentul tău de aur. închiriază un Buick, răpeşte-o şi du-o pe Costa Brava. Coborâţi geamurile pe drum şi lăsaţi soarele să vă mângâie feţele. Plimbaţi-vă pe plajă împreună. Faceţi fotografii. Staţi până noaptea târziu şi treziţi-vă la amiază. Treziţi-vă cu nisip în păr, cu nisip în pantaloni. Nu vă întoarceţi până nu rămâi fără niciun ban. Este timpul tău, Dan. Fugi. Fă lucrurile pe care le vezi prin filme. Sunt lucrurile pe care nimeni nu ajunge să le facă. Dar tu poţi, Matheson. Nu vreau să mă suni peste zece ani, ca să mi te văicăreşti că ar fi trebuit să faci aia, ar fi trebuit să faci ailaltă. După cum spune proverbul, e mai târziu decât crezi.

Daniel se holbează la cifrele de pe telefonul din faţa lui.

— Tu ai făcut toate chestiile astea?

La naiba, nu. De ce crezi că îţi spun ţie să le faci? Ca să nu sfârşeşti ca mine, singur în cinematografia ora patru după-a- miaza, fumând grămezi de ţigări şi privind cum se plimbă cuplurile pe plaja din Costa Brava.Daniel zâmbeşte-

— Uite ce e Matheson, îmi placi. Eşti un fotograf dat naibii şi ştii să dai un purnn ca Joe Louis. N-am idee ce altceva mai faci. Dar, orice ar fi, acum e timpul s-o faci.T Y[bla]-

— § m Ana se apropie de bancă. Poartă aceeaşi
JL. rochie decolorată ca în seara cu dansul.
Daniel şi-a repetat discursul de atâtea ori. O să scrie scrisori. Vor pleca într-o excursie, aşa cum i-a sugerat Ben. Se vor plimba pe plajă. Dar acum, când ea se află în faţa lui, frumoasă şi înfrântă, tot ce poate spune este:

— Ana, îmi pare atât de rău.

Ea se aşază pe bancă aproape de el, dar dezinvoltura din noaptea pe care au petrecut-o împreună s-a pierdut.

— Nu e vina ta.

— Bineînţeles că este. Eu sunt cel care te-a convins să vii în camera mea.

— Nu de asta m-au concediat.

— Nu?

— Nu. Au găsit cartea lui Sorolla, cu dedicaţia ta pentru Tom Collins. M-au acuzat de furt.

— Ana, tu nu eşti o hoaţă. Asta e doar o neînţelegere. O să vorbesc eu cu directorul tău.

— Nu. Nu trebuie să ştie despre noi.

— Am luat cina împreună. Atâta tot.

— Nu e doar atât.

Ana îl priveşte drept în ochi.

— Fotografiile, dansul... sărutările. Am încălcat atâtea reguli când am fost cu tine. A fost o prostie.

— Credeam că ai vrut să fii acolo.

Vocea Anei devine o şoaptă.

— Bineînţeles că am vrut să fiu acolo. Eu vreau multe lucruri pe care nu le pot avea. Pentru tine, asta este o vacanţă, dar pentru mine este viaţa reală. Sunt fiică de republicani. înţelegi ce înseamnă asta în această ţară? Aici nu e America. Ştiu că îţi este greu să înţelegi pentru că trăieşti mai degrabă ca ei.

Daniel se dă înapoi, şocat.

— Stai puţin, vrei să spui că sunt fascist?

— Spun că nu eşti încătuşat de sărăcie şi tăcere. Tu nu ai putea niciodată înţelege cum este pentru mine.

— Vreau să aflu. Şi tu mă poţi ajuta. Am un plan. O să fac facultatea în Madrid. O să mergem împreună în Valencia.

— Tu poţi să ai multe planuri. Dar nu vezi? Eu am pierdut singura şansă pe care o aveam.

— Nu este adevărat.

Ana se uită la el. Ochii i se umplu de lacrimi care încep să-i curgă pe obraji.

Lacrimile ei îi sfâşie inima.

— Nu plânge, şopteşte Daniel. Putem fi împreună.

— Nu, nu putem.

Un şuvoi de lacrimi inundă faţa Anei.

— Trebuie să plec.

Daniel se ridică odată cu ea.

— Nu pleca. Hai să mergem să stăm de vorbă într-un loc ferit de ochii lumii.

— Nu! strigă ea. Julia are nevoie de ajutorul meu. Lali este agitată şi Rafa nu s-a întors acasă noaptea trecută.

— Ana, te rog, şopteşte el.

O ia cu blândeţe de mână.

— Cel puţin, lasă-mă să te conduc în Vallecas.

Ana se uită la mâinile lor înlănţuite, cu ochii înotând în lacrimi.

Te implor, spune ea. Te rog,
încetează. Faci să-mi fie şi mai
greu şi mă doare sufletul

.Daniel îi dă drumul la mână. Ea ridică mâna să îi atingă obrazul.
— Mulţumesc. Vorbeşte printre suspine.
— Eşti minunat. În adevăratul sens al cuvântului, îşi ridică privirea şi adaugă, cu buze tremurătoare:
Dar nu poţi să mă iubeşti. Nu mă înţelegi. La revedere. Ana îl sărută şi iese în fugă din grădină. Ei vor sânge.

Unul după altul, Corbii mărşăluiesc spre celula burduşită de deţinuţi. Îl interoghează pe Rafa. Îi pun aceleaşi întrebări. Din nou. Şi din nou.
— Care este numele întreg al prietenului tău?
— Nu ştiu.
— Câţi ani are?
— Nu ştiu.
Nu-l cred. Îi ţin în dreptul ochilor o fotografie de-a lui Fuga. De unde o au?
— Cum se poate ca un bărbat care plânge, care jeleşte pierderea din adâncul sufletului să nu ştie numele prietenului său? Eşti un mincinos.
Rafa întinde mâna printre gratiile celulei, spre fotografie. Ei i-o smulg din faţă.
— *El quería ser torero,* le spune Rafa.
Voia să fie toreador. Atâta tot. Le-o spune iar şi iar.
— Şi tu? îl întreabă ei.
Rafa îşi lasă capul în jos. „Eu i-am jurat să-l protejez”— asta ar trebui să spună. Dar nu vrea. Corbii nu merită o asemenea satisfacţie.
Când Corbii pleacă, un deţinut de lângă el îi şopteşte:

hi9j

— Nu le spune nimic. Zi că eşti din Andaluzia, că o să pleci din Madrid şi că n-o să te mai întorci niciodată.

Un bărbat din Vallecas este, de asemenea, în celulă. Se apropie de Rafa.

— Are dreptate, Rafa. Nu le spune nimic. Tu n-ai mai fost niciodată arestat. Ei nu te cunosc aşa cum ne cunosc pe noi. Vino în spatele celulei, unde nu poţi să fii văzut. O să te ţină aici câteva săptămâni. Când vei pleca, ia-o pe drumul care iese din Madrid pe la sud. O să te urmărească, o vreme. Dar tu să-ţi vezi de drum. În cele din urmă, părintele Fernández o să vină după tine. întotdeauna vine. El o să te aducă înapoi în Vallecas. Aşa merge treaba.

Rafa nu-l ascultă. Se agaţă strâns de gratiile celulei, zgâlţă- indu-le ca să le smulgă, zbierând:

— Unde este? Vă rog, lăsaţi-mă să îl îngrop!

Bărbatul din Vallecas pune o mână pe spatele lui, să-l liniştească.

Rafa nu poate îndura gândul ca Fuga să fie azvârlit într-o groapă comună şi corpul lui neînsufleţit să fie acoperit cu pământ de propria lopată.

— Cine este familia ta? vor să ştie Corbii.

întrebarea îl sfredeleşte pe Rafa. Familia lui. Dacă descoperă cine este el, oare s-ar putea ca şi Julia, Antonio şi Ana să fie pedepsiţi? Şi toţii anii lor de anonimat în Madrid, atât de greu obţinut, să se ducă pe apa sâmbetei?

îmi ştiţi familia, ar vrea el să le spună. Când eram mic, v-am privit ucigându-mi tatăl. Părinţii mei au fost profesori respectabili. Aţi arestat-o pe mama pentru că a cusut steaguri.

Şi nu-i uita pe copii.

Capul lui Rafa ţâşneşte în sus, ca biciuit. Vocea este a lui Fuga. Este limpede şi vine de undeva din apropiere.

Asta îmi aduce aminte de timpul petrecut în carcera de la căminul de băieţi. Mai ţii minte?

Rafa se uită în spatele lui. Se uită dincolo de gratii, afară.

Nu afară, amigo. *înăuntru*

. Puri aleargă de la un fişet la altul, deschizând şi închizând sertare.

Unde este 1940, anul naşterii ei? Părinţii ei s-au cunoscut şi s-au căsătorit în Madrid. Dacă au adoptat-o, trebuie să o fi luat de la Inclusa. Pulsul i se accelerează. Pe gât are o peliculă de transpiraţie rece. De cât timp se află în subsol? Oare va observa Sora că au dispărut cheile de pe biroul ei?

Scoate un dosar. Anul: 1940.

Numerele asociate orfanilor nu îi spun nimic. Trebuie să caute numele părinţilor ei.

Durează prea mult. Trânteşte dosarul la loc în sertar.

Se îndreaptă spre următorul rând de fişete. *Mai repede, Puri. Mai repede!* Coteşte şi se izbeşte de un perete. Când cade, cheile de fier i se rostogolesc din mână şi cad zornăind pe podeaua de ciment.

Puri îşi ridică privirea. Nu e un zid. Este o robă albă, scrobită.

A Sorei Hortensia.

Se uită la Puri. În tăcere.

— Soră...

Puri dă să se ridice.

— Nu, rămâi acolo. Am tot stat aici, ascultând cum cotrobăi prin fiecare fişet. Ştiam că pui la cale ceva. Nu îţi mai încărca păcatele tale mizerabile cu minciuni. Ce cauţi, Purificación? Spune-mi.

Tonul condescendent şi cuvintele *păcate mizerabile* aprind o scânteie de furie familiară în Puri.

— Caut... răspunsuri, zice ea sec.

Sora Hortensia îşi desface larg braţele.

— Aha... şi ce ai vrea să ştii?

Sora stă aplecată asupra ei, cu sprâncenele ridicate, aşteptând. Expresia i se îmblânzeşte pe neaşteptate.

— Spune-mi, copilă.

Puri remarcă schimbarea feţei, privirea ei îngrijorată. Se hotărăşte să vorbească.

— Sunt adoptată, Soră? Şi, dacă sunt, părinţii mei au fost nevoiţi să plătească o sumă absurdă pentru mine?

Gura Sorei Hortensia schiţează un zâmbet rigid, în timp ce dă încet din cap.

— Absurdă. înţeleg. Îţi cauţi povestea, Purificación? Şi de ce n-ai spus aşa? Păi, hai să începem. A fost odată ca niciodată un cuplu de Roşii mizerabili care au conceput un copil degenerat. Roşiii ţineau mai mult la ei înşişi decât la copilă, aşa că au aban- donat-o. Fetiţa a avut fericirea să fie adoptată de un cuplu minunat, iubitor. Dar, în ciuda multor ani de eforturi şi chiar în ciuda celor mai bune intenţii ale fetei, ea a rămas putredă pe dinăuntru. Vezi tu, la fel ca părinţii ei Roşii, ei îi păsa mai mult de ea decât de ceilalţi — astfel încât a furat cheile unei biblioteci cu dosare private, a încălcat o proprietate, a violat legile de confidenţialitate şi a comis infracţiuni împotriva ţării noastre, Spania. O, Doamne, cum se va încheia povestea? Poate că ar trebui să apelez la poliţie şi să îi las pe ei să decidă.

— Nu. Vă rog! strigă Puri.

— *Si.*

Sora Hortensia dă din cap.

— Poliţia sau Garda Civilă va şti cel mai bine să se ocupe de asta.

Vocea ei se adânceşte şi vorbeşte printre dinţii strânşi:

— Dă-mi cheile.

Puri întinde mâna după chei şi se aruncă la picioarele Sorei Hortensia.

TI „Ţu mă înţelegi. Faci să-mi fie şi mai greu şi mă doare j \ / sufletul. Cum a putut ea să spună asemenea lucruri?

A. ▼ Este în egală măsură supărat şi furios.

Daniel se întoarce la hotel şi Carlitos dă fuga la el.

— O să se întoarcă? Se poate face ceva?

Daniel clatină din cap.

— Nu cred, Buton.

Carlitos îşi strânge pumnii micuţi.

— Lorenza spune că Ana a dat de necaz fiindcă a furat ceva. Dar eu ştiu că nu poate fi adevărat.

— N-o crede pe Lorenza.

—*Ay,* bineînţeles că nu! Lorenza şi bărbatul de la ambasadă, ei doi fac necazurile.

Daniel se opreşte să-l privească pe Carlitos.

— Care bărbat de la ambasadă?

Carlitos ezită.

— Haide, Buton. Am nevoie de ajutorul tău. Care bărbat de la ambasadă?

Carlitos se apleacă spre Daniel şi arată cu degetul spre locul unde stă Nick, în foaier.

— Cel despre care vorbeam, tatăl lui. Donjuan. Dar, *sefior,* nu vă bateţi capul cu asta. Sunt doar bârfe şi şuşoteli din subsol.

— Ce altceva ai mai auzit în subsol?

Carlitos aruncă rapid o privire în jur. Trage aer în piept.

— Se spune că Lorenza îl linguşeşte pe Don Juan, ca el să-i dea dolari americani şi informaţii. Ea vrea să se bucure de atenţia tuturor bărbaţilor.

Lorenza a ieşit la întâlnire cu Rafa, dar numai pentru că Fuga o refuzase. Rafa a rupt-o cu Lorenza şi acum ea e furioasă. Se mai spune că Lorenza este geloasă pe Ana şi îi scrie bilete secrete, ca să o sperie. Draga de Ana habar n-are că Lorenza i le scrie.

Carlitos clatină teatral din cap.

— Asemenea prostii. Dar eu ştiu ceva despre Lorenza pe care nu-l mai ştie nimeni.

Dă din cap şi îi face semn lui Daniel să vină mai aproape.

— Tătăl Lorenzei, şopteşte el, poartă pelerină. E din Garda Civilă. Bineînţeles că Rafa nu ştie. Pun pariu pe o găleată de *pesetas* că nici Ana nu ştie.

Daniel se uită lung la băiat, încercând să proceseze informaţia:

Lorenza i-a scris bilete Anei?

Rafa s-a întâlnit cu Lorenza?

Tatăl Lorenzei este un Corb. Cuvintele lui Ben îi revin în minte:

Fereşte-te de buzele alea ca maşina de pompieri. Nu ştii cui i le mai flutură.

— Mulţumesc, Buton. Ajutorul tău valorează mai mult decât o găleată de *pesetas.*

Scoate o bancnotă mare din portofel şi i-o dă lui Carlitos.

încercarea lui Carlitos de a părea matur se risipeşte ca prin farmec şi se-apucă să ţopăie de bucurie.

— Tex-has! Poc! Poc!

Daniel traversează foaierul spre Nick, pe a cărui faţă încă se mai văd vânătăile incidentului de pe alee.

— *Hola*, cowboy, îl salută Nick. Zile grele, hm?

Daniel se aşază în faţa lui.

— Am vorbit cu tatăl tău. După bătaia ta, mi-a spus că îmi rămâne dator. Aşa că i-am cerut să o angajeze din nou pe Ana.
Adevărul şi regretul se zugrăvesc pe faţa lui Nick.

— Oh, Dan, eu...Nicio grijă. Mi-am dat seama şi singur. Ben m-a pus la curent cu restul.
— Cum să îţi spun... Ana şi cu mine... am promis ceva.
Nick se uită înjur, înainte de a continua.
— Este atât de complicat. Ambasada, mama... Este jenant pentru amândoi.
— înţeleg.
— Nu, nu cred că înţelegi, îl contrazice Nick. îşi îmblânzeşte tonul şi continuă:
— Îi văd pe părinţii tăi împreună. Tatăl tău e un tip dintr-o bucată, un om onorabil. Tatăl meu? Shep este un fustangiu. Nici nu pot s-aduc o fată acasă. Este oribil şi umilitor. Pentru el este un joc. Şi uneori oamenii suferă. Eu. Mama. Ana. Ai vorbit cu ea?
— Da, adineauri.
— Şi?
Daniel clatină din cap, străduindu-se să îşi ţină emoţiile în frâu.
— Nick, stai tu de vorbă cu ea pentru mine. Te rog. Nu pot lăsa lucrurile să se termine aşa.
— Bine. Pot să încerc, spune Nick. Vreau să te ajut. Ce să îi spun?
— Spune-i că vreau să ne întâlnim să luăm cina. O cină adevărată. La Lhardy, mâine-seară, la nouă. O să faci asta? Am nevoie de doar câteva ore împreună cu ea, ca să lămurim lucrurile.
— Bine, am s-o fac.
Daniel se uită lung la Nick. Poate avea încredere în el?
— Nick, promite-mi că o vei aduce pe Ana acolo.
— Promit. Îţi sunt dator şi cu asta, şi cu altele.
Nick Van Dorn îi este dator, într-adevăr. Dar tocmai i-a spus că Daniel nu înţelege. Nick, Fuga,

Ana. Toţi spun că el nu înţelege. Însă de bună seamă că înţelege. Ce îi scapă?

— Spune-mi... Dan, se bâlbâie Nick. Aş avea nevoie să-mi aranjezi tu ceva.

Laura Beth apare în foaier. Vine cu paşi mari spre ei, îmbrăcată într-o rochie verde-smarald şi cu mănuşi albe.

— Ei, salutare. Daniel, l-am rugat pe Nick să îmi arate Madridul.

Nick se uită la Daniel şi ridică din umeri, sfios. Cum adică, plecăm?

— Am încheiat afacerea, Dan. Mai repede decât m-am aşteptat. Franco a vrut să termine înainte de a pleca la partida lui de pescuit. Acum suntem nerăbdători să ajungem acasă. Am rezervat bilete de avion pentru poimâine.

— Ei bine, îmi pare rău. Eu trebuie să rămân. Doar pentru câteva săptămâni. Aşa era planul.

Mama lui vine lângă el, pe canapea.

— S-a schimbat un pic planul. Avem nevoie de tine acasă, *tesoro.*

— Nu te simţi bine?

— Din contră. Mă simt minunat.

— O să avem nevoie de tine, fiindcă... ei bine, avem să-ţi dăm o veste, spune tatăl lui. Este absolut minunată.

Mama lui îl ia cu blândeţe de mână şi îi spune, cu faţa plină de lumină:

— Daniel, dragostea mea, *este* o veste extraordinară. Tatăl tău mi-a spus că ştii că am dus tratative cu orfelinatul, dar acum s-a confirmat. Am adoptat un copil.

Ana plânge la masă. Lali plânge în lădiţa ei.

— *Padre*, icneşte Julia, privindu-l pe preot cu ochi ficşi. Rafa. Fuga. Te rog, spune-mi că nu este adevărat.

— îmi pare rău, copila mea.

Părintele părăseşte coliba — un bărbat micuţ, împovărat de îndatoriri.

Julia se face albă ca varul. întinde mâna să se sprijine de masă. Membrele îi sunt cuprinse treptat de un tremur care se întinde până când întregul ei trup se zguduie spasmodic.

— Julia, suspină Ana. îmi pare atât de rău.

— Nu plânge, sunt aici, îi şopteşte sora ei, privind în gol. Părintele Fernández a spus că-l vor elibera pe Rafa în câteva săptămâni.

în ciuda stăruinţelor surorii lor, Ana şi Rafa au dezamăgit-o. Nu este drept ca viaţa să fie atât de aspră cu Julia, să îi ceară atât de multe sacrificii. Cuvintele Juliei îi revin Anei în minte, îndurerându-i inima:

Avem cinci guri la masă acum. Nimeni nu poate să-şi piardă slujba. Lumea de la hotel este un basm. Aceea nu este lumea noastră. Julia a avertizat-o. De atâtea ori! Dar, în ciuda avertismentelor, Ana a început, din adâncul inimii ei, să viseze şi să spere. Un tânăr onorabil, demn de încredere, a tratat-o cu bunătate şi respect. S-a simţit în sfârşit în siguranţă. Şi-a îngăduit să-l iubească, însă asta a fost egoism. Şi-a pus speranţele şi visurile proprii înaintea familiei, iar acum vor suferi cu toţii.

Ana îşi şterge lacrimile şi ridică nepoţica din lada de portocale, sărutând-o pe creştet ca să-i calmeze plânsul. Trebuie să o ajute pe sora ei. Trebuie să nu se mai gândească la durerea arzătoare a pierderii slujbei, a pierderii lui Daniel.
Gravitatea situaţiei o face pe Julia să se prăbuşească pe un scaun.
— O să-l întreb pe Luis dacă ai putea să-l ajuţi la magazin sau să-i faci curăţenie în casă, murmură Julia. Părintele Fernandez spune că bărbaţii fac o colectă pentru Rafa. Va trebui să punem la bătaie banii pe care i-am economisit pentru apartament.
Julia vorbeşte în gol, făcând planuri cu voce tare.
— Julia, spune Ana.
— Da, o să folosim banii pentru apartament.
— Julia, repetă Ana.
Dar sora ei o ignoră.
— Mătuşa Teresa. Da, mătuşa Teresa ne va ajuta.
— Julia! '
Sora ei se întoarce în sfârşit spre ea, cu privirea pierdută.
— Lali, spune Ana, atingând obrajii aprinşi ai fetiţei. Are febră.

Rafa se sprijină de peretele soios de piatră din fundul celulei. Şobolanii îi rod pantofii agăţându-se cu ghearele de tălpile lor. Ar vrea să meargă la confesiune, să fie doar în prezenţa preotului său drag şi de încredere. Părintele Fernández îl înţelege. întotdeauna îl ascultă. întotdeauna îl interesează ce îi spune, întotdeauna e drept.

Rafa închide ochii. Dă la o parte draperiile confesionalului imaginar şi se aşază pe banca de lemn lustruit. îşi începe confesiunea mută.

„Slavă Fecioarei Maria”, spune Rafa.

„Cea zămislită fără de păcat”, răspunde preotul.

„Padre, m-ai sprijinit şi m-ai călăuzit de când am sosit în Vallecas. Acum mă aflu la o răspântie a conştiinţei.”

„Ce te tulbură, fiule?” întreabă părintele Fernández cu blândeţe.

„Ideea de sacrificiu. Vezi dumneata, am crezut că sacrificiu înseamnă să faci ceva în pofida voinţei tale. Dar acum mă îndoiesc de asta. Tata şi mama şi-au sacrificat vieţile în apărarea educaţiei. Au făcut-o de bunăvoie. Probabil că ai auzit de prietenul meu, Fuga, El Huérfano. A ajuns în rai, pentru că a făcut sacrificiul suprem. Şi, *Padre,* ştia exact ce făcea. Fuga avea... un al şaselea simţ. Simţea minciunile din jurul orfanilor şi ameninţările din jurul Anei. Chiar şi în acea ultimă clipă, ştia. Eu stăteam acolo, în câmp, aşteptându-l pe El Huérfano să îşi fluture capa, dar el n-o făcea. Eram bulversat. Habar n-aveam ce se pregătea să se întâmple. Dar Fuga ştia. Ştia că se afla un om în spatele nostru. Ştia că omul avea o armă. Dar nu s-a întors.

La început, n-am putut accepta. Vezi dumneata, asta nu îi stătea în fire lui Fuga, *Padre.* El n-ar fi întors spatele nimănui, nici morţii, nici fricii. Prin urmare m-am întrebat de ce nu s-a întors să îşi înfrunte adversarul. Am stat în celulă, printre şobolani, *Padre,* punându-mi întrebări. îmi dau seama că sună nebuneşte, dar când îmi liniştesc mintea, am descoperit că îl pot auzi pe Fuga. îmi transmite gânduri în întuneric. Şi uite ce am

descoperit. Fuga ştia că, dacă se întorcea şi fugea, s-ar fi tras o mulţime de focuri de armă. Ştia că ar fi putut nimeri animalele sau pe mine. Aşa că a stat nemişcat, într-o atitudine maiestuoasă, în ultima lui luptă din viaţă. Şi vrei să ştii ceva? Nu i-a fost frică."

După o pauză, continuă:

„Prin urmare mărturisesc, dragă *Padre,* că mă simt confuz. Fuga s-a dus. Răpit de un glonţ. Ar trebui să mă simt vinovat şi copleşit de frică. Dar, nu ştiu cum, mă simt mai legat de prietenul meu şi mai mândru de el ca niciodată. Fuga n-a făcut niciodată un compromis. Nu şi-a cerut niciodată iertare pentru cine sau ce era. Trecutul lui nenorocit nu era o povară pentru el, ci o inspiraţie... Sentimentele mele şi comunicarea asta cu Fuga mi-au adus pace, dar totodată mă îndoiesc de echilibrul minţii mele. Totuşi sunt convins că Fuga a fost primit în rai. Îl simt. Este un înger într-un costum de lumini ceresc. Şi ştii ce face? Are grijă de copii. De toţi copiii sărmani, copiii uitaţi, copiii furaţi. El Huérfano are grijă de ai lui.

”Daniel stă întins pe pat,cu ochii pironiţi în tavan. Se aude o bătaie uşoară în uşă. Dintr-un salt e la uşă, sperând că ar putea fi Ana.
Carlitos intră în cameră şi închide uşa în urma lui. Toată bravada şi veselia poznaşă i-au dispărut de pe faţă. Nu mai este un agent îndeplinind un comision sau un hamal. Buza de jos îi tremură şi mâinile îi tremură.
— Ce este, Buton? Ce s-a întâmplat?
Carlitos îşi ascunde faţa în braţul îndoit. începe să plângă.
Daniel îngenunchează.
— Hei, este în regulă.
— Nu este în regulă, strigă Carlitos. Fuga... El Huérfano... l-au împuşcat pe păşune. L-au băgat pe Rafa la închisoare.
— De unde ai auzit asta?
— De la Lorenza, se smiorcăie Carlitos. El Huérfano a murit.
— Ce? Ana ştie? întreabă el.
— Lorenza zice că da, spune Carlitos, dând din cap. *Ay,* o urăsc pe Lorenza. Asta probabil e numai din vina ei.
Carlitos bate din picior şi se cutremură de plâns. Daniel îl alină pe Carlitos atât cât poate, încercând să îşi stăpânească propriile emoţii şi să reziste impulsului de a da fuga la Vallecas.
Sună telefonul. Nick.
— E adevărat? întreabă Daniel.

— Din nefericire, da. Un om din Vallecas a fost la închisoare împreună cu Rafa şi a auzit povestea. L-au împuşcat pe Fuga pe la spate.

Daniel rămâne cu receptorul la ureche, perplex.

— Unde e Rafa? Trebuie să mergem la Vallecas.

— Dan, nu gândeşti limpede. Fuga şi Rafa sunt consideraţi criminali. Rafa nu vrea ca autorităţile să ştie cine este sau că locuieşte în Madrid. Asta i-ar pune în pericol întreaga familie. Odată ce va fi eliberat, probabil că va dispărea, o vreme. Cât despre Fuga, a fost considerat un vagabond. Probabil că i-au azvârlit leşul într-o groapă comună, undeva, laolaltă cu protestanţii.

Daniel îşi aduce aminte de ultimul lui schimb de cuvinte cu Fuga. De promisiunea pe care i-o făcuse. De strângerea lor de mână.

— Nick, eşti sigur că l-au împuşcat pe Fuga fiindcă a intrat nepermis pe păşune?

— Bineînţeles, pentru ce altceva l-ar fi împuşcat?

Daniel se gândeşte la coşciugele goale din cimitir. Se gândeşte la Garda Civilă.

Lorenza. *Asta probabil e numai din vina ei.*

Să aibă Carlitos dreptate? E posibil ca Lorenza să îi fi dat informaţia tatălui ei?

Pe perete, spaţiile rămase goale după dispariţia fotografiilor sunt completate de Frică. Puri încă mai tremură după confruntarea cu Sora Hortensia. Stomacul i se răsuceşte, groaza îi zvâcneşte în tâmple. Ameninţările. Ce ar trebui să facă?

— Ce-i cu tine, Puri?

— E târziu şi sunt foarte obosită. Vreau să mă duc la culcare.

— Este o urgenţă, o ceartă mama lui Puri, strângându-şi geanta voluminoasă la piept. Julia nu ne-ar chema dacă n-ar fi ceva grav.

Puri coboară din taxi în noapte şi o urmează pe mama ei pe drumul plin de hârtoape din satul Vallecas. Trec pe lângă o femeie înfăşurată într-un şal, care stă în faţa unei cocioabe şi le aruncă o privire înţepată.

— Ştii unde mergi? o întreabă Puri în şoaptă.

Mama ei dă din cap.

— Ai mai fost aici?

Mama ei nu îi răspunde. Alte secrete.

Puri n-a vizitat-o niciodată pe Ana acasă. În general, familia se întâlneşte la vreo cafenea. Uşile cocioabelor stau larg deschise, permiţând căpuşelii de vară să iasă. Puri se uită la construcţiile înghesuite unele într-altele ce stau să se prăvălească peste oamenii dinăuntru. Un şanţ de scurgere îşi croieşte drum pe marginea drumului. Aici locuiesc ei? Cum au putut părinţii ei să îngăduie una ca asta? De ce nu i-au adus să locuiască împreună cu ei, în apartament? Ar fi fost înghesuiţi, dar cu siguranţă ar fi dus-o mai bine decât aici.

Puri o urmează pe mama ei, care se repede să treacă pragul unei uşi deschise.
— Mătuşă Teresa, tresare Julia. Mulţumesc c-ai venit.
— Se simte mai bine?
— Nu. Se pare că starea ei s-a înrăutăţit, răspunde Julia. Puri rămâne în pragul cocioabei, şovăind. Ana se apropie şi
o sărută pe obraji.
— *Hola,* Puri.
Frumoasa faţă a Anei este disperată.
— Nici tu nu te simţi bine? o întreabă Puri. Ana îi zâmbeşte blând şi clatină din cap.
— Suntem cu moralul la pământ.
— Unde e soţul Juliei? Unde e Rafa? întreabă Puri.
— Antonio este la lucru. Rafa... şi el tot la muncă, spune Ana.
— Nu am nici gheaţă, nici alcool pentru frecţie, zice Julia. Puri devine imediat atentă.
— Nu trebuie să foloseşti lucrurile astea cu un copil mic. Alcoolul poate pătrunde în sânge şi poate conduce la intoxicaţie. Dacă are febră mare, trebuie să o ducem la spital.
— Nu! răspund Ana şi Julia într-un glas.
— Fără spital, se milogeşte Julia. Te rog, mătuşă Teresa.
— înţeleg, dragă, îi răspunde ea.
Au înnebunit toate? Bineînţeles că ar trebui să ducă fetiţa la spital. Febra indică infecţie. Dacă nu este tratată, copila ar putea face o congestie sau convulsii. În timp ce mama ei scotoceşte prin geanta pe care a adus-o, Puri dă fuga să se uite la copilă.

— Scoate-i scutecele şi dă la o parte păturica, le cere Puri. Puri o ţine pe Lali în braţe, în timp ce Julia dă jos păturica.

Lali plânge din pricina disconfortului şi a febrei. Odată ce păturica este scoasă, Puri o înmoaie într-o găleată cu apă din apropiere şi începe să şteargă copilul cu ea. Se uită în jos, la micuţa Lali. îi stă inima. Un fior îi străbate pielea. Ochii lui Puri săgetează spre Julia.

— Ce... ce e asta?

— Ce vrei să spui? întreabă Julia. Este copilul meu. Are febră. Ajută-mă!

Puri se holbează la copil. închide ochii. */ Virgen Santa! Ce am făcut?*

Daniel stă la masă, privind pierdut flacăra pâlpâitoare a lumânării. îşi trece degetul pe scrisul cursiv, cu litere albastre, arcuit pe fundul farfuriei. *Lhardy.*

Nick a spus că i-a transmis Anei invitaţia la cină. A făcut-o? Sau a băut prea mult şi a uitat?

Mama lui era plecată la cumpărături, după haine de bebeluş, iar tatăl său se ocupa de întocmirea actelor de emigrare. El îşi petrecuse ziua de unul singur.

Se plimbase prin tot cimitirul. Stătuse singur în şopronul de tablă pustiu, gândindu-se la Rafa şi la Fuga şi la distanţa dintre vieţile lor şi a lui. Fotografiase mica adâncitură din patul din paie unde obişnuia să doarmă Fuga. Adunase ceea ce păreau a fi singurele avuţii ale lui Fuga: o tăietură dintr-o revistă, în care apare un taur Miura, şi un mic pandantiv de aur, cu o icoană cu smalţul spart a Fecioarei Maria. Carlitos i le va duce Anei.

îşi ridicase ultimele rolfilme de la Miguel. Luase prânzul cu Ben, ca să îi înapoieze legitimaţia de presă.

— Acestea sunt câteva dintre fotografiile pe care eu şi Miguel le-am ales pentru competiţie. Miguel a scos din nou pozele lipsă.

Ben cercetează şirul de imagini:

Generalul Franco împreună cu tatăl său — Copii desculţi în Vallecas — Femei stând la coadă pentru sânge — Fuga, în costumul de lumini—Copii salutând portretul lui Franco—Paharele de şampanie de la dineul familiei Van Dorn — Coşciugele de copii goale — Siluetele funeste ale Gărzii Civile.

Ben clocoteşte de entuziasm.

— Sfinte Sisoe! Imaginile astea sunt de-a dreptul provocatoare, Matheson. *Provocatoare,* acesta e cuvântul.

Ben suflă un fuior de fum.

— Fotografia aceea cu Garda Civilă — să fiu al naibii!

— Mulţumesc. Am nevoie de un titlu pentru eseul fotografic de trimis. Mă gândeam la... „Războiul de după război".

— DA! răcneşte Ben. Repede, notează-l pe hârtie. Gesticulează entuziasmat cu ţigara, decorându-şi cravata cu
fulgi incandescenţi.

— Dar pentru final, spune Ben, adaugă autoportretul însângerat pe care ţi l-ai făcut în oglinda liftului, după bătaia lui Nick. Poza aia arată iniţierea ta.

— Crezi că e bine?

— Ştiu sigur că e. Fotografiile tale au cutezanţa lui Capa şi aviditatea Dorotheei Lange.

Şi să vezi un tânăr fotograf plin de sânge? Asta este o poveste în sine.
Daniel dă din cap, tăcut. Răsfoieşte teancul de poze, sco- ţând-o la iveală pe cea despre care vorbeşte Ben. O aruncă pe masă fără să se uite la ea.
Ben îl măsoară din ochi pe Daniel şi entuziasmul i se stinge.
— Nu e vina ta, Dan. Este ilegal să pătrunzi pe păşunea unui crescător de vite. Lorenza e de vină. S-a simţit respinsă şi a devenit răzbunătoare. Ea ţi-a furat fotografiile. Lorenza, nu fotografiile tale, i-a condus la Rafa şi la prietenul lui.
— Ştii tu sigur?
— Nu ştiu. Dar ceea ce ştiu este că tu eşti un adevărat talent. O să câştigi blestemata asta de competiţie fotografică, o să te duci la şcoala de jurnalism şi o să vii înapoi după fata ta.
— îmi place optimismul tău.
— E de necontestat. Lumea-i plină de Lorenze: oameni invidioşi şi perfizi. Dar voi doi?
Ben înşfacă teancul de poze, scoate două şi le aşază una lângă alta. Poza cu expresia timidă a lui Daniel, în cofetăria La Violeta, şi poza cu Ana, ţinând în sus cuţitul şi furculiţa pe care şi le adusese.
— Uită-te la voi. Acesta este adevărul.
Daniel se uită lung la scaunul gol din faţa lui. Chelnerul îi umple din nou paharul cu apă. Reia în minte scena cinei aduse de room-service, a cinei cu Ana. Cum au stat pe jos, vorbind, râzând, simţindu-se atât de bine împreună. Aproape că-i simte degetele prin păr, mângâindu-l pe ceafa.
Nu. Nu s-a terminat.

Trece o oră. Trec două. Trei. Restaurantul se goleşte şi se lasă liniştea. Daniel stă singur în mijlocul unei încăperi cu mese goale. Din lumânare nu a mai rămas decât o flacără plăpândă, gata să-şi dea duhul, într-o mică fântână de ceară. Deodată, îşi face apariţia cineva care se îndreaptă spre masă.

Refuzând ofertele chelnerilor, Nick se aşază la masa lui.

Tac amândoi, unul în faţa celuilalt.

— Ai vorbit cu ea? întreabă Daniel, în cele din urmă.

— în persoană. Am fost la Vallecas.

Tăcerea vorbeşte de la sine. Durerea de pe chipul lui Nick este sinceră.

— Nepoata ei este bolnavă. Rafa este în închisoare. I-am spus că nu judecă limpede şi...

— Spune-mi doar ce a zis ea.

Nick oftează adânc.

Dan, ea spune că, dacă ţii cu adevărat la ea..., să nu o mai cauţi

.Daniel rămâne încremenit, absorbind sentinţa dureroasă şi încercând să se lupte împotriva ghearei din piept, care îi urcă rapid în gât. Se gândeşte la Fuga. *Să nu-ifaci rău.* Şi el îi făgăduise că n-avea să-i facă rău. Dacă ţine cu adevărat la ea, n-o va căuta. Asta spusese ea.

— îmi pare rău. Poate...

Daniel ridică o mână să-l oprească pe Nick, abia reuşind să şoptească:

Am priceput

Avionul se ridică de la sol. Daniel se uită pe fereastră. Peisajul, de un maroniu răscopt, se deschide dedesubt ca un evantai. Vede centrul Madridului, cimitirul, hotelul, Vallecas şi drumul spre Talavera de la Reina. Priveşte cum Spania devine din ce în ce mai mică, de parcă ar intra la apă. Priveşte până când Ana dispare sub păturile de nori.

O fi descoperit Carlitos cutia? O lăsase la recepţie. O scrisoare de înmânat ambasadorului. O scrisoare de trimis prin poştă, la Washington. Cinci dolari de argint şi catarama lui.

Tex-has. Poc. Poc.

Pleoapele i se închid, luptând împotriva lacrimilor care îi inundă ochii. Este furios, sfârtecat pe dinăuntru şi cumplit de trist.

Se trezeşte la sunetele făcute de servirea mesei. Nu are poftă de mâncare.

— Oh, bine că te-ai trezit, îi spune mama lui. Ţine-o puţin pe sora ta, cât mă duc eu la toaletă.

Mama lui îi dă bebeluşul în braţe.

Sora lui.

Au venit la Madrid pentru o afacere cu petrol. El a plecat cu inima zdrobită şi părinţii lui au plecat cu încă un copil. Planificaseră treaba asta de la bun început? Oare au adoptat copilul de la Inclusa? Daniel se uită în jos, la fetiţă.

Ea îi zâmbeşte, cu faţa însufleţită de bucurie şi de uimire. îi domoleşte durerea.

— Eşti fericită, îi spune el. Ţi-au pocnit, în sfârşit, urechile?

Ea dă din picioruşe şi una dintre şosete îi cade. Daniel îi ia talpa în mână. Degetul mic de la piciorul ei este aproape inexistent.

— Abia de ai al cincilea deget, îi şopteşte el. Piciorul tău arată ca un trifoi cu patru foi.

Bebeluşa îi zâmbeşte şi o gropiţă îi apare în obrazul stâng. Ochii i se fixează într-ai lui. Se privesc unul pe celălalt.

— Mulţumesc, dragul meu, îi spune mama lui la întoarcere.

— O mai ţin eu, o vreme. Este atât de fericită. îmi place, spune Daniel.

— Păi, sper. Este sora ta acum.

— I-ai văzut piciorul?

— Nu este nimic în neregulă cu piciorul ei. Doar că are degete foarte mici. Să nu te audă tatăl tău. A bombănit deja despre costul adopţiei. Este perfectă.

Mama sărută puful de păr al copilei.

— Nu-i aşa că tu eşti cea mai drăgălaşă fată din lume, Cristina? Nu-i aşa că totul este perfect?

Daniel speră ca mama lui să se simtă la fel când vor fi în Dallas. Va trebui să facă faţă multor întrebări. Adoptarea unui copil dintr-o ţară străină o va îndepărta şi mai mult de înalta societate. Pe de altă parte, şi Daniel are întrebările lui. Cât de mult costă să adopţi un copil? De unde veneau de fapt coşciugele goale? Cine sunt părinţii naturali ai fetiţei? Când va creşte mare, va fi curioasă să afle cine sunt? Şi...

îi va fi dor de Spania, aşa cum îi etve lui deja?

Rafa merge singur pe drumul cu două benzi care iese şerpuind din Madrid. Cum era de

aşteptat, Corbii îl urmăresc vreo câţiva kilometri, până se conving că într-adevăr pleacă. De îndată ce dispar, Rafa îşi încetineşte pasul.
„Nu-ţi face griji. Cineva din Vallecas o să vină după tine. întotdeauna vin”, îi şoptise bărbatul din închisoare.

Stă pe marginea drumului. Se face după-amiază şi apoi se înserează. Se gândeşte la Fuga, la tovarăşul lui de călătorie timp de peste zece ani. Se vede împreună cu el, străbătând drumul de la Barcelona, dormind sub măslini şi izgonindu-şi cu forţa amintirile unul altuia. Îl simte pe prietenul său. *Amigo.* E aproape.

Ar fi trebuit să fie trei săptămâni. După trei luni de închisoare, e tras la chip, palid şi sfrijit. Dar, cumva, este mai puternic. Mai limpede. *St,* viaţa este o luptă grea. Dar se va devota trup şi suflet luptei şi va găsi un sens în ea, mai degrabă decât să încerce să o amuţească. Frica este o fantomă blestemată, dar este singurul lucru pe care Franco şi Corbii nu i-l pot lua — libertatea lui de a se lupta cu frica. Această revelaţie îl umple de încredere. Pe podeaua celulei scrijelise un proverb, pentru viitorii deţinuţi:
Exact când omida credea că lumea s-a sfârşit, s-a transformat în fluture.
Pe când lumina de pe cer se stinge şi picioarele încep să îl doară, o maşină opreşte la marginea drumului.

Chipul zâmbitor al părintelui Fernández îl salută prin geamul deschis al portierei pasagerului. Rafa nu îl recunoaşte pe şofer, dar nu îi pasă. Părintele Fernández a venit după el. Se întoarce în Vallecas. Se întoarce acasă.

Rafa se urcă pe bancheta de vinii din spate. Este fierbinte, păstrând încă în ea căldura toridă de peste zi.

— Ce mai fac ai mei? întreabă el.

— Au trecut prin nişte schimbări, dar sunt bine, îi răspunde preotul. Antonio a primit o slujbă de noapte la fabrica de camioane Pegaso. Ia mai mulţi bani şi este mult mai bine decât să fie gunoier. Ana are şi ea o slujbă nouă. Lali a fost foarte bolnavă o vreme, dar se pare că şi-a revenit. O să aflăm totul în amănunt, curând.

Îi întinde lui Rafa o boccea. înăuntru sunt o portocală, nişte măsline şi un colţ de pâine neagră.

Pe banchetă, lângă Rafa, e un ziar. O poză a Generalisimului Franco. Rafa se uită la poză şi zâmbeşte. Se lasă pe speteaza caldă a banchetei şi închide ochii.

Tu nu mă cunoşti, generalisime, dar eu te cunosc.

Eu sunt Rafael Torres Moreno şi astăzi nu îmi estefrică

.La 68 de ani, generalul Franco nu dă semne de oboseală, nici că ar dori să se retragă. Nu dă de înţeles că ar fi dispus să-si împartă puterea într-o măsură semnificativă cu altcineva, câtă vreme îşi menţine sănătatea fizică şi mintală. Aşadar mai probabil va continua să conducă în viitorul apropiat la fel cum a făcut-o până acum.

„Raportprospectiv — 1961: Problema succesiunii în Spaniapostfranchistă" Biblioteca şi muzeul prezidenţial John F. Kennedy 1 noiembrie 1961

20 ianuarie 1961

Domnule Preşedinte [Kennedy],

în numele unor grupuri democratice spaniole, vă trimitem această scrisoare la această dată, care simbolizează un sfârşit şi un început, deoarece înţelegem că, în momentul în care depuneţi jurământul în calitate de Preşedinte al Statelor Unite ale Americii, vă veţi asuma, odată cu obligaţia de a păstra, a proteja şi a apăra Constituţia ţării dumneavoastră, şi pe aceea de a asigura supravieţuirea şi

triumful libertăţii pe tot cuprinsul globului, precum şi menţinerea şi întărirea unităţii lumii occidentale. ... în ultimul rând, domnule Preşedinte, noi, democraţii spanioli, sperăm că, graţie abilităţilor şi ajutorului dumneavoastră, foarte curând vom putea obţine pe deplin pentru Spania ceea ce marele Abraham Lincoln a dorit şi a obţinut pentru ţara lui: „...că această naţiune, sub Dumnezeu, va cunoaşte o nouă naştere a libertăţii şi că guvernarea poporului de către popor pentru popor nu va pieri de pe pământ”[1].
Vă transmitem din nou cele mai sincere urări pentru o administraţie cu succes.
Cu profund respect,
[Semnături personale reprezentând] Stânga Creştină Democratică, Partidul Socialist al Muncitorilor Spanioli şi Sindicatul General al Muncii, Acţiunea Democratică şi Acţiunea Democratică Republicană
din scrisoarea intrată în domeniulpublic către Preşedintele John F. Kennedy (trimisă Ambasadei Statelor Unite din Madrid pe 20 ianuarie 1961) Biblioteca şi muzeul prezidenţial John F. Kennedy

[1] Din *Discursul de la Gettysburg* (19 noiembrie 1863) al lui Abraham Lincoln, ţinut la inaugurarea Cimitirului Naţional din Gettysburg, în onoarea soldaţilor nordişti căzuţi în Războiul Civil american (1861-1865).

„Noi, cei din Statele Unite, suntem recunoscători Spaniei şi culturii spaniole care au contribuit atât de mult la stilul de viaţă american”, a spus Nixon, vorbind în fraze scurte, întrerupte de zgomotele asurzitoare ale avioanelor cu reacţie care îşi ocupau poziţiile pe aeroportul Barajas din Madrid. „În special, în ultimii zece ani”, a continuat el, „am asistat la o creştere a cooperării dintre Statele Unite şi Spania.” El şi-a luat angajamentul să continue să lucreze cu liderul spaniol, Generalisimul Francisco Franco, şi cu guvernul spaniol pentru pacea şi progresul economic ale celor două naţiuni.
— Herb Scott *extras din „1,5 milioane de uralepentru Nixon în Madrid”,* Stars and Stripes, *3 octombrie 1970*

Spaniolii din toate categoriile sociale îi puteau vedea pe americani cu tot soiul de privilegii — magazine speciale de unde puteau cumpăra bunuri care pentru spanioli nu erau disponibile, benzină ieftină, astfel încât să îşi poată conduce maşinile lor mari consumatoare de benzină pe

micuţele drumuri spaniole. Toate acestea erau foarte agasante pentru spaniolul de rând. Spaniolii în mod categoric se opuneau. Ceea ce şi-ar fi dorit din partea Ministerului Afacerilor Externe era să închidă Torrejon şi să limiteze drastic drepturile extrateritoriale pe care le aveau reprezentanţii americani. Dar, după cum am spus, erau oprimaţi de militari. Franco era de partea armatei, aşa încât noi obţineam ce voiam aproape în orice privinţă.
— CURTIS CUTTER, diplomat al ambasadei Statelor Unite ale Americii în Madrid (1970-1972) *Octombrie 1988, Extras din Colecţia de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe Asociaţia Arlington pentru Studii şi Formare Diplomatică, VA www. adst. or*

*g*PARTEA A DOUA

1975 DALLAS, TEXAS

19 76

A,

MADRID, SPANI

Aascut în Valencia, în 1863, Sorolla a rămas orfan la vârsta de doi ani. A cunoscut-o pe soţia şi muza lui de o viaţă, Clotilde, când era adolescent. împreună, în Madrid, ei...

Apare directorul muzeului, iar Daniel îşi dezlipeşte privirea de la placa montată pe perete.

— Mulţumesc că ai venit, Dan. Familia îţi apreciază sprijinul.

— Cu plăcere.

— Ce mai face sora ta?

— Bine. Are aproape optsprezece ani, răspunde el. Nici nu-mi vine să cred.

În clipa asta, în Galeria Spaniolă a Muzeului Meadows are loc o gală de caritate.

— Aveţi o colecţie impresionantă de artă spaniolă aici, în Dallas, comentează el.

Directorul dă din cap.

— Da. Ştiu că mama ta s-a născut în Spania. Parcă şi tu ai petrecut un timp acolo, nu?

Daniel priveşte cu atenţie tabloul de pe perete şi spune, cu glas scăzut:

— Da.

Directorul observă că Daniel e vrăjit de tablou.

— Eşti un admirator al lui Sorolla?

Cu ochii minţii, Daniel vede chipul Anei strălucind de încântare când primeşte cartea despre Sorolla, pe care i-a cumpărat-o.

O vede păşind prin grădina înflorită a muzeului şi apropiin- du-se de fântână.

— Dan?

— Scuze. Da, sunt un admirator al lui Sorolla.

— Un Tom Collins, vă rog.

Daniel se răsuceşte în direcţia vocii. O femeie căruntă stă la bar. Duce afectat o mână la şiragul de perle, salutând o prietenă.

— Vai, draga mea! Ai slăbit mai mult decât Patty Hearst. Ia şi tu ceva de băut.

— Mă scuzaţi, trebuie să plec, îi spune Daniel directorului.

Străbate galeria, schimbând mici amabilităţi cu oamenii
care îl recunosc.

— E un an grozav pentru compania ta, îi spune un bărbat cu favoriţi stufoşi, îmbrăcat într-un pulover pe gât. Cred că tatăl tău e tare mândru.

— Mulţumesc, zice Daniel, înclinând capul.

— Dar ai rămas acelaşi burlac intangibil, comentează soţia bărbatului, pe un ton dezaprobator. Am auzit că Laura Beth a divorţat. Voi doi nu aţi fost împreună?

— Aveţi o memorie extraordinară, doamnă. Îmi cer scuze, trebuie să plec.

Abia aşteaptă să iasă din muzeu. Un tunet bubuie în depărtare. Aleargă spre camioneta lui. Norii furioşi par nişte răufăcători coborând din ceruri. Ia de pe podea aparatul de fotografiat şi se uită la fuioarele fumurii, învolburate. Nu se simte inspirat, aşa că nu apasă pe butonul declanşator.
Picături grele de apă încep să izbească parbrizul, în vreme ce se îndreaptă spre Preston Hollow. Dă drumul la radio, în căutarea unui buletin meteo. Speră că a închis cineva caii în grajd. Postul de radio pe care l-a găsit difuzează o reclamă pentru ochelarii de soare Foster Grant, aşa că Daniel închide aparatul.

Optsprezece ani. A fost nevoie să treacă optsprezece ani şi să vadă un tablou de-al lui Sorolla sau să audă cuvintele „Tom Collins" ca trecutul să învie.

De-a dreptul jalnic.

După miezul nopţii, furtuna se înteţeşte, ameninţând să se transforme în tornadă. Daniel îşi petrece noaptea în grajd, alături de cai, încercând să îi liniştească. La trei dimineaţa, aude semnalul sonor care anunţă începutul buletinului de ştiri. Dă volumul mai tare, ca să audă ştirile despre furtună.

Se aude vocea crainicului:

— CBS News a anunţat că Generalísimo Francisco Franco, dictatorul Spaniei, a murit la Madrid. în ciuda echipei sale alcătuite din treizeci şi doi de medici, sfârşitul a fost marcat de suferinţă pentru Franco. Dictatorul a venit la putere acum treizeci şi şase de

ani, în timpul Războiului Civil Spaniol, având sprijinul lui Hitler şi al lui Mussolini. Franco şi-a condus ţara cu mână de fier. în ultimul timp, Spania s-a bucurat de o stabilitate relativă, mai ales după reformele introduse în 1959. Reacţiile liderilor ţărilor europene la moartea dictatorului au fost reţinute. Aceştia şi-au exprimat speranţa că în Spania se va instaura o democraţie modernă. Niciun stat occidental nu va fi reprezentat de conducătorul său la funeralii, cu excepţia Principatului Monaco. Steagurile din Spania sunt în bernă şi trupul generalului a fost depus la Palatul El Pardo. Franco va fi înmormântat săptămâna viitoare, în Valea celor Căzuţi. Doliul oficial va ţine treizeci de zile

.Tras la faţă şi sfâşiat de durere, prim-ministrul Carlos Arias Navarro s-a adresat naţiunii la ora 10:00, cu voce sugrumată: „Dragi spanioli, Franco a murit. Acest om excepţional care, înaintea lui Dumnezeu şi a istoriei, şi-a asumat imensa responsabilitate de a cârmui Spania şi de a se sacrifica pentru ea, s-a săvârşit din viaţă, arzând precum o flacără zi de zi, oră cu oră, pentru împlinirea unei misiuni transcendente.” Apoi, cu ochii înotând în

lacrimi, prim-ministrul a citit mesajul despre care se crede că însuşi generalul Franco l-a scris la câteva zile după ce s-a îmbolnăvit, pe data de 14 octombrie. Generalul a vorbit despre dragostea sa pentru Spania şi i-a implorat pe conaţionalii săi să continue „în spiritul păcii şi al unităţii" şi să îl trateze pe „Don Juan Carlos de Borbon, viitorul rege al Spaniei, cu aceeaşi afecţiune şi acelaşi sprijin pe care le-aţi manifestat faţă de mine".
„Nu uitaţi că duşmanii Spaniei şi ai civilizaţiei creştine sunt cu ochii pe noi", a adăugat el.
La un moment dat, Franco a punctat: „Le cer iertare tuturor şi îi iert din adâncul inimii pe cei care s-au declarat a fi duşmanii mei. Cred şi sper să nu fi avut alţi duşmani în afară de cei care au fost duşmanii Spaniei •— Spania, pe care o voi iubi până în ultima clipă şi pe care am promis că o voi sluji până la ultima mea suflare, care este aproape".
Mulţi spanioli au împărtăşit durerea prim-ministrului şi afecţiunea — sau cel puţin respectul său — faţă de singurul lider pe care majoritatea locuitorilor ţării l-au cunoscut. S-a declarat doliu oficial: poliţiştii au etalat pe mânecile uniformelor banderole negre şi astăzi mulţi bărbaţi au purtat cravate negre. Când dricul care purta sicriul din lemn lustruit a ieşit pe poarta palatului, un mic grup de oameni a aplaudat şi câteva bătrâne au plâns. Alţii s-au bucurat să vadă încheiată ceea ce considerau a fi o perioadă plină de ură a istoriei spaniole şi şi-au exprimat nerăbdarea de a începe făurirea unui regim mai liberal.
Extras din articolul Jn mesajul său final, Franco a îndemnat Spania să îşi menţină unitatea" The New York Times *21 noiembrie 1975*
Am aflat cu adâncă tristeţe de moartea generalului Francisco Franco, un om care şi-a condus ţara timp de aproape patru decenii, marcând o epocă importantă a istoriei spaniole. Odată cu trecerea lui în nefiinţă, vreau să transmit cele mai sincere condoleanţe soţiei şi familiei sale, în numele guvernului şi al poporului Statelor Unite ale Americii.
Dorim tot binele poporului şi guvernului spaniol în perioada următoare. Statele Unite ale Americii vor continua politica de prietenie şi cooperare care a constituit piatra de temelie pentru relaţiile excelente existente între ţările noastre.
— GERALD FORD, al treizeci şi optulea preşedinte al Statelor Unite ale Americii (1974-1977)

Declaraţie cu ocazia morţii generalului spaniol Francisco Franco, 20 noiembrie 1975 Arhivele Naţionale, Colecţia GRF-0248 Comunicatele de presă ale Casei Albe (Administraţia Ford) 1974-197

7 Daniel scoate cutia metalică din debara. O deschide o dată la câţiva ani. Nu-i îngrozitor că cele mai importante lucruri din viaţa lui încap într-o cutiuţă?

Ferparul mamei sale. În el scrie că a fost membră a clubului de grădinărit şi că a sponsorizat orchestra simfonică a oraşului. Nu se pomeneşte nimic despre lupta ei împotriva cancerului.

Certificatul care atestă premiul obţinut de el la competiţia de fotografie a Fundaţiei Magnum.

Scrisoarea de acceptare din partea Şcolii de Jurnalism din Missouri şi diploma de absolvire.

O copie a scrisorii de recomandare către *National Geographic,* scrisă de Ben.

Atestatul eliberat de Ministerul Afacerilor Interne, prezen- tându-l drept fotoreporter al departamentului de ştiri.

Necrologul lui Ben.

Şi, scotocind mai departe prin conţinutul cutiei...

O fotografie decupată dintr-un ziar. În ea, Dan e lângă Ana şi Nick, la prezentarea de modă organizată la ambasadă.

Negativele fotografiilor făcute în Spania şi textele Anei, care însoţeau fotografiile.

La fund de tot se află un teanc de plicuri. Şaptesprezece la număr, legate cu un elastic vechi. Al optsprezecelea va sosi luna viitoare. Toate sunt de la Nick Van Dorn. În fiecare an, în luna

decembrie, fără excepţie, soseşte o scrisoare de la Nick. Fiecare conţine o fotografie, cu un scurt mesaj scris pe spatele ei, însă adresa expeditorului nu este menţionată niciodată.

Deschide un plic. în fotografie, Nick zace pe un pat de spital, cu un braţ în dispozitivul de extensiune.

1959. La schi, în Saint Moritz. Urâtă fractură. Nu-i aşa că sunt de râs?

Deschide alt plic. în el găseşte o fotografie de nuntă, făcută în Pacificul de Sud, dar chipul femeii este tăiat cu un X.

1965. Bombă pe plajă. Căsătorie anulată după trei săptămâni.

Dan scoate poza din cel mai recent plic. E datată în decembrie, cu aproape un an în urmă. Făcută în Madrid.

1974. Ia uite unde sunt! Angajat al ambasadei. Intoarce-te în Madrid!

Daniel se uită la fotografie. Nick a îmbătrânit mult. Nu e sigur că l-ar putea recunoaşte pe stradă. însă femeia din fotografie nu a îmbătrânit. Este frumoasă.

E Ana.

După ce a primit plicul ăsta, Daniel a privit deseori fotografia, săptămâni la rând. Bineînţeles că era căsătorită. Bineînţeles că Nick nu a pomenit nimic despre treaba asta. Bineînţeles că Dan ar fi un idiot dacă ar lua avionul până în Spania, iar apoi ar afla că e măritată.

Şi despre ce ar putea să vorbească ei doi? Despre cum, după un deceniu petrecut ca fotoreporter, a cedat rugăminţilor tatălui său şi s-a implicat în afacerea cu petrol a familiei, pentru a-i asigura surorii lui stabilitatea financiară? Despre cum el şi tatăl lui s-au zbătut să crească o adolescentă, într-o epocă a revoluţiilor culturale şi

a amorului liber? Despre cum s-a străduit să facă faţă, cu stângăcie, petrecerilor în pijamale, concertelor lui
David Cassidy, achiziţionării de tampoane absorbante şi unui temut bal al debutantelor? Sau ar putea vorbi despre faptul că tatăl lui s-a recăsătorit. Nu, niciunul dintre subiectele astea nu e interesant.

Se uită la fotografie. Timp de optsprezece ani a ţinut torţa iubirii aprinsă pentru o fată cu care a petrecut o lună, în Spania. Pe vremuri, fusese o iubire năvalnică, arzătoare.

El şi Ben s-au contrazis pe tema asta, în timpul unei misiuni în Australia.

— Eşti dezamăgit, i-a zis Ben. Te înţeleg, dar nu da vina pe ea.

În mod cert, Daniel nu dădea vina pe Ana. Se învinovăţea pe
el însuşi. Şi pe Franco.

— Să învinuieşti pe altul înseamnă să te eschivezi, Dan, iar tu eşti mai presus de aşa ceva. E mai uşor să dai vina pe cineva decât să faci un efort. Trebuie să munceşti mai mult, i-a spus Ben.

— Ce tot vorbeşti? De ani de zile mă spetesc.

— În cazul ăsta, nu timpul contează. Te-ai spetit, dar, de fapt, eviţi să munceşti. Adevărata muncă se face aici.

Ben s-a bătut cu palma în piept şi a continuat:

— Crezi că eu nu sunt dezamăgit? Părinţii mei au murit într-un accident de maşină, când aveam nouă ani. M-a dat peste cap. M-am agăţat de cuvinte şi de cărţi pentru că, spre deosebire de oameni, ele nu mă părăsesc niciodată. Sunt o catastrofa când vine vorba de iubire, aşa că nicio femeie nu m-a iubit suficient încât să se mărite cu mine sau — la naiba! — măcar să avem o relaţie.

Dar eu nu dau vina pe altcineva. Mă străduiesc, fac eforturi.

— Şi, mă rog, ce anume faci?

îmi îngădui să sufăr. Răzuiesc stratul de rugină de pe inima mea. Stau în faţa unui foc de tabără, în sălbăticia asta, unde îmi îngheaţă până şi sângele în vine, şi cuget la misterele lumii împreună cu bietul meu prieten, care o face pe cowboy-ul, urzind amintiri care cândva mă vor face să râd

.Şi Daniel a izbucnit în râs.
— Nu-mi vine să cred că dormi într-un cort.
— Nici herniei mele de disc nu-i vine să creadă. Dar am vrut să văd cum arată stelele pe partea asta a Pământului. M-am gândit că, dacă ies în lume, în cele din urmă s-ar putea să se întâmple ceva bun. Şi muncesc în continuare.
Mulţi ani mai târziu, încă se gândeşte la vorbele lui Ben. La ce i-a folosit să se înfurie şi să îi învinuiască pe alţii? Nu a devenit mai puternic. Nu a dobândit liniştea sufletească.
Lucrurile astea nu i-au adus-o pe Ana.Cel mai probabil, aproape toţi membrii înaltei societăţi din oraşul Dallas vor angaja firma Draper's Party Service pentru a se ocupa de invitaţii. Acest lucru presupune tipărirea invitaţiilor, scrierea adreselor pe plicuri (puteţi recunoaşte un plic Draper după faptul că rândurile scrise de mână sunt aliniate mereu la dreapta), trimiterea acestora şi ţinerea evidenţei confirmărilor de participare. De asemenea, e posibil ca Draper să se consulte cu gazda în privinţa invitaţilor la petrecere. [...] Dacă este necesar, se va ocupa chiar şi de găsirea unei perechi potrivite pentru aceştia. Draper are liste cu tineri şi tinere care doresc să participe la evenimentele sociale din toamnă şi poate găsi un partener sau o parteneră pentru invitaţi.
„Party Power: *de ce o iubeşte înalta societate pe Ann Draper”* D Magazine, *octombrie 197*

6

Daniel parchează la marginea proprietăţii. Strecoară în radiocasetofonul maşinii caseta lui cu cele mai bune melodii ale formaţiei The Eagles şi rămâne cu ochii în gol. Plănuieşte să îşi facă apariţia târziu şi să o şteargă repede.

Marea gală, organizată de o firmă specializată în planificarea de evenimente, este o petrecere aniversară în cinstea noii soţii a tatălui său. Sissy face parte din înalta societate din Dallas de când se ştie. E atentă, răbdătoare şi foarte amabilă. Dar nu se compară nici pe departe cu mama lui.

înainte de această a doua căsătorie, familia lui respecta cu sfinţenie preceptele împământenite de mama lui. Spiritul Măriei Alonso Moya Matheson se plimba desculţ prin încăperile vaste. Fredona melodiile ei preferate şi rămânea aproape de ei la cinele târzii, când se servea *paella*. îl simţea. Dar în ultimele câteva luni, muzica, mâncarea şi arta spaniolă au dispărut treptat din casa copilăriei sale. Orele de masă au fost schimbate. Deşi nu e vina ei, prezenţa lui Sissy pare să adâncească absenţa mamei sale. Iar asta îl doare.

Astăzi, Spania are un absent: dictatorul care a condus-o timp de treizeci şi şase de ani. Oare cum reacţionează Ana? Oare ce simte ţara întreagă? Dacă Ben ar fi în viaţă, ar sta de vorbă cu el, la telefon. Daniel pune o mână pe volan şi închide ochii. Ascultă melodia şi dă frâu liber durerii. Va face un efort.

Aude o bătaie în geam. Un valet la patru ace îi face semn. Dan coboară geamul.

— Bună seara, domnule Matheson. Sora dumneavoastră a bănuit că s-ar putea să fiţi aici. Mi-a spus că tatăl dumneavoastră se întreabă unde sunteţi.

— Mulţumesc, Buck. Ocupă-te tu de maşină. O să merg pe jos.

Daniel porneşte pe alee. îşi trece o mână prin păr şi păşeşte
printre stâlpii înalţi ai porţii de la intrarea pe proprietatea familiei. Un şir de maşini scumpe stau aliniate pe aleea lungă ce duce spre fântână şi spre spaţiul circular de parcare din faţa conacului Preston Hollow. Copacii care străjuiesc aleea strălucesc, împodobiţi cu luminiţe aurii. Petrecerea este în toi. Chelneri îmbrăcaţi în frac circulă printre oaspeţi, cu tăvi încărcate de şampanie şi gustări, în vreme ce un solist de jazz cântă într-un mic balcon interior. Sora lui Dan discută cu un grup de colegi de la Hockaday. Când îl vede pe Daniel, se repede la el.

— *'Hola.'*

Îi înlănţuie gâtul cu braţele.

— Nu-i cinstit să te ascunzi în camionetă decât dacă mă iei şi pe mine, îi şopteşte ea, în spaniolă.

— *Hola,* îi răspunde el, izbucnind în râs. Mersi că l-ai trimis pe Buck să mă tragă de urechi.

— *De nada.*

Se uită la el.

— Doamne! Ai scos la iveală rebelul din tine? Aproape toţi bărbaţii de aici poartă costum, iar tu ai sacou şi cizme. Doamna Draper nu va fi deloc mulţumită. îi sabotezi eforturile de peţitoare.

Daniel dă ochii peste cap.

Sora lui face un pas în spate, vrând să îşi etaleze rochia.

— Noua soţie mi-a cumpărat-o. Aşa-i că e frumoasă?

— Foarte frumoasă. Dar nu-i mai spune aşa. O cheamă Sissy. Nu mai vorbi în spaniolă. Nu-i corect. Sissy nu înţelege limba.
Cristina oftează şi zice:
— Mamei nu i-ar conveni că angajaţii noştri vorbesc în engleză. E ciudat.
Chiar este ciudat, dar Dan nu zice nimic.
— Şi... nu te duce sus. Sissy a făcut nişte schimbări. Motive florale peste tot.Tatei nu îi place, dar nu comentează. Săptămâna trecută l-am găsit cotrobăind prin mansardă, cu o mutră posacă. A zis că lipsesc nişte chestii. Ai furat ceva din lucrurile mamei? întreabă fata.
— Nu le-am furat. Le-am salvat.
Daniel zâmbeşte.
Cristina îl apucă de braţ.
— O, Danny! Te rog, lasă-mă să locuiesc cu tine. Toţi prietenii mei te adoră.
— Sst! o ţistuie el. Uite-i că vin. Nu uita: nu vorbi în spaniolă.
Tatăl lui Daniel şi soţia lui îşi fac drum printre oaspeţi,
îndreptându-se spre ei.
— La mulţi ani, Sissy! îi urează Daniel.
— Mulţumesc, dragă Daniel! Mulţumesc şi pentru florile minunate.
— Bravo, fiule! M-ai întrecut, glumeşte tatăl lui.
Doamna Draper, suverana petrecerii, îşi face apariţia.
— Bună seara, Daniel!
Femeia îi studiază ţinuta şi zâmbeşte în colţul gurii, apoi comentează:

— Atât de chipeş şi de... aparte. Ciudat! Ştiu că te-ai născut aici, dar uneori pari mai spaniol decât sora ta.
— Mulţumesc, doamnă, răspunde el, zâmbindu-i larg Cristinei.
— *¡Ay, por favor! No me vengas con tonterías*, îi şopteşte Cristina. Nu eşti mai spaniol decât mine.
— Amândoi sunteţi spanioli în aceeaşi măsură, râde tatăl lor. Dan, totul a fost în regulă azi, la birou?
— Da. Cei de la Delta Drilling ne-au trimis rapoartele.
Daniel ia un pahar cu şampanie oferit de un chelner şi încearcă să pară degajat.
— Tată, ai auzit? Generalul Franco a murit.
— Am auzit la ştiri. Probabil că spaniolii sunt şocaţi.
— Ce crezi că ar spune mama? întreabă Cristina.
Şi Daniel s-a gândit la acelaşi lucru.
Tatăl lor tace un moment, bucurându-se că are ocazia să îşi amintească de fosta lui soţie.
— Cinstit vorbind, cred că Marfa ar fi foarte tristă.
— Serios? Mama a fost fascistă? se miră Cristina.
— Nu, răspunde repede tatăl ei. Când venea vorba de Spania, mama ta era o romantică. Asta nu înseamnă că era fascistă. Nu cred că ai cum să înţelegi. E complicat.
Oftează şi pleacă, alăturându-i-se lui Sissy.

Cristina rămâne cu ochii pironiţi în podea.
Daniel îi cuprinde umerii cu braţul.
— De parcă n-ar fi destul de dificil să fii adoptată dintr-o ţară străină şi, pe deasupra, să îţi pierzi mama, spune el.
Cristina dă din cap, recunoscătoare pentru cuvintele fratelui său.
— Exact. Faptul că n-am fost niciodată în Spania nu înseamnă că nu înţeleg. Nu uita! Mi-ai promis, Daniel.
— Ştiu.
— Ar trebui să ne facem planul de pe-acum. În curând, voi împlini optsprezece ani. Madridul mă aşteaptă!
Cristina îl îmbrăţişează şi fuge să li se alăture din nou prietenilor ei.
Fireşte că sora lui vrea să îşi viziteze ţinutul natal. Refuzul categoric al mamei lor de a o duce în Spania l-a nedumerit mereu. Probabil că starea ei de sănătate a fost un motiv hotărâtor. Se simţea obligată să îşi ascundă boala.
Jorge, cel mai vârstnic valet al tatălui său, se apropie de el. A trecut de mult de vârsta pensionării, dar nici nu se gândeşte să se retragă.
Daniel îl salută.
— *Hola,* Jorge.
— *Buenas tardes, señor*. Aţi primit un telefon azi-dimineaţă, foarte devreme. Un apel internaţional. Legătura era destul de slabă. Sau poate că apelantul era băut. Repeta mereu: „Spune-i lui Danny-boy: *Franco ha muerto”.*

— A zis cum îl cheamă?

— Da. Dick. Sau Nick. Sau, poate, Rick. *Lo siento*, nu îmi amintesc.

Jorge lucrează pentru familia lui de zeci de ani. A părăsit Spania chiar înainte de începutul Războiului Civil. Daniel se întreabă ce crede el despre noutăţile din Spania.

— Jorge, *Franco ha muerto. ¿Quépiensas?*

Jorge schiţează încet un zâmbet satisfăcut şi răspunde:

— Orizonturile ne sunt deschise, *señor*.

^ 133 ^

Sora ta e ca o zvârlugă. N-aş ţine pasul cu ea. Eşti sigur că nu te deranjează să o însoţeşti? îl întreabă tatăl lui.

— Nu, deloc. O să admirăm obiectivele turistice. Voi avea ocazia să mai fac fotografii.

— Şi Sissy vrea să plecăm în vacanţă, dar bineînţeles că Spania nu e potrivită pentru noi. Cred că o s-o duc undeva pentru un weekend.

îşi cântăreşte fiul din priviri şi adaugă:

— A trecut ceva vreme. Crezi că o să-ţi aminteşti?

— Poate.

Daniel minte. Amintirile din Madrid nu l-au părăsit niciodată.

— Călătorie plăcută, fiule! Sună-mă dacă ai nevoie de ceva. Aveţi destule cecuri de călătorie?

— Chiar prea multe. Vom fi bine, tată. Când lucram pentru revistă, plecam doar cu un rucsac în spinare.

— Ştiu. Dar pe Cristina nu prea o văd cu un rucsac în spate. Tatăl lui e neobişnuit de preocupat. I se citeşte tristeţea pe chip.

— Sper să nu fie o experienţă prea copleşitoare pentru ea, spune el.

„Sper să nu fie o experienţă prea copleşitoare pentru *tine”,* gândeşte Daniel.

Tatăl lui oftează resemnat

— .Ştiu că nu ai vrut să pleci de la *National Geographic,* dar faptul că în anii ăştia te-am avut alături a contat mult. Nu m-aş fi descurcat să o cresc de unul singur pe Cristina.

Se uită la fiica lui.

— Şi cred că amândoi am făcut o treabă tare bună.

Cristina stă lângă poarta de îmbarcare pentru clienţii companiei aeriene TWA. Poartă pantaloni roşii, evazaţi, şi o pereche de ochelari de soare supradimensionaţi. Stă de vorbă, în spaniolă, cu agenţii de securitate. Cristina are tăria de caracter a mamei lor, dar o căldură şi un simţ al umorului aparte. Se apropie de ei, plină de veselie.

— Tată, nu mai face mutra asta tristă. O să lipsesc doar două săptămâni. O să vezi ce repede vor trece! Tocmai am aflat că InterContinental, hotelul unde vom fi cazaţi, se numea pe vremuri Castellana Hilton. Nu acolo aţi stat voi? Agentul de securitate de la poartă mi-a spus că mai demult a fost un hotel de lux. Îţi mai aduci aminte de el?

— Bineînţeles.

Ochii tatălui ei se umezesc.

— Mama ta îl adora. Adora tot ce avea legătură cu Spania. Era căminul ei.

Daniel simte că ochii i se umplu de lacrimi.

— Dumnezeule! exclamă Cristina. Sunteţi mai emoţionaţi decât două debutante. Terminaţi odată! Altfel, o să încep să plâng şi o să ne înecăm cu toţii într-o baltă de lacrimi. Mamei nu i-ar plăcea.

Are dreptate.

Tatăl lui Daniel o îmbrăţişează atât de strâns, de parcă fata se pregăteşte să dispară pentru totdeauna. Fără să se uite în ochii fiului său, îi strânge mâna şi îl bate pe umăr. Daniel şi sora lui se îmbarcă în avion.

— Stai tu la geam acum — îi propune Cristina — şi o să stau eu în locul tău, la aterizare.

Daniel acceptă propunerea şi se aşază pe locul de la geam.

Optsprezece ani. Ar fi putut să se întoarcă în Spania. Dar nu a făcut-o. Ar fi putut accepta proiecte în Madrid, pentru revistă. În schimb, a rămas departe atât ca distanţă fizică, dar şi sufleteşte. Slujba lui îl purta deseori pe drumuri, aşa că singurătatea îl însoţea mereu. Trecea de la o misiune la alta, de pe un continent pe altul. A developat fotografii făcute în mare, şi-a rupt un picior sărind dintr-un elicopter şi a reuşit să treacă de două ori cu bine prin crizele de febră Dengue. Texanii spuneau despre el că este îndrăzneţ, aventurier şi misterios. Când s-a întors acasă, la Preston Hollow, oamenii îl vorbeau pe la spate.

Bietul Daniel! Nu are nevastă. Şi-a pierdut mama bolnavă de cancer. Oare de ce a acceptat să facă un fotoreportaj despre Vietnam? L-o fi înşelat vreo logodnică pe undeva, în călătoriile lui? E un burlac atât de râvnit şi de arătos! Mai ales de când s-a tuns scurt. Comitetul de femei de la biserică a atacat în forţă:

„Fiica mea, Fern, a gătit muşchi Stroganoff pentru tine. Nici ea nu este căsătorită.”

„Ţi-o mai aduci aminte pe Alice, nu? Şi-a revenit după dezamăgirile ei sentimentale.”

„Sună-mă! Am putea ieşi să bem ceva”, i-a spus Laura Beth.

„Probabil că relaţia ta cu fata aceea drăgălaşă din Madrid nu ar fi mers”, a comentat mama lui odată, de Crăciun. „Diferenţa dintre voi era mult prea mare. Amintirile sunt flămânde, *tesoro.* Nu trebuie să le hrăneşti. N-aş vrea să rămâi singur toată viaţa, din cauza unei aventuri pasagere din adolescenţă.”

Ben nu a numit-o niciodată o aventură pasageră. El a înţeles. îşi stabilea programul în aşa fel încât, când Daniel avea un nou proiect, drumurile lor să se intersecteze, ca să depene amintiri împreună.

„Vara pe care am petrecut-o în Madrid, Dan. Vara aia din Madrid! Doar ţi-am zis că aşa o să se întâmple.”

Cartea poştală trimisă de Nick l-a umplut de speranţă. Interesul Cristinei pentru călătoria la Madrid îi insufla curaj. Nick era entuziasmat de vizita lor.

Tatăl său aşteaptă în spatele peretelui gros de sticlă al terminalului. Stă în picioare, privind avionul, şi strânge între degete borul pălăriei Stetson. Daniel mijeşte ochii, ca să îl vadă mai bine.

În ciuda numeroaselor diferenţe dintre ei, Daniel şi tatăl său au un lucru în comun.

îşi iubesc familia.

Daniel îşi prinde centura de siguranţă. Chiar se întâmplă. Se întoarce la Madrid. Uite-l!

Suntem aici, cowboy!
Nick Van Dorn aşteaptă în sala de sosiri a aeroportului, împreună cu o femeie tânără. E mai bătrân, chipul îi este bătut de soare şi de vânt, dar are aceiaşi ochi ageri şi aceeaşi exuberanţă poznaşă. Il îmbrăţişează pe Daniel şi îl bate pe spate.
— Nu-i cinstit! Nici măcar nu ai îmbătrânit! constată Nick. Mă aşteptam să fii palid şi prăfuit de atâtea călătorii, la fel ca oamenii pe care îi fotografiezi. Sau poate că orgoliul meu spera ca Marlboro Man[15] să se stafidească un pic.
Izbucneşte în râs.
— Ea este secretara mea, Ruth.
— încântat de cunoştinţă, doamnă, spune Daniel.
— Un texan get-beget, îi spune Nick secretarei. N-o să auzi din gura lui decât „da, doamnă” şi „nu, domnule”. Unde e surioara ta? S-a săturat până peste cap de tine?
Daniel îi face semn Cristinei, care se apropie de ei.
—Iat-o!
Expresia lui Nick îşi pierde însufleţirea.

15 Personaj emblematic prezent în campaniile publicitare pentru ţigările Marlboro. Este arhetipul cowboy-ului chipeş, un bărbat adevărat, care trăieşte într-un ţinut sălbatic.

— Ea nu e sora ta mai mică, îi şopteşte lui Daniel.
— Ba da. Ea e Cristina. Alo! Nu te uita aşa la ea. Abia a împlinit optsprezece ani.
— Nu, nu voiam să...
— Ştiu foarte bine ce voiai, zice Daniel, râzând. Nu te-ai schimbat deloc, Nick.
— *Buenas tardes, Señor* Van Dorn! Mă bucur să vă întâlnesc în sfârşit! i se prezintă Cristina. Mâna ei rămâne în aer. Nick nu i-o strânge. Se zgâieşte la chipul ei.
— Iertaţi-mă! Acum suntem în Spania! exclamă ea. Trebuie să ne sărutăm pe obraji, desigur.
Cristina se întoarce spre Ruth.
— *Buenas tardes.* Sunt Cristina Matheson, sora lui Daniel.
— Mă bucur foarte mult să vă cunosc, *Señorita* Matheson, spune Ruth. Lucrez pentru domnul Van Dom. În numele ambasadei, vă urez bun-venit în Madrid!
Ruth îi oferă un buchet imens de flori.
— *¡Québonito! Gracias!* se bucură Cristina.
În vreme ce femeile stau de vorbă despre flori, Nick ridică nedumerit din sprâncene.
— Ce s-a întâmplat? întreabă Daniel.
— Nimic.
Nick se uită când la Cristina, când la Daniel.
— Pur şi simplu... sunt surprins că a trecut atâta timp şi că suntem cu toţii adulţi.
în vreme ce Nick îi duce cu maşina la hotel, Daniel admiră peisajul. Lucrurile s-au schimbat. Acum,

femeile poartă pantaloni şi bluze fără mâneci. Pretutindeni, maşini de toate culorile. Pe standurile aflate la colţ de stradă sunt etalate reviste străine.

— încă mai lupţi? îl întreabă Nick.

— Să lupte? se miră Cristina, pe bancheta din spate.

— Se referă la box, îi răspunde Daniel.

— Nu ştiai, Cristina? Fratele tău e un bătăuş. Te arde mai tare decât orice băutură, râde Nick. Să nu-mi spui că nu ai împărţit niciodată vreun pumn prin deplasările tale, Dan. Doar trebuia să-ţi protejezi echipamentul fotografic, nu?

— Ei, poate am dat un pumn sau doi. Dar tu, Nick? încă mai lupţi? îl întreabă şi Daniel, râzând.

— Bineînţeles. Viaţa e o luptă. Şi, fiindcă tot veni vorba, sunt sigur că ai citit despre Shep şi scandalul din campania de la New York. Ce chestie! Dar tipul reuşeşte să cadă în picioare de fiecare dată.

Daniel se gândeşte la scrisorile pe care le-a trimis ambasadei şi Ministerului Afacerilor Interne cu privire la Shep Van Dorn. Nu au avut niciun efect. Nick are dreptate. Indivizii ca Shep întotdeauna cad în picioare. Ar fi trebuit să-l pună la pământ când avusese ocazia.

— Părinţii mei au divorţat, în sfârşit, îi povesteşte Nick. Mama se vede cu un antrenor de canotaj de colegiu. Omul e grozav. Ben ne-a spus despre mama ta. îmi pare tare rău. Ar fi trebuit să-ţi trimit un mesaj de condoleanţe. Pun pariu că tatăl tău se bucură să te aibă înapoi în Dallas.

Oricât de tare ne-am împotrivit, amândoi am sfârşit având acelaşi profesii ca ale taţilor noştri. Nu ţi se pare o nebunie, Dan?

Mda, mormăie Daniel, cu privirea pierdută pe geam. O nebunie

.I !35 ?

Sosirea la hotel capătă o nuanţă suprarealistă, parcă desprinsă dintr-un vis. Antreul semicircular, foaierul cu dale de marmură, având model tablă de şah, cu trepte care urcă spre al doilea foaier, suspendat. Totul e absolut la fel, şi totuşi diferit. Un film vechi bântuie prin mintea şi inima lui Daniel. Se aşteaptă să îl vadă pe Carlitos apărând din clipă în clipă sau pe Lorenza plimbându-se agale, purtând tava cu ţigări şi trabucuri de vânzare. Se uită spre un colţ de foaier, acolo unde Ben şi Paco obişnuiau să stea ore în şir. încearcă să scape de nodul care i s-a pus în gât.

Ruth se ocupă de cazare, în vreme ce un hamal le ia bagajele.

— A mai rămas pe aici cineva din vechea trupă? întreabă Daniel.

— Mă îndoiesc. Poate câţiva.

Nick oftează, adăugând:

— Viaţa e ca un râu, Dan. În continuă mişcare. Ia spune-mi: ce ar vrea Cristina să facă?

Daniel şi Nick se uită la ea. Fata stă de vorbă cu hamalul, care se luptă cu muntele ei de bagaje.

— Gândeşte-te cum eram noi la optsprezece ani. Sunt sigur că sora mea vrea să vadă cât mai mult din oraş.

— Dar tu? se interesează Nick, studiindu-i chipul. Şi tu vrei să vezi cât mai mult?
Daniel cercetează foaierul. Vede aceeaşi deschidere spre scară şi spre subsolul dublu. îşi aminteşte de cina pe care a împărţit-o cu Ana, în cantina angajaţilor. Aceleaşi lifturi înguste sunt la locul lor. Reflexia Anei în oglinzi îi trece fulgerător prin minte.
— Ştiu că tu n-o să întrebi, aşa că o să spun eu, zice Nick. Am reluat legătura cu Ana de când m-am întors în Madrid. Vrei să o vezi?
Răspunsul la întrebare este atât de simplu, şi totuşi Daniel rămâne mut, încremenit. Se gândeşte la cuvintele mamei lui: nu trebuie să hrăneşti amintirile. E primejdios.
— Dă-mi voie să reformulez. Am reluat legătura cu Ana după ce m-am întors în Madrid. Suntem prieteni. E necăsătorită. Şi tu eşti necăsătorit?
Daniel încuviinţează din cap.
— În regulă. Atunci, o să vorbesc cu ea.
— Stai puţin! Când?
— Probabil chiar azi.
— Azi? E prea curând, zice Daniel.
— Nu-ţi face griji. O să te anunţ din timp. Oricum, trebuie să vorbesc cu ea înainte.
— Ce mai face Ana? întreabă Daniel. Ce mai face familia ei?
Cristina vine în fugă, fluturând o cheie.
— Ne-au dat camera şapte sute şaizeci! îi anunţă ea.

Daniel îi aruncă o privire lui Nick. Acesta ridică din umeri
şi zice:
— Mi-a şoptit o păsărică.
— Când am fost aici, ne-au cazat la etajul al şaptelea, îi explică Daniel surorii lui.
— Ruth spune că Ava Gardner stătea la etajul al şaptelea şi că dădea petreceri nebune. Sunt aşa de emoţionată! exclamă Cristina, îmbrăţişându-şi fratele.
Oare şi el e emoţionat? Nu. Ceea ce simte acum seamănă mai degrabă cu trăirea pe care o stârnea în el bătrâna şi păcătoasa fantomă a Spaniei. Frică.

Cristina îşi desface bagajele şi turuie întruna.
— Valiza ta e aşa de mică! se minunează ea. Sper că ţi-ai adus şi alţi pantofi, nu doar cizmele alea.

Daniel o asigură că a luat haine şi încălţări de schimb şi că nu o va face de râs. De asemenea, a luat şi aparatul de fotografiat. Pentru prima oară după ani de zile, simte o dorinţă irezistibilă de a-l folosi.

Apartamentul a rămas la fel. Doar mobilierul e diferit. În dormitor sunt două paturi. Pe lângă aparatul de radio, acum există un televizor şi un telefon modern, cu disc. Emblema hotelului Castellana Hilton a dispărut, înlocuită de logoul hotelului InterContinental.

(136?

Acum optsprezece ani era aici, lipind poze pe perete. Se uită la podeaua din faţa canapelei, acolo unde el şi Ana au stat ore în şir, după ce au mâncat cina adusă de room-service. Vede şi peretele lângă care l-a tras Ana, ca să îi dea acea sărutare din care nu se mai puteau desprinde. Se gândeşte la cuţitul şi la furculiţa pe care ea le-a adus pe furiş, în cameră. Îi vine să râdă.

— Ce-i aşa de amuzant? vrea Cristina să ştie.

— Că ai luat un munte de bagaje.

Daniel se aşază pe terasă. Căldura Madridului îl învăluie în braţele sale, stârnindu-i aşteptările din cenuşa vremii. Se simte entuziasmat, speriat şi agitat. Niciodată nu s-a simţit ca acum, nici măcar în timpul vreunui proiect fotografic periculos. Nick pare neschimbat — poate doar un pic mai matur. Să fi rămas la fel de imprevizibil? îşi va face apariţia, cherchelit, la uşa lui de hotel, cu Ana cu tot? Daniel speră că nu. Oare să facă duş şi să se bărbierească, pentru orice eventualitate?

Cristina i se alătură pe terasă. Fata se lasă pe spate, îşi saltă părul lung şi negru, apoi îl lasă să se reverse dincolo de spătarul scaunului şi închide ochii.

— Ce ciudat! începe ea. Am trăit doar câteva luni aici, dar azi, când am venit de la aeroport, în maşină, am simţit cum oraşul mă atrăgea ca un magnet. M-am simţit... emoţionată. Ce crezi? Oare trec printr-o criză a vârstei mijlocii, o criză de identitate cu privire la adopţie?

Daniel se uită la sora lui. Deşi nu seamănă cu el, nici cu părinţii lui, acasă, în Dallas, nu bate la ochi.

— Ei, mai ai mult până la vârsta mijlocie, Cris. Cât despre identitate, e firesc să te intereseze. Rădăcinile şi originea sunt foarte importante pentru oricine. Mă bucur că te simţi legată de locurile astea.

— E mai mult de-atât. Nu pot să descriu în cuvinte. Poate că pur şi simplu mă bucur să fiu aici. Ori poate că sunt entuziasmată fiindcă am plecat din Texas. Sau poate că îmi creez singură emoţii, ca să umplu golul lăsat în urmă de mama.

Din când în când, sora lui dovedeşte o intuiţie surprinzătoare pentru vârsta ei. Uneori, pare că îşi observă sau că îşi comentează din exterior viaţa, mai degrabă decât să o trăiască din plin, ca o fată obişnuită, de optsprezece ani. Daniel ridică aparatul de fotografiat şi îi face o poză.

— Nick îl sună şi insistă să îi scoată în oraş, pentru o cină târzie şi un scurt tur al oraşului. Nu pomeneşte nimic despre Ana. Lui Daniel îi este prea jenă să întrebe de ea. Când se întorc la hotel, e trecut de miezul nopţii. Sunt extenuaţi, dar Madridul abia acum se trezeşte la viaţă. Nick şi Ruth le sugerează să organizeze mâine o ieşire, pentru Cristina.Ruth şi cu mine te vom duce la Muzeul Prado şi vom lua ceaiul la Ritz.

— Şi cu Daniel cum rămâne? întreabă Cristina.

I-am aranjat o întâlnire pentru mâine după-amiază. Ne vom revedea cu toţii la cină, anunţă Nick, uitându-se la Dan cu o expresie de totală sinceritate, apoi îi spune: Tom Collins se va întâlni cu tine în grădina Muzeului Sorolla, mâine, la ora trei. Daniel soseşte cu o oră mai devreme, spunându-şi că vrea să fotografieze grădina şi fântâna. îşi mai spune şi că nu este agitat, că nu transpiră şi că nu are nicio aşteptare. O mulţime de lucruri se pot întâmpla în optsprezece ani. Poate că el a devenit o persoană cu totul diferită. Poate că ea e o persoană cu totul diferită. Ar fi normal, nu? Ana i-a spus că el nu o poate înţelege. Dar cum ar putea să o înţeleagă acum, când au trecut aproape două decenii peste ei?

Vizitatorii se plimbă agale şi zăbovesc în grădina luxuriantă, înmiresmată, a muzeului.

(137)

Susurul fântânii îi este familiar, statuile încă şuşotesc, însă curtea s-a schimbat puţin. Banca pe care au stat cândva nu mai există. În locul ei au fost aduse alte bănci, îşi face griji un moment, neştiind unde anume ar trebui să se întâlnească. Are senzaţia că trăieşte un vis frământat de nelinişti, dar unul din care se poate trezi. Acum nu mai trebuie să se ascundă, îşi spune el. Pot fi prieteni fără ascunzişuri. Da, vor fi prieteni.

Alege să se aşeze într-un loc care îi permite să stea ascuns întru câtva, dar având totodată vedere asupra intrării. Astfel, o să o vadă pe Ana înainte ca ea să îl zărească.

Se apropie ora întâlnirii. Simte că îl cuprinde un val de greaţă.

Vorbele mamei sale îi răsună în minte, ca un avertisment. *Diferenţa dintre voi era mult prea mare. N-aş vrea să rămâi singur toată viaţa, din cauza unei aventuri pasagere din adolescenţă.*

Pune aparatul de fotografiat pe o bordură şi îşi şterge palmele de blugi. E o nebunie. Ar trebui să plece.

Dar nu vrea să plece.

Se vor saluta, vor sta de vorbă câteva minute, stânjeniţi, apoi, aşa cum se cuvine, vor închide o uşă care a rămas deschisă prea mult timp.

Ana. Îi simte prezenţa înainte de a o vedea.

Daniel stă în picioare, cu ochii ţintă la arcada împodobită cu iederă şi flori. Ea intră pe poartă, strălucind. Părul întunecat i se leagănă uşor şi se unduieşte când Ana se întoarce, privind spre fântâna lor. Poalele rochiei înflorate i se lipesc de

picioare, dansând deasupra tocurilor înalte. Apoi, parcă mişcându-se cu încetinitorul, se întoarce spre el.

Rămân amândoi pe loc, suspendaţi în cei optsprezece ani care îi despart. Momentul ăsta e o frântură în timp. O străfulgerare. Pe chipul Anei apare un zâmbet enorm. Face un pas spre el. Apoi un altul. Dintr-odată, merge mai iute. începe să alerge. Inima lui Daniel face o tumbă în piept când Ana i se aruncă în braţe. îşi cufundă obrazul în părul ei. Braţele Anei îi înlănţuie gâtul. Îl sărută. Plânge. O simte inspirând adânc, lipită de pieptul lui. O trage mai aproape, cuprinzându-i şoldurile înguste.

Ridică privirea către el, cu faţa inundată de bucurie şi de lacrimi.

— *Hola,* Daniel.

El îi ia cu blândeţe chipul în mâini.

— *Hola,* Ana.

E aglomerat. Haide să mergem la El Retiro, îi şopteşte ea, împletindu-şi degetele cu ale lui. Coboară amândoi la metrou. Peronul e înţesat cu pasageri.

Femeile întorc capetele după Daniel, iar Ana ştie de ce. E mai chipeş ca oricând. Este acelaşi bărbat înalt şi suplu, cu jeanşi şi cizme, doar că într-o variantă mai matură, mai seducătoare. Trăsăturile unor bărbaţi se lasă şi se lăbărţează odată cu vârsta. Dar osatura maxilarului, pomeţii

lui Daniel sunt şi mai bine definiţi. Bărbia — mai fermă. Umerii şi braţele i s-au împlinit. Părul lui, altădată rebel, e pieptănat cu gust.

Daniel o surprinde holbându-se la el şi pufneşte în râs.

— Îţi place ce vezi?

— Categoric, răspunde ea, şoptit. Repede! Hai să prindem metroul.

Ana îl trage pe Daniel de mână, antrenându-l în puhoiul de oameni care intră în vagon. Uşile se închid, înghesuind pasagerii ca pe sardine.

În loc să se apuce de bara metalică de susţinere, Ana se agaţă strâns de Daniel. Aerul din vagon e greu din cauza zăpuşelii. Un strop de sudoare se prelinge pe tâmpla lui Daniel până în dreptul urechii. Stau atât de aproape unul de celălalt, încât nici măcar o coală de hârtie n-ar încăpea între ei.

— Ţi se pare prea cald? îi şopteşte Ana.

Daniel se apleacă, iar ea îi simte respiraţia în ureche.

— Nu. E perfect.

Ana îl priveşte lung, cu un zâmbet extaziat.

— Ce mă bucur că ţi-ai adus aparatul de fotografiat! Am devenit o cititoare fidelă a revistei *National Geographic*, să ştii.

— Serios?

— *Si.* Bibliotecarele trebuie să fi crezut fie că mă obsedează călătoriile, fie că sunt un soi de detectiv. Într-una dintre fotografiile pe care le-ai făcut în Buenos Aires ţi-am văzut silueta reflectată în geam.

— Ai văzut tu asta?

— Nu numai că am văzut-o, dar i-am şi cerut bibliotecarei o lupă. Am stat acolo, cu lupa în mână, încercând să te desluşesc în fotografia aia. Ana mângâie cămaşa lui Daniel.

— Am cercetat amănunţit toate pozele tale, fiindcă voiam să îţi descifrez gândurile. La început, erau agresive, riscând atât de mult, încât mă speriau. Mă refer la fotografiile aeriene.

— Da. Când stăteam cocoţat pe trenul de aterizare al elicopterului. Ce prostie! La început, tot încercam să-mi să forţez limitele şi întotdeauna exageram. Probabil mi se părea că trebuia să-mi dovedesc valoarea.

— Dacă în pozele tale se zărea linia orizontului, am învăţat că asta înseamnă speranţă şi posibilitate. Când o fotografie era liniştită, însemna că stăteai calm, aşteptând ca momentul prielnic să vină la tine.

— Adică aşa cum am aşteptat momentul ăsta? Ea îşi coboară un deget pe nasul lui, până la buze, apoi până la bărbie.

— Nu-mi vine să cred. Chiar eşti aici. Nu am dormit azi-noapte. Am fost mult prea emoţionată.

— Nici eu n-am dormit. Adineauri, la muzeu, eram aşa de agitat, că mi s-a făcut rău.

Cum te simţi acum? îl întreabă ea

.Daniel îi ia mâna şi îi lipeşte palma de pieptul lui.
Ana face ochii mari.
— Exact. Dacă inima mea o să bată mai tare sau mai iute de-atât, o să intrăm în bucluc, spune Daniel, râzând. Daniel admiră mersul graţios al Anei şi zâmbetul ei luminos. Ar urma-o oriunde: în parcul Retiro sau printr-o spărtură căscată în spaţiu. Are senzaţia că tocmai asta a şi făcut. Dintr-odată, simte că reîntâlnirea asta a meritat toate eforturile.
Până ajung în parc, discută cu tot atâta uşurinţă ca acum optsprezece ani. Se ţin de mână de parcă nu s-ar fi despărţit niciodată.
— Din moment ce Nick şi Ruth sunt la Prado, cu sora ta, m-am gândit că e convenabil să venim aici. E foarte aproape de muzeu.
— Da. Vreau să o cunoşti pe Cristina.
Buzele Anei schiţează un mic zâmbet.
— Hai să găsim un locşor liniştit, unde să putem sta de vorbă. E o după-amiază atât de frumoasă.
Soarele străluceşte în înaltul cerului azuriu şi senin. Ana îl conduce într-o zonă a parcului numită El Parterre şi alege o bancă sub un pâlc de chiparoşi.
— Iartă-mă. Nu-mi pot lua ochii de la tine, spune Ana.
Surâde şi îi atinge obrazul.
— Da, eşti mai în vârstă, dar arăţi la fel.

(139 jf

Ana îşi strecoară degetele în părul lui, la ceafa.
— Ai părul ceva mai lung.
Daniel simte că inima i se frânge.
— Şi tu arăţi la fel. Mai bine chiar.
— Nu mai am dintele ăla din aur. Ziua în care am scăpat de el a fost fericită, adaugă ea.
— Ai avut multe zile fericite?
— Câteva. Sunt norocoasă că le-am trăit. După ce ai plecat, m-am angajat. Îl mai ţii minte pe Paco Lobo?
— Omul acela tăcut care locuia la hotel şi care a adoptat un sat?
— Şi acum locuieşte la hotel.
— încă?
— Da. Paco avea nevoie de o asistentă bilingvă pentru proiectul lui. M-a angajat şi mi-a plătit facultatea de management.
— Minunat! Omul ăsta a fost un mister pentru mine. Nu mi-am dat seama dacă era la pensie sau dacă învârtea vreo afacere.
— Ben nu ţi-a spus? se miră ea.
Vocea Anei devine o şoaptă.
— Paco era vânător de nazişti.
— Poftim?
— După război, câţiva nazişti s-au refugiat în Spania şi au primit noi identităţi. Paco le lua urma şi îi dădea în vileag. El îi raporta lui Ben, iar Ben raporta cuiva din New York. Fiindcă tot veni vorba de Ben, am fost tare tristă când am aflat că a murit.
Auzind numele lui Ben, emoţiile lui Daniel se ridică iar la suprafaţă.

— Da. A fost atât de neaşteptat! Vestea pur şi simplu m-a doborât. Deveniserăm foarte buni prieteni, odată cu trecerea anilor, şi mi-a fost un mentor extraordinar. Mă vizita chiar şi atunci când trebuia să plec departe, cu vreun proiect. U văzusem cu o lună înainte să moară.

Ana dă din cap.

— întotdeauna m-am întrebat dacă Ben l-a convins pe Paco să mă angajeze.

Păstrează amândoi o clipă de tăcere, în memoria lui Ben. Ana îşi trece delicat degetul de-a lungul unei cicatrice mari de pe antebraţul lui Daniel

— .E nouă.
— Nu e recentă, dar e nouă pentru tine, fiindcă nu ne-am mai văzut de mult. Recunosc că m-a durut. M-am tăiat până la os. Douăzeci şi două de copci şi două infecţii.
Ana îi ridică braţul la buze şi îl sărută. Apoi îi ia mâinile într-ale ei.
— Daniel, îmi pare tare rău pentru mama ta.
El dă din cap. Fiorul iscat de atingerea Anei încă mai zăboveşte pe braţul lui.
— îţi mulţumesc. Moartea mamei nu a fost neaşteptată, ca a lui Ben. Am putut să mai petrec un timp cu ea. A fost bolnavă câţiva ani. A urmat tot felul de tratamente şi a încercat întotdeauna să-şi ascundă boala. Cristina avea doar doisprezece ani când mama a murit. Tata a fost distrus. Am rămas acasă după înmormântare, ca să umplu golul. M-a implorat să mă mut în Dallas şi să-l ajut să o creştem împreună pe Cristina.
— Ai vrut să te muţi înapoi acasă? întreabă Ana.
— La început, nu. Dar ştiam că mama ar fi vrut să o fac, aşa că mi-am dat demisia de la revistă, am devenit al doilea tată pentru o fată adolescentă, iar acum lucrez împreună cu tata, în industria petrolieră. Mi se pare o nebunie când mă aud zicând asta.
Plină de compătimire, ea ţine în palme atât mâinile, cât şi inima lui.
— Dar tu, Ana, ce-ai mai făcut?
— întreabă-mă orice. Am aşteptat amândoi destul. în caz că eşti curios, te asigur că nu mi-am dat niciodată întâlnire cu Nick, râde Ana. Recunoaşte că ţi-ai pus întrebarea asta.

— Mda, poate.
Daniel surâde. Ana îl cunoaşte atât de bine! Treaba asta îi place la nebunie.
— încă mai locuieşti în Vallecas?
— Nu. Acum stau în oraş. Dar locuiesc tot cu familia Juliei. Tu locuieşti împreună cu tatăl tău, pe proprietatea lui?
— Nu. Am un loc al meu, în apropiere.
Se uită la chipul ei sincer. E dornic să vorbească.
— Şi Rafa? se interesează el.
Ana inspiră adânc, zâmbind.
— Rafa lucrează la arena Las Ventas. îşi iubeşte slujba. S-a căsătorit cu sora unui toreador şi au trei copii frumoşi. încă mai locuieşte în Vallecas. Satul s-a schimbat mult, dar el nu s-ar muta niciodată. A ajutat la construirea noii biserici de acolo.
— Şi verişoara ta? Cum o cheamă?
Stânjenită, Ana chicoteşte.
— Puri. Da, Purificación e bine.
îşi îndreaptă spatele şi îi ia din nou mâinile într-ale ei. O pasăre ciripeşte într-un copac, deasupra lor.
— Noi doi am stat despărţiţi atâţia ani. Multe s-au schimbat în Spania. Din 1940 încoace, fiecare deceniu a fost diferit. Acum, când Franco e mort, nu ştiu dacă vreun om din afara Spaniei ar înţelege vreodată cum a fost aici. E foarte complicat.
Se uită în ochii lui.
— Daniel, cât de proastă am fost! Te-am îndepărtat de mine. Ţi-am spus că nu m-ai putea înţelege niciodată. Şi totuşi anii au trecut, iar eu cred că eşti singura persoană lângă care mă simt cu adevărat eu însămi. Tu ai văzut cum trăiam. Mi-

ai văzut frica. Chiar mă înţelegi. Mi-am imaginat şi am visat să stau de vorbă cu tine. Să îţi cer scuze şi să îndrept lucrurile.

— Crede-mă pe cuvânt — zice el, îndepărtându-i o şuviţă de păr căzută pe frunte —, în clipa asta, totul pare exact aşa cum trebuie să fie.

Ea clatină din cap.

— Nu chiar. Am ceva să-ţi spun. Ceva ce tu nu ştii.

Cu siguranţă, se poate susţine că, din cauza strânsei noastre legături cu Franco, a sprijinului economic şi financiar pe care l-am acordat Spaniei în schimbul bazelor militare, de fapt am prelungit epoca Franco. Mulţi spanioli sunt de părere că regimul acesta s-ar fi putut prăbuşi mai curând, dacă noi nu am fi fost acolo, susţinându-i structura. Dar ştiu că aţi avut la dispoziţie tot spectrul de opinii cu privire la rolul Statelor Unite.

— CURTIS C. CUTTER, diplomat al ambasadei SUA în Madrid (1970-1972)

Februarie 1992,

Extras din Colecţia de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe, Asociaţia Arlington pentru Studii şi Formare Diplomatică, VA

www.adst.orgh40)(

Ana întinde mâinile, arătându-i lui Daniel că tremură ca varga.

— Sunt atât de îngrijorată!

— Nu fi... Spune-mi, pur şi simplu.

Ea respiră adânc, adunându-şi puterile, şi începe să povestească în şoaptă:

— S-a întâmplat cu mulţi ani în urmă. Nu sunt sigură că îţi aminteşti. Rafa mi-a spus că ai făcut fotografii în cimitir.

Daniel dă din cap. îşi aduce aminte de fotografiile cu pricina. Poza călugăriţei cu pruncul mort i-a adus Premiul Magnum. A încercat să stârnească atenţia agenţiilor de ştiri din Statele Unite cu povestea coşciugelor goale de bebeluşi, dar nimănui nu a părut să îi pese.

— Fuga l-a convins pe Rafa că, în toată Spania, copiii republicanilor spanioli erau furaţi din maternităţi. Bănuiau că micuţii le erau vânduţi familiilor fasciste.

Ana aruncă priviri peste umăr, în dreapta şi în stânga, asigu- rându-se că nu e nimeni prin preajmă.

— Dar ei doi n-au ştiut că în chestiunea asta a fost implicată şi sora mea, Julia.

— Nu înţeleg.

— Julia a fost însărcinată, începe Ana.

— Ce vrei să spui? Doar i-am fotografiat copilul, spune Daniel.

— Ai făcut poze cu unul dintre copiii ei, explică Ana, încercând să îşi stăpânească emoţiile. Julia a născut gemene. Naşterea a fost prematură. Ambele fetiţe erau subdezvoltate, dar una era mai puternică decât cealaltă. Doctorii le-au spus Juliei şi lui Antonio că una dintre ele a murit. Amândoi au avut mari dubii, dar le-a fost mult prea frică să insiste. Călugăriţele şi doctorii o ţineau una şi bună că aşa s-a întâmplat. Având în vedere că

părinţii noştri erau consideraţi Roşii, Juliei i-a fost teamă să spună ceva.

— Vrei să spui că au furat fetiţa Juliei?

Ana încuviinţează din cap.

— Doamne..., şopteşte el, luând-o pe Ana în braţe. Ce mai face fata Juliei?

— Lali e bine. în copilărie, îi era groaznic de teamă să nu fie despărţită de Julia. Să crească în Vallecas a fost o provocare pentru ea. Am o fotografie recentă de-a ei... Dar nu sunt sigură că ar trebui să ţi-o arăt.

— Mi-ar plăcea să o văd.

Ana dă să spună ceva, dar imediat clatină din cap. Se sprijină de Daniel şi îl sărută.

— Mi-a fost atât de dor de tine! Nici nu poţi să-ţi imaginezi cum m-am simţit.

— Ba pot, crede-mă.

— Nu vreau să stric totul, zice Ana.

O lacrimă i se rostogoleşte pe obraz.

— Dar între noi nu mai pot fi secrete.

— Ana, de ce plângi? Nu vei strica nimic.

— Promiţi?

— Promit.

Ea dă din cap. îşi stăpâneşte lacrimile şi strecoară o mână în poşetă. Îi întinde o fotografie.

— Ea este Lali.

Daniel se uită la poză. Nu o vede pe Lali, ci pe sora lui, Cristina.

Daniel priveşte cu luare-aminte fotografia.

— Nu înţeleg. Asta e sora mea.
— Nu, este Lali. Sora ta e geamăna lui Lali.
Daniel se sprijină de speteaza băncii, încercând să priceapă.
Cristina are o soră geamănă. Cristina este fiica Juliei. Adică părinţii ei au adoptat-o pe fiica Juliei şi a lui Antonio? El e îndrăgostit de mătuşa surorii lui?
— Daniel?
— Scuze.
Daniel tace o secundă.
— Sunt şocat. Fireşte, ştiam că a fost adoptată şi mi-a trecut prin cap că, într-o bună zi, e posibil să se întrebe cine sunt părinţii ei biologici.
— Nu, nu îi spune! Te rog, nu încă. E complicat. De ani de zile Julia are bănuieli — crede că sora geamănă a lui Lali trăieşte —, dar Rafa nu ştie.
Daniel se uită lung la fotografie.
— Daniel, te rog, gândeşte-te bine. Nimeni nu ştie cum se va produce tranziţia în Spania, dacă lucrurile se vor schimba sau nu. Julia şi Antonio au îndurat multe în ultimii optsprezece ani. Cristina e fiica lor. Mai au încă doi copii, deci Cristina are nu numai o soră geamănă, ci şi alţi doi fraţi. Inchipuie-ţi cât de greu va fi să li se explice lui Lali şi fraţilor ei că există o soră geamănă în America. Câte întrebări vor avea! Te rog, promite-mi că deocamdată n-o să sufli o vorbă. Julia trebuie să decidă în privinţa asta.

Daniel încuviinţează din cap şi îi dă fotografia, chinuindu-se să găsească o noimă în toate astea. Cum de s-a întâmplat aşa ceva?

— Dacă nu te deranjează, aş vrea să vorbesc cu tatăl meu, să văd ce ştie el.

— *Si,* înţeleg.

Pe de o parte, Daniel ar vrea ca Ana să nu îi fi spus acum, ca să îşi poată savura revederea şi să se bucure de o zi splendidă împreună. Dar, pe de altă parte, se bucură foarte mult că este legat de ea în acest fel. S-a străduit să-şi ţină în frâu speranţele, dar când a văzut-o pe Ana, în grădina Muzeului Sorolla, inima lui a explodat.

Ana îşi muşcă buza de jos.

— Ai căzut pe gânduri. Eşti supărat?

— Nu, nu sunt supărat. Doar şocat. Şi, din pur egoism, îngrijorat că numai de asta ai vrut să mă vezi.

Ana îi cuprinde obrajii în palme.

— Nu. Aşa cum am spus, de atâţia ani vreau să fiu cu tine. Abia ieri am aflat adevărul. Nick m-a sunat după ce a văzut-o pe Cristina, la aeroport. Era răvăşit, mi-a zis că a văzut o fantomă. Era convins că ai simţit că e ceva în neregulă, că ţi-ai dat seama că se purta ciudat.

— Purtarea lui Nick a fost mereu ciudată.

— Da, pentru că încerca să păstreze secretul. Tăcerea deformează totul. Pot accepta să existe tăcere în jurul nostru, dar nu şi între noi. Nu şi de-acum înainte, Daniel. Aşa că a trebuit să-ţi spun imediat. Însă îţi dau cuvântul meu că nu de asta am vrut să te văd. Am ţinut să ne întâlnim — Ana se apleacă spre el — fiindcă îmi doresc să fim împreună. Sper că şi tu vrei.

Ea doreşte să fie cu el. Ana îi mângâie spatele. Atingerea ei este deopotrivă liniştitoare şi răscolitoare. Îl ajută să vadă totul mai limpede. Se gândeşte la Fuga şi la strângerea lor de mână, în cimitir

.Dacă i **s**-ar fi **spus** că poate să o aibă pe Ana, dar că va fi complicat, nu i-ar fi păsat. Nenumărate zile şi nopţi a fost plecat în misiuni, gândindu-se la ea, şi acum Ana e lângă el. Capul ei se reazemă de umărul lui. Mâna ei îi mângâie spatele. Cui îi pasă că e complicat? Viaţa e complicată. El şi-a pierdut mama, şi-a pierdut cariera, l-a pierdut pe Ben şi, timp de optsprezece ani, a pierdut-o pe femeia pe care o iubeşte. Acum, când stă cu ea aici, amintirile se trezesc iar la viaţă.

Îl aude pe Ben scăpărând un chibrit.

Este timpul tău, Dan. Fugi. Fă lucrurile pe care le vezi prin filme. Sunt lucrurile pe care nimeni nu ajunge să le facă. Dar tu poţi, Matheson. Nu vreau să mă suni peste zece ani, ca să mi te văicăreşti că ar fi trebuit să faci aia, ar fi trebuit să faci ailaltă. După cum spune proverbul, e mai târziu decât crezi.

Se întoarce spre Ana. O sărută iar şi iar, o strânge în braţe şi se străduieşte din răsputeri să se comporte decent, fiindcă sunt în public.

— Vrei să o cunoşti? îi şopteşte el. E o femeie frumoasă şi puternică.

Zâmbeşte şi adaugă:

— La fel ca tine.

Ana şi Daniel aşteaptă în faţa Muzeului Prado.

— Să încercăm să ne purtăm firesc. Nick i-a spus Cristinei că o să mă întâlnesc cu Tom Collins.

— Bărbatul cu multă gheaţă, chicoteşte Ana.

— Mă bucur că râzi. Am emoţii. Poate că nu ar trebui să ne ţinem de mână. Cristina o să fie nedumerită.
Şovăitor, îşi desprind mâinile. Ana se trage puţin la o parte.
— Iat-o! spune Ana, cu voce gâtuită. *Dios Mio,* ce frumoasă e!
Cristina apare pe treptele muzeului, împreună cu Nick şi cu
Ruth. Poartă o rochie verde, cu spatele gol, şi sandale cu platformă. Nick îl zăreşte pe Daniel în mulţime şi îi face cu mâna.
Cristina vine ţintă la fratele ei şi turuie în spaniolă.
— Vai, Danny! E cel mai frumos muzeu pe care l-am văzut vreodată! Ştii tabloul *îndrăgostiţii din Terueft* Ţi-am cumpărat o vedere, ca să ţi-l arăt.
— Ai văzut operele lui Bosch? o întreabă fratele ei. Sunt preferatele mele.
— Da, tablourile lui *El Bosco.* Foarte derutante. Exact ca tine.
Nick o salută pe Ana şi o împinge spre ceilalţi.
— Cristina, ea e prietena noastră, Ana. Ana, ţi-o prezint pe sora lui Daniel.
Cristina o salută cu entuziasm şi o sărută pe obraji.
— Ştii povestea care a inspirat *îndrăgostiţii din Terueft* o întreabă Ana. E de un romantism tragic.
Cristina o ia de braţ.
— Povesteşte-mi!
— Diego şi Isabela erau îndrăgostiţi nebuneşte, dar tatăl fetei nu vedea cu ochi buni relaţia lor. Diego a promis că în cinci ani va deveni

un om important şi că se va întoarce să ceară mâna Isabelei.
— Cinci ani? se miră Cristina. O grămadă de timp!
— Cinci ani e un fleac, îi dă replica Daniel, râzând.
În timp ce Ana îi povesteşte Cristinei legenda celor doi îndrăgostiţi, Nick îl trage pe Daniel deoparte şi întreabă:
— Eşti bine?
— Nu. Mă simt ameţit.
Nick îl cercetează cu luare-aminte.
— Dar sper că e o ameţeală plăcută. E din cauză că te-ai întâlnit cu Ana?
— Da. Nu pot să-ţi descriu. E cea mai frumoasă zi din viaţa mea. Iar acum... se-ntâmplă asta...
— Probabil că mi-ai văzut uluirea când ne-am întâlnit cu toţii, în aeroport. Ana ţi-a arătat fotografia, nu? M-a pus să jur că voi păstra secretul. Trebuie să o vezi pe Lali. Nu încape îndoială. Ce ai de gând să faci?
— Trebuie să-l sun pe tata.
— Hai să te duc înapoi la hotel. Să-ţi limpezeşti gândurile. Sună-l pe tatăl tău. Ne întâlnim mai târziu, să luăm cina împreună.
— Dar vine şi Ana, da?
Nick pufneşte în râs.
— Dan, vino-ţi în fire! Ana a visat la tine optsprezece ani. Pun pariu că a făcut cerere să i se elibereze un paşaport chiar în ziua în care a murit Franco. N-o să se desprindă de tine cât timp o să stai aici.

Daniel se uită la Ana şi la sora lui. În vreme ce Cristina pălăvrăgeşte, ochii celeilalte femei îi caută

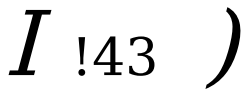

pe ai lui. Ana îi zâmbeşte. Surâsul ei îl umple de speranţă. Iar speranţa asta compensează timpul pierdut. Cristina stă întinsă pe patul ei de hotel, cu ochii închişi.

— Te porţi ciudat, declară ea.

— Nu-i adevărat.

— Ba da. Îţi simt asta în glas.

— E din cauza diferenţei de fus orar.

— Mincinosule!

Nu şi-a minţit niciodată sora. Ea îl înţelege chiar mai bine decât l-a înţeles vreodată mama lor. Cristina simte cu adevărat nuanţele din vocea lui. Asta înseamnă că îi poate citi şi chipul. Trebuie să îi spună ceva. Daniel tace câteva minute, sperând ca ea să adoarmă.

— Îţi aminteşti că ieri ai făcut cunoştinţă cu Ana? întreabă el, încetişor.

Poate că deja a aţipit.

Cristina se ridică iute în capul oaselor.

— Da! *îndrăgostiţii din Teruel.* Povesteşte-mi totul, imediat!

Replica teatrală al surorii lui îl face să râdă.

— Păi, ştii... O plac pe Ana de foarte multă vreme. E o persoană minunată.

Cristina dă ochii peste cap.
— Mai slăbeşte-mă, Danny! Ne place poştaşul nostru de multă vreme. *Ele* o persoană minunată. Hai, spune adevărul!
Cu ochii minţii, Daniel o revede pe Ana alergând în braţele lui, în grădina Muzeului Sorolla.
— Stai puţin! Roşeşti? Ia te uită! Daniel Matheson, ce-ai păţit?
Emoţiile îl copleşesc. E foarte entuziasmat şi arde de nerăbdare să îi spună totul Cristinei.
— Cris, am ales să rămân singur până acum fiindcă...
Dă drumul cuvintelor dintr-o suflare:
— ...am fost şi sunt îndrăgostit iremediabil de Ana.
— De cât timp?
— De optsprezece ani. De când am fost ultima oară la Madrid. Ea lucra aici, la hotel.
Dintr-un salt, Cristina ajunge lângă fratele ei.
— POFTIM? Tata ştie? De asta ai fost un lup trist şi singuratic? Ai cutreierat lumea în lung şi în lat, încercând să uiţi de unica şi adevărata ta iubire? Doamne! Ce chestie fabuloasă!
— Mă bucur că gândeşti aşa.
— Bineînţeles că gândesc aşa!
Ochii Cristinei înoată în lacrimi.
— M-am simţit tare vinovată atâta vreme! În Dallas, lumea insinuează că ţi-ai sacrificat fericirea ca să ai grijă de mine.
— Nu-i adevărat.
— Acum am aflat şi eu! Nu din pricina mea ai fost împovărat... Doar tu eşti vinovat pentru singurătatea ta. Ai tânjit în chip jalnic după o femeie care era la mii de kilometri depărtare!

Daniel zâmbeşte.

— Ei, poate nu chiar jalnic.

— Măcar ai sărutat-o? Ştie că ai renunţat la cariera de fotograf în schimbul petrolului? Când o să vină Ana în Dallas? Stai aşa! Ai de gând să te muţi la Madrid? Pot să mă mut şi eu cu tine?

El râde în hohote.

— Odihneşte-te! O s-o văd pe Ana diseară, la cină. Eu am puţină treabă la biroul de afaceri al hotelului.

Cristina se trânteşte pe pat, cu braţele larg deschise.

— Afaceri? Cine se mai poate gândi la afaceri acum? Fratele meu e îndrăgostit! Asta-i varianta cu final fericit a *îndrăgostiţilor din TerueP.*

Daniel şi-l imaginează pe tatăl lui stând singur, în camera lui de lucru. Biroul imens, din mahon, este aşezat în faţa unui perete plin cu rafturi încărcate de cărţi. Fotografiile cu mama lui, cândva prezente acolo, au ajuns acum în camera de lucru a lui Daniel. Pe biroul tatei tronează acum o fotografie a lui Sissy, într-o ramă de argint, între un telefon şi o carafa de whisky.

— Bineînţeles că am plătit. Adopţiile nu sunt gratuite. Dar totul a fost absolut legal şi făcut ca la carte, îl asigură tatăl său. Sunt sigur că avocatul nostru încă are toate documentele. Ai văzut-o pe fată? Mulţi oameni seamănă izbitor între ei, dar asta nu înseamnă că sunt înrudiţi.

— Am văzut o poză recentă. Am crezut că e Cristina. Fetele sunt identice. Când Nick a văzut-o pe Cristina, aproape că a leşinat. Îţi mai aduci aminte numele persoanei de contact cu care ai discutat despre adopţie, la Inclusa?

— S-a întâmplat acum optsprezece ani... Nu-mi mai amintesc. Bineînţeles, mama ta şi-ar aminti.

— Tată, crezi că mama a ştiut adevărul?

Tatăl lui tace o secundă.

— Greu de spus. Îţi repet, totul s-a petrecut absolut legal, prin intermediul ambasadei. îmi amintesc totuşi... Mama ta a pus întrebări în legătură cu părinţii fetei şi cu descendenţa ei. Călugăriţa a declarat că Cristina e *sin datos.* îmi aduc aminte că a trebuit s-o întreb pe mama ta ce înseamnă asta. Ni s-a spus că a fost pur şi simplu abandonată la orfelinat, fără niciun bilet însoţitor. Nu ştiau nimic despre copilă şi ne-au zis că nu erau siguri cu privire la data ei de naştere. Au adăugat că alte cupluri de americani catolici, de la baza militară, au adoptat copii. Nu ştiu dacă e adevărat.

— Bine, tată, dar tu faceai afaceri cu Franco. Sunt sigur că aveai anumite avantaje.

— Fii serios, Dan! Am fost în Spania doar de câteva ori.

— Ei, acum Franco e mort. Dacă e adevărat că au luat copii de lângă familiile lor, treaba asta o să fie dată în vileag. Va trebui să se dea seamă şi să se îndrepte lucrurile.

Tatăl său oftează adânc.

— Nu prea cred că aşa o să se-ntâmple, Dan. Depinde de drumul pe care va apuca Spania. Un

furnizor a spus că Spania se îndreaptă spre democraţie şi că se vorbeşte de amnistie.
— Amnistie? Deci crimele trecutului vor fi pur şi simplu şterse cu buretele? Nu se poate.
— E greu să pui sub acuzare fărădelegi vechi de treizeci de ani. Poporul spaniol a îndurat multe. Poate că vrea să nu se mai uite în urmă şi să se lepede de orice umbră de dictatură.
Tatăl său îşi drege glasul.
— Dan, prietena asta a ta... familia ei vrea să profite cumva? Are pretenţii? A făcut acuzaţii?
— Nu, tată. Singura lor pretenţie este să se ştie adevărul, e doar între noi. Deocamdată nici măcar nu mi-au sugerat să-i spun Cristinei.
— O decizie înţeleaptă. Asta ar deschide cutia Pandorei înainte de vreme.
O nouă tăcere. Daniel aude clinchetul dopului de cristal al carafei şi sunetul băuturii turnate în pahar.
— Fiule, ai fost ca un tată pentru Cristina. Tu ce părere ai?
Tatăl său e un bărbat mândru. Faptul că îi cere părerea dă de

— înţeles că îşi respectă enorm fiul.Dacă putem confirma totul, vreau să îi spun. Cristina ştie că a fost adoptată. Din punct de vedere legal este adultă şi, într-o bună zi, va dori să-şi găsească părinţii biologici. Face faţă greutăţilor. Când am pierdut-o pe mama, ne-a sprijinit moral mai mult decât am sprijinit-o noi.

— Cu siguranţă. Dar să nu grăbim lucrurile. Trebuie să procedăm cum se cuvine şi să fim corecţi cu toată lumea. Eu, unul, cred că ar trebui să păstrăm tăcerea. Mama ta aşa ar fi vrut. Cunosc un om de ştiinţă de la Centrul Medical din Houston. Ultima oară când am jucat golf împreună, mi-a pomenit ceva despre un aşa-zis „test de paternitate”. Lasă-mă să vorbesc cu el. Dacă părinţii din Madrid ai Cristinei sunt de acord, putem face testul, dar trebuie făcut aici, în Texas. Nu vreau să prindă de veste Cristina înainte să obţinem rezultate confirmate.

— Da, ar fi mai înţelept să obţinem întâi confirmarea.

— Explică-i asta prietenei tale şi poate reuşeşti să stai de vorbă cu sora ei. Voi stabili o întâlnire cu avocaţii mei.

„Prietena ta.” Aşa o numeşte tatăl său pe Ana. Habar nu are ce simte Dan pentru ea, nici că o iubeşte de atâţia ani.

— Chestia asta a picat din senin. Cristina bănuieşte ceva?

— Nu. Se distrează de minune, îi spune Dan.

— Bine. Asta-i o convorbire internaţională, aşa că o să închid. Îţi închipui că am multe la care să mă gândesc.

— Şi eu la fel, zice Daniel.

IU5)

Ruth, vino lângă mine. Daniel, tu aşază-te lângă Ana, îi spune Cristina, jucând rolul lui Cupidon.
Cât durează cina, se uită la cei doi îndrăgostiţi şi zâmbeşte întruna, cu subînţeles.

—Habar n-are că vorbim despre ea, îi zice Daniel Anei.

—E adorabilă. Propunerea tatălui tău e înţeleaptă, spune Ana. Nu ştiu cum se poate face un test în Texas, din moment ce Antonio este aici, dar oare Nick ne-ar putea ajuta? Cred că Julia s-ar simţi mult mai în largul ei dacă testul s-ar face în străinătate. I-ar da puţin răgaz. O îngrozeşte gândul că vreo rudă sau vreun prieten de familie o s-o vadă pe Cristina în Madrid. Se teme că vor crede că şi-a abandonat copilul. Sau, mai rău, că ar putea fi pedepsită.

— Nu ea este cea care trebuie pedepsită. Deşi Madridul e un oraş mare, nu vreau ca Julia să se simtă stânjenită. Am putea vizita obiectivele turistice din alte oraşe. Dar Antonio şi Julia vor fi de acord să ne întâlnim?

— Da. Bineînţeles că vor dori să o vadă pe Cristina. Nick are o idee şi a spus că va organiza o întâlnire. Julia şi Antonio vor fi de faţă, dar Cristina nu va bănui nimic.
Daniel dă din cap, încercând să cântărească totul şi, în acelaşi timp, să pară nonşalant.

—E o nebunie.

—Ştiu. Nu pare să fie real. Hai să-ţi zic ceva, îi şopteşte Ana.

—Ce?

Se apleacă spre el şi îi răspunde:

— Suntem împreună, într-un restaurant.

Privirea ei scânteiază de încântare.

Daniel priveşte ochii întunecaţi ai Anei, părul ei moale, buzele pline şi mâinile delicate. Fiecare trăsătură e specială. Lumina care cade de sus îi accentuează curba gâtului. Poartă o rochie cafenie. Faldurile ei i se mulează pe trup, distrăgând atenţia lui Dan.

Ana are dreptate. În sfârşit, sunt împreună, într-un restaurant. Dan ar vrea să fie singuri în seara asta. Să comande cina în camera de hotel şi să stea pe jos, ascultând melodiile Lolei Flores la radio. Să stea treaz toată noaptea, să recupereze timpul pierdut. Să o sărute.

Ana întinde o mână pe sub masă şi i-o strânge pe a lui. Îi şopteşte:

Ştiu. Şi eu vreau.aniel aşteaptă în holul hotelului. Comandă cafea, sperând să se învioreze, să îşi recapete energia pentru această după-amiază. Probabil că arată precum

D

Ben odinioară, răvăşit după o noapte madrilenă nebună. Timp de două nopţi, el şi Ana au stat treji, în foaier, mult timp după ce Cristina a spus că e obosită şi s-a retras în camera ei.

Azi-noapte, Ana l-a convins să se strecoare amândoi în subsol.

— N-o să ne vadă nimeni. O să stăm în cantină, la masa noastră din colţ. Va fi linişte.
S-au aşezat la masa lor din colţ şi s-au ţinut de mână până când atracţia dintre ei a scăpărat cu atâta forţă, încât a tras-o pe Ana mai aproape, pe genunchii săi. Un angajat stânjenit i-a descoperit şi l-a chemat pe şeful lui.
Gândul acesta îl face să zâmbească.
Acum, când Ana intră în hol, însoţită de Julia şi de Antonio, Daniel se ridică în picioare. Chipul Juliei, ochii ei sunt aceiaşi ca ai fetiţei ce obişnuia să se ascundă în camioneta lui, aceiaşi ca ai tinerei femei care i-a oferit locul de la fereastră, în avion.
— *Bienvenido, caballero,* îl salută Antonio.
Saluturile lor sunt calde şi sincere, dar pe chipul Juliei se întrevede povara constantă a secretelor. Ochii ei se plimbă neîncetat prin foaier, încolo şi încoace.
— Nu eram sigură dacă să venim sau nu, începe Julia.
— Am ales o masă mai ferită, în spate, spune Daniel.
— *Gracias,* îi zice Antonio, apoi se aşază. Am bătut-o la cap că trebuie să venim. Ceea ce ne-a spus Ana a confirmat ce ne spun inimile noastre de ani buni.
Daniel scoate o poză din portofel. Cu inima bătând nebuneşte, i-o dă Juliei.
— *¡Ay, Dios Mio!*
Mâinile Juliei tremură. începe să plângă.

— *Virgen Santa*, şopteşte Antonio, cu răsuflarea tăiată. Matadorul lui Rafa a avut dreptate.
Cei doi rămân cu ochii la fotografie, dând din cap.
— Tu îi spui „Cristina”, zice Antonio.
— *Si.* Cristina Maria Alonso Moya Matheson.
— *Muy guapa,* oftează Julia.
— Tatăl meu mi-a zis că în dosarul de la Inclusa al Cristinei scria că ea era *sin datos,* le explică Daniel. Cei de la Inclusa le-au spus părinţilor mei că data de naştere a Cristinei este în jur de douăzeci şi doi martie, dar Ana mi-a zis că ziua de naştere a lui Lali e pe douăzeci februarie.
— Gemenele s-au născut prematur. Erau foarte micuţe, povesteşte Ana. Daniel şi eu ne întrebăm dacă fetele au fost despărţite intenţionat, la naştere. Probabil că oamenii de la Inclusa voiau ca părinţii adoptivi să creadă că luau acasă un copil aproape nou-născut.
— Sau poate că voiau doar să le despartă, îşi dă cu părerea Daniel.
Julia îşi frânge mâinile.
— *Senor* Matheson...
— Te rog, spune-mi Daniel.
— Daniel..., începe Julia. Te asigur că nu te acuzăm de nimic. Au trecut mulţi ani. Erai doar un copil. Dar sora ta şi fiica mea arată identic. Le-am ţinut pe fete în braţe, la scurtă vreme după naştere. Le-am sărutat pe amândouă, aşa cum face o proaspătă mămică, din creştet până în vârful... *degetelor de la picioare,* sul) liniază ea. înţelegi ce vreau să spun?
Daniel încuviinţează.

— Desigur.
Apoi încremeneşte. Face ochii mari.
— Stai puţin. Acum înţeleg.
— *¿Si?* întreabă Julia.
Mâinile ei se încleştează, într-o aşteptare plină de speranţă.
— *St,* degeţelul ei de bebeluş.
— La care picior? întreabă Antonio.
— La stângul. Eu îl numesc „trifoiaş", zice Daniel.
Antonio îşi plesneşte genunchii. Ana cuprinde cu braţul
umerii Juliei.
— Aşa e? întreabă Daniel.
— *Si,* confirmă Antonio. Cu ani în urmă, când Rafa şi Fuga bănuiau că se întâmpla ceva necurat, s-au gândit că ar putea fi cazul a sute de copii.
— După ce Spania va face tranziţia către un nou regim, poate că adopţiile vor fi recunoscute, sugerează Daniel.
Julia zâmbeşte.
— Eşti optimist. Deocamdată, treaba asta va rămâne doar între noi. Te rog, să fim cu băgare de seamă.
— Sunt convins că şi tata ar vrea acelaşi lucru. Dar există o problemă. Nu sunt sigur că ştiţi, dar, cu optsprezece ani în urmă, când am cunoscut-o pe Ana...
Daniel o ia de mână.
—*Amigo* — îi spune Antonio, râzând —, crede-mă pe cuvânt că ştim.
— Aşa e, întăreşte Ana. Mi-au suportat lacrimile ani în şir.

— *Ay,* şi cum mai plângea! „Daniel, Daniel al meu!” La fel ca în *îndrăgostiţii din TerueP.* glumeşte Julia.
Tace o clipă, apoi zâmbeşte sincer.
Dar chiar sunt tare fericită pentru sora mea

— .Deci înţelegeţi că nu vreau ca familiile noastre să rămână despărţite, spune Daniel.
— Îţi apreciem răbdarea. Julia şi cu mine vom discuta, îl asigură Antonio.
Ana intervine:
— Nick spune că după-amiază va fi o recepţie la hotel, în Salonul Toledo. Din câte se pare, va veni multă lume, deci o veţi putea vedea pe Cristina fără să aveţi senzaţia că forţaţi lucrurile.
Se întoarce spre Julia şi o previne:
— Cristina e o fată extraordinară şi vorbeşte minunat spaniola. Dar pregăteşte-te sufleteşte. E cât se poate de... americancă.
Nu-mi pasă, şopteşte Julia. E fiica mea.Era fascinant să fii de faţă. Din punct de vedere profesional, e un spectacol captivant să vezi cum o ţară care a suportat aproape patruzeci de ani de dictatură se transformă treptat într-o democraţie foarte reuşită.
WELLS STABLER, ambasadorul Statelor Unite în Spania (1975-1978)
Februarie 1991,
Extras din Colecţia de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe, Asociaţia Arlington pentru Studii şi Formare Diplomatică, VA
www.adst.or
g l U 7)

Nu cred că am văzut vreodată partea asta de hotel, zice Daniel.

— La fel ca *Placi ta,* Salonul Toledo face parte din palatul original, îi explică Ana.

— Acum mulţi ani, plănuiai să mă conduci într-un tur complet al hotelului, dar am fost distraşi de alte lucruri.
— Şi sper să fim distraşi din nou, cât de curând.
Ana îi zâmbeşte.
— *Hola,* amice! răcneşte Nick, din hol. Vino cu mine!
Îl conduce pe Daniel pe coridor, spre Salonul Toledo, şi deschide larg uşa.
— *¡Bienvenido!* îl salută în cor un mic grup.
Daniel se uită în jur. Pe cine salută cu atâta entuziasm? Stai puţin. Chiar pe el? Recepţia asta e organizată în cinstea lui?
Răsună acordurile unei chitare spaniole. Cristina aleargă la el, plină de entuziasm.
— Te rog să nu te superi. Ştiu că urăşti să fii în centrul atenţiei, dar când Nick a sugerat să organizăm o mică petrecere de bun-venit, m-am gândit că o să fie distractiv!
O masă rotundă, încărcată cu mâncăruri şi băuturi, tronează în mijlocul încăperii somptuoase, în nuanţe de albastru. Nick îşi salută colegii de la ambasadă. Daniel se strâmbă. Nu îi plac petrecerile, dar ştie de ce a organizat-o Nick pe aceasta. Julia şi Antonio stau la uşă.
— Am o mică surpriză pentru tine, îl anunţă Nick, trăgân- du-l în celălalt capăt al încăperii.

Pe perete sunt etalate nişte fotografii din cele pe care le-a făcut Daniel, în 1957. Hotelul. Străzile exotice ale Madridului. Dineul familiei Van Dorn. Rafa. Fuga. Vallecas. Nick. Ana. Lângă fotografii stă, mândru nevoie mare, un bărbat în vârstă, cu sprâncene încărunţite şi stufoase.

— Miguel? se minunează Daniel. Miguel, tu eşti?

Bărbatul deschide larg braţele şi cei doi fotografi se cuprind
într-o îmbrăţişare strânsă.

— Miguel, ce bine-mi pare să te văd! M-am gândit deseori la tine. Nu-mi vine să cred! Ai păstrat atâţia ani copii ale fotografiilor mele?

— *Si.* Făgăduiala dată e datorie curată.

Miguel ia de pe masă un exemplar din revista *National Geographic.*

— Te-am urmărit de-a lungul anilor, *Texano.* Ana dădea din când în când o fugă la magazin, să-mi pună întrebări despre fotografiile tale. împreună, am disecat fiecare detaliu şi ţi-am urmărit traseul, marcându-l pe o hartă. *Caramba,* câte griji ne-am făcut!

Miguel pune o mână pe umărul lui Daniel. Are vocea gâtuită de emoţie.

— Ce aventură ai trăit! Sunt tare mândru de tine, *amigo.* Şi Capa ar fi mândru.

Lui Daniel nu îi pasă că lăcrimează în văzul lumii. La fel ca Ben, bărbatul din faţa lui a crezut în el atunci când alţii nu au crezut. îl îmbrăţişează din nou pe Miguel. Apoi dă cu ochii de Julia şi de Antonio, care stau de vorbă cu Cristina. Conversaţia pare lejeră şi veselă. Cristina, afectuoasă de felul ei, întinde o mână şi o atinge pe Julia înainte de a se despărţi şi de a se îndrepta spre fotografii. Chiar şi de la distanţă, se vede că Julia radiază de bucurie. Ana zâmbeşte şi îl strânge de braţ.

Nick îl delectează pe un ataşat de presă cu istorioare despre fotografiile expuse.

— Uite ce faţă pocită aveam în poza asta! exclamă Nick. După bătaia pe care am încasat-o atunci, am avut nevoie de două operaţii de sinusuri. Dar să fi văzut ce le-a făcut Danny tipilor! A făcut fotografia asta de pe locul din dreapta şoferului, într-un taxi, în drum spre spital.

Daniel îşi priveşte autoportretul făcut după încăierare, în oglinda liftului. Din poză îl priveşte un băiat de optsprezece ani, cu spatele drept, plin de sânge şi fără pic de remuşcare, gata să se ia la bătaie până şi cu umbra lui.

Mâna lui Miguel îi atinge spatele.

— *Ay*, ai rămas la fel, îi spune el lui Daniel, blând.

Cristina se apropie de grup şi întreabă:

— Cine-i bărbatul care fumează în atâtea poze? E Ben? Ben al tău?

Bărbatul care fumează. Daniel se uită la o fotografie în care Ben e singur, pe ringul de dans. Se mişcă într-un ritm pe care îl aude numai el şi e plin de viaţă. A trăit dur şi a jucat şi mai dur. A muncit din greu.

— Da, e Ben. L-ai întâlnit o dată, când erai mică. El mi-a făcut rost de slujba de la revistă. Aveau nevoie de un fotograf bilingv pentru nişte proiecte în America de Sud.

Cristina îi arată cu degetul o poză de-a lui Fuga.

— Şi toreadorul cine e?

Fuga stă pe bancheta din spate a maşinii. Poza a fost făcută înainte de *capea.* Liote de copii zâmbitori, din Vallecas, stau cu feţele lipite de geamurile maşinii. Mâna lui Fuga atinge sticla, schiţând un gest care le întoarce dragostea şi respectul.

— Doamne, tipul ăsta era legendar! exclamă Nick. Mânca jar la micul dejun. Atât de aprig era.

Daniel îl contrazice:

— Ba deloc. Era mult mai mult de atât. Era special.

întinde mâna spre fotografia lui Fuga. îşi aminteşte îngrijorarea toreadorului pentru Ana şi pentru el, bănuiala pe care o avea despre copiii furaţi.

— Vino.

Ana îl conduce cu blândeţe spre un colţ al încăperii. Acolo stă aşezat la masă Paco Lobo, îmbătrânit şi adus de spate. Şi-a sprijinit bastonul de masă. Sacoul costumului său, care pe vremuri i se potrivea perfect, acum atârnă pe trupul împuţinat.

— Iată-l, Paco!

Mâna bătrânului tremură când îşi îndreaptă ochelarii pe nas. Mijeşte ochii, ca să îl vadă mai bine pe Daniel. Pupilele îi sunt acoperite de cataracte lăptoase.

— Bine ai revenit acasă, Matheson! Ai cam lăsat-o pe Ana să aştepte.

— Sunt un prost, aşa-i?

— Foarte prost, aş zice. Dar Ben mă contrazicea. îmi tot spunea: „N-o lăsa să se mărite

cu nimeni, Paco. Dan o să se întoarcă". Ben a fost cel mai mare fan al tău, să ştii.
— Şi eu l-am admirat mult.
— Normal că îl admirai. Care altul te-ar fi lăsat să îi furi legitimaţia de presă? îi spune Paco Lobo.
Daniel simte o bătaie uşoară pe umăr. Se întoarce şi dă cu ochii de Cristina. Se ţine de mână cu un tânăr îmbrăcat în costum.
Sora lui face prezentările:
— Daniel, el e Jamie.
Fratele ei îl salută, căutând un răspuns în ochii Anei.
Tânărul este politicos, vorbeşte frumos şi se vede limpede că e emoţionat. Mâna lui o strânge cu putere pe a Cristinei.
— Unde v-aţi întâlnit? întreabă Ana.
—Jaime lucrează la hotel vara asta. El mi-a cărat mormanul de bagaje când am sosit la InterContinental şi pe urmă pur şi simplu ne-am înţeles de minune. I-am povestit despre Texas. Jaime începe facultatea aici, la toamnă. Vrea să mă scoată la cină, diseară, şi să-mi arate oraşul săptămâna asta, dar, bineînţeles, i-am spus că mai întâi trebuie să-ţi cer voie.
Daniel se uită uimit la sora lui. Când s-au întâmplat toate astea şi ce-o fi în capul ei? Tatăl lor s-ar împotrivi, mai mult ca sigur.
Simte mâna Anei într-a lui.
— O, cred că..., începe Daniel. E în regulă. De fapt, mă gândeam să o duc pe Ana la Valencia, în weekend. Poate vreţi să ne însoţiţi.
— Serios? se miră Jaime.

— Da, dacă părinţii tăi sunt de acord.
— Ţi-am spus eu, îi zice Cristina băiatului. E cel mai bun frate din lume.
— Distracţie plăcută la cină! Să te întorci înainte de miezul nopţii, îi atrage atenţia Daniel.
— La miezul nopţii? repetă nedumerit Jaime.
— *Mi amor*, suntem în Madrid, îi şopteşte Ana.
Daniel se învoieşte ca sora lui să se întoarcă la o oră mai târzie, iar cei doi tineri pleacă împreună.
— Oare ne-a tras pe sfoară? întreabă el. Crezi că, serile astea, Cristina a fost într-adevăr în camera ei de hotel, obosită din cauza diferenţei de fus orar?
— O fi fost în camera ei, dar nu cred că a fost nici singură, nici obosită, râde Ana. Şi, fiindcă tot veni vorba despre camere de hotel, în sfârşit, suntem singuri.
Ridică privirea spre Daniel, îşi plimbă uşor degetele de-a lungul braţului său.
Deodată, el simte nevoia de a părăsi petrecerea. Se apleacă şi îi şopteşte la ureche:
— Room-service sau mergem să mâncăm la Lhardy?

Room-service. O să-mi aduc furculiţă şi cuţit

h48j

Nu-ţi face probleme, i-a zis Ana, a doua zi dimineaţă. Nu-i vor da Cristinei nicio informaţie. Cre- de-mă, vor susţine varianta *sin datos.* Dar poate că tu vei afla ceva.

Acum, Daniel şi sora lui au ajuns la Inclusa. Daniel o conduce pe poarta de la intrare. Îi povesteşte cum a găsit pe stradă un băieţel care plângea şi l-a dus în birou.

— Ţi se rupe inima. Şi eu am fost abandonată pe stradă, ca Oliver Twist?

— Tu erai într-o formă foarte bună când mama şi tata te-au adoptat. Nu rătăceai pe străzi.

Cristina ridică privirea spre clădirea impunătoare.

— Arată aşa de... auster. Nu mi-o pot imagina pe mama venind aici, spune ea. Dar mulţumesc lui Dumnezeu că a venit.

înăuntru, orfelinatul e cufundat în linişte. Mai solemn decât şi—1 aminteşte Daniel. Paşii lor răsună pe gresia cenuşie, roasă de timp. Se îndreaptă spre biroul de recepţie. După câteva minute, îşi face apariţia o călugăriţă.

— *Buenos días.* Cu ce vă pot ajuta?

— Am venit să vorbim cu Sora Purificación.

— Vă aşteaptă?

— Nu cred. Vă rog, spuneţi-i că un vechi prieten doreşte să o salute.

Călugăriţa îi priveşte cu ochi iscoditori.

— Luaţi loc în bibliotecă. A doua uşă pe dreapta.

înaintând pe coridor, Cristina îşi ţine fratele de mână. Tăcerea din Inclusa îi impune să vorbească în şoaptă.

— Deci ăsta a fost primul meu cămin.

— Eşti bine? se interesează Daniel.

Ea încuviinţează.

Se aşază la o masă, în biblioteca mohorâtă şi pustie. Rochia scurtă a Cristinei, cu galben şi portocaliu, e un amestec de culori vesele ce contrastează cu aceste cărţi, pe care apasă povara deceniilor de tăcere. După un timp îndelungat, o călugăriţă se iveşte în prag. Nu intră. Rămâne în picioare, aruncă o privire în încăpere. E voinică, potrivit de înaltă. Are un chip comun. Strânge din buze.

Daniel se ridică.

— Soră Purificación, ce bine-mi pare să te revăd!

— Bună ziua.

A vorbit atât de încet, încât cuvintele abia dacă se desluşesc.

Cu prudenţă, călugăriţa face un pas spre cei doi vizitatori, uitându-se lung la ei.

— Au trecut mulţi ani, Soră. Sunt Daniel Matheson, din Texas. Ne-am întâlnit într-o vară,

acum mulţi ani, când am venit în vizită la Madrid. Eram cazat la Castellana Hilton. Sunt prieten cu verişoara dumitale, Ana.
Puri se uită la Daniel. În colţul gurii, un muşchi îi zvâcneşte. Apoi se zgâieşte la Cristina, fără să clipească.
— Îţi mai aduci aminte de mine?
Privirea lui Puri se întoarce spre Daniel. Îi evită ochii.
— îmi pare rău. Nu cred că-mi mai amintesc.
Călugăriţa îşi flexează degetele, apoi le încleştează.
— Te rog să iei loc. Ea e sora mea, Cristina.
Puri se aşază la masă cu grijă, de parcă scaunul ar sta să explodeze.
Daniel se uită la Cristina şi schiţează un gest aprobator.
— Bună ziua, Soră. Mă bucur mult să vă cunosc. Vă mulţumesc că v-aţi făcut timp pentru noi. Ştiţi, eu am pornit într-o călătorie pe calea amintirilor. De fapt, nu am amintiri. Ştiu numai ce mi-au spus părinţii mei. Am ajuns la Inclusa în primăvara lui 1957. Eram *sin datos.* Părinţii mei au călătorit din Texas până în Spania, iar mama mea îşi dorea mult încă un copil şi... Ei, prea multe detalii. Părinţii mei au venit, aici, la Inclusa, şi dumneavoastră i-aţi convins să mă adopte.
Puri face ochii mari.
— Nu, nu i-am convins eu.
— Iertaţi-mă, dar mama povestea că o tânără călugăriţă le-a vorbit foarte frumos despre mine. I-a convins că meritam să fiu adoptată şi că eram

potrivită pentru familia lor. M-am gândit că, poate, despre dumneavoastră era vorba. Dacă aşa e, aţi jucat un rol crucial în viaţa mea.

— Scuzaţi-mă că nu... nu îmi amintesc de acea situaţie, neagă Puri.

Se uită la Daniel, apoi ochii ei alunecă iar către Cristina.

— Spune-mi, copilă, eşti fericită?

— Da, Soră.

— Şi ai fost crescută în Texas ca vorbitoare de limbă spaniolă?

— Da. Mama era de baştină din Galicia şi a insistat să învăţăm spaniola.

— Ai fost crescută cu învăţăturile Bisericii Catolice?

— Da, Soră.

— Ce mai fac părinţii tăi?

— Mama a murit acum şase ani.

— O, biata de tine!

Chipul lui Puri se transfigurează de milă.

— Dar fratele şi tatăl meu s-au descurcat de minune să mă crească.

— Tatăl tău lucrează în continuare în domeniul petrolului? întreabă ea.

— A, vi-l amintiţi pe tata? întreabă Daniel.

Puri face o pauză, după care scutură iute din cap şi explică:

— Pe atunci, în Madrid erau mulţi afacerişti care lucrau în acest domeniu.

— Da, tata încă are o afacere de mare succes în industria petrolului, spune Cristina. Daniel lucrează cu el... A fost un fotograf grozav, dar a renunţat la slujba asta după moartea mamei.

S-a întors acasă, ca să-l ajute pe tata să mă crească.

Puri dă din cap, cu băgare de seamă.

— Condoleanţele mele.

— Mulţumesc, Soră. Am absolvit liceul anul ăsta, în mai, cu note foarte mari, şi am fost admisă la Universitatea Vanderbilt. Anul trecut, am participat la balul meu de debut.

Chipul lui Puri se luminează.

— Minunat! Ce copil binecuvântat eşti! O domnişoară frumoasă, cu o familie iubitoare şi prosperă. Viitorul tău pare foarte promiţător.

Daniel o urmăreşte cu atenţie pe călugăriţă. Este sinceră, dar solemnă. Detaşată. Şi-o aminteşte vag ca pe o fată veselă, care punea o mulţime de întrebări. Dar ceva i-a răpit lumina din ochi. Probabil că Puri seamănă cu tatăl ei. Este verişoara Anei, dar nu seamănă deloc cu ea. Mai mult ca sigur, Puri a observat asemănarea dintre Cristina şi Lali. Se preface oare că nu o vede? De aceea conversaţia lor pare să o tulbure atât de mult? Bineînţeles, nu ştie că Daniel s-a reîntâlnit cu Ana.

— Dacă părinţii mei naturali ar veni vreodată să se intereseze de mine, există un dosar, vreo dovadă scrisă că am trecut pe aici? o întreabă Cristina.

întrebarea ei îl îndurerează pe Daniel. Trebuie să îi spună adevărul surorii sale.

Puri clatină din cap.

Aşa cum ai spus chiar tu, erai *sin datos.* Ai sosit aici fără nume, fără informaţii. Probabil că ţi s-a atribuit un număr.La adopţie, s-a eliberat un certificat de naştere. în Spania, părinţii adoptivi sunt trecuţi în acte drept părinţi naturali.
Cristina dă din cap, resemnată.
— Aş putea face un tur al orfelinatului? cere fata. Aş vrea să văd unde am dormit şi unde m-am jucat.
— Nu e mare lucru de văzut. Acum, Inclusa noastră e mult mai liniştită. Nu mai avem nici pe departe la fel de mulţi copii. Dacă ai rămas aici pentru scurt timp, ca bebeluş, probabil că ai stat în creşă, spune Puri. Dar, dacă vrei, pot ruga pe cineva să-ţi arate totul.
Puri roagă o tânără asistentă să o însoţească pe Cristina.
— Am să te aştept aici, îi spune Daniel surorii lui.
Puri se ridică şi dă să plece.

Soră Purificación, poţi să mai rămâi o clipă, te rog?IM9)

Puri se aşază, uitându-se lung la Daniel.

Este relaxat. Liniştit şi încrezător. Atât de chipeş. Şi pare că nu e conştient de ceea ce se întâmplă.

— Mă bucur să te revăd, îi spune el.

Puri reuşeşte să schiţeze un zâmbet.

— Stau şi mă întreb, Soră. Multe familii adoptive provin din afara Spaniei?

— îmi pare rău, nu ştiu, spune călugăriţa, ridicând din umeri.

îşi sprijină cu grijă pe masă mâinile împreunate.

— *Señor* Matheson, ce viaţă frumoasă duce sora dumitale! Evident, nu-i lipseşte nimic şi are toate şansele să reuşească. Mă bucur nespus să văd cât de mult bine i-a făcut adopţia. Nu se întâmplă mereu aşa.

Daniel se uită la ea şi nervii lui Puri încep să vibreze. De ce o priveşte aşa? Oare ştie ceva? Se simte obligată să umple golul din conversaţie.

— Ai zis că ai mai fost pe aici. O mai ţii minte pe fosta noastră directoare, Sora Hortensia? Acum e la Domnul. Ea s-a ocupat de majoritatea adopţiilor.

— Da, mi-o amintesc puţin, spune Daniel.

— Probabil că ea i-a găsit o familie surorii dumitale. S-a ocupat de adopţia a numeroşi copii. Mulţi s-au întors să o caute — Puri îşi drege glasul — şi îmi imaginez că vor veni şi mai mulţi.

Daniel nu spune nimic. Se mulţumeşte să dea din cap. Tăcerea continuă să se dilate între ei.

Expresia lui îi trădează disconfortul.

— Nu te simţi bine, *Senor* Matheson?

— Iartă-mă, Soră. Mă simt foarte bine, dar sunt puţin dezamăgit că nu îţi aminteşti de mine. Am venit aici cu o mulţime de întrebări în minte. îmi mai aduc şi acum aminte de ziua în care am stat de vorbă amândoi, în faţa hotelului. Mi-ai spus că nu mă pricep deloc să păstrez un secret şi că îmi plăcea veri- şoara dumitale, Ana. Ai avut dreptate. Chiar îmi plăcea tare mult de Ana. Ai avut dreptate şi în altă privinţă: nu mă pricep deloc să păstrez un secret. Nu îmi plac secretele.

Dar el nu a avut de-a face, de fapt, cu secretele, se gândeşte Puri.

— Soră, oare ai ştiut cine erau părinţii naturali ai Cristinei?

Chipul lui Puri se umple de tristeţe. Ea încă nu a aflat cine
sunt propriii părinţi naturali.

— Vorbeşti despre a şti, *Senor* Matheson. La vremea aceea, eu trebuie să fi fost adolescentă. Pe deasupra, o adolescentă speriată. Probabil că nu ştiam prea multe. Din experienţa mea, am aflat că „ştiinţa" evoluează. în realitate, ceea ce ne închipuim că ştim la un moment dat poate fi foarte departe de adevăr. Dacă nu încetăm să căutăm şi să punem întrebări, e posibil să aflăm răspunsul, într-o bună zi. Dar câteodată răspunsurile duc doar la alte întrebări.

Daniel cugetă la cuvintele ei.

— Că tot veni vorba de întrebări, ce-ar fi dacă într-o zi m-aş reîntâlni cu Ana şi am rămâne împreună... pentru totdeauna?

Puri zâmbeşte laig. Chipul ei e transfigurat de bucurie sinceră.

— O, ar fi minunat! Ana are un suflet frumos. Merită toată fericirea din lume.

— De acord. Sigur, n-am cum să ştiu ce se va întâmpla între mine şi Ana, dar sunt optimist.

Daniel dă din umeri şi zâmbeşte, apoi adaugă:

— încerc să-mi imaginez cum ar fi să unim cele două familii: Julia, Antonio, Rafa, tatăl meu — aici, Daniel face o scurtă pauză —, fiica Juliei, Lali, şi sora mea, Cristina. Din câte am înţeles, fetele sunt de aceeaşi vârstă.

Îi aruncă lui Puri o privire întrebătoare.

— Poate că Lali şi Cristina vor descoperi că au lucruri în comun şi se vor împrieteni.

Daniel vorbeşte ipotetic sau chiar ştie ceva? înoată într-o mare de suspiciune, căutând o deschidere să ia o gură de aer, între două valuri. Ea ştie foarte bine cum e şi îi pare rău pentru el. îl însufleţeşte dorinţa de a căuta şi de a răscoli pretutindeni, dar, totodată, îi e teamă de ce s-ar putea ascunde dedesubt. Atâţia ani, frica a amuţit-o pe Puri şi a împins-o către singurătate.

— Să se împrietenească..., repetă încetişor Puri. Da, s-ar putea să devină prietene. Poate că, într-o bună zi, vom putea fi cu toţii prieteni.

După o tăcere scurtă, Daniel vorbeşte:

— Iartă-mă că ţi-o spun pe şleau, Soră Purificación: faptul că te-ai călugărit m-a surprins. Dar mă bucur că ţi-ai găsit liniştea sufletească.

Puri simte din nou acea împunsătură atât de familiară. El vorbeşte de linişte sufletească. Probabil că lui starea asta îi este bine cunoscută.

Cu siguranţă, o simte deseori. Daniel pune întrebările cu un aer autoritar. El niciodată nu a fost pedepsit, ameninţat sau luat în derâdere fiindcă era în căutare de răspunsuri. Puri aude şi acum cuvintele ameninţătoare ale Sorei Hortensia.

Purificación, prin întrebările tale, Dumnezeu te pune la încercare. În loc să rosteşti cu voce tare astfel de întrebări păcătoase, te vei cufunda în contemplare şi rugăciune. Aşa o să faci.

Puri se ridică şi dă să plece. Când îl priveşte, îşi dă seama: chipeşul, amabilul Daniel Matheson ştie ce este liniştea sufletească, deci îşi închipuie că şi ea o cunoaşte.

— Nu e linişte sufletească, mărturiseşte Puri, îndreptân- du-se spre uşă. E o vocaţie. Cuvântul provine din latinescul *vocare* — „a chema". Să iubeşti şi să slujeşti este o chemare. Toată lumea alege să îşi trăiască vocaţia în alt mod. Tatăl dumi- tale a auzit chemarea petrolului. Sora dumitale a pomenit de chemarea pe care o ai spre fotografie. Fosta noastră directoare, Sora Hortensia, avea o chemare spre orfani şi ne-a găsit familii adoptive multora dintre noi.

Surprins, Daniel ridică din sprâncene. Puri adaugă:

— Da. Toate alegerile pe care le facem în viaţă presupun sacrificii. Pesemne că şi dumneata ai descoperit asta. Eu am ales să mă călugăresc căutându-l pe Dumnezeu, nu explicaţii. *Senor* Matheson, după mulţi ani de întrebări şi rugăciuni, am simţit, în sfârşit, chemarea mea. Şi ea a fost spre tăcere.

— Ai spus ceva care mi-a atras atenţia. Ai zis că ştiinţa evoluează, că ceea ce credem că ştim poate fi foarte departe de adevăr.

— Da.

— Dar dacă ajungem la o certitudine?

Daniel se uită în ochii ei şi întreabă:

— După părerea ta, Soră, ce ar trebui să facem, odată ce descoperim adevărul?

O undă de speranţă se naşte în inima lui Puri.

El ştie.

Călugăriţa se întoarce la masă.

— Când descoperi adevărul, trebuie să-l rosteşti în gura mare şi să-i ajuţi pe ceilalţi să facă la fel, *Senor* Matheson. Adevărul rupe lanţurile tăcerii.

Puri duce la piept o mână tremurândă. Vocea ei devine o şoaptă.

Adevărul ne eliberează pe toţi

.în timpul dictaturii lui Franco, în Spania, mii de nou-născuţi au fost furaţi de la părinţii lor, dar acest lucru a fost ţinut secret zeci de ani. Acum, primul dosar instrumentat în cazul unui copil furat a ajuns în instanţă. E de aşteptat ca procesul să dureze luni de zile. După cum raportează Lucia Benavides, această parte întunecată a istoriei spaniole începe, în sfârşit, să fie recunoscută. între 1939 şi sfârşitul anilor 1980, se crede că peste 300 000 de nou-născuţi au fost furaţi de la mamele lor biologice şi vânduţi, spre a fi adoptaţi.

— Lucía Benavides

Fragment din „Primul dosar în cazul unui copilfurat de dictatura lui Franco ajunge la tribunal, în Spania" NPR, 14 august 2018

După moartea lui Franco şi în timpul tranziţiei spre democraţie, spaniolii au intrat în ceea ce

multă vreme s-a numit aici pactul tăcerii, pe care noile legi tindeau să-l revoce. După cum spunea istoricul Hugh Trevor-Roper, acum patruzeci de ani, vorbind despre un alt regim, „Un despot poate prelungi nişte idei învechite mult peste termenul lor natural, dar schimbarea generaţiilor trebuie, în cele din urmă, să le şteargă din existenţă”.
— Michael Kimmelman
Extras din „Jn Spania, o monumentală tăcere” The New York Times, *13 ianuarie 2008*

NOTA AUTOAREI

Fântânile tăcerii este o lucrare de ficţiune istorică.

Desigur, Războiul Civil Spaniol şi dictatura lui Francisco Franco, întinsă pe durata a treizeci şi şase de ani, sunt cât se poate de reale. Dacă acest roman v-a pus pe gânduri, citiţi, vă rog, mai multe despre istoria Spaniei, despre Războiul Civil Spaniol şi despre dictatura lui Franco.

Le sunt îndatorată multor scriitori, istorici, eruditi, diplomaţi, artişti, fotografi şi jurnalişti incredibili, care au realizat o cronică atât a dictaturii, cât şi a Războiului Civil Spaniol. Dacă romanele istorice vă stârnesc interesul, vă încurajez să urmăriţi faptele, volumele de nonficţiune, memoriile şi mărturiile personale publicate. Acestea sunt umerii pe care se sprijină ficţiunea istorică.

Am explorat pentru prima oară Spania în timpul unui turneu de promovare a romanului meu de debut. M-am îndrăgostit nu numai de ţară, ci şi de locuitorii ei. De la Bilbao la Barcelona, din Madrid până la Valencia,Tarragona şi chiar mai departe, am întâlnit cititori din diverse medii familiale, care nutreau un interes profund pentru

istoria ascunsă. M-au întâmpinat cu braţele deschise şi mi-au împărtăşit noi perspective asupra conflictului, asupra suferinţei umane şi a puterii de a îndura. Am descoperit că Spania este o sală de clasă pentru spiritul uman.

În 2011, Tamra Tuller şi Michael Green, de la *imprint-\A* Philomel, mi-au trimis un articol scris de Raphael Minder, publicat în *New York Times.* Articolul era intitulat „Spania rememorează decenii de suferinţă provocată de copiii pierduţi". Am început să fac muncă de cercetare despre Războiul Civil Spaniol, despre perioada postbelică — din 1936 până la moartea lui Franco, în 1975 —, precum şi despre perioada de tranziţie către democraţie. Am studiat drepturile dobândite prin naştere, numeroasele definiţii ale *norocului* şi ale *şansei,* precum şi liniile care trasează graniţe între oameni. Am făcut călătorii de documentare în Spania, întâlnindu-mă cu martori care au insuflat viaţă istoriei spaniole şi mi-au povestit despre cât de grea era viaţa pe atunci. în timpul acestor călătorii, am auzit refrenele obişnuite:

E foarte greu de explicat.
Pentru un străin, situaţia e nuanţată, complexă.
Pur şi simplu n-ai cum să înţelegi.

Ca şi personajul meu, Daniel, am vrut să înţeleg. Am vrut să răspund cu aceeaşi monedă afecţiunii, înţelegerii şi compasiunii pe care oamenii din Spania le-au manifestat faţă de mine şi faţă de istoria prezentată în cărţile mele. Pe măsură ce înaintam cu cercetarea, mi-am dat seama că refrenele auzite erau corecte. Nu numai că unui străin îi vine greu să înţeleagă, dar, de multe ori, chiar şi eu m-am trezit întrebându-mă:

„Ce drept avem să povestim altceva decât istoria noastră personală?”.

Proiectele mele anterioare au conţinut fire narative din istoria familiei mele, aşa că am putut să scriu acele poveşti de la interior spre exterior. Când am început cercetările pentru cartea *Fântânile tăcerii*, mi-am dat seama că, dacă voiam să scriu despre Spania, de data asta trebuia să scriu de la exterior spre interior.

Prin urmare, am studiat relaţiile postbelice dintre Statele Unite ale Americii şi Spania, analizând dificultăţile dintre aceste două naţiuni foarte diferite, care încearcă să interacţioneze şi să coopereze, dar în tot acest timp urmăresc, de asemenea, şi obiective individuale.

Cum pot ele elimina prăpastia care le desparte, pentru a ajunge la înţelegere?

Apoi mi-am focalizat aria de cercetare; am zugrăvit tineri din medii sociale diferite, care îşi doresc să coopereze, să îşi exprime dragostea şi să urmeze calea adevărului, dar care sunt îngrădiţi de cultură şi de împrejurări.

Cum pot ei elimina prăpastia care îi desparte, pentru a ajunge la înţelegere?

În timpul cercetărilor mele, a ieşit la suprafaţă conflictul dintre istorie şi memorie. Unii doreau cu disperare să îşi amintească, iar alţii doreau cu disperare să uite. Am fost bântuită de descrierile Războiului Civil şi, de asemenea, de descrierile războiului de după război: foamea, izolarea, frica şi integrarea tăcerii. Suferinţa a ieşit învingătoare în Spania, afectând toate părţile implicate şi frângând multe inimi.

Istoria dezvăluie că, în timpul războaielor, cel mai greu tribut este plătit adesea de către cei mai tineri. Copii şi adolescenţi neajutoraţi devin victime nevinovate ale violenţei abjecte şi ale presiunii ideologice. Unii copii spanioli au rămas orfani sau au fost despărţiţi de familiile lor. Alţii, precum Rafa şi Fuga, au fost trimişi în „căminele" de ajutor social, unde au fost supuşi constant la chinuri. În perioada postbelică şi în timpul dictaturii din Spania, tinerii au fost lăsaţi singuri, în mijlocul dezastrului, să facă faţă unei moşteniri de suferinţă şi să poarte responsabilitatea pentru nişte evenimente în care nu au jucat niciun rol. În cartea de faţă, am ales să zugrăvesc povestea unor tineri nevinovaţi care, în loc să îşi urmeze speranţele şi visurile, au acceptat să devină fântâni ale tăcerii.

După moartea lui Franco, în 1975, Spania a început formidabilul efort de tranziţie spre democraţie. În speranţa că progresele vor fi paşnice, în 1977 a fost adoptată o lege a amnistiei, care a eliberat prizonierii politici şi le-a permis celor aflaţi în exil să se întoarcă în Spania. Legea acorda impunitate persoanelor despre care se bănuia că ar fi comis sau ar fi participat la diverse crime în timpul războiului şi al dictaturii lui Franco.
în Spania, această lege a deschis calea pentru *El pacto del olvido* — Pactul Uitării.

Unii istorici l-au considerat necesar pentru o tranziţie lină şi paşnică. Alţii pun sub semnul întrebării efectele pe care tăcerea le are, pe termen lung, asupra memoriei istorice, asupra

construirii identităţii şi asupra demnităţii umane. Erudiţii se întreabă dacă absenţa unei naraţiuni istorice comune pune piedici dureroase în calea dreptăţii şi încrederii.

Anumite studii estimează că peste 300 000 de copii spanioli au fost furaţi la naştere şi daţi sau vânduţi familiilor considerate „mai puţin degenerate”. Adopţiile şi furturile au început în 1939 şi au durat până în anii '80. în timpul Războiului Civil şi după aceea, unii nou-născuţi au fost luaţi de lângă părinţi, drept pedeapsă impusă celor care i se opuneau lui Franco. în perioada postbelică, furturile de copii au fost considerate o modalitate de „reabilitare” a copiilor care aveau părinţi sau bunici cu „gena Roşie”. în anii care au urmat, s-a susţinut că micuţii furaţi făceau parte dintr-o reţea permanentă de trafic de carne vie, reţea în care erau implicaţi medici şi unii membri ai clerului.

Astăzi, în Spania există multe grupuri minunate, care pledează neobosit pentru copiii furaţi. Organizaţia Naţiunilor Unite a cerut insistent demararea unor investigaţii referitor la modul în care drepturile omului au fost respectate în Spania. Unii au sugerat crearea unei baze speciale de date ADN (aşa cum s-a procedat în Argentina, pentru copiii furaţi acolo), pentru a urmări firul adevărului şi reunirea familiilor. Deşi acest proiect este incredibil de complex, sunt convinsă că se pot face progrese. De asemenea, sunt încrezătoare că cititorii pot contribui la aceste progrese — în special cei tineri.

Sunt considerată o autoare „universală” deoarece cărţile mele sunt citite în întreaga lume,

atât de către adolescenţi, cât şi de către adulţi. Tinerii cititori vor fi cei care vor purta mai departe vechile noastre poveşti, provocările care vin odată cu acestea, precum şi dialogul de care avem atâta nevoie. Am toată încrederea că generaţia tânără — o generaţie plină de empatie şi înţelegere — va curăţa cu blândeţe rănile provocate de evenimentele istoriei şi va face eforturi pentru a le vindeca.

Fiecare naţiune are cicatrice şi o istorie ascunsă. Când poveştile despre conflicte istorice sunt citite şi discutate, avem ocazia de a fi uniţi în studiu şi în rememorare. În acest fel, cărţile ne apropie unii de ceilalţi, unindu-ne într-o comunitate globală de lectură, dar şi o comunitate globală umană care se străduieşte să înveţe din trecut.

Le mulţumesc din tot sufletul locuitorilor Spaniei şi ai regiunilor din interiorul graniţelor sale. Vă mulţumesc că mi-aţi permis să vă studiez istoria. Sper că acest roman îi va inspira pe alţii să facă la rândul lor cercetări, într-un efort de a învăţa, de a se dezvolta şi de a construi poduri care vor trece testul timpului şi al memoriei istorice. Când acest lucru se va întâmpla, istoria nu ne va mai despărţi, ci va curge prin noi.

— Ruta Sepety

sCERCETARE ŞI SURSE

Munca de cercetare pentru scrierea volumului de faţă a fost un efort global de colaborare, întins pe durata a opt ani. Acestea fiind spuse, orice eroare prezentă în carte îmi aparţine exclusiv.

Editoarea mea spaniolă, Maeva, mi-a înlesnit contactul cu persoane, locuri şi experienţe care m-au ajutat să dau viaţă acestei poveşti. Laura Russo a făcut nenumărate eforturi. Le sunt etern recunoscătoare lui Maite Cuadros, Mathildei Sommeregger, Evei Cuadros, lui Rocio de Isasa, Sarei Frnandez, lui Montse Vintró, precum şi întregii echipe a Maevei, din cadrul editurii SGEL.

Traducătoarea şi scenarista Marta Armengol Royo, din Barcelona, îmi este adesea translator când particip la evenimente, în Spania. Marta mi-a fost consultant şi partener în acest proiect, a citit multe ciorne de-ale mele, mi-a călăuzit cu devotament munca de cercetare şi m-a corectat, cu îngăduinţă, atunci când încercam, în mod lamentabil, să folosesc cuvinte în spaniolă. Vechiul meu prieten, Claus Pedersen, este profesor de istorie şi de spaniolă în Danemarca. A colaborat cu mine ani întregi, m-a ajutat să găsesc materiale pentru cercetare, m-a sfătuit în privinţa multor teme şi m-a încurajat atunci când aveam mare nevoie. Dr. Almudena Cros este profesoară de istorie în Madrid şi cea care m-a ajutat să-mi organizez şi să-mi completez documentarea. Când eram în Spania, Almudena m-a însoţit zile de-a rândul, iar ani de zile după aceea, m-a ajutat să explorez istoria şi nenumăratele emoţii care se manifestă odată cu rememorarea acesteia. Jon Galdos şi-a pus la bătaie răbdarea şi timpul, servindu-mi drept ghid prin Bilbao, Guernica, Getaria, Hendaye, Irún, San Sebastián, precum şi prin uluitorul peisaj din Ţara Bascilor.

Soledad Luque Delgado este profesoară universitară şi preşedinta organizaţiei *Todos los*

niños robados son también mis niños (Toţi copiii furaţi sunt şi copiii mei), pe care a înfiinţat-o cu scopul de a mobiliza şi de a educa publicul cu privire la dispariţia copiilor în timpul dictaturii lui Franco şi în perioada post-dic- tatură. Soledad crede că fratele ei geamăn a fost furat şi a petrecut mulţi ani susţinând conferinţe despre acest subiect şi militând neobosit pentru alţii. Soledad mi-a acordat din timpul ei în Madrid şi m-a ajutat enorm cu munca de cercetare.

Angel Casero, preşedintele organizaţiei *Adelante Bebés Robados,* a acceptat să ne întâlnim. Mi-a explicat istoria din spatele furturilor de copii, al adopţiilor, precum şi tratamentul la care erau supuse femeile în acea perioadă. în anii '60, fratele mai mic al lui Ángel a dispărut dintr-o unitate spitalicească, iar fraţilor săi mai mari le-a fost arătat corpul neînsufleţit şi îngheţat al unui copil, spunându-li-se că ar fi fratele lor decedat.

Soledad şi Angel m-au invitat să particip la o prezentare — urmată de o discuţie — pe tema copiilor dispăruţi, organizată în Madrid. încăperea înăbuşitoare era plină până la refuz cu participanţi. Poveştile personale mărturisite în cadrul evenimentului au fost atât sfâşietoare — de pildă, căutarea adevăratei identităţi —, cât şi îngrozitoare — un caz prezentat a fost al unui bebeluş îngropat şi exhumat, doar pentru a se constata că sicriul nu conţinea rămăşiţele unui copil, ci oasele unui braţ de adult. Le sunt recunoscătoare tuturor participanţilor care şi-au împărtăşit atunci poveştile de viaţă, fotografiile şi speranţele de viitor. Mă gândesc deseori la ei.

în timpul cercetărilor mele, am descoperit volumul grafic de memorii al lui Carlos Giménez, intitulat *Paracuellos: Children of the Defeatedin Francos Fascist Spain (Paracuellos: copiii învinşilor în Spania fascistă a lui Franco).* Istoriile personale răvăşitoare, punctate cu umor, prezentate în acest volum m-au impresionat profund şi au inspirat personajele Rafa şi Fuga.

Părintele Fernando Cerracedo, preot în Vallecas mai mult de patruzeci de ani, mi-a povestit cu generozitate despre spiritul şi detaliile istorice ale zonei, ajutându-mă să zugrăvesc în cartea mea frumuseţea satului Vallecas şi a locuitorilor săi.

Dr. José Ignacio de Arana a lucrat ca medic la Inclusa din Madrid peste patruzeci de ani. Mi-a explicat modul de organizare şi de funcţionare al instituţiei, subliniind afecţiunea şi devotamentul medicilor şi al celorlalţi angajaţi faţă de copiii din orfelinat.

Mariluz Antolín şi Elena Nieto m-au primit la Intercontinental — fostul hotel Castellana Hilton — pentru lungi sejururi. Mariluz mi-a dat acces la materiale de arhivă, mi-a pus la dispoziţie un spaţiu unde să îmi desfăşor întâlnirile în vederea muncii de cercetare şi mi-a dat voie să explorez toate ungherele hotelului, pentru a crea lumea lui Daniel şi a Anei, aşa cum este înfăţişată în carte.

Antonio López Fuentes, maestru croitor la Atelierul Fermín, în Madrid, a răspuns nenumăratelor mele întrebări şi mi-a acordat permisiunea de a sta în atelierul de croitorie, împreună cu echipa sa, pentru a vedea cum se

creează costumele de lumini şi a învăţa despre tradiţiile asociate acestora.

Eduardo Fernández şi tatăl său, Antonio Fernández, mi-au povestit istoria familiei lor şi au depănat amintiri. Antonio a supravieţuit instituţiei Asilo Durán, un „cămin” pentru băieţi, aflat în Barcelona, şi a devenit chelner la Castellana Hilton.

Efraín Royo Lascorz mi-a împărtăşit răbdător detalii şi amintiri personale despre munca lui la un abator, ajutându-mă să construiesc personajul Rafa.

Îi mulţumesc în mod deosebit Adelaidei Caro, angajată a Bibliotecii Naţionale Spaniole, care m-a făcut să mă simt bine-venită şi m-a ajutat cu munca de cercetare.

Javier Pagóla şi angajaţii restaurantului Lhardy au împrumutat magie tuturor vizitelor mele la Madrid.

Toată recunoştinţa mea se îndreaptă către curatorul Luis Alberto Pérez Velarde şi către Blanca Pons-Sorolla Ruiz de la Prada, de la Muzeul Sorolla, pentru ajutorul lor nemijlocit, pentru generozitatea şi răbdarea pe care le-au dovedit de-a lungul numeroaselor mele vizite.

între 1956 şi 1960,J. Edgar Williams a fost angajat al ambasadei Statelor Unite în Spania, cu sediul în Madrid, şi a lucrat alături de ambasadorul Statelor Unite ale Americii în Spania, John Lodge. Domnul Williams a răspuns la întrebările mele referitoare la relaţiile externe şi mi-a povestit despre Spania acelor vremuri.

Domnul Pierce Allman, fost ziarist, a locuit o viaţă în Highland Park, în Dallas, şi mi-a oferit

informaţii care m-au ajutat să construiesc şi să înţeleg personajul Daniel Matheson.

Scriitoarea şi ziarista Karen Blumenthal m-a îndrumat spre numeroase resurse şi mi-a făcut turul proprietăţii Preston Hollow, ca să îmi pot forma o imagine despre casa lui Daniel, în timp ce îmi desfăşurăm cercetările şi scriam cartea, m-am întors frecvent la inestimabilele opere ale următorilor autori: Robert Capa, GerdaTaro, Paul Preston, Helen Graham, Adam Hochschild, Neil M. Rosendorf, Ângela Cenarro, Larry Collins şi Dominique Lapierre.

De asemenea, pentru ajutorul oferit cu mărinimie şi pentru sursele de inspiraţie le mulţumesc tuturor persoanelor şi instituţiilor următoare:

Anadir, Asociaţia pentru Studii şi Formare Diplomatică, Asociaţia Ministerului de Afaceri Externe al Statelor Unite ale Americii, Asociaţia pentru Recuperarea Memoriei Istorice, Mary Ann Campbell, oraşul Vallecas, Niki Coffman, Corral de la Moreria, *D Magazine,* Biblioteca Prezidenţială „Dwight D. Eisenhower”, Hilda Farfante, Arhivele departamentului jurnalistic al Ministerului de Afaceri Externe, Biblioteca Prezidenţială „Gerald R. Ford”, Biblioteca Hargrett de Cărţi şi Manuscrise Rare, din cadrul University of Georgia, Şcoala Hockaday, Arhivele Industriei Hoteliere ale Facultăţii de Management Hotelier şi al Restaurantelor, din cadrul University of Houston, Centrul Internaţional de Fotografie, Juan de Isasa, Biblioteca Prezidenţială John F. Kennedy”, La Venencia, La Violeta, Lucia Lijtmaer, Low Media, Magnum Photos, Andrew Maraniss, Gerard Sole

Martinez, Muzeul Meadows din cadrul Southern Methodist University, Arhivele Naţionale din Washington, D.C.,
National Geographic, Dr. Ann Neely, *The New York Times,* familia Ordóñez, Manuel Benítez Pérez, Muzeul Prado, Restaurantul Botín, The Rockefeller Foundation Bellagio Center, Sim Smiley, S.O.S. de Bebés Robados, Şcoala St. Mark's din Texas, Steve Norris-Tari, Carol Stoltz,Taberna de Antonio Sánchez, Arhivele Bibliotecii Prezidenţiale „Harry S. Truman", Dr. Mark E. Young, Patty Young.

Cartea *Fântânile tăcerii* a fost scrisă cu sprijinul următoarelor volume, lucrări academice, articole, filme şi alte resurse:
An American Diplomat în Franco Spain, de Michael Aaron Rockland *El año que tú naciste: 1953,1954,1955,1956,1957,1958,1959,1960 Aquel Madrid que se nos fue... 1957-1967,* de Antonio Alcoba López *The Basque History of the World: The Story of a Nation,* de Mark

Kurlansky *Be My Guest,* de Conrad Hilton *Big D: Triumphs and Troubles of an American Supercity în the 20th*

Century, de Darwin Payne *The Big Rich: The Rise and Fall of the Greatest Texas Oil Fortunes,* de

Bryan Burrough *Castellana Magazine: Castellana Hilton Hotel Monthly, 1957-1959 Child of Our Time,* de Michel del Castillo *Colores del toreo,* de Paco Delgado
Dances and Cooking Specialties of Spain, Clubul

Femeilor Americane din Madrid
The Dangerous Summer, de Ernest Hemingway *The Death of Manolete,* de Barnade Conrad *Exhuming Loss: Memory, Materiality and Mass Graves of the Spanish*

Civil War, de Layla Renshaw „Facing up to Franco: Spain 40 Years On”, de Tobias Buck, *Financial Times*
„Families of Spain's 'Stolen Babies' Seek Answers — And Reunions”,
de Sylvia Poggioli, *Morning Edition,* NPR, 14 decembrie 2012 *Fiesta,* de Ernest Hemingway *Franco,* de Paul Preston
„Francoist Crimes: Denial and Invisibility, 1936-2017”, de Jorge Marco
„Hie Francoist Repression în the Catalan Countries”, de Conxita Mir y Curco
Franco Sells Spain to America: Holly-wood, Tourism and Public Relations as Postwar Spanish Soft Power, de Neal M. Rosendorf *Franco's Forgotten Children,* film documentar regizat de Montse Armengou si Ricard Belis,TV3 *Freedom and Catholic Power în Spain and Portugal: An American Interpretation,* de Paul Blanshard *From Bullfights to Bikinis: Tourism and Spain's Transition to Modernity*
Under the Franco Regime, de Alexandra Lawrence *Ghosts of Spain: Travels Through Spain and Its Silent Past,* de Giles Tremlett *Give Me Back My Child!,* film documentar regizat de Montse Armengou si Ricard Belis, TV3 *Guide Museo Sorolla*
„Haute Couture, High Fashion în the 50s”, de Dr. Mercedes Pasalodos Salgado
Hidden Madrid, de Mark Besas si Peter Besas *TheHiltons: The True Story of an American Dynasty,* de J. Randy Taraborrelli *Iberia,* de James A. Michener

La inclusa que yo viví: 1945-1990, de Dr. Javier Matos Aguilar *Interrogating Francoism: History and Dictatorship în Twentieth-Century Spain,* volum editat de Helen Graham *Lavapiés y el rastro,* de Carlos Osorio
„*LIFE* Goes to a Fancy Madrid Hotel Opening, U.S. Guests Launch Hilton's Latest”, *LIFE,* 3 august 1953 „Lorcas Bones: Can Spain Finally Confront Its Civil War Past?”, de Jo Lee Anderson, *The New Yorker Madrid a pie de calle: fotografías de Manuel Urech,* de Miguel A. Urech Ribera
„Memories of Repression and Resistance: Narratives of Children Institutionalized de Auxilio Social în Postwar Spain”, de Angela Cenarro
The Mexican Suitcase, film documentar regizat de Trisha Ziff *Moarte dupä-amiaza,* de Ernest Hemingway *Nada,* de Carmen Laforet
National Geographic Live! — serie de interviuri cu fotografi *Never în Doubt: A History of the Delta Drilling Company,* de James Presley *New Guide to the Prado Gallery, 1957 Niños robados,* de María José Esteso Poves
„El niño y los pediatras en la Guerra Civil Española”, *Cuadernos de Historia de la Pediatría Española,* nr. 10
Nos encargamos de todo: Robo y tráfico de niños en España, de Francisco González de Tena *Nosotros, los niños de los años 50,* de Margarita Gómez Borrás şi Lucía Molina Zamora
Of Hearts and Mind: The Hockaday Experience, 1913-1988, volum editat de Camille R. Kraeplin *The Oral History Reader: Spain 1931—1995,* Colecţia de Istorie Orală a Ministerului de Afaceri Externe, Asociaţia Arlington pentru Studii şi Formare Diplomatică, VA; www.adst.org *Or I'll Dress You în Mourning,* de Larry

Collins şi Dominique Lapierre *Paracuellos: Children of the Defeated în Franco's Fascist Spain,* de Carlos Giménez
Pentru cine bat clopotele, de Ernest Hemingway „Petroleum în the Spanish Iberian Peninsula", de Octavio Puche

Riart, Luis F. Mazadiego Martínez şi José E. Ortiz Menéndez *Povestea unuia care nu ştia ce-i aia groaza,* Fraţii Grimm *Practical Guide for the Diplomatic Corps Accredited în Spain The Prado Guide: Museo Nacional Del Prado Proof: The Photographers on Photography,* serie *National Geographic A Saga of Wealth: The Rise of the Texas Oilmen,* de James Presley *St. Mark's School of Texas: The First 100 Years,* de William R. Simon *La Sección Femenina,* de Luis Otero „La Sección Femenina: Women's Role în Francoist Spain", de Lara Pugh *The Silence of Others,* film documentar regizat de Almudena Carracedo şi Robert Bahar *Silk Hats and No Breakfast: Notes on a Spanish Journey,* de Honor Tracy *The Sleeping Voice,* de Dulce Chacón *Slightly out of Focus,* de Robert Capa *Social Register of Dallas, 1953*
The Society of Timid Souls: or, How To Be Brave, de Polly Morland *Spain and the United States: Since World War II,* de R. Richard

Rubottom şi J. Carter Murphy „Spain Confronts Decades of Pain Over Lost Babies", de Raphael

Minder, *The New York Times,* 6 iulie 2011 *Spain în Our Hearts: Americans în the Spanish Civil War, 1936-1939,*

de Adam Hochschild *Spain în Your Pocket,* de Peggy Donovan
The Spanish Civil War: A Very Short Introduction, de Helen Graham *The Spanish Cockpit: An Eye-Witness Account of the Political and Social Conflicts of the Spanish Civil War,* de Franz Borkenau

The Spanish Holocaust: Inquisition and Extermination în Twentieth-

Century Spain, de Paul Preston *Spanish Leaves,* de Honor Tracy

‚A Spanish Rose for Beatrice. Madrid Applauds U.S. Ambassador's

Popular Daughter on Her Debut", *LIFE,* 9 iulie 1956 „Spanish Village. A Photo Essay", de Eugene Smith, *LIFE,* 9 aprilie 1951 „Spain's First 'Re-Branding Effort' în the Postwar Franco Era", de

Neal M. Rosendorf „Spain's Stolen Babies", *This World*— documentar BBC, 18 octom- brie 2011 „Spain's 'Stolen Babies' Attempt to Blow Lid Off Scandal", de Giles

Tremlett, *The Guardian,* 5 ianuarie 2012 „Spain's Stolen-Babies Scandal: Empty Graves and a Silent Nun", de

Lisa Abend, *Time,* 13 aprilie 2012 *Stolen Babies în Spain: Human Rights Abuses and Post-Transitional*

Justice, de Kimberly Josephson „Stolen Babies Scandal Haunts Spain", de Atika Shubert, CNN, 26 aprilie 2012

Texas Rich: The Hunt Dynasty from the Early Oil Days Through the

Silver Crash, de Harry Hurt al Ill-lea *The Time of the Doves,* de Mercé Rodoreda *Transition în Spain: From Franco to Democracy,* de Victor Alba „The Untold Story of the Texaco Oil Tycoon Who Loved Fascism",

de Adam Hochschild, *The Nation Vallecas: Fotos Antiguas,* de Sixto Rodríguez Leal *Wind în the Olive Trees: Spain from the Inside*, de Abel Plenn *Writers în Arms: The Literary Impact of the Spanish Civil War,* de Frederick R. Benson *A Young Mother în Franco's Prisons: Señora Pilar Fidalgo's Story,* de Pilar Fidalg

oMă uimesc scriitorii care creează şi reuşesc de unii singuri. Eu nu mă număr printre aceştia.

MULŢUMIRI

Incredibilul meu agent literar, Steven Malk, îmi călăuzeşte paşii. Nici nu mi-aş putea dori un mentor şi un prieten mai bun. Kacie Wheeler îmi organizează programul zilnic, cu o dragoste şi cu o grijă incredibile. Ea este întruchiparea harului divin.

Liza Kaplan, editoarea mea genială şi neobosită, a dedicat ani întregi acestui roman şi procesului realizării aferente.Talentul, creativitatea şi inspiraţia Lizei mă ajută să merg mai departe. Îi sunt foarte recunoscătoare lui Michael Green, care a crezut în mine încă de la început. Le mulţumesc din tot sufletul lui Ken Wright,Jill Santopolo,Taliei Benamy, Shantei Newlin, lui Kim Ryan, lui Jen Loja, Feliciei Frazier, lui Emily Romero, lui Erin Berger, Carmelei Iaria, luiTrevor Ingerson.lheresei Evangelista, lui Ellice Lee şi „familiei" mele de la Philomel Books, pentru că au dat glas istoriei şi le-au ofeit un cămin poveştilor mele.

Nimic din toate acestea nu ar fi posibil fără oamenii minunaţi de la Philomel şi Penguin Young Readers Group sau fără celelalte departamente ale editurii Penguin: Penguin Subsidiary Rights, Writers House, UTA, Penguin Audio, Penguin Random House Speakers Bureau şi SCBWI. Sincera mea recunoştinţă se îndreaptă către minunaţii mei editori străini, agenţi intermediari şi traducători, pentru că mi-au făcut cunoscute cuvintele în întreaga lume.

Mâinile şi inima lui Court Stevens au atins fiecare pagină a acestui roman. împreună, am

parcurs (la propriu) sute de kilometri discutând despre intriga cărţii, despre istorie şi memorie.

Grupul meu literar este primul care citeşte absolut tot ce iese din mâna mea. Sharon Cameron, Amy Eytchison, Howard Shirley şi Angelika Stegmann, vă mulţumesc că îmi dăruiţi devotament şi prietenie de peste un deceniu. Nu mi-aş putea face munca fără voi şi nici nu mi-aş dori.

Pam Aanenson, Ruta Allen, Genetta Adair, familia Baysons, Mike Cortese, băieţii Faber, Brian Geffen, Beth Kephart, comunitatea lituaniană, Hannah Mann, Marius Markevicius, Andrea Morrison, familia Myers, Niels Bye Nielsen, familia Peales, Claus Pedersen, familia Reid, Jason Richman, fraţii Rocket, Emmett Russell,J.W. Scott, Yvonne Seivertson, familia Sepetys, familia Smith, echipa Schefsky, Mary Tucker şi Steve Vai — cu toţii au contribuit la eforturile mele literare.

îmi exprim cea mai profundă recunoştinţă pentru cei mai înfocaţi susţinători ai mei: profesorii, bibliotecarii şi librarii. Şi, mai ales, pentru cititori. Vă apreciez pe absolut toţi.

Mama şi tata m-au învăţat să visez îndrăzneţ şi să iubesc pe măsură.

John şi Kristina sunt eroii mei şi cei mai buni prieteni pe care o soră mai mică şi i-ar putea dori.

Michael, a cărui iubire mi-a dat curaj şi aripi, este totul pentru mine.Adelante ¿Ah, sí? ¡Ahí no! Alternativa Americano Amigo El Auxilio Social Ave María Purísima ¡Ay, no!¡Ay, no! ¡Ay, porfavor! No me vengas con tonterías.

GLOSAR

Basta	
El bebé	
Bien hecho	
Bien venido	
El Bosco	
Botones	
Braceros	
Bueno	
Buenos días	
Buenas noches	
Buenas tardes	
Caballero	
Cálmate	
Capea	
Intră! (invitaţie de a intra într-o încăpere)	
Serios?	
Nu acolo!	
Ceremonie de promovare de la rangul de luptător amator cu taurii la cel de matador American / Americanule (în adresări) Prieten	
În timpul dictaturii lui Franco, organizaţia de asistenţă socială din Spania Sfântă Fecioară! — expresie folosită pentru a exprima diverse emoţii: bucurie, uimire, neplăcere, teamă	
Vai, nu! Vai, nu! Te rog, mai scuteşte-mă!	
Destul	
Bebeluşul	
Bravo!	
Bine ai venit!	
Pictorul Hieronymus Bosch	
Butoane / Hamal angajat al unui hotel	
Muncitori	
Bine	
Bună dimineaţa	
Bună seara / Noapte bună	

Bună ziua
Domnule
Uşurel! / Calmează-te!

Luptă cu tauri desfăşurată la nivel sătes

Caramba	Uau!
Caray	Uau!
Cariño	Scumpule
El Caudillo	Conducător / Conducătorul armatei (cu refei la Franco)
Cava	Vin spumant
Chabolas	Cocioabe
Chaquetilla	Jachetă scurtă, purtată de toreadori
Chico	Băiete
Churros	Gogoşi presărate cu zahăr pudră
Claro	Desigur / Bineînţeles
Cocido a la madrileña	Ghiveci cu carne, legume şi năut
Corrida	Coridă
¡Cúcú!	Cucu! / Cucu-bau!
Culón	Cu fundul mare
De nada	Pentru puţin
¡Dios Mío!	Doamne!
Entonces	Aşadar / Atunci
España	Spania
¡Espere!	Aşteaptă!
Estamos más guapas con la boca cerrada	Suntem mai atrăgătoare cu gurile pecetluite.

GLOSAR

¿Estás ahí?	Eşti aici?
¿Estás bien?	Te simţi bine?
Estás loco	Eşti nebun
Exactamente	Exact
Excelentes	Excelent
Fabulosa	Fabulos
La Falange	Mişcare fascistă înfiinţată în Spania, în 1933
¡ Qué fantástico!	Minunat!
Felicidades	Felicitări!
El fin	Sfârşit
Flamenco	Gen de muzică spaniolă şi de dans, originar Andaluzia
Franco ha muerto	Franco a murit
Fuga	Evadare
Futbolista	Fotbalist
Generalísimo	Generalisim (cu referire la Franco)
González Byass	Celebru producător spaniol de xeres
Goya	Francisco Goya — pictor şi gravor spaniol
Gracias	Mulţumesc
Los grises	Cenuşiii. Termen argotic pentru poliţiştii în uniforme gri
Hermano	*Frate*
Hola	Bună!
Huérfano	*Orfan*
Inclusa	Orfelinat
Jerez	Xeres
Federico Garcia Lorca	Poet spaniol, dramaturg şi regizor de teatru
Lo sientoîmi pare rău	

Madre Mamă
Maletilla Toreador amator, novice
Manzanilla Muşeţel; de asemenea, un sortiment de xeres
Maravilloso Minunat
El matadero Abator
Matador Matador
Mentirosos Mincinoşi(i)
Mi amor Dragostea mea
Ay, mi madre Of! Măiculiţă!
Miedo Frică
El momento Momentul
Morcilla Sângerete
Mucho gusto Incântat(ă) de cunoştinţă
Muleta Muletă, o bucată de stofa roşie, folosită în runda
ñnalá a coridelor
Muy bonito Foarte frumos
Muy guapa Foarte drăguţă
Nenaza Fătălău, fraier, las
Nepotismo Nepotism
Niño Copil
No era mi intención asustarte Nu am vrut să te sperii
No le hagas daño Nu îi face rău!
Novilladas Un spectacol cu toreadori mai tineri, care nu au
ajuns încă la rangul de matadori
No, soy yo el que lo lamenta Nu, mie îmi pare rău
Novillero Toreador începător
Oh, qué chiquitita Vai, ce micuţă este!
Ole Exclamaţie aprobatoare în timpul coridelor
Padre Părinte (cu referire la preoţi)
Papá Tati
Pasodoble Marş militar spaniol
Pequeñines Micuţii

GLOSAR

Perdón Scuzaţi-mă
Periodista Jurnalist
Permiso marital Set de legi care interziceau femeilor căsătorite să se angajeze, să deţină proprietăţi şi să călătorească fără permisiunea soţilor. În majoritatea cazurilor, era vorba de un acord scris
Pesetas Monedă utilizată în Spania până în 2002
Placita Piaţetă
Por favor Te (Vă) rog
¿Por qué? De ce?
Portales Poarta de la intrarea într-o clădire cu apartamente
Qué bien Ce bine! Grozav!
Qué bonito Ce frumos!
Qué duro Ce greu!
¿Quéhaces aquí? Ce faci aici?
¿ Qué hay, amigo ? Care-i treaba, prietene?
¿Quépasa? Ce s-a întâmplat?
¿Quépiensas? Ce crezi?
El quería ser torero Voia să fie toreador
Querida Draga me
aVin spaniol / Regiune din Spania
Termen peiorativ pentru o femeie adeptă a politicii de stânga
Aripa feminină a Falangei, mişcare politică spaniolă
Domnule (în adresări) / Domnul Doamnă (în adresări) / Doamna Senzaţional
Termen utilizat în coridă pentru a indica faptul că taurul îşi dă seama că omul este adversarul, nu capa Paznic de noapte Da
Pauză în timpul după-amiezii, când este cel mai cald Fără date sau informaţii Da, tu
Joaquin Sorolla, pictor spaniol Noroc

Termen utilizat în coridă pentru a descrie pasele efectuate de toreadori cu taurul
Comoară
Texanule (în adresări) / Texan
O marcă de xeres produs de Gonzâlez Byass
Toreador
Strung sau roată
Taur
Virgen Santa ¡ Viva España! Voy aser torero ¿Y qué? Ya lo veo Yo
Yo hablo español
Omletă de cartofi Costum de lumini Calmează-te!
Au! Ups!
Sfânta Fecioară Trăiască Spania! Voi fi toreador
Aşa, şi?
îmi dau seama / Văd şi eu Eu
Rioja Rojilla
Sección Femenina Señor Señora Sensacional
Sentido
El Sereno Sí
Siesta Sin datos Sí, tú Sorolla Suerte Tandas
Tesoro Texano Tío Pepe El torero El torno Toro
Tortilla de patata Traje de luces Tranquilo Uy
El Valle de los Caídos Valea celor Căzuti

Eu vorbesc spaniol

aI **I**ctkta**I**u**I** Francis » franco

GLOSAR

Francisco Franco salutând de la balconul Palatului Rega

Copii spanioli salutând imaginea lui Francisco Franco, pe stradă

Sali de naţferi, în Madrid

i JcbJrti al t» i atici Auxilio S k iul

Irtí

Hotclu! Castellana Hilton Garda (i

- n

Viȷra celor Căruii, unde se gtocsc rim,v₇iȷclc a 40 000 dc ■ urr au lupi al în Războiul Civil Spaniol, io Spania, momimenml este

GLOSAR

Pictură naţionalistă pe o clădire din Bilbao, în car c regisesr simboluri ah Falange

i[1]Curier, băiat de serviciu.